

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2020. június 4., csütörtök

Tartalomjegyzék

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás az országgyűlési képviselőcsoport által nyújtható támogatásról szóló 2020. évi XXVII. törvényhez	651
Végső előterjesztői indokolás az egyházak szociális és gyermekvédelmi ellátások terén betöltött szerepének megerősítéséről szóló 2020. évi XXVIII. törvényhez	652
Végső előterjesztői indokolás a Budapest–Belgrád vasútvonal újjáépítési beruházás magyarországi szakaszának fejlesztéséről, kivitelezéséről és finanszírozásáról szóló 2020. évi XXIX. törvényhez	654
Végső előterjesztői indokolás az egyes közigazgatási tárgyú törvények módosításáról, valamint ingyenes vagyonjuttatásról szóló 2020. évi XXX. törvényhez	656
Végső előterjesztői indokolás az egyes törvényeknek a polgárok biztonságát erősítő módosításáról szóló 2020. évi XXXI. törvényhez	661
Végső előterjesztői indokolás a kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásáról, valamint egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi XXXII. törvényhez	706
Végső előterjesztői indokolás a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XXXIII. törvényhez	713
Végső előterjesztői indokolás a Marek József Alapítványról, a Marek József Alapítvány és az Állatorvostudományi Egyetem részére történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi XXXIV. törvényhez	720
Végső előterjesztői indokolás a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemért Alapítványról, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemért Alapítvány és a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem részére történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi XXXV. törvényhez	721
Végső előterjesztői indokolás a Neumann János Egyetemért Alapítványról, a Neumann János Egyetemért Alapítvány és a Neumann János Egyetem részére történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi XXXVI. törvényhez	723
Végső előterjesztői indokolás a Soproni Egyetemért Alapítványról, a Soproni Egyetemért Alapítvány és a Soproni Egyetem részére történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi XXXVII. törvényhez	725
Végső előterjesztői indokolás a Széchenyi István Egyetemért Alapítványról, a Széchenyi István Egyetemért Alapítvány és a Széchenyi István Egyetem részére történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi XXXVIII. törvényhez	727
Végső előterjesztői indokolás az Universitas Miskolcensis Alapítványról, az Universitas Miskolcensis Alapítvány és a Miskolci Egyetem részére történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi XXXIX. törvényhez	728
Végső előterjesztői indokolás a termelőszövetkezeti földhasználati jog alatt álló földrészek tulajdonjogának rendezéséről és egyes földügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi XL. törvényhez	730
Végső előterjesztői indokolás az egyes törvényeknek a piacfelügyelettel összefüggő módosításáról szóló 2020. évi XLI. törvényhez	757
Végső előterjesztői indokolás a Schengeni Információs Rendszer keretében történő információcserével összefüggő egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2020. évi XLII. törvényhez	761

III. Kormányrendeletekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás az erdészeti szakszemélyzet és az erdészeti szakirányító vállalkozás tevékenységének és nyilvántartásának, valamint az erdészeti szakszemélyzet továbbképzésének szabályairól szóló 244/2020. (V. 28.) Korm. rendelethez	773
Végső előterjesztői indokolás a közlekedési tárgyú egyes kormányrendeletek jogharmonizációs célú módosításáról szóló 245/2020. (V. 28.) Korm. rendelethez	775
Végső előterjesztői indokolás az egyes kormányrendeleteknek a piacfelügyelettel összefüggő módosításáról szóló 246/2020. (V. 28.) Korm. rendelethez	776

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás az országgyűlési képviselőcsoport által nyújtható támogatásról szóló 2020. évi XXVII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A tavalyi évben Kínából indult COVID-19 fertőzés mára világvjárvánnyá változott, s az európai kontinens valamennyi országát, köztük hazánkat is súlyosan érinti. Az orvostudomány jelenlegi állása szerint a járvánnyal szemben globális megoldás nem ismert, ezért a koronavírus elleni küzdelem során minden ország maga dolgozza ki védekezési stratégiáját. Magyarország Kormánya 2020. március 11-ei hatállyal a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére különleges jogrendet, veszélyhelyzetet hirdetett ki. Az Országgyűlés által 2020. március 30-án elfogadott, a koronavírus elleni védekezésről szóló 2020. évi XII. törvény a veszélyhelyzetre tekintettel hozott kormányrendeletek hatályát határozott időre, a veszélyhelyzet megszűnéséig meghosszabbította, és felhatalmazta a Kormányt, hogy a veszélyhelyzetben az állampolgárok élet-, egészség-, személyi-, vagyon- és jogbiztonságának, valamint a nemzetgazdaság stabilitásának garantálása érdekében rendeletével egyes törvények alkalmazását felfüggeszthesse, törvényi rendelkezésektől eltérhessen, és egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhasson.

A fenti felhatalmazás alapján Magyarország 2020. évi központi költségvetésének a veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályairól szóló 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet úgy rendelkezett, hogy a Kormány a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény azon rendelkezésétől eltér, mely szerint az Országgyűlés magának tartja fenn a jogot, hogy a pártok támogatása cím előirányzatát év közben megváltoztassa és a pártok támogatása címen szereplő előirányzatokról egységesen az eredeti előirányzatok 50%-át átcsoportosította a Járvány Elleni Védekezési Alap javára. Noha a Kormány tájékoztatása szerint a védekezésnek nem voltak és nem is lesznek pénzügyi korlátai, a keret felülről nyitott, fontos, hogy a pártok is kivegyék a részüket a járvány elleni védekezésből, a közös teherviselésből.

Közös célunk, hogy a COVID-19 fertőzés elterjedését akadályozzuk és lassítsuk, támogassuk a fertőzés elleni küzdelmet és megóvjuk az emberi egészséget, és végül, de nem utolsó sorban enyhítsük az országot a világvjárványból adódóan sújtó, negatív gazdasági hatásokat. A pártok is jellemzően aktív társadalmi szerepet vállalnak a koronavírus elleni védekezésben. Erre, valamint a 2020. évben a pártokat érintő elvonásra figyelemmel a Javaslat megteremti a lehetőséget, hogy az országgyűlési képviselőcsoportok a működési feltételeiket biztosító kereteik meghatározott részéről lemondhassanak, és azt az országos listán mandátumot szerzett pártjuk részére támogatás formájában felajánlhassák 2020. december 31-ig.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény tételesen felsorolja azokat a forrásokat, amelyekből a párt vagyona képződik. Ilyen források: a tagdíjak, az állami költségvetési támogatás, a különböző adományok, hozzájárulások, a magánszemélyek hagyatéka, illetőleg a párt gazdálkodó tevékenysége és az általa alapított vállalat és egyszemélyes korlátolt felelősségű társaság adózott nyeresége. A Javaslat ezt a felsorolást bővíti ki a párt országgyűlési képviselőcsoportja által az országgyűlési képviselőcsoport működési feltételeit biztosító költségvetési kiadási előirányzat terhére nyújtott támogatással.

2., 4. §

Mivel a pártokat érintő elvonás csak a 2020. évre vonatkozik, ezért a pártok támogatásának lehetőségét megteremtő rendelkezések 2021. január 1-jén hatályukat veszítik.

3. §

A Javaslat értelmében az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény úgy módosul, hogy a képviselőcsoport az országos listán mandátumot szerzett pártja részére támogatást adhat megtakarításai terhére.

A támogatás támogatási igény nélkül, egyedi döntés alapján, támogatói okirattal nyújtható. A támogatásról az országgyűlési képviselőcsoport vezetője dönt. A támogatást a kedvezményezett hitelintézetnél vezetett fizetési számlájára történő átutalással kell teljesíteni.

5. §

Hatályba léptető rendelkezés.

6. §

Sarkalatosági záradék.

**Végső előterjesztői indokolás
az egyházak szociális és gyermekvédelmi ellátások terén betöltött szerepének megerősítéséről szóló
2020. évi XXVIII. törvényhez**

(Az indokolás az Indokolások Tárában közzétételre kerül)

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Kormány hosszú távú stratégiai célja, hogy az állami fenntartásban működő szociális és gyermekvédelmi intézményhálózat nyújtotta ellátásban az egyházak szerepvállalását megerősítse, elismeréssel adózva az egyházi szociális feladatok magas szintű ellátása előtt, továbbá erősítve ezzel az egyházak kiemelt társadalmi jelentőségét.

Az egyes szociális és gyermekvédelmi ellátási formák tekintetében az egyházi szerepvállalás megerősítése nem az Alaptörvényben is deklarált állami kötelezettség átruházását, hanem a szociális gondoskodás intézményi működtetésének átengedését jelenti, a jelenleginél magasabb színvonalú és hatékonyabb, valamint politikai változásoktól mentes, hosszú távú feladatellátás biztosítása érdekében. A tervezet biztosítja a feladatok hosszú távon történő ellátásának garanciáit mind az egyház, mind az állam számára.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, továbbá a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában kerül közzétételre.

RÉSZLETES INDOKOLÁS**1. §**

A szakasz az értelmező rendelkezéseket tartalmazza.

2. §

A rendelkezés előírja, hogy állami fenntartású szociális vagy gyermekvédelmi intézmény fenntartásának egyházak részére történő átadása az emberi erőforrások miniszterének jóváhagyásával valósulhat meg, aki a döntés meghozatala előtt kikéri az egyházakkal való kapcsolattartás koordinációjáért felelős miniszter és a pénzügyminiszter véleményét.

3. §

Az állami fenntartásból eddigiekben az egyházi fenntartók által átvett szociális intézmények esetében ingyenes használati megállapodással került átadásra a feladatellátást szolgáló ingó és ingatlanvagyon. Tulajdonost megillető jogosítványok hiányában, a jelenlegi ingyenes használati megállapodással átadott vagyon tekintetében azonban nincs az egyházaknak mozgástere. A rendelkezés a jövőbeni átadásokat új alapokra helyezi annak kimondásával, hogy az érintett vagyonelemek ingyenesen az egyházi fenntartó tulajdonába adhatók, amelyről a Kormány nyilvános határozattal dönt.

A műemlék, védett kulturális javak, a védetté nyilvánított régészeti lelőhely, valamint védett természeti területként, illetve Natura 2000 területként nyilvántartott ingatlan tulajdonjogának átruházásához a védettség jellege szerint felelős miniszter előzetes egyetértése indokolt. A természet védelméről szóló törvényben meghatározott védett természeti terület ingyenes tulajdonba adása esetén a tulajdonba adásra kizárólag abban az esetben kerülhet sor, ha az egyházi fenntartó vállalja a törvényben előírt feltételeknek való megfelelést.

4. §

A tervezet a feladatok ellátásáról és a tulajdonba adásról szóló megállapodások megkötését, valamint a fenntartói jogok átszállásának módját szabályozza.

5. §

Garanciális szabály, hogy a vagyonelemek átadására – eltekintve néhány nevesített jogtól – per-, teher- és igénymentesen kerül sor. Az ingóságok átadásakor jegyzőkönyvet kell készíteni, amelybe az egyes ingóságok az állami fenntartó könyveiben szereplő nyilvántartási értékkel kerülnek be.

A jelenleg állami fenntartásban lévő szociális és gyermekvédelmi intézmények egy része európai uniós támogatással érintett. A szabályozás biztosítja ezek esetében az átvevő egyházi fenntartó bevonását.

6. §

A tervezet az állam számára biztosít garanciákat arra, hogy a feladatellátásra hosszú távon is az állam által elvártak szerint kerüljön sor. Így az emberi erőforrások miniszterének előzetes hozzájárulása szükséges az átvett intézmény másik egyházi fenntartó fenntartásába történő átadásához, az elköltöztetéshez, a szolgáltatói nyilvántartásból történő törléséhez, a szolgáltató tevékenység megváltoztatásához, a férőhelyszám csökkentéséhez, illetve egyéb, az ellátási szerződésben megjelölt változtatásokhoz. Szintén az emberi erőforrások miniszterének és az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszternek az előzetes hozzájárulása szükséges az átadott ingatlan elidegenítéséhez és megterheléséhez.

7. §

A szakasz rendelkezik az egyházi fenntartó és az állami fenntartó által megkötött ellátási szerződés megszűnésének eseteiről. A megszűnési esetek között szereplő felmondás jogát az egyházi fél a működési körében felmerült bármely okból gyakorolhatja, az államot csak akkor illeti meg, ha az egyházi fél a tervezetben felsorolt esetekben az emberi erőforrások miniszterének előzetes hozzájárulása nélkül jár el. A felmondási idő mindkét esetben négy hónap.

8-9. §

A tervezet rendezi az ingatlanok és ingóságok tulajdonjogának sorsát az ellátási szerződés megszűnésének eseteire. Ha az egyházi fenntartó jogutód nélkül szűnik meg, az érintett ingóságok és ingatlanok tulajdonjogát az állam a törvény erejénél fogva szerzi meg. Minden más megszűnési esetben az átvevő egyházi fenntartó vagy a későbbiekben a helyébe lépett másik egyházi fenntartó köteles a feladatellátáshoz szükséges ingó és ingatlan vagyont, valamint vagyoni értékű jogot ingyenesen, valamint per-, teher és igénymentesen az állam tulajdonába adni. A szabály rendezi továbbá az államra visszaszállt vagyonnal kapcsolatos, európai uniós finanszírozású pályázatokból eredő kötelezettségeket is.

10. §

Az állami fenntartásból egyházi fenntartóknak – ideértve a Magyar Máltai Szeretetszolgálatot is – átadott szociális intézményi telephelyekkel 41 önálló ingatlan és a feladatellátást biztosító eszközállomány került ingyenesen használatba adásra. A tervezet e szakasza alapján ezeknek a használatba adott ingatlanoknak és ingóságoknak a tulajdonjoga a törvény erejénél fogva, ingyenesen az egyházi fenntartókra száll. A tervezet tulajdonba adásra, működtetésre és az átadott feladatok visszaszállására vonatkozó szabályait a továbbiakban ezeknél az intézményeknél is alkalmazni kell.

11. §

A szakasz a hatályba léptető rendelkezést tartalmazza.

12. §

Az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése szerint az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele. A nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvény határozza meg. Ugyanezen cikk (2) bekezdése szerint az állam kizárólagos tulajdonának és kizárólagos gazdasági tevékenységének körét, valamint a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyon elidegenítésének korlátait és feltételeit az (1) bekezdés szerinti célokra tekintettel sarkalatos törvény határozza meg. Az Alaptörvény hivatkozott cikke alapozza meg a tervezet egyes szakaszai és melléklete sarkalatosnak minősülését.

13–14. §

A szakaszok más törvények szükséges módosításait tartalmazzák.

**Végső előterjesztői indokolás
a Budapest–Belgrád vasútvonal újjáépítési beruházás magyarországi szakaszának fejlesztéséről,
kivitelezéséről és finanszírozásáról szóló 2020. évi XXIX. törvényhez***ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS*

A Budapest–Belgrád vasútvonal újjáépítési beruházás magyarországi szakaszának fejlesztéséről, kivitelezéséről és finanszírozásáról szóló törvényjavaslat célja, hogy a Budapest–Belgrád vasútvonal újjáépítési beruházás magyarországi szakaszának fejlesztése, kivitelezése és finanszírozása (a továbbiakban: Beruházás) tárgyában Magyarország Kormánya és a Kínai Népköztársaság Kormánya között nemzetközi egyezményben rögzítettekhez szükséges pénzügyi források rendelkezésre álljanak. A Beruházás finanszírozását 15%-ban a magyar fél, 85%-ban a kínai fél biztosítja. A kínai rész (hitel) megszerzéséhez a Pénzügyminisztérium a Külgazdasági és Külügyminisztérium bevonásával a Kínai Export Import Bank részére a hitelkérelmet benyújtotta.

A hitelszerződés mielőbbi megkötésének sarkalatos biztosítéka a törvényjavaslat. Az Országgyűlés részéről az Egyezményben foglalt célok elérése, a Beruházás sikeres, elvárt határidőben és költségkereten belül történő végrehajtása érdekében törvényalkotás indokolt a szükséges hatósági, engedélyezési eljárások egyszerűsítésére és gyorsítására, elősegítve a projekt ütemterv szerinti végrehajtását.

A törvényjavaslatához tartozó indokolást a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában szükséges közzétenni.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §-hoz

A törvény tárgyi hatályára vonatkozóan tartalmaz rendelkezéseket.

2. §-hoz

Rögzíti, hogy a Beruházás nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény szerinti kiemelten közérdekű beruházásnak minősül, így a 2006. évi LIII. törvényben foglalt, kiemelt jelentőségű beruházásokra vonatkozó sajátos szabályok is vonatkoznak rá. Ha a Beruházással összefüggésben megkötött szerződésekben és a szerződés előkészítésével, megkötésével kapcsolatos iratokban foglalt adatok megismerése Magyarország külpolitikai, külgazdasági érdekeinek illetéktelen külső befolyástól mentes érvényesítését veszélyezteti, azok megismerése iránti igény teljesítését az adatok keletkezésétől számított tíz évig meg kell tagadni. Az adatok megismerése iránti igény teljesíthetőségéről, valamint az adatok nyilvánosságra hozataláról – Magyarország külpolitikai, külgazdasági érdekeit mérlegelve, ennek során a Kínai Népköztársaság Kormányának álláspontját beszerezve – a külgazdasági ügyekért felelős miniszter dönt.

3–6. §-hoz

A Beruházással összefüggésben az általánostól eltérő, különös eljárási szabályok kerültek meghatározásra a hatósági és egyéb eljárásokban (3. §), a MÁV Zrt. vonatkozásában (4. §), a telekalakítási és egyéb építési eljárásokban (5. § és 6. §).

7. §-hoz

A Beruházással érintett közművekkel összefüggő sajátos szabályokról rendelkezik.

8. §-hoz

A Beruházással kapcsolatos sajátos területszerzési szabályokról rendelkezik.

9. §-hoz

A Beruházással összefüggő elszámolási, vagyonkezelési (a MÁV Zrt.-re mint vagyonkezelőre vonatkozó) szabályokról rendelkezik.

10. §-hoz

Egyedi településképi és építési követelmények Kormány általi meghatározására vonatkozó egyéb eljárási szabályokról rendelkezik. A környezeti védettség szintjével kapcsolatos garanciális rendelkezést tartalmaz. Rögzítésre került, hogy az egyedi követelmények az Alaptörvény P) cikkének sérelmét nem eredményezhetik.

11. §-hoz

Kormány részére adott felhatalmazó rendelkezés.

12. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

13. §-hoz

Rendelkezés a törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben történő alkalmazásról.

Végső előterjesztői indokolás az egyes közigazgatási tárgyú törvények módosításáról, valamint ingyenes vagyonjuttatásról szóló 2020. évi XXX. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A függő hatályú döntés jogintézményét a közigazgatási bürokráciacsökkentéssel összefüggő törvénymódosításokról szóló 2015. évi CLXXXVI. törvény vezette be. A bevezetésének célja az eljárások egyszerűsítése és gyorsítása volt, amelynek eredményeképpen a közigazgatási hatósági eljárások intézése határozottan gyorsabbá vált. Ugyanakkor a jogintézmény jelentős bürokratikus terhet jelent a hatósági jogalkalmazók számára és számos esetben az ügyfelek részéről is nehezen értelmezhető. A bürokráciacsökkentés folytatásaként így a függő hatályú döntés jogintézménye megszüntetésre kerül azzal, hogy az abban foglalt joghatások továbbra is kötelezik az eljáró hatóságokat. Ha a hatóság az ügyintézési határidőt túllépi az eljárás lefolytatásáért illetéknek vagy díjnak megfelelő összeget, ennek hiányában tízezer forintot megfizet a kérelmező ügyfélnek, aki mentesül az eljárási költségek megfizetése alól is. Mindezzel biztosítható, hogy az eljárásokat a hatóságok az elmúlt években megszokott gyorsasággal, ugyanakkor szakszerűen láthassák el.

A törvényjavaslat a közigazgatási jog részét képező függő hatályú döntés kivezetésén túlmenően tartalmaz egyéb, közigazgatást érintő módosítást is, így például módosítja az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvényt, speciális építésügyi szabályokat vezet be, valamint támogatásban részesíti a Közép és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítványt (a továbbiakban: Közalapítvány) is.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdése a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A függő hatályú döntés jogintézményének megszüntetéséhez kapcsolódóan szükséges az ágazati jogszabályból hatályon kívül helyezni az ezzel összefüggő rendelkezést.

2. §

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvényben meghatározott egyes feladat- és hatáskörökben (pl. lakcím-fiktíválás) a járási hivatal és a jegyző is eljárhat, azonban 2020. március 1-jét követően a jegyző által meghozott elsőfokú határozat ellen van helye fellebbezésnek, míg a járási (kerületi) hivatal által, ugyanabban a tárgyban meghozott határozata ellen már nincs lehetőség fellebbezés benyújtására. Ezzel összefüggésben a jegyző döntésével szemben is kizárttá válik a fellebbezés lehetősége.

3. §

A függő hatályú döntés jogintézményének megszüntetéséhez kapcsolódóan szükséges az ágazati jogszabályokból hatályon kívül helyezni az ezzel összefüggő rendelkezéseket.

4. §

Nemzeti kegyhelyeinken, így a Mátraverebély-szentkúti és a máriapócsi kegyhelyen fontos érdek a szakrális események, szertartások és egyéb szabadtéri programok zavartalanságának biztosítása. Erre tekintettel a módosítás alapján a kegyhelyen, valamint annak 5 km sugarú környezetében – a kegyhely méltóságának megőrzése érdekében – külfejtéses művelésű bányatelket csak akkor lehet megállapítani, horizontálisan bővíteni vagy a megállapított bányatelken feltárási, kitermelési tevékenységet folytatni, ha azzal a bányatelek fekvése szerinti fővárosi és megyei kormányhivatal kulturális örökségvédelmi szempontból egyetért. Egyben az átmeneti

rendeletése kimondja, hogy a megállapított új rendelkezéseket a folyamatban lévő hatósági eljárások során is alkalmazni kell.

5–9. §

A függő hatályú döntés jogintézményének megszüntetéséhez kapcsolódóan szükséges az ágazati jogszabályokból hatályon kívül helyezni az ezzel összefüggő rendelkezéseket.

10. §

A fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítése érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi CX. törvény és a végrehajtására kiadott alacsonyabb szintű jogszabályok által bevezetett hatásköri és illetékességi változások érintik az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvénynek (a továbbiakban: Étv.) a 400 m²-nél nagyobb kereskedelmi célú építmények építésére és a rendeltetésük megváltoztatására vonatkozó szabályokat. E szabályok tartalmilag nem változtatnak az eddigi szabályozáson, azonban az új hatósági rendszerre tekintettel elengedhetetlen a törvényi fejezet hatáskört és illetékességet érintő rendelkezéseinek módosítása.

A 400 m²-t meghaladó bruttó alapterületű építmény rendeltetésének kereskedelmi rendeltetésre történő változtatása során eljáró rendeltetismódosítási hatóság az építmény fekvése szerinti járás székhelyének települési önkormányzati jegyzője, a fővárosi kerületben a fővárosi kerületi önkormányzat jegyzője, a Fővárosi Önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi főjegyző helyett a jövőben a fővárosi és megyei kormányhivatal lesz.

Az Étv. módosítása továbbá biztosítja, hogy Magyarország hivatalos állami ünnepének, augusztus 20-nak a méltó megünneplése feltételei biztosítottak legyenek, ennek érdekében a fővárosi vagy a fővárosi kerületi önkormányzat tulajdonában álló közterületeket az állam, illetve az állami ünnep megszervezője ingyenesen használhassa. Az állami ünnep megtartása érdekében a fővárosi vagy a fővárosi kerületi önkormányzat tulajdonában álló közterület használatának időtartamát, valamint a közterület-használattal érintett területekről az állami ünnep megszervezője az állami ünnepet megelőző hatvanadik napig értesíti a tulajdonos önkormányzatokat. Az Étv. kiegészül továbbá a hivatalos állami ünnepnek méltó módon történő megünnepléséhez kapcsolódó szabályok végrehajtásához szükséges felhatalmazó rendelkezésekkel. Egyben az állami ünnep megszervezője az állami vagyongazdálkodás számára – hasonlóan az önkormányzat tulajdonában álló közterületeknél megállapított szabályhoz – az állami tulajdonban lévő közterületnél is legkésőbb hatvan nappal megelőzően tájékoztatást ad a közterület-foglalási igényről. A kiemelt közterületek használatára vonatkozó szabályozás a gyülekezési jogot nem korlátozza.

Az Étv. 2019. december 31-én hatályba lépő módosítása létrehozta az építészeti szerzői jogi nyilvántartást. A nyilvántartás kizárólag elektronikus működésre tervezett, azonban az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (2)–(3) bekezdése alapján az elektronikus ügyintézés kötelezően csak törvényben írható elő. Emiatt szükséges a nyilvántartásra vonatkozó törvényi szabályok ez irányú bővítése.

11–13. §

A függő hatályú döntés jogintézményének megszüntetéséhez kapcsolódóan szükséges az ágazati jogszabályokból hatályon kívül helyezni az ezzel összefüggő rendelkezéseket.

14. §

Az építészeti szerzői jogi nyilvántartás létrejöttével egyidejűleg a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény is módosult olyképpen, hogy kimondja: építészeti alkotások esetén, az ellenkező bizonyításáig azt kell szerzőnek tekinteni, aki a nyilvántartásban szerzőként szerepel. E rendelkezés a bírói gyakorlat szerint a nyilvántartásnak kvázi közhitelességet kölcsönözne, anélkül, hogy bizonyos garanciális elemek – például a hatóság általi nyilvántartás vezetés – irányadóak lennének vonatkozásában. Emiatt szükségessé vált a törvényi rendelkezés hatályon kívül helyezése.

15. §

A nemzeti emlékhelyek védelme, a jövő nemzedékek érdekében történő megóvása és zavartalan látogatása közérdek, amelyben a vallási közösségek és az egyházi jogi személyek is jelentős szerepet töltenek be. Indokolt, hogy két nemzeti kegyhelyünket is megillessen az a védelem, amelyet a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény és a felhatalmazása kiadott rendeletek a nemzeti emlékhelyek számára jelenleg is biztosítanak.

Nemzeti kegyhelyeink keresztény identitásunk hordozói, amelyek évente jelentős számú zarándokot fogadnak. Az egyházi ünnepeken nemcsak a két barokk kegytemplom, hanem annak környezete is megtelik, a vallási szertartásokra a környező országokból is szép számmal érkeznek zarándokok.

A több mint 800 éve zarándokokat fogadó szentkúti kegyhely fölötti hegyoldalon található Remetebárlangokban a XIII. századtól éltek remeték, emellett a pár perces sétával elérhető Szent-László forráshoz és hasadékhöz fűződő legenda miatt nemzeti emlékezetünk szempontjából is fontos zarándokhelynek számít. A kegyhely a magyar–szlovák kapcsolatok ápolásában is meghatározó szerepet tölt be.

A máriapócsi kegyhely ugyancsak történelmi örökségünk fontos része, hiszen azt a török rabságból történő szabadulás emlékére, fogadalomból készítettett kegykép könnyezése alapozta meg a XVII. században. A kegyhely hidat képez a nyugati és a keleti kereszténység között, a hazai görög katolikus hívek legnagyobb zarándokhelyeként.

Mindezek alapján nemzeti kegyhelyeinket indokolt az állam által elismert nemzeti emlékhelyek sorába felvenni.

Amennyiben a nyilvántartott műemléki érték, műemlék jelenkori állapota szomszédos ingatlan jogszabályban meghatározott módon és feltételek szerint való beépítését vagy használatát akadályozza, a hatóság elrendelheti épület, építmény, építményrész – meghatározott időtartamon belül teljesítendő – felújítását, átalakítását. Ha a kötelezett a fentieknek nem tesz eleget, a hatóság a munkákat a kötelezett helyett annak költségére és felelősségére elvégzett szomszédos ingatlan tulajdonosa erre irányuló kérelme esetén akként is, hogy a munkálatok költségének előlegezésére vagy a munkálatok elvégzésére feljogosítja az érdekeltet.

16–22. §

A függő hatályú döntés jogintézményének megszüntetéséhez kapcsolódóan szükséges az ágazati jogszabályokból hatályon kívül helyezni az ezzel összefüggő rendelkezéseket.

23. §

Nem szükséges tulajdonosi hozzájárulás a kiemelten közérdekű beruházás megvalósításával összefüggésben közterületre rámpa, lépcső, vagy egyéb szintemelés építéséhez, ha az az építmény rendeltetészerű és biztonságos használhatóságát, közszolgálati járművel, vagy gyalogosan történő megközelíthetőségének, valamint akadálymentes módon történő megközelítésének biztosítja.

Kiemelten közérdekű beruházás esetén, ha a beépítést a szomszédos ingatlan építményének az ingatlan határvonalán átnyúló része akadályozza, a szomszédos ingatlan tulajdonosa az adott építményrész elbontását, átalakítását köteles elvégezni. A bontás költségeinek viseléséről a felek kötelesek megállapodni, ha nem jön létre megállapodás, akkor 90 napon belül bírósághoz lehet fordulni.

A kiemelten közérdekű beruházások esetén a szomszédos ingatlanról esetlegesen szabálytalan módon átnyúló épületrészek, egyéb építmények esetében egy a polgári jogi szabályoknak megfelelő, alapvetően a két ingatlantulajdonos megegyezésének lehetőséget adó, illetve végső soron bíróság által ítéletbe foglalt megállapodás keretén belül, ésszerű időn belül kerül sor a túlépítés rendezésére. Tekintettel arra, hogy a felek közötti kötelező egyeztetési eljárás lefolytatása, valamint a megállapodás elmaradása esetén az első fokú bíróság eljárása, valamint az általa létrehozott ítéletbe foglalt megállapodás elegendő teret és időt enged a két fél számára a vitás kérdések rendezésére, a módosító javaslat a Pp. 365. § (7) bekezdésében foglalt lehetőséggel élve az első fokon létrejött megállapodás fellebbezésre tekintet nélküli végrehajtását javasolja.

24–29. §

A függő hatályú döntés jogintézményének megszüntetéséhez kapcsolódóan szükséges az ágazati jogszabályokból hatályon kívül helyezni az ezzel összefüggő rendelkezéseket.

30. §

A törvényhozó az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló 2008. évi XCIX. törvény módosításával a közös működtetésű önkormányzati fenntartású színházak felügyelőbizottságával kapcsolatos további részletszabályt állapít meg.

31–32. §

A függő hatályú döntés jogintézményének megszüntetéséhez kapcsolódóan szükséges az ágazati jogszabályokból hatályon kívül helyezni az ezzel összefüggő rendelkezéseket.

33. §

Az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény (a továbbiakban: At.) nem magyar állampolgárok anyakönyvi eseményeiről történő adatszolgáltatásra vonatkozó rendelkezéseinek pontosítása szükséges, tekintettel arra, hogy a menekült vagy oltalmazott jogállású személyekről történő adatszolgáltatás nem indokolt.

A kutatás, fejlesztés és innovációs rendszer intézményrendszerének és finanszírozásának átalakításához szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi LXVIII. törvény egyes, a Nyelvtudományi Intézet által ellátott feladatokat a Bölcsészettudományi Kutatóközponthoz telepített. Tekintettel arra, hogy a feladat ellátásához szükséges szakértelem és humán erőforrás a Nyelvtudományi Intézetnél áll rendelkezésre, a feladat Nyelvtudományi Intézethez történő telepítése indokolt.

Az At. 89. § (4) bekezdésének módosításával az anyakönyvvezetők a nem magyar állampolgár anyakönyvi eseményeiről közvetlenül, és nem az anyakönyvi szerv útján értesítik az érintett állam Magyarországra akkreditált külképviseletét, vagy ennek hiányában a külpolitikáért felelős minisztert. Erre figyelemmel az anyakönyvi szerv anyakönyvi kivonat kiállítására vonatkozó jogosultságát érintő kivételi szabály hatályon kívül helyezése szükséges.

A törvényjavaslat egy bizonytalan és méltatlan helyzetre kíván megoldást nyújtani. A nem fogalmát a jogszabályok jelenleg nem tartalmazzák, tekintettel arra, hogy a nem meghatározása biológiai alapokon nyugszik. Azt az elsődleges nemi jelleg alapján, illetve kromoszóma alapján tudják megállapítani. Az anyakönyvbe bejegyzett nem, tulajdonképpen az orvos által megállapított tényen alapul, amelyet az anyakönyv deklaráll. Az anyakönyv ellenkező bizonyításig a bejegyzett tényeket, jogokat igazolja, tehát jog keletkeztető hatása nincs. Az anyakönyv által deklarállt nem alapján azonban már jogok, illetve kötelezettségek keletkezhetnek, ennek megfelelően szükséges a születési nem fogalmának meghatározása.

Az állam – az Alaptörvénynek megfelelően – a továbbiakban nem foglal állást állampolgárai nemi identitásának kérdésében, hanem kizárólag egyetlen, immáron egyértelmű személyes adatot kíván nyilvántartani az anyakönyvekben: a születési nemet. A születési nem a születéskori elsődleges nemi jelleg, illetve a kromoszómaszám alapján megállapított biológiai nem, s mint ilyen, születéskor keletkező, nem megváltoztatható személyes adat.

34–41. §

A függő hatályú döntés jogintézményének megszüntetéséhez kapcsolódóan szükséges az ágazati jogszabályokból hatályon kívül helyezni az ezzel összefüggő rendelkezéseket.

42. §

A Városliget megújításáról és fejlesztéséről szóló 2013. évi CCXLII. törvény (a továbbiakban: Városliget tv.) módosítása azért indokolt, mivel a Városligetben megvalósuló kulturális és városfejlesztési beruházások kiemelten közérdekű célból történnek, azonban a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Ngvtv.) szerinti kiemelten közérdekű beruházássá nyilvánításukra ez idáig nem került sor. A kiemelten közérdekű törvényi feltételei fennállnak, a megvalósuló beruházások az Ngvtv. 11. § (1) bekezdés a) pontja szerinti közfeladat ellátását, kulturális és városfejlesztési célt szolgálnak.

A törvényjavaslat a kiemelten közérdekű területi hatályának megállapításánál arra is tekintettel van, hogy a Városliget tv. elfogadása, azaz 2013 óta az érintett helyszínen telekalakítás is történt.

A törvényjavaslat egyúttal az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 21. §-ában szabályozott tilalomra vonatkozóan kimondja, hogy azt – ha a helyi önkormányzat el is rendelte – a törvény erejénél fogva nem kell alkalmazni. A változtatási tilalom alkalmazásának kizárása azért szükséges, mert a közfeladat ellátása sürgős, és az új vagy átfogóan módosuló helyi építési szabályzat elfogadásáig nem lehet várni. A javasolt törvényi szabályozás hiányában, egyrészt egymással összekapcsolódó építési beruházások ellehetetlenülésével kellene számolni, másrészt a kapcsolódó zöldfelületek, mint értéknövelő beruházások megvalósítását is akadályozza a változtatási tilalom fenntartása. A szabályozás tehát az érintett önkormányzat számára is kedvező lehet.

43–44. §

A függő hatályú döntés jogintézményének megszüntetéséhez kapcsolódóan szükséges az ágazati jogszabályokból hatályon kívül helyezni az ezzel összefüggő rendelkezéseket.

45. §

A közúti közlekedésről szóló törvény szerint a tájékozódást segítő jelzést megjelenítő reklámcélú eszköz közúti közlekedés szervezésének és irányításának céljait szolgáló berendezésnek minősül, melynek elsődleges jellegadó tulajdonsága, hogy a közúton közlekedőket úti céljukhoz segítse, és ezzel a közlekedés szervezését és irányítását valósítsa meg. Erre tekintettel a módosító javaslat a reklám fogalma alól kiveszi azon gazdasági reklámot, amely a tájékozódást segítő jelzést megjelenítő reklámcélú eszközön kerül elhelyezésre.

46. §

Indokolt a függő hatályú döntés jogintézményének kivezetése, mivel az túlzott adminisztratív terheket ró a hatóságokra. A hatósági eljárás menetében továbbra is érvényesülő elv, hogy a hatóságnak az eljárást – ha nincs helye sommás eljárásnak – nyolc napon belül előre kell lendítenie (például a tényállás tisztázásához szükséges döntés meghozatalával), vagy az eljárást gátló körülményekről kell döntenie (például megszüntetés), illetve érdemben döntést kell hoznia. A felfüggesztés vagy a hiánypótlás meghozataláról természetesen nyolc napot követően is lehetséges döntenie a hatóságnak, a szabályozás lényege csupán az, hogy valamilyen érdemi intézkedést kell hoznia az ügy elintézése végett a hatóságnak.

Rögzítésre kerül az Ákr.-ben, hogy amennyiben az eljárás sommásan (azaz 8 napon belül) nem kerül elbírálásra, az ügyfél elektronikusan tájékoztatást kap a teljes eljárás ügyintézési határidejéről, a határidő túllépésének jogkövetkezményeiről és arról, hogy a hatóság a továbbiakban a teljes eljárás szabályai szerint jár el. Továbbá a hatóságnak a teljes eljárásra történő áttérés esetén az áttérés indokait a döntés indokolásában is meg kell határoznia.

47–49. §

A függő hatályú döntés jogintézményének megszüntetéséhez kapcsolódóan szükséges az ágazati jogszabályokból hatályon kívül helyezni az ezzel összefüggő rendelkezéseket.

50–54. §

A Közép és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány (a továbbiakban: Közalapítvány) 1999-ben jött létre tudományos kutatás, közművelődési, oktatási és a kulturális javak védelmével kapcsolatos közfeladatok ellátására. Közhasznú céljaival összhangban a Közalapítvány több munkaszervezetet működtet (Terror Háza Múzeum, XX. Század Intézet, XXI. Század Intézet, Kommunizmuskutató Intézet, Habsburg Történelmi Intézet).

A Közalapítvány szerteágazó tevékenysége által számos olyan témát érint, melyek sokszínű, ideológiamentes és vitaalapú feldolgozására csupán a rendszerváltoztatás utáni szabad és független Magyarországon nyílt lehetőség. Mindezen tevékenységekhez többek között a kérdéses ingatlan is helyet ad, hiszen itt található a Közalapítvány levéltára, könyvtára, valamint több munkaszervezete, a Habsburg Intézet, valamint a XX. Század Intézete.

Az épület állagmegóvásával kapcsolatban az eltelt több mint 20 évben a bérbeadó részéről nem történt intézkedés, így mára energetikai hatékonyság szempontjából rendkívül elavult, fenntartása nem gazdaságos. Szükséges a nyílászárók cseréje, az épület külső szigetelése, a fűtési rendszer, valamint a villanyvezetékek cseréje

is. Az épület nagy része irodaként is működik. Ezen felül rendszeresen szerveznek az ingatlanban rendezvényeket, ezek alkalmával a sajtóérdeklődés, valamint a programok színvonalas megvalósításához elengedhetetlen technikai megoldások újabb terheket rónak az épületre.

Mivel az épület jelenleg nem a Közalapítvány tulajdona, így a nagyobb beruházásokat, valamint a szükséges átalakításokat jelenleg nem végezheti el a bérbeadó engedélye és hozzájárulása nélkül, ezért javasolt a 1122 Budapest, Határőr út 35. szám alatti, a Bp. XII. ker. 9557/6 helyrajzi számú ingatlan Közalapítványi tulajdonba adása.

A törvényjavaslat megoldást ad a Közalapítvány MNV Zrt.-vel szemben fennálló tartozása rendezésére, továbbá rendezi a Budapest, belterület, 9646 helyrajzi számú, természetben a Budapest XII. kerület, Istenhegyi út 92. szám alatt található, kivett, lakóház, udvar, gazdasági épület megnevezésű, 3868 m² nagyságú ingatlan használatának jövőbeni kérdéseit.

A Budapest, belterület, 9646 helyrajzi számú ingatlan Közalapítvány részére történő ingyenes tulajdonba adásával és az MNV Zrt. felé fennálló kötelezettség törvényi úton történő rendezésével a feleknek egymással szembeni megtérítési kötelezettsége a korábban köztük fennálló vagytonkezelési jogviszony keretében nem keletkezne. A vagytonkezelési szerződés korábban azzal a céllal jött létre a felek között, hogy az ingatlannal is biztosított legyen a Közalapítvány működésének biztosítása, a Közalapítvány Alapító Okiratában meghatározott tudományos kutatás, közművelődésügyi, oktatási és kulturális javak védelmével kapcsolatos állami feladatok. A vagytonkezelési jogviszony megszűnését követően kialakult helyzet minden érintett fél számára megnyugtató módon rendezésre kerülne.

55–56. §

Hatályba léptető és átmeneti rendelkezések.

57. §

Sarkalatosági záradék.

Végső előterjesztői indokolás az egyes törvényeknek a polgárok biztonságát erősítő módosításáról szóló 2020. évi XXXI. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A törvényjavaslat elfogadásával elérni kívánt legfőbb célok:

1. Az elektronikus információbiztonsági szervezetrendszer racionalizálása

A NIS irányelv átültetésének felülvizsgálata azért szükséges, hogy az alapvető szolgáltatást nyújtó szereplők azonosítása a NIS irányelvben meghatározott ágazatokban megtörténhessen. Az Európai Bizottság ugyanis Magyarország ellen a NIS irányelv 5. cikk (7) bekezdés szerinti kötelezettség nem teljesítése miatt 2019/2213. számon kötelezettségszegési eljárást indított. Hazánk nem teljesítette azon információk megküldését, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a Bizottság értékelhesse az irányelv végrehajtását különösen az alapvető szolgáltatásokat nyújtó szereplők azonosításakor a tagállamok általi megközelítés egységessége tekintetében.

Jelenleg az alapvető szolgáltatásokat nyújtók az Lrtv.-ben szabályozott eljárás alapján azonosított és kijelölt nemzeti létfontosságú rendszerelemek üzemeltetői közül kerülnek azonosítására. A NIS irányelvben foglaltak, illetve a gyakorlati tapasztalatok alapján megállapítható azonban, hogy az alapvető szolgáltatásokat nyújtó szereplők nem

kizárólag a létfontosságú rendszereket üzemeltetők köréből kerülhetnek ki. A kritikus infrastruktúra rendszerébe tartozás nem jelenti azt, hogy az adott szervezet egyben alapvető szolgáltatást nyújtó is, illetve fordítva is igaz. Attól még, hogy egy rendszer elem nem került létfontosságú rendszer elemként kijelölésre, szükséges lehet az alapvető szolgáltatást nyújtóként való azonosítása. A gyakorlati tapasztalatok továbbá azt mutatják, hogy egyes ágazatokban a jelenlegi eljárásrend működik, az alapvető szolgáltatást nyújtók azonosítása megtörtént. Ezen ágazatoknál a több éve jól működő eljárásrendet nem indokolt megváltoztatni és az ágazatokban azonosított szervezeteket két eljárás hatálya alá vonni.

A fentiekre tekintettel azon rendszer elemek üzemeltetői esetében, amelyek nem kerültek nemzeti létfontosságú rendszer elemként kijelölésre, azonban megfelelnek az alapvető szolgáltatást nyújtó szereplőként történő azonosításra irányadó szempontoknak, külön eljárás alapján kerülnek alapvető szolgáltatást nyújtóként azonosításra. Ezzel megvalósulhatna a létfontosságú rendszer elemek kijelölése és az alapvető szolgáltatást nyújtó szereplők azonosításának egymástól történő – bizonyos szintű – elválasztása, amely azt az eredményt hivatott hozni, hogy az alapvető szolgáltatást nyújtó szereplők azonosítása megtörténhessen, az elmaradt jelentési kötelezettség teljesítése megvalósulhasson, majd az Európai Bizottság által a kötelezettségességi eljárás lezárásra kerülhessen.

2. A körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról szóló 2013. évi LXXXVIII. törvény (Körtv.) módosítása

A javaslat célja, hogy törvényes jogalapot teremtsen az eltűnt személyek, az ismeretlen holttestek és holttestrészek biometrikus adatainak, valamint – kifejezett hozzájárulás és a Körtv.-ben meghatározott további feltételek esetén – az eltűnt személyek vér szerinti rokonai DNS-profiljának célhoz kötött kezelésére. Az adatkezelés célja az eltűnt személyek felkutatásának és személyazonosság megállapításának elősegítése, valamint az ismeretlen holttestek és holttestrészek azonosítási esélyének növelése. A javaslat szerinti terület szabályozása sürgető szakmai igény, hiszen éves szinten mintegy 150 ismeretlen személyazonosságú holttestről szerez tudomást a rendőrség, jelenleg összesen 929 azonosításra váró holttest van. Az adatkezeléshez szükséges törvényi felhatalmazás és annak garanciális szabályai a Körtv. keretei között helyezhetők el. A szabályozással egyértelmű lesz: ismeretlen személyazonosságú holttest vagy holttestrész esetében kötelező a mintavétel, valamint az ujj- és tenyérynymat (vagy töredék) rögzítése és nyilvántartásba vétele. Így már lesz lehetőség arra, hogy a rögzített adatok a bünyügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásával összevethetőek legyen. Fontos szabály az is, hogy biometrikus adat csak akkor kerülhet a nyilvántartásba ismeretlen holttest esetén, ha a DNS-profil meghatározását követően azt összevetették a már nyilvántartásba vett DNS-profilokkal (körözött személyek nyilvántartásában, valamint az ismeretlen holttestek és holttestrészek nyilvántartásában) és nincs egyezés.

A javaslat szerinti szabályozás az adatkezelés célhoz kötöttségének és szükségességének elvére figyelemmel az alapul szolgáló körözési eljárásban rögzített egyéb adatok megőrzési idejéhez igazítja a körözési eljáráshoz kapcsolódó biometrikus adatok kezelésének határidejét.

A Körtv. hatályos szabályozása alapján biztosított a lehetőség arra, hogy a körözési nyilvántartást a bünyügyi nyilvántartási rendszer biometrikus adatokat tartalmazó nyilvántartásaival, valamint a holttestek nyilvántartásával – átmenetileg – összekapcsolják. Figyelemmel arra, hogy a Körtv. 25. § (1) bekezdése jelenleg csak az adott személy, holttest, holttestrész vagy dolog felkutatását jelöli meg a nyilvántartások összekapcsolhatóságának céljaként, így a javaslat további lehetséges célként beemeli a személyazonosság megállapítását, illetve a holttest vagy holttestrész azonosítását. Az összehasonlítás találatot eredményezhet, amely az eltűnt személy felkutatását elősegítheti (kiderülhet, hogy bűncselekmény helyszínén rögzítették a mintáját, amely jelenleg nyílt nyomként van nyilvántartva, esetleg azonosítást mutathat egy ismeretlen személyazonosságú holttest DNS-ével).

A javaslat a garanciális szempontok alapján indokolt részletességgel rögzíti a mintavételi eljárás rendjét az ujj- és tenyérynymat, valamint a DNS-profil nyilvántartásba vétele céljából. A javaslat a költségek racionalizálása érdekében időbeli szűrőt vezet be a DNS-profil meghatározása kapcsán, így csak azon eltűnt személyek esetében teszi kötelezővé a mintavételt, akiket eltűnés miatt már legalább kilencven napja eredménytelenül köröznek. Ugyancsak megjelennek a nyilvántartásba vétellel, az összehasonlítással összefüggő feladatok is, megjelölve azok címzettjeit.

Figyelemmel arra, hogy a javaslat – a Körtv.-ben meghatározott feltételek megléte esetén – megteremti a törvényes jogalapot az eltűnt személyek vér szerinti hozzátartozói DNS-profiljainak a kezelésére, így indokolt a Bnytv.-ben ezzel az adatkörrel összefüggésben lehetővé tenni, hogy az összehasonlítás ne csak a DNS-profilok egyezésére,

hanem a rokonsági fok megállapítását eredményező összevetésére is kiterjedhessen, amelyről a szakértői nyilvántartó szerv tájékoztatja a nyilvántartásba vételt kezdeményező szervet.

A javaslat megteremti a jogalapot arra, hogy a Körtv. és a Bnytv. alapján kezelt daktiloszkópiái, illetve DNS-profil nyilvántartások dinamikus rendszerben működhessenek. Mindkét törvényt érintő előírás lesz, hogy daktiloszkópiái adat, illetve DNS-profil rögzítését megelőzően a nyilvántartásba venni kért adatot a nyilvántartásba vétel előtt össze kell vetni az adott törvény, illetve a másik törvény alapján kezelt daktiloszkópiái, illetve DNS-profil nyilvántartásokban kezelt adatokkal.

3. Az egyes állami nyilvántartások racionalizálását célzó ún. „NAVASZ” projekttel összefüggő módosítások

A NAVASZ projekt keretében a lakcím-, okmány- és járműigazgatási ügyintézési eljárásokat támogató szakrendszerek és nyilvántartások jogi, igazgatási és informatikai szempontú felülvizsgálatára kerül sor, mely során a szakrendszerek megújításra kerülnek. Mindemellett kiemelt cél a rendszerek és nyilvántartások együttműködési képességének fokozása, valamint a szakrendszerek és az ügyintézési csatornák informatikai biztonsági szintjének emelése is.

A NAVASZ projekt célkitűzése, hogy meghatározott ügcsoportok esetében az ügyintézési eljárások újszervezésével és az ügyek elektronizálásával mind az ügyintézői, mind az ügyféli oldalon elérje az ügyintézési idő csökkentését. A projekt keretében ütemezetten kerülnek megvalósításra a különböző fejlesztések. Ezek közül a legkorábbi időpontra ütemezettek jogalapját szükséges megteremteni a jelen előterjesztésben. A kapcsolódó módosítások az alábbiak:

- a) 2020. július 1. napjával lehetővé válik az állandó személyazonosító igazolvány elektronikus úton történő pótlása. Pótlás céljából a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás tartalmazni fogja – hozzájárulás esetén – a polgár ujjnyomatát. A módosítás kimondja, hogy az ujjnyomatot az állandó személyazonosító igazolvány pótlása céljából kizárólag a nyilvántartást kezelő szerv igényelheti;
- b) 2020. szeptember 1. napjával a lakcímbjelentés jogszabályban meghatározott esetben elektronikus kapcsolattartás keretében is kezdeményezhetővé válik. Ennek nyomán szükséges a lakcímadatok állandó személyazonosító igazolvány tároló elemén történő utólagos elhelyezésének rendezése is: a lakcímadatokat utólagosan a polgár kérelmére lehet rögzíteni, illetve egyes esetekben hivatalból történik az eljárás;
- c) a külföldön élő magyar állampolgár is bejelentheti elektronikus kapcsolattartás keretében magyarországi tartózkodási helyét;
- d) a közúti közlekedési nyilvántartást támogató informatikai szakrendszerhez való hozzáférésre jogosult személyek központi jogosultsági nyilvántartásának létrehozása;
- e) okmánykiállításakor az azonosítás céljából bemutatott személyazonosító okmány érvényességének ellenőrzése a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásból, illetve az útiokmány-nyilvántartásból közvetlen adatkapcsolat útján;
- f) okmánykiállításakor a friss lakcímadatok átvétele a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásból közvetlen adatkapcsolat útján;
- g) az eljárási képesség és közlekedésbiztonsági alkalmasság ellenőrzése céljából közvetlen bekérdezési lehetőség megteremtése a gondnokoltak nyilvántartásába;
- h) a közlekedésbiztonsági alkalmasság ellenőrzése céljából közvetlen bekérdezési lehetőség megteremtése a bünyügyi nyilvántartásba vezetői engedéllyel rendelkező vagy azt igénylő, de a kényszergyógykezelés alatt álló ügyfelek kiszűrése érdekében;
- i) a kényszergyógykezelés fennállásának tényére vonatkozó adatok nyilvántartása a vezetési jogosultság szünetelésével összefüggésben.

4. Szolgáltatásazonosító alkalmazása a személyszállításban

A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény, valamint ahhoz kapcsolódóan a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény módosítása nyomán teljes egészében megvalósulhat a közforgalmú személyszállítási szolgáltatások elektronikus személyazonosító igazolvánnyal történő igénybevétele. A módosítás következtében valamennyi közlekedési szolgáltatást nyújtó szervezet által elérhetővé válik az utazási jogosultságnak az elektronikus személyazonosító igazolvány szolgáltatásazonosítóján alapuló ellenőrzése.

5. A vezetői engedélyt és a forgalmi engedélyt érintő módosítások

2021. február 1-jétől megvalósul az első vezetői engedély kiadására irányuló eljárás teljes mértékű elektronizálása. A tervezet a vezetői engedélyhez kapcsolódó eljárások további egyszerűsítését szolgálja. A módosítás célja, hogy a már kiállított vezetői engedélyt és a forgalmi engedélyt a belföldi járművezetés során a járművezető ne legyen köteles magánál tartania, az okmányok megléte a nyilvántartásból ellenőrizhető legyen. Mindemellett a járművezetőnek külföldön azonban szüksége lesz vezetői engedélyre és a forgalmi engedélyre mint okmányra (ezért a vezetői engedélynek és a forgalmi engedélynek a fizikai kiállítása továbbra is szükséges marad).

a) vezetői engedély

A vezetési jogosultság ellenőrzését végző hatóságoknak jelenleg is lehetősége van a vezetési jogosultság közúti közlekedési nyilvántartásba betekintéssel történő ellenőrzésére, ugyanakkor további informatikai fejlesztésekkel biztosítani szükséges, hogy egyes közlekedési bűncselekmények elkövetése során a vezetői engedély helyszíni elvételének megfelelő jogkövetkezmenyt is be tudják jegyezni a nyilvántartásba. A cél elérése érdekében a tervezet bevezeti a vezetési jogosultság azonnali felfüggesztésének jogintézményét. Tehát azokban az esetekben, amikor a vezetői engedély helyszíni elvételének van/lenne helye, a jövőben azonnal, elektronikusan bejegyzik a felfüggesztést. Emellett ha a vezetőnél ott van a helyszínen a vezetői engedély, akkor az okmányt elveszik. A két intézmény következményeiben ugyanazt eredményezi.

Figyelemmel arra, hogy a közúti közlekedési nyilvántartásban csak a magyar vezetői engedélyek és vezetési jogosultsággal kapcsolatos adatok szerepelnek, a külföldi vezetői engedéllyel rendelkező személynek a vezetési jogosultság ellenőrizhetősége érdekében továbbra is magánál kell tartania a vezetői engedélyt.

b) Forgalmi engedély

A vezetési jogosultsághoz hasonlóan, a jármű forgalomban való részvételére jogosító engedély meglétének és érvényességének ellenőrzését is a rendőrség és a közlekedési hatóság végzi. Az ellenőrzést végző hatóságoknak megfelelő eszközök birtokában a helyszíni intézkedés során lehetőségük van a nyilvántartásba bekerdezni, ugyanakkor további informatikai fejlesztésekkel biztosítani szükséges, hogy jogszabályban meghatározott esetekben a forgalmi engedély helyszíni elvételét a nyilvántartásba be tudják jegyezni. Mivel a közúti közlekedési nyilvántartásban csak a Magyarországon forgalomba helyezett járművek adatai szerepelnek, a külföldi hatósági engedéllyel és jelzéssel rendelkező járművek esetén a járművezetőnek továbbra is magánál kell tartania a jármű forgalmi engedélyt a forgalomban való részvételi jogosultság ellenőrizhetősége érdekében.

6. A Rendőrségről szóló törvény módosítása

- a) A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) a megbízhatósági vizsgálatot érintő módosításokat tartalmaz, részben kibővíti a védett állomány körét egyes szervezeteknél a közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatosan hatáskört gyakorló munkavállalókkal, másrészt a járművek műszaki vizsgálatával és környezetvédelmi felülvizsgálatával kapcsolatos feladatokat ellátó kormánytisztviselők és munkavállalók körével. A törvényjavaslat továbbá a megbízhatósági vizsgálatot az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság munkavállalóira is kiterjeszti (hasonlóan ahhoz, ahogy a Rendőrség, a büntetés-végrehajtási szervezet és a hivatásos katasztrófavédelmi szerv munkavállalóira már jelenleg is kiterjed a szabályozás).
- b) A megbízhatósági vizsgálat szabályait módosítja továbbá a törvényjavaslat annak érdekében is, hogy a mesterséges élethelyzet létrehozatalában lehetőség legyen tárgy elhelyezésére. [Azaz nem csak az Nemzeti Védelmi Szolgálat (a továbbiakban: NVSZ) állományának tagja cselekménye hozhat létre mesterséges élethelyzetet, hanem egy tárgynak a megfelelő elhelyezésével is lehetőség van annak vizsgálatára, hogy az érintett vizsgálat alá vont a hivatali kötelezettségeit teljesíti-e].
- c) A belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv személyi állománya körének bővítésére vonatkozó javaslat alapján ezen rendvédelmi feladatokat ellátó szerv esetében is lehetővé válik, hogy a jövőben ne kizárólag az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervtől kerülhessenek vezénylésre a hivatásos állomány tagjai, hanem bármely rendvédelmi feladatokat ellátó szervtől. A módosítással a megbízhatósági vizsgálatok végrehajtása eredményesebbé válhat a különleges szakértelemmel rendelkező, más rendvédelmi szervtől vezényelhető állomány bevonásával.
- d) Kisebb jelentőségű módosításként a törvényjavaslat
 - pontosítja a fogvatartott fogalmát,
 - módosítja a kép- és hangfelvételek felhasználási körét azzal, hogy annak azonosításra alkalmatlanná tett formában történő felhasználása a képzési, oktatási tevékenység érdekében is felhasználható,

- a bűnügyi adatkezelésben nyilvántartható adatok adatkezelési idejét érintő módosításokat tartalmaz annak racionalizálása és könnyebb követhetősége érdekében, hogy az adatokat meddig lehet nyilvántartani és mikor kell törölni a nyilvántartásból.

7. A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény módosítása

- a) A segédőrök és vészőrök vízkárelhárítás során történő alkalmazása több évtizedes gyakorlat, amelyet az árvíz- és belvízvédekezésről szóló 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet [7. § (4) bekezdés a) pont] tesz lehetővé. A segédőrök és a vészőrök rövid időszakokra, a védekezés időtartamára kerülnek munkavégzésre irányuló jogviszonyba az érintett vízügyi igazgatási szervvel, viszont a hatályos szabályozás alapján nem egyértelmű, hogy munkaviszony vagy megbízási jogviszony keretében is elláthatják-e a feladataikat. A gyakorlat szerint a vízügyi igazgatási szervek önállóan, saját hatáskörben munkaszerződés vagy megbízási szerződés alapján biztosítják a védekezéshez szükséges létszámot a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII. 26.) 10. §-a szerint. Az adott munkavégzéssel összefüggésben a szervek részéről általában megfelelőbbek ezen jogviszonyok alkalmazása, mint a közalkalmazotti jogviszony, azért a jogalkalmazás egyértelműsítése érdekében indokolt a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvényben közalkalmazotti jogviszonyon kívüli foglalkoztatás lehetőségét is szerepeltetni a vízügyi védekezés tekintetében.
- b) A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény másik módosítása (22/A. §) azt a problémát oldja fel, hogy állami költségvetési forrás és európai uniós támogatás csak állami tulajdonú ingatlanra használható fel, így a nem állami tulajdonban lévő csatornaszakaszok rekonstrukciójára fordított állami kiadások miatt a fejlesztés tárgyán osztott tulajdon jönne létre. Az osztott tulajdon létrehozását azonban a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 11. § (8) bekezdés c) pontja tiltja. Ezért nem állami tulajdonú csatornarészek állami és európai uniós forrásból nem fejleszthetők. A törvénymódosítás emiatt rögzíti, hogy a fejlesztés érdekében indokolt a közcélú vízilétesítmények tulajdonjogának az állam javára történő megszerzése.

8. Egyes rendészeti feladatokat ellátó szervekkel kapcsolatos módosítások

A javaslat a normavilágosság követelményének való megfelelés érdekében egyértelművé teszi az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek és a személy-, és vagyonőr intézkedése vagy kényszerítő eszköz alkalmazása miatt az intézkedések és kényszerítő eszközök jelentésére és kivizsgálásnak rendjére, a panasz benyújtására és elbírálására vonatkozó szabályokat. A gyakorlatban az egyes rendészeti feladatokat ellátó személy intézkedése vagy kényszerítő eszköz alkalmazása elleni panasz elbírálásakor alkalmazandó jogalkalmazói kérdések merültek fel, amely alapján a törvényjavaslat módosításokat fogalmaz meg. A javaslat a hatályos szabályozáson érdemben nem változtat, azonban egyértelművé teszi a panaszok elbírálására vonatkozó rendelkezéseket.

A javaslat továbbá egyértelművé teszi, hogy helyi közutakon a parkolásért járó ellenérték megfizetésének ellenőrzése és a fizetés elmaradása esetére előírt jogkövetkezmények alkalmazására feladatkörrel rendelkező közterület felügyelő nem csak a 2012. évi CXX. törvényben meghatározott intézkedéseket és kényszerítő eszközöket nem alkalmazhatja, de a közterület-felügyelőkről szóló törvényben meghatározott intézkedéseket sem (kerékbilincs alkalmazása).

9. A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény módosítása

Az előterjesztés célja a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény módosítása vonatkozásában az egységes bírói joggyakorlat, valamint az eljárások kapcsán felmerült jogértelmezési anomáliák felszámolása. A jelenlegi jogszabály egyes rendelkezései kapcsán a gyakorlatban széttartó jogértelmezés alakult ki. Annak elkerülése érdekében, hogy a jogalkalmazói gyakorlat azonos eljárások esetén eltérő legyen, szükséges a törvény szövegének pontosítása. Emellett az eljárások során felmerültek olyan gyakorlati problémák, melyek joghézagok meglétére vezethetők vissza.

A menedékjogi eljárás jelenleg nem tartalmaz zár alá vételre vonatkozó szabályozást, melynek lényege, hogy ha a tényállás másként nem tisztázható vagy az jelentős késedelemmel járna, vagy a zár alá vétel mellőzése a tényállás tisztázásának sikerét veszélyeztetné, a hatóság jogosult valamely dolog birtokának a birtokos rendelkezése alóli elvonására. A javasolt módosítás ezt a hiányosságot pótolja. A menedékkérőktől – helyzetüknél fogva – nem minden esetben várható el, hogy érvényes személyazonosító okmányokkal rendelkezzenek. Ugyanakkor az elmúlt évek gyakorlati tapasztalatai alapján megállapítható, hogy általánossá vált a menedékkérők között az elektronikus eszközök használata. A javaslat lehetőséget ad a hatóságnak, hogy a menedékkérő birtokában

lévő dolgot – így az elektronikus eszközt is – zár alá vegye, és az abban tárolt adatokhoz történő hozzáféréshez szakértő közreműködését vegye igénybe. Ezen eszközök számos olyan adatot tartalmaznak, melyek segíthetnek a menekültügyi hatóságnak és magának az elismerését kérőnek is a személyazonosság, az állampolgárság beazonosításában.

10. A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény (Nbtv.) módosítása

A módosítás a nemzetbiztonsági védelem alá eső tisztségek között nevesíteni fogja a Gazdasági Versenyhivatal elnökét és elnökhelyettesét, továbbá a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörökre vonatkozó meghatározásokat pontosítja, érdemi, koncepcionális változásra nem kerül sor.

A módosítás csökkenti a működésbeli párhuzamosságból fakadó bűnüldözési kockázatokat, egyúttal fokozza a nyomozások, az operatív feladatok ellátásának eredményességét és érvényre juttatja az adattakarékosság elvét. Ennek érdekében a párhuzamos eljárások azonosításához szükséges adatszolgáltatást kiterjeszti az ügyészségre. Ez biztosítja az ügyészség és a más szervek által egyidejűleg folytatott titkos információgyűjtések, a büntetőeljárásról szóló törvény szerinti előkészítő eljárások vagy nyomozások, illetve leplezett eszköz-alkalmazások elkerülését. Az ügyészség nem közvádlói minőségében jelenik meg, hanem mint titkos információgyűjtést, előkészítő eljárást vagy nyomozást folytató, illetve leplezett eszközt alkalmazó szerv. Ebből a szempontból – a tevékenység célját és jellegét tekintve – nem különbözik az Nbtv. szerinti együttműködő szervezettől, így azokhoz hasonlóan az adatátadásnak is a lehető legszélesebb adatkörre kell vonatkoznia. Az Nbtv. az együttműködő szervek tekintetében sem tartalmaz tételes felsorolást az átadható adatok köréről, de azokat egyértelműen a fentiekben felsorolt tevékenységek körére szűkíti, ahogyan teszi ezt a módosítás az ügyészség kapcsán is.

11. Szabálysértési eljárást és szabálysértési jogsegélyt érintő módosítások

Gyakorlatban felmerülő probléma, hogy a végrehajtási eljárás során olyan tény jut a központi hatóság tudomására, amely indokolja a külföldi hatóság megkeresését. Az is problémát jelent, hogy a törvény kizárja az elkövető jogorvoslati jogát, olyan esetekben, amikor a külföldön kiszabott bírság például tévesen kerül megállapításra, mert nem a határozatban szereplő gépjárművel követtek el jogsértést vagy helytelenül állapították meg a rendszámot. A hatóság ilyen esetben a jelenlegi gyakorlat szerint felfüggeszti az eljárást és megkeresi a külföldi hatóságot. Sok esetben azonban a végrehajtást kérő külföldi hatóság a központi hatóság megkeresésére nem válaszol. Ezekben az esetekben javasolt egyértelműen meghatározni, hogy ha a felfüggesztés időtartama alatt nem érkezik válasz a központi hatóság részére, a végrehajtási eljárást megszüntetheti, és nem folytatja tovább a végrehajtást.

Indokolt a külföldi hatóság által kiszabott pénzbírság és eljárási költség hazai végrehajtása keretében a személyes adatok kezelésének objektív végső határidejét legfeljebb két évről legfeljebb öt évre módosítani, figyelemmel az eljárási költség végrehajthatóságának időtartamára.

A módosítás további célja, hogy egyértelművé tegye, hogy mely esetekben kerül sor az Európai Unió Tanácsának a kölcsönös elismerés elvének a pénzbüntetésekre való alkalmazásáról szóló, 2005. február 24-i 2005/214/IB kerethatározata rendelkezéseinek teljes körű alkalmazására, tehát a pénzbírság összegének teljes végrehajtására. A hivatkozott rendelkezésben szereplő jelenlegi szöveg önmagára hivatkozik vissza, így az jogalkalmazási problémákhoz vezethet.

A törvényjavaslat ezen felül az általános szabálysértési hatósági feladatok rendőrség hatáskörébe integrálásával jelentkező többletfeladatokból adódó, mindenekelőtt a megyei Rendőr-főkapitányságok székhelye szerinti, valamint a megyéken belüli nagyobb illetékességi területtel rendelkező rendőrkapitányságok leterheltsége csökkentését is szolgálja. A végrehajtási eljárásban a szabálysértési hatóságnak adminisztrációs feladatai vannak, amelyek nem igénylik az állampolgárok hatóság előtti megjelentést, így az többletterhet nem jelent.

A törvényjavaslat továbbá több gyakorlati probléma megoldására irányuló módosítási javaslatot is tartalmaz:

- a) A jelenlegi szabályozás nem tartalmaz arra vonatkozó rendelkezést, hogy az általános szabálysértési hatóságnak kell gondoskodnia a szabálysértési költség és a rendbírság végrehajtásáról, ezért indokolt a törvény kiegészítése.
- b) Pontosítani szükséges, hogy mindazon esetekben, amelyekben a szabálysértési eljárást a szabálysértés elkövetésének vagy felderítésének helye szerint illetékes szabálysértési hatóság folytatta le, a végrehajtásról is annak a szervnek kell gondoskodnia.

- c) A szabálysértési törvény 2020. március 1-jei módosítása indokolja a szabálysértési bírságok befizetésével kapcsolatos feladatok vonatkozásában a követelés-, és befizetés-nyilvántartási tevékenység megosztását a területi szervek között. A Rendőrség területi szerveinek – melyek hatáskörébe tartoznak jelenleg is az egyes rendőrségi hatáskörbe tartozó szabálysértések, illetve az azokkal összefüggő követelések befizetések nyilvántartásai – az e célból létrehozott központosított beszédési számlákon szükséges kezelniük a módosítás szerint érintett összegeket, továbbá ezen szerveknek el kell látniuk a kapcsolódó befizetés-ellenőrzési és beazonosítási feladatokat is.
- d) A pénzkövetelések naprakész nyilvántartása érdekében szükséges, hogy a bírósági webes adatközlő felületen a döntéshozatalt követően azonnal, de legkésőbb 3 napon belül megtörténjen a követeléseket kiszabó döntések meghatározott adataival kapcsolatos adatrögzítés. Az adatok a jogerőre emelkedéskor módosíthatók, ezért a jogszabály-módosítással az ügyfelet jogsérelem nem éri.
- e) A 2019. június 1. napján hatályba lépett módosítással a szabálysértési nyilvántartások részeként létrehozott, a gépjárművezető távollétében alkalmazott intézkedések nyilvántartásából történő adatigénylés során értelmezési problémát okozott, hogy a szabálysértési nyilvántartásokból kizárólag személyazonosító adatok alapján lehetséges az adatigénylés. A gépjárművezető távollétében alkalmazott intézkedések nyilvántartása azonban személyazonosító adatokat nem tartalmaz, így fogalmilag kizárt ilyen adatokkal történő lekérdezés lehetősége. A módosítással egyértelművé válik, hogy a gépjárművezető távollétében alkalmazott intézkedések nyilvántartásából a személyes adatok megadása nélkül kizárólag a gépjármű azonosító adata alapján lehetséges az adatigénylésre jogosultak jogainak gyakorlása.
- f) Az Alapvető Jogok Biztosa vizsgálata alapján a szabálysértési törvény feljelentés elutasítására vonatkozó rendelkezéseinek kiegészítése szükséges a halál, mint objektív büntethetőséget megszüntető okkal.

12. Közfoglalkoztatásból történő kizárással kapcsolatos szabályok módosítása

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény (Kftv.) módosításával a közfoglalkoztatásból kizárással a rendezetlen lakókörnyezet miatti jogsértés jogerős megállapítását követően kerülhetne csak sor. E jogsértés megvalósulhat közegészségügyi vagy közbiztonsági kockázat okozásával (ennek tényét állami hatóság állapítja meg) vagy a közösségi együttélés önkormányzati rendeletben rögzített szabályainak be nem tartásában is megnyilvánulhat (ekkor a jegyző jogosult eljárni).

A közfoglalkoztatotti körbe – vagyoni és szociális helyzetű, valamint nemtől és életkortól függetlenül – bármely álláskereső személy bekerülhet, aki nem jogosult pénzbeli álláskeresési ellátásra. Így a bevezetni kívánt rendelkezés nem korlátozódik egy meghatározott társadalmi csoportra. A Kftv.-módosítás nem is a lakóingatlan felújítását, hanem annak pénzügyi befektetést nem igénylő, tehát a vagyon helyzetűől nem függő rendben tartását tekinti kiindulási helyzetnek. A magánszférához való jog körében az elhanyagolt, rendezetlen lakókörnyezethez való jog nem is értelmezhető, különösen úgy, ha egy ilyen állapot más személyeknek a tiszta, egészséges környezethez való jogát csorbítja.

13. A minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény módosítása

A módosítás a szabályozás egyszerűsítését eredményezi, különös tekintettel a Paksi Atomerőmű kapacitásának fenntartásával kapcsolatos beruházásról, valamint az ezzel kapcsolatos egyes törvények módosításáról szóló 2015. évi VII. törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezetek esetében kiadott telephely biztonsági tanúsítvány jogintézményének megszüntetésére vonatkozó módosításra, illetve az adatkezelési rendelkezések pontosítására.

A minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Mavtv.) rendelkezéseinek módosítása hatékonyabbá teszi a Nemzeti Biztonsági Felügyelet tevékenységét, eljárását.

A Mavtv. vonatkozó rendelkezéseinek módosításával pontosításra kerül a megismerhető nemzeti minősített adatok köre, a felülvizsgálati kötelezettség tekintetében további garanciális elem kerül beépítésre, megszűnik az iparbiztonsági ellenőrzés és a telephely biztonsági tanúsítvány kiadásának részletes szabályairól szóló 92/2010. (III. 31.) Korm. rendelet 2/A. alcímében meghatározott telephely biztonsági tanúsítvány, a Nemzeti Biztonsági Felügyelet feladati bővítésre kerülnek, valamint lehetőséget teremt a Nemzeti Biztonsági Felügyelet számára a biztonsági vezetők, helyettes biztonsági vezetők adatainak kezeléséhez.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A módosítás biztosítja, hogy a belföldön nyilvántartásba vett jármű vezetőjének a forgalmi engedélyt ne kelljen magánál tartania, mivel azok a közúti közlekedési nyilvántartásból ellenőrizhetőek.

2. §

Az a) ponthoz: ha a vezetői engedélyt belföldön már nem lesz kötelező a polgárnak magánál tartania, akkor a vezetési jogosultsága az engedély-nyilvántartásba bejegyzett érvényes vezetési jogosultság alapján ellenőrizhető, a szövegcsere módosítás erre irányul. Ebből következően annak a járművezetőnek, aki külföldi hatóság által kiállított vezetői engedéllyel rendelkezik, azt továbbra is köteles magánál tartania, ha a közúti forgalomban vesz részt.

A b) ponthoz: a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 6. § (1) bekezdése és a 11. §-a alapján az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 27. §-ban foglaltak szerint az állam tulajdonában álló nemzeti vagyonra vonatkozóan vagyonkezelési szerződés köthető. Ezzel összhangban a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján a vízügyi igazgatási szervek látják el az állami tulajdonban lévő vizek és vízellátási létesítmények, a felszín alatti vizek víztartó képződményeinek és a felszíni vizek medreinek vagyonkezelését. Erre tekintettel indokolt a vízügyi igazgatási szervek vonatkozásában is a vagyonkezelés kifejezés alkalmazása.

3. §

A külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvényben az útlevél kiadásának és pótlásának esetei is szabályozásra kerülnek. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) azonban jelenleg csak az okmány kiadásának illetékeit állapítja meg, így a jogalkalmazói gyakorlat az, hogy a pótlási eljárásokban is az okmány kiadásáért fizetendő illeték kerül kiszabásra.

A pótlott okmány – funkciójából adódóan – az eredeti okmány helyébe lép, így érvényességi időtartama elég széles skálán mozoghat, de mindenképpen rövidebb annál. Magánútlevél pótlására ugyanakkor elektronikus úton – személyes megjelenés nélkül – is van lehetőség. Nem életszerű ugyanakkor az, hogy az új okmány kiállítása esetén ugyanazt a mértékű illetéket kelljen megfizetni, mint például egy még másfél évig érvényes okmányért pótlás jogcímén, hiszen az új okmány érvényességi ideje akár 5 vagy 10 év is lehet, ezért csökkentett tétel kerül megállapításra. A módosítás értelmében csökkent díjtétel érvényesül a kiskorú gyermekek érintettsége esetén. Az illetékmentesség eseteinek kiegészítése szükséges az ideiglenes magánútlevéllel, tekintettel arra, hogy ezért az okmányért a konzul előtti eljárásban konzuli díjat kell fizetni.

Kivezetésre kerül az eddigi „büntető” jelleggel alkalmazott dupla illeték az elveszett, megsemmisült és megrongálódott okmány esetében, itt a pótlás vagy kiadás illetéktételei lesznek alkalmazandók (az Itv. tárgyi illetékmentességi szabályai szerint az eltulajdonított okmányok pótlására irányuló eljárás eleve illetékmentes). A gyakorlati jogalkalmazásban számos esetben okozott gondot a dupla illeték kérdése, így a módosítás ezt a jogbizonytalansági helyzetet is orvosolja.

Szintén kivezetésre kerül a határátlépési engedély illetéktétele, mert gyakorlatilag ilyen kiadására nem kerül sor. 2014–2015. évben Ukrajna vonatkozásában merült fel még néhány esetben igény határátlépési engedély meghosszabbítására (vasutasok tekintetében), de az utóbbi években ilyenre sem került sor.

Ugyancsak kivezetésre kerül a fellebbezési eljárás illetéke, tekintettel arra, hogy arra az Itv. 29. §-ban szabályozott általános szabályok is alkalmazhatók, díjtételében attól eltérést nem tartalmaz.

4., 6. §

Az egyes eljárások egyszerűsítése és elektronizálása érdekében szükséges törvénymódosításokról szóló 2019. évi CXVI. törvény 3. § (10) bekezdése alapján 2020. július 1-jei hatállyal a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) adattartalma kiegészül a polgár ujjnyomatával, melyet kizárólag pótlás céljából, az érintett írásbeli hozzájárulása alapján lehet nyilvántartani. Az ujjnyomat hozzájáruláson alapuló nyilvántartásával lehetővé válik az állandó személyazonosító igazolvány elektronikus úton történő pótlása. Ezzel összefüggésben szükséges törvényi jogalap biztosítása ahhoz, hogy

az eljárásra hatáskörrel rendelkező nyilvántartást kezelő szerv az állandó személyazonosító igazolvány pótlása során ezt az adatot a nyilvántartásból igényelhesse. Ezzel összefüggésben – figyelemmel arra, hogy az ujjnyomat nyilvántartásának kizárólagos célja az elektronikus úton történő pótlás lehetőségének a biztosítása – az is kizárásra kerül, hogy más szervek ezen adatot a nyilvántartásból igényelhessék.

5. §

2020. július 1-jei hatállyal bevezetésre került az e-személyazonosító igazolvány szolgáltatásazonosítója, mely alapján a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény 7. § (1) bekezdésében meghatározott szervek, azaz

- a) a közforgalmú személyszállítási szolgáltatást teljesítő közlekedési szolgáltató,
- b) a nemzeti mobilfizetési tevékenységet végző szervezet,
- c) az országos, elővárosi, regionális és helyi személyszállítási közszolgáltatásokban működő, illetve kialakításra kerülő elektronikus jegyrendszer, utastájékoztatói rendszer, valamint elektronikus forgalomtervező és irányítási rendszerek országos átjárhatóságát, az egységes működési tartalmának biztosítását, valamint a személyszállítási közszolgáltatások megrendelését támogató funkciókat ellátó Központi Rendszer működtetője, továbbá
- d) ha a bevételek beszedését a közlekedésszervező végzi, a közlekedésszervező

válík jogosulttá adatigénylésre a közlekedési kártya igénylésével és felhasználásával, valamint a vele kapcsolatos visszaélésekkel kapcsolatban.

7. §

A fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítése érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi CX. törvény 9. § (3) bekezdése 2020. szeptember 1-jei hatállyal módosítja az Nytv. 26. § (2) bekezdését az elektronikus lakcímbjelentési eljárás megteremtése érdekében. Az Nytv. 29. § (7) bekezdés i) pontja alapján az állandó személyazonosító igazolvány tároló eleme tartalmazza a lakcímadatot is, ezért szükséges annak a meghatározása, hogy az elektronikus úton kezdeményezett lakcímbjelentési eljárás esetén a lakcímadat milyen módon rögzíthető a személyazonosító igazolvány tároló elemén. A tároló elemen való adat írásához technológiai okból személyes megjelenés szükséges, ezért elektronikus lakcímbjelentés esetén a tároló elemen való rögzítés utólagosan történik.

Az elektronikus lakcímbjelentési eljárás feltételeinek megteremtésére figyelemmel indokolt továbbá a külföldön élő magyar állampolgárok részére is biztosítani ezt a lehetőséget a magyarországi tartózkodási hely vonatkozásában, jogszabályban részletezett esetekben.

8. §

A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: Hvt.) 6. § (5) bekezdése értelmében bevonuláskor a hadköteles külföldre utazásra jogosító összes okmányát a bevonulás helyén a katonai igazgatásnak a hadköteles lakóhelye szerint illetékes területei szervének képviselője a fogadó katonai szervezet részére átadja. A katonai szolgálat teljesítése alatt az okmányokat az állományilletékes katonai szervezet őrzi. Az átvett okmányokat a leszereléssel egyidejűleg a leszerelt részére vissza kell adni. Tekintettel arra, hogy a Hvt. e rendelkezése értelmében a hadköteles útlevele és személyazonosító igazolványa is bevonásra kerül, szükséges rendelkezni arról, hogy a katonai szolgálatteljesítés ideje alatt személyazonosításra a katonai igazolvány szolgál.

9. §

Az állami és önkormányzati nyilvántartások együttműködésének általános szabályairól szóló 2013. évi CCXX. törvényt az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 2017. január 1. napjával hatályon kívül helyezte, a módosítás ezen változás technikai átvezetését szolgálja.

A rendelkezés pontosító jellegű módosítást is tartalmaz, 2020. július 1-jei hatállyal bevezetésre került az e-személyazonosító igazolvány szolgáltatásazonosítója, amelyet a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás tárol az elektronikus egyedi azonosítóhoz hasonlóan. A szolgáltatásazonosító személyiadat- és lakcímnnyilvántartásban történő nyilvántartása miatt szükséges a módosítás, melyre figyelemmel a pótlás során az állandó személyazonosító igazolvány változatlan szolgáltatásazonosítóval kerül kiállításra.

10. §

Az egyes fontos, valamint közbizalmi és közvélemény-formáló tisztségeket betöltő személyek ellenőrzéséről szóló 1994. évi XXIII. törvényt 2005. december 31-e óta hatálytalan, a módosítás ezen változás technikai átvezetését szolgálja.

11. §

A megbízhatósági vizsgálat körét indokolt kiterjeszteni a jármű műszaki megvizsgálásával, illetve környezetvédelmi felülvizsgálatával összefüggő ügyekben a közlekedési hatóság kormánytisztviselői jogviszonyban álló tagjai, valamint a közlekedési hatóság által engedélyezett tanúsító szervezeteknél foglalkoztatási jogviszonyban álló műszaki vizsgabiztosokra is.

A közúti közlekedésről szóló törvény értelmében a járművek műszaki vizsgálata állami feladat. A hatályos normaszövegben nem szereplő, a járművek műszaki megvizsgálásával, illetve környezetvédelmi felülvizsgálatával összefüggő ügyekben eljáró kormánytisztviselők és a közlekedési hatóság által engedélyezett tanúsító szervezeteknél foglalkoztatási jogviszonyban álló műszaki vizsgabiztosok is nagy korrupciós nyomásnak vannak kitéve. A járművek nagy száma, a közúti forgalomban részt vevő járművek biztonságos közlekedését szolgáló műszaki állapot megfelelőségének érdekében indokolt, hogy az műszaki vizsgáztatás során eljáró ügyintézőkre is végrehajtható legyen megbízhatósági vizsgálat.

A módosítás alapján megbízhatósági vizsgálat alá vonható személyi kör sem az ellátott közfeladat fontossága, sem pedig a korrupciós fenyegetettség mértéke szempontjából érdemben nem különbözik a hatályos rendelkezések alapján megbízhatósági vizsgálat alá vonható személyi körtől.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 7. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja, valamint (1a) bekezdése a döntés előkészítésére, döntésre vagy ellenőrzésre jogosult, az (1a) bekezdésben meghatározott feladatokat ellátó kormánytisztviselőket a védett állomány körébe vonja, amelyből következően a belső bűnmegelőzési és büntetőeljárás feladatokat ellátó szerv megbízhatósági vizsgálatot folytathat ezen kormánytisztviselők vonatkozásában is. A munkavállalók közül az Rtv. jelenleg csak az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv, a büntetés-végrehajtási szervezet, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv – és a most elvégzendő módosítást követően – az idegenrendészeti szerv munkavállalóit vonja a védett állomány körébe.

Ezen módosításon túlmenően a törvényjavaslat javaslatot tesz három szerv esetében a védett állományba tartozóknak a munkavállalókra történő kiterjesztésére:

1. a közbeszerzési eljárással kapcsolatos döntés-előkészítési, döntési vagy ellenőrzési feladatokat ellátó munkavállalók
 - a) a fekvőbeteg szakellátást nyújtó intézmények részére történő gyógyszer-, orvostechikai eszköz és fertőtlenítőszer beszerzések országos központosított rendszeréről szóló 46/2012. (III. 28.) Korm. rendelet alapján az Állami Egészségügyi Ellátó Központnál, valamint a gyógyszerek és orvostechikai eszközök közbeszerzésének sajátos szabályairól szóló 16/2012. (II. 16.) Korm. rendelet alapján a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelőnél,
 - b) a központosított közbeszerzési rendszerről, valamint a központi beszerző szervezet feladat- és hatásköréről szóló 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet alapján a Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóságnál,
2. a közlekedési hatóság által engedélyezett tanúsító szervezeteknél foglalkoztatási jogviszonyban álló műszaki vizsgabiztosokra.

12. §

A módosítás az Rtv. 7/A. § (1) bekezdését újra megállapítja. Ennek keretében annak második mondatát elhagyja és egy új (1a) bekezdésbe helyezi át. Ezzel az (1) bekezdés könnyebben áttekinthető és alkalmazható lesz. A módosítással megállapított új (1a) bekezdés a hatályos szabályozással egyezően rögzíti a megbízhatósági vizsgálat keretében létrehozandó mesterséges élethelyzet lényegi elemeit.

Új eleme a szabályozásnak, hogy a megbízhatósági vizsgálat keretében lehetőség lesz olyan tárgy elhelyezésére, amely egyrészt illeszkedik a mesterséges élethelyzetbe, nem változtat annak valóságghú voltán, másrészt alkalmas

arra, hogy azáltal a hivatali, munkaköri kötelezettség teljesítése ellenőrizhető legyen. Ez nem egy új eszköz, hanem egy végrehajtási mód, amely hatékonyan képes elősegíteni a megbízhatósági vizsgálatok eredményes lefolytatását. A javaslat tudatosan nem használja a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvényben (a továbbiakban: Be.) bírói vagy ügyési engedélyhez nem kötött leplezett eszközként nevesített csapda kifejezést. A javaslat nem kívánja újra visszahozni a csapdát a titkos információgyűjtés eszközei közé, csupán azt rögzíti, hogy adott a lehetőség arra, hogy megbízhatósági vizsgálat keretében pénzt vagy egyéb tárgyat helyezzen el az NVSZ eljáró tagja, ezzel ellenőrizve a szolgálati kötelesség maradéktalan teljesítését. Az alkalmazása alapvetően nem eredményez a megbízhatósági vizsgálattal egyébként szükségszerűen együtt járó alapjog-korlátozáson felüli további jogkorlátozást. A törvényi szintű szabályozást az indokolja, hogy például egy – a későbbi bizonyítást segítő – vegyszeres eljárással ellátott tárgy már érintheti a megbízhatósági vizsgálat alá vont személy testi integritáshoz való jogát, amely lényeges tartalmának korlátozására csak törvényben kerülhet sor.

13. §

Az Rtv. 88. § (3) bekezdés f) pontjának módosításával megszűnik az a korlátozás, hogy az adattovábbítási nyilvántartásból adat csak jogosulatlan adatkezelés miatt folytatott büntetőeljárás során igényelhető a tényállás tisztázása céljából. A módosítás általánosságban (bármely bűncselekmény esetén) biztosítja a lehetőséget az adatigénylésre a büntetőeljárás során eljáró bíróság, ügyészség és nyomozó hatóság részére.

14., 17. §

Az Rtv. 91/A. §-a meghatározza, hogy a rendőrség a bűnügyi adatkezelésében milyen adatokat és mennyi ideig jogosult kezelni. A kezelt adatok között vannak a terhelte vonatkozó személyes adatok, illetve kriminalisztikai jellemzők is. A megőrzési idők minden esetben valamilyen büntetőeljárás szempontból releváns, objektív, állandó vagy az annak alapjául szolgáló büntetőeljáráshoz kapcsolódóan dinamikusan változó időponthoz kötődnek, amelyek egy része a bűnügyi nyilvántartási rendszer nyilvántartásaiban szerepel, egy másik része pedig a büntető anyagi jogi szabályozás vagy az alapul szolgáló büntetőeljárás iratanyagából megismerhető. Ilyenek például az elítélés, a büntetett előlélethez fűződő hátrányok alóli mentesítés, a jogerős ügydöntő határozat meghozatalának vagy a büntethetőség elévülésének időpontja. A rendőrségi adatkezelő szerv vezetője köteles gondoskodni arról, hogy a személyes adatok védelmének biztosítása érdekében a tárolt adatokat töröljék, ha az adatok tárolásának törvényben meghatározott határideje lejárt.

A javaslat célja, hogy az adatmegőrzési időket egységesen, illetve egyes esetekben a bűncselekményre irányadó büntetési tételkeret felső határához igazítva arányosított olyan objektív időponthoz kösse, amely biztosítja, hogy a megőrzési idő lejártakor az érintett adatok – akár emberi közrehatás nélkül, automatikusan – törlésre kerüljenek. A módosítást indokolja az is, hogy az Rtv. 91/A. §-a szerinti adatkezelési rendelkezések jelenleg nem alkotnak koherens rendszert, ugyanis sokszor következtlenül többféle megoldással rendezik az adatkezelés határidejét. Egyes pontok esetében csak az elévülés szerepel határidőként, máshol az ügydöntő határozat meghozatala, megint máshol kombinált feltételeken alapul a határidő számítása. Azokban az adatkezelési esetekben pedig, amikor a mentesítés szerepel feltételként, az Rtv. az „elítélés” kifejezést használja, így kétséges lehet, hogy azon terheltek esetén, akiket felmentettek vagy kényszergyógykezelésre ítélték, milyen határidőt kell figyelembe venni.

A javaslat egységesen a bűnüldözési adatállományba bekerüléstől rendeli számítani a differenciált megőrzési időket, biztosítva ezzel a törvényes adatkezelést.

A javaslat nem tűzte célul a teljes bűnüldözési adatkezelés megreformálását és a megőrzési időtartamokat sem növeli. Továbbra is különböztet a megőrzési idők tekintetében abból a szempontból, hogy elévülő vagy el nem évülő bűncselekményről van-e szó, megőrizve a hatályos Rtv. szerinti ötven éves megőrzési időtartamot azon bűncselekmények esetében, amelyek elévülése a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) alapján kizárt. Az elévülő bűncselekmények közül kiemeli és magasabb megőrzési időt biztosít a javaslat azokra az adatokra, amelyek életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető bűncselekményhez kapcsolódnak. A javaslat egyebekben nem emeli a megőrzési időket, viszont a kezelésre nyitva álló időtartam kezdetét objektív időpillanathoz köti, amely a hatályos szabályozás szerinti későbbi időponttól (például jogerős ügydöntő határozat meghozatala, mentesítés, büntetés kitöltése) eltérően az adatállományba kerülés időpontja. A tárgykörhöz kapcsolódóan közjogi szervezetszabályozó eszköz [az elektronikus Modus Operandi Nyilvántartás működtetésével kapcsolatos egyes feladatokról szóló 12/2014. (V. 16.) ORFK utasítás]

pedig szűkíti a bűncselekményi körön, és a bűnügyi helyzethez igazítottan folyamatosan felülvizsgálja azokat, így az elektronikus Modus Operandi rendszer csak olyan bűncselekményekhez kapcsolódó Rtv. szerinti adatokat kezel, amelyek vagy a súlyuknál vagy egyéb kriminalisztikai jellemzőjüknel fogva ténylegesen hozzájárulhatnak a bűnüldözés hatékonyságához (például sorozat-bűncselekmények, vagy azonos módszerű, illetve eszközű ismételt elkövetések felismeréséhez).

Az Rtv. alapján azon adatok kivételével, amelyeket a büntetőeljárásról szóló törvény alapján rövidebb határidőn belül törölni kell, a rendőrségi adatkezelő szerv a leplezett eszközök alkalmazásával érintett személyek adatait és az alkalmazás eredményeként keletkezett adatokat az adatok bűnüldözési adatállományba történt bekerülésének időpontjától számított ötven évig kezeli, ha a büntethetőség elévülése kizárt. Ha a nyomozás megindítását követően a terhelt büntetőjogi felelősségét nem állapítják meg, az adatokat a bűnüldözési adatállományba történt bekerülésének időpontjától számított húsz évig, ha a büntetőjogi felelősséget megállapítják, harminc évig kell kezelni.

Az Rtv. 91/A. § (1) bekezdés hatályos h) pontja alapján kezelhetőek az egyes bűncselekmények nyomozása során a felderítés és a bizonyítás során keletkező ügyiratokban szereplő személyek, azok kapcsolatainak, eljárási helyzetének adatai, valamint a hozzájuk fűződő nyomozási adatok. A javaslat ezt a rendelkezést hatályon kívül helyezi, mert az abban foglalt személyi kör és a hozzájuk kapcsolódó adatkör bizonytalan tartalmú, adott esetben olyan személyek – közelebről meg nem határozott – adatainak évtizedekig való kezelését is biztosítja, akik egy adott büntetőeljárásban teljesen marginálisan vagy hivatalból voltak érintettek.

15. §

Az Rtv. 97. § (1) bekezdés h) pontja szerinti fogvatartott fogalmának pontosítása a gyakorlat részéről már régóta igényként fogalmazódott meg. A fogalomban egyrészt az „elfogott és előállított” szövegezés miatt értelmezési kérdésként merül fel, hogy a fogalom az Rtv. 33. § (2) bekezdése szerint csak előállított (de nem elfogott) személyre értelmezhető-e, miközben nyilvánvalóan észszerű indoka annak nem lehet, hogy azt a személyi szabadságában korlátozott személyt, akit „csak” előállítanak, ne illessenek meg az Rtv.-ben a fogvatartottra vonatkozóan rögzített jogok úgy, ahogy azok az egyébként „elfogott és előállított” személyt megilletik. Ilyen különbségtételnek sem jogpolitikai, sem szakmai indoka nem lehet.

Ezen a felvetésen túlmenően ugyanakkor szakmailag a fogvatartott fogalmának általános meghatározását jelenleg szűkítő, értelmező zárójeles rész fenntartása sem indokolt. A javasolt megfogalmazás így ezen kívánalmaknak teljes egészében eleget tesz.

16. §

A 4/A. § szövegcsere módosításával lehetővé válik, hogy a jövőben a belső bűnmegelőzési és bünfelderítési feladatokat ellátó szerv személyi állományába nem kizárólag a rendőrségi feladatokat ellátó szervtől kerülhetnek vezénylésre a hivatásos állomány tagjai, hanem bármely rendvédelmi feladatokat ellátó szerv személyi állományából. A módosítás eredményeként a megbízhatósági vizsgálatok egyre szélesebb körű alkalmazására lenne lehetőség, illetve bővíthet az új élethelyzetek tárháza. A megbízhatósági vizsgálatok gyakorlati tapasztalat az, hogy a vizsgálatokhoz szükséges életszerűség az egyes védett állományok, hatósági feladatok körében csak akkor érvényesülhet, ha hiteles, az adott élethelyzetben jártas, adott közegben természetesen fellépő személy szerepel a szituációban. Az ilyen speciális szakértelem és szakképzettség a más rendvédelmi feladatokat ellátó szervnél szolgálatot teljesítő állomány bevonásával biztosítható. Az ilyen szaktudással rendelkező személyek azonban nem csak közvetlenül a vizsgálatokban tudnak részt venni, hanem a birtokukban levő szaktudás átadásával segíthetik a belső bűnmegelőzési és bünfelderítési feladatokat ellátó szerv állományát is. A megbízhatósági vizsgálatokon túl a bünfelderítés területén is előfordulnak olyan helyzetek, amikor a különleges szakmai ismeret megléte az eredményesség kizárólagos záloga (például gyakori a magas szintű közbeszerzési szakértelem igénye).

Az Rtv. 7. §-ának szövegcsere módosítása megteremti a megbízhatósági vizsgálat lefolytatásának lehetőségét az idegenrendészeti szerv munkavállalói vonatkozásában is.

Az Rtv. 42. § (5f) bekezdése alapján a rendőrség a kép- és hangfelvételt a törvényben előírt tájékoztatási kötelezettségének teljesítése, míg az Rtv. 42. § (6) bekezdése alapján hatósági eljárás, titkos információgyűjtés, illetve az érintett személy jogainak gyakorlása érdekében használhatja fel. Ugyanakkor a rendőri szervek

képzési tevékenységét nagymértékben segítheti, ha az elvégzett műveleti feladatról készült felvétel szakmai szempontú elemzésére, értékelésére sor kerülhet, amelyet ezt követően a rendőri állomány oktatására, képzésére felhasználhat a rendőri szerv. Ezt az Rtv. jelenleg nem teszi lehetővé, ezért a javaslat szerint a kép- és hangfelvétel személyazonosításra alkalmatlanná tett módon ilyen célokra is felhasználhatóvá válik. Ebben az esetben is feltétel továbbá, hogy a felvétel készítésének alapjául szolgáló eljárás eredményességét nem sérti az ilyen célú felhasználás.

18. §

A segédörök és vészörök vízkárelhárítás során történő alkalmazása több évtizedes gyakorlat, amelyet az árvíz- és belvízvédekezésről szóló 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet [7. § (4) bekezdés a) pont] tesz lehetővé. A segédörök és a vészörök rövid időszakra, a védekezés időtartamára kerülnek munkavégzésre irányuló jogviszonyba az érintett vízügyi igazgatási szervvel, viszont a hatályos szabályozás alapján nem egyértelmű, hogy munkaviszony vagy megbízási jogviszony keretében is elláthatják-e a feladataikat. A gyakorlat szerint a vízügyi igazgatási szervek önállóan, saját hatáskörben munkaszerződés vagy megbízási szerződés alapján biztosítják a védekezéshez szükséges létszámot a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet 10. §-a szerint. Az adott munkavégzéssel összefüggésben a vízügyi szervek részéről általában megfelelőbbek ezen jogviszonyok alkalmazása, mint a közalkalmazotti jogviszony, azért a jogalkalmazás egyértelműsítése érdekében indokolt a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgtv.) a közalkalmazotti jogviszonyon kívüli foglalkoztatás lehetőségét is szerepeltetni a vízügyi védekezés tekintetében.

19. §

A Vgtv. ezen módosítása azt a problémát oldja fel, hogy állami költségvetési forrás és európai uniós támogatás csak állami tulajdonú ingatlanra használható fel, így a nem állami tulajdonban lévő csatornaszakaszok rekonstrukciójára fordított állami kiadások miatt a fejlesztés tárgyán osztott tulajdon jönne létre. Az osztott tulajdon létrehozását azonban a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 11. § (8) bekezdés c) pontja tiltja. Ezért nem állami tulajdonú csatornarészek állami és európai uniós forrásból nem fejleszthetők. A törvénymódosítás emiatt rögzíti, hogy a fejlesztés érdekében indokolt a közcélú vízilétesítmények tulajdonjogának az állam javára történő megszerzése.

20–21. §

Az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető, tömeges megbetegedést okozó COVID-19 fertőzés miatti humánjárvány gazdasági következményeinek elhárításával összefüggésben, az állampolgárok kötelezettségeinek könnyítése érdekében a felszín alatti vízkivételt biztosító, engedély nélkül létesített vagy üzemeltetett vízi létesítményeknek a hatóság felé, bírság kiszabása nélküli bejelentésére a jogalkotó a kérelmezőnek a jelenleginél három évvel hosszabb határidőt biztosít. Így az illegálisan kialakított és használt kutak utólagos engedélyeztetése az eddigi, 2020. december 31-ig tartó határidő helyett 2023. december 31-ig kezdeményezhető bírságmentesen.

A határidő meghosszabbítása a kérelmezőre nézve kedvező szabályt állapít meg, ezért azt a már folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell.

22. §

E bekezdés határozza meg azon feladatköröket, amelyekben az NBSZ jogosult saját döntése alapján a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Nbtv.) 54. § (1) bekezdés szerinti, külső engedélyhez nem kötött eszközöket és módszereket alkalmazni. Az NBSZ információbiztonsági feladatainak támogatása érdekében szükséges biztosítani – a fedőokmány, fedőokirat, fedőadat készítése, felhasználása; fedőintézmény létrehozása, fenntartása; elektronikus hírközlési eszközön vagy információs rendszeren folytatott kommunikáció tényének megállapításához, az elektronikus hírközlési eszköz vagy információs rendszer azonosításához, illetve hollétének megállapításához szükséges adatok megszerzése – külső engedélyhez nem kötött eszközök és módszerek alkalmazhatóságát.

A kibertérben egyre szaporodó fenyegetések és támadások, valamint az állami és társadalmi működés egyre fokozódó digitalizációja Magyarországon is megkövetelik a kiber-védekezőképesség növelését, az ennek érdekében végrehajtandó feladatok meghatározását. A Nemzetbiztonsági Szakszolgálat kereteiben létrejövő Kiberbiztonsági Központ és Kutatóintézet információbiztonsági feladatainak megjelenítése ezért indokolt.

Az elektronikus hírközlési hálózatok ellenőrzése nem terjed ki az azon folytatott kommunikációra, ez az ellenőrzés a gyakorlati megvalósítás során nem fog teljes körű megfigyelést jelenteni, és az abból szerzett adatokat nem használják fel egyéb célokra. Az is fontos szempont, hogy az ellenőrzés során megszerzett adatokat a lehető legrövidebb megőrzési idő után törölni szükséges. E garanciális szabályok biztosítják a jogszerűséget és az Alaptörvény által biztosított alapjogokkal és értékekkel való összhangot.

23–26. §

Az Nbtv. javaslat szerinti módosítása azért vált szükségessé, mert a gyakorlatban sürgető igény mutatkozik arra, hogy ne fordulhasson elő olyan eset, amikor az ügyészség és az Nbtv. szerinti együttműködő szervek anélkül folytatnak párhuzamosan büntetőeljárásai törvény szerinti előkészítő eljárást, nyomozást, illetve alkalmaznak leplezett eszközt vagy folytatnak titkos információgyűjtést, hogy egymás tevékenységéről tudnának. A módosítás csökkenti az ügyészség és az együttműködő szervek működésbeli párhuzamosságából fakadó bűnüldözési kockázatokat, egyúttal fokozza a nyomozások, az operatív feladatok ellátásának eredményességét és érvényre juttatja az adattakarékosság elvét. A javaslat az Nbtv. – Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központ (a továbbiakban: TIBEK) támogató, koordinációs elemző-értékelő tevékenységét részletező – 8/A. § (3) bekezdését kiegészíti azokkal a rendelkezésekkel, amelyek az ügyészség és az együttműködő szervek által párhuzamosan folytatott titkos információgyűjtések, előkészítő eljárások, nyomozások és leplezett eszköz-alkalmazások feltárásához szükségesek.

A módosítás kizárólag az ügyészség fentiekben felsorolt tevékenységéhez kapcsolódik, az igazságszolgáltatással összefüggő feladat- és hatáskörét nem érinti. Az ügyészség nem közvádói minőségében jelenik meg, hanem mint titkos információgyűjtést, előkészítő eljárást vagy nyomozást folytató, illetve leplezett eszközt alkalmazó szerv. Ebből a szempontból – a tevékenység célját és jellegét tekintve – nem különbözik az Nbtv. szerinti együttműködő szervektől, így azokhoz hasonlóan az adatátadásnak is a lehető legszélesebb adatkörre kell vonatkoznia. Az Nbtv. az együttműködő szervek tekintetében sem tartalmaz tételes felsorolást az átadható adatok köréről, de azokat egyértelműen a fentiekben felsorolt tevékenységek körére szűkíti, ahogyan teszi ezt a javaslat az ügyészség kapcsán is.

Garanciális jelleggel rögzíti a javaslat, hogy a TIBEK elemző, tájékoztató és koordinációs tevékenysége az ügyészség vonatkozásában kizárólag a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező ügyészség által folytatott titkos információgyűjtés, leplezett eszköz-alkalmazás, illetve a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározott előkészítő eljárás és nyomozás keretében kezelt azon adatokra, információkra és iratokra vonatkozik, amelyeket a Legfőbb Ügyészség és a TIBEK között megkötendő megállapodás tartalmaz. Az ügyészség által egyéb törvényes feladatainak ellátása keretében kezelt adatok ezen kívül esnek. Az ügyészség a javaslat szerinti tevékenysége körében kezelt és a megállapodásban rögzített adatokat elektronikus úton továbbítja a TIBEK részére. Kiemelt jelentősége van annak, hogy az adatszolgáltatás csak a megállapodás megkötését követően, az ügyészségnél indult titkos információgyűjtésekre, előkészítő eljárásokra, nyomozásokra és leplezett eszköz-alkalmazásokra terjed ki.

A javaslat alapján a TIBEK az együttműködő szervek mellett az ügyészséget is tájékoztatja akkor, ha rendelkezik a szolgáltatott adatot pontosító, kiegészítő információval, illetve a szükséges információcseré érdekében értesíti az érintett szerveket és kezdeményezi a kapcsolatfelvételt. Figyelemmel arra, hogy a párhuzamos eljárásról való tájékoztatás adott esetben sértheti az ügyészség eljárásának érdekét, így a javaslat alapján akkor, ha a párhuzamos adatkezelést végző egyik szerv az ügyészség, akkor a TIBEK a párhuzamos adatkezelésről csak a legfőbb ügyész hozzájárulásával tájékoztathatja az érintett együttműködő szervet.

A javaslat kifejezett rendelkezést tartalmaz arról is, hogy a Legfőbb Ügyészség és a TIBEK megállapodásban rögzíti az elektronikus adatszolgáltatással érintett adatok, információk, iratok körét és az adatszolgáltatás részletes rendjét (menetét). Fontos szerepe van a javaslat azon rendelkezésének, amely rögzíti, hogy a TIBEK az általa kezelt adatot csak célhoz kötötten, az ügyészség hatásköre gyakorlásához, illetve feladatai ellátásához szükséges körben továbbítja, feltéve, hogy az adat kezelésére az ügyészség törvény alapján jogosult.

A javaslat – egyes együttműködő szervekhez hasonlóan – lehetőséget biztosít arra, hogy a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező ügyészség vezetője a titkos információgyűjtés során beszerzett és a TIBEK részére szolgáltatott adat büntetőeljárásban való felhasználását vagy továbbítását előzetes hozzájáruláshoz kösse. A javaslat az ügyészség vonatkozásában is rögzíti, hogy a TIBEK adattörzési kötelezettsége az eredeti ügyészségi adatkezelés megőrzési idejéhez igazodik.

A javaslat 6. §-a azokat a szövegcsere módosításokat végzi el, ahol az együttműködő szerv mellett az ügyészség szerepeltetése is szükséges a párhuzamosságok feltárása és az eredményesség előmozdítása érdekében.

A módosítás alapján a TIBEK

- a) az ügyészséget visszatájékoztatja az információik felhasználásáról, a további feladatokról, információszerzési irányokról,
- b) az ügyészség támogatása céljával adatbázisokat kezel, valamint
- c) tájékoztató jelentéseket, háttér- és kockázatelemzéseket készít az ügyészség részére a hatáskörébe tartozó feladatok törvényes, szakszerű és eredményes ellátásának elősegítése céljából.

27. §

Az NBSZ információbiztonsági feladatainak maradéktalan végrehajtásához szükséges szaktudás biztosítás érdekében indokolt az NBSZ számára is megteremteni annak lehetőségét, hogy együttműködőként olyan személyt vegyen igénybe, akivel szemben büntetőeljárás kezdeményezhető, illetve akivel szemben büntetőeljárás van folyamatban, azonban az együttműködéshez fűződő nemzetbiztonsági érdek jelentősebb, mint az állam büntetőjogi igényének érvényesítéséhez fűződő érdek.

28. §

A módosítás megteremti a lehetőségét annak, hogy az Nbtv. jelenlegi rendszerébe illeszkedően a nemzetbiztonsági szolgálatok a feladataik ellátásával összefüggésben a kibertérben észlelt fenyegetésekkel szembeni ellenintézkedésekre külső engedélyhez kötött titkos információgyűjtés keretében jogosultak legyenek. Ezen rendelkezés biztosítja továbbá, hogy az NBSZ ezen tevékenységet szolgáltatói szerepkörben biztosíthassa az arra jogosult szervezetek részére.

29. §

A nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyek körébe tartozó módosításokra irányuló rendelkezések. Az ia) alpont jelenlegi megfogalmazása szerint a nagykövet és az önálló külképviseletet irányító főkonzul tartozik jelenleg nemzetbiztonsági ellenőrzés alá. A külképviseletekről és a tartós külszolgálatról szóló 2016. évi LXXIII. törvény (a továbbiakban: Külszolg. tv.) szabályozására tekintettel indokolt ezen megfogalmazást felülvizsgálni. A Külszolg. tv. 5. §-a értelmében a külképviselet vezetését

- a) a rendkívüli és meghatalmazott nagykövet,
- b) a főkonzul,
- c) az állandó ügyvivő, valamint
- d) a kereskedelmi képviselet-vezető

látja el, ezen fogalmakat együttesen külképviselet-vezetőnek tekinti a törvény. Indokolt a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyeket ezen fogalommal rögzíteni.

Az ij) alpont mintájára kiegészül a felsorolás it) alpontként az állam alapítói joggyakorlása alá tartozó gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselőjével, vezető állású munkavállalójával, felügyelő bizottságának tagjával. Az auditbizottság tagját nem szükséges megjeleníteni a felsorolásban, tekintettel arra, hogy a Ptk. 3:291. §-a az auditbizottságról – amelyet a nyilvánosan működő részvénytársaságnál kötelező létrehozni – úgy rendelkezik, hogy azt a közgyűlés a felügyelőbizottság vagy az igazgatótanács független tagjai közül választja, így az auditbizottságba választható tagoknak már ezen tagságukból kifolyólag előírás a nemzetbiztonsági ellenőrzés megléte. Az állam alapítói joggyakorlása alá tartozó gazdálkodó szervezetnél betöltött vezetői jogviszonyok vagy tisztségek éppúgy ki lehetnek téve a jogellenes befolyásolási szándéknak, mint az állami vagy többségi tulajdonban lévő gazdálkodó szervezetnél lévők.

30. §

Az Nbtv. 67. § (1) bekezdése értelmében a nemzetbiztonsági szolgálatok által nyújtott nemzetbiztonsági védelem célja az 1. számú mellékletben meghatározott személyek tevékenysége ellen irányuló, valamint ezen személyek tevékenységéhez kötődő védett információk jogellenes megszerzését célzó – ezáltal Magyarország nemzetbiztonsági érdekeit sértő vagy veszélyeztető – leplezett törekvések felderítése és elhárítása.

A nemzetbiztonsági védelem alá eső tisztségeket az Nbtv. 1. számú melléklete határozza meg. Ezen tisztségek között szerepel a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság elnöke és elnökhelyettes, illetve a Magyar Nemzeti Bank elnöke és alelnökei. A közjogi szempontból hasonló jelentőséggel bíró Gazdasági Versenyhivatal elnöke és elnökhelyettesei azonban nem jelennek meg a felsorolásban. A törvényjavaslat ennek kiküszöbölése érdekében nevesíti a felsorolásban ezen tisztségeket is.

31. §

Az Nbtv. 70. § (2) bekezdése szabályozza az Nbtv. 74. § i) pontja alapján nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyek esetében a nemzetbiztonsági ellenőrzés kezdeményezésére jogosultak körére vonatkozó speciális szabályokat. Az Nbtv. 74. § i) pontja alapján nemzetbiztonsági ellenőrzés alá esik az állami vagy többségi állami tulajdonban lévő gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője, vezető állású munkavállalója, felügyelő bizottságának tagja, amely személyi kör vonatkozásában az Nbtv. 70. § (2) bekezdés e) pontja alapján a kezdeményező az állam nevében tulajdonosi jogokat gyakorló miniszter lehet.

A jelen pontosítás a jogszabályok közötti koherenciát hivatott megteremteni, tekintettel arra, hogy az előírások szerint nem minden esetben miniszter gyakorolja a tulajdonosi jogokat, a minisztertől eltérő tulajdonosi jogkörgyakorlás esetében azonban a kezdeményező személyére vonatkozó rendelkezést jelenleg az Nbtv. nem tartalmaz.

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.) 7/A. § (1) bekezdése alapján az állam tulajdonában álló nemzeti vagyon tekintetében tulajdonosi joggyakorló kizárólag a

- a) miniszter,
- b) központi költségvetési szerv,
- c) az állam 100%-os tulajdonában álló gazdálkodó szervezet,
- d) az állam és a c) pontban meghatározott szervezet együttesen 100%-os tulajdonában álló gazdasági társaság vagy,
- e) az a)–d) pontban nem nevesített, a Kormány egyedi határozatában meghatározott személy lehet.

A rendelkezés ezen körben teszi lehetővé a jövőben a nemzetbiztonsági ellenőrzés kezdeményezését az Nbtv. 74. § i) pont i) alpontja szerint nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyi kör esetében. Kiemelendő, hogy az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 71. § (2) bekezdés b) pontjában foglaltak értelmében felhatalmazást kap a miniszter, hogy – az állam nevében végzett tulajdonosi joggyakorlás és feladatellátás hatékonyabb végrehajtása érdekében, a miniszteri rendeletben, az ott meghatározott állami vagyoni kör tekintetében, meghatározott időtartamra – e törvény keretei között, a joggyakorlás egyes szabályainak meghatározásával az államot megillető tulajdonosi jogok és kötelezettségek összességének, illetve azok meghatározott részének gyakorlóját az Nvtv. 7/A. § (1) bekezdése szerinti személy kijelölésével miniszteri rendeletben határozza meg. Ezen, miniszteri rendeletben történő kijelölés nem érinti a kezdeményezés jogkörét, azaz ilyen rendelkezések megállapítása esetén is a miniszter lesz a kezdeményező.

32–34. §

Az útlevel, valamint a vezetői engedély a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásban szereplő adatok alapján kerül kiállításra, emiatt szükséges az eljáró hatóságok felhatalmazása a személyi azonosító továbbítására annak érdekében, hogy a személyi azonosító megadásával igényelhessenek adatot a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásból. Szükséges továbbá a rendszeres adatszolgáltatás jogalapjának a megteremtése az Nytv. és a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény szerinti jogosultság nyilvántartás adatai naprakészségének biztosítása érdekében.

35. §

A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény módosításának célja az egységes terminológia biztosítása a tűzvédelmi joganyagban, a tűzveszélyes és a robbanásveszélyes kategóriák megfelelő elhatárolásával a tűzveszélyességi osztályba sorolás esetén. A tűzveszélyességi osztályba sorolás esetén a „robbanásveszélyes” osztály megnevezés helyett már a „fokozottan tűz- vagy robbanásveszélyes”, míg a „tűzveszélyes” helyett a „mérsékelt tűzveszélyes” osztály megjelölés használandó a tűzvédelmi joganyagban.

36. §

A javaslat az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyekkel összefüggésben egyértelművé teszi az ágazati szabályokat tartalmazó, a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvényben, hogy az intézkedések és kényszerítő eszközök jelentésére és kivizsgálásnak rendjére, a panasz benyújtására és elbírálására az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

37. §

Az Fbő. törvény 2. § (1a) bekezdése kapcsán a törvény 2. § (1) bekezdése értelmében a kötelezett a fegyveres biztonsági őrseget saját szervezetében, többségi befolyást biztosító tulajdonosi részvételével működő gazdálkodó szervezet vagy az irányítása alá tartozó költségvetési szerv útján köteles létrehozni, működtetni, fenntartani, vagy az őrzést más fegyveres biztonsági őrseggel rendelkező szerv útján biztosítani. A fegyveres biztonsági őrseg költségeit a kötelezett viseli.

Az Fbő. törvény 1. § (1) bekezdés c) pontja alapján fegyveres biztonsági őrseggel kell védeni a „jogszabályban meghatározott nukleáris és más radioaktív anyagot, nukleáris létesítményt”. Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 31. § (8) bekezdése értelmében „a jogszabályban meghatározott nukleáris létesítmények, nukleáris és más radioaktív anyagok, radioaktív anyagot előállító berendezések, továbbá radioaktív hulladék feldolgozására, átmeneti tárolására vagy végleges elhelyezésére szolgáló létesítmények őrzését az engedélyes fegyveres biztonsági őrseggel biztosítja”.

Az atomenergia alkalmazása körében a fizikai védelemről és a kapcsolódó engedélyezési, jelentési és ellenőrzési rendszerről szóló 190/2011. (IX. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 190/2011. Korm. rendelet) 13. S-a kimondja, hogy „a nukleáris létesítményt, kivéve az 1 MW hőteljesítmény alatti reaktorral szerelt nukleáris létesítményt, a radioaktív hulladék átmeneti és végleges tárolóját, valamint az I. és II. kategóriába tartozó nukleáris anyagot fegyveres biztonsági őrseggel kell védeni”.

A nukleáris létesítmények, valamint a radioaktív hulladék-tárolók rendészeti szervezete – beleértve a szervezet vezetőit, a fegyveres biztonsági őrseg állományát és a személy- és vagyonőröket – részt vesz a létesítmények üzemeltetésben, valamint a veszélyhelyzetek kezelésben, legyen szó nukleáris biztonsági vagy védettségi eseményről.

Az üzemeltetéshez kapcsolódóan a rendészeti szervezet biztosítja a munkára kész állapot ellenőrzését, a biztonságra veszélyt jelentő személyek bejutásának és a biztonságra veszélyt jelentő tárgyak bevitelének megakadályozását.

Veszélyhelyzet esetén az őrseg parancsnoka, illetve a szolgálatban lévő mindenkori őrparancsnoka a napi működéstől eltérő, annál tágabb személyi kört érintő irányítási szerepbe kerülnek. A létesítményt ért fizikai támadás bekövetkeztekor a mindenkori őrparancsnok felel a teljes létesítmény védelméért és a védelmi feladatok ellátásához szükséges intézkedések meghozataláért. Ilyen esemény bekövetkeztekor az elhárító erőknél túl az őrsegparancsnok a létesítmény saját állománya felé utasításadási jogosultsággal kell rendelkezzen, melyek lehetnek például meghatározott vezénylőtermek és helyiségek zárása, adott területre való be- és kilépés megtiltása, egyéb korlátozások bevezetése.

Az említett jogosultság biztosítása irányítói szerepkört feltételez, amelyet a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló 118/2011. (VII. 11.) Korm. rendelet 4. sz. melléklet a „Nukleáris Biztonsági Szabályzatok” (a továbbiakban: NBSz.) 4.4.0.0300. pontja alapján csak saját állományban lévő személy tölthet be, azaz „az engedélyes a nukleáris létesítmény üzemeltetésébe az alábbi megkötésekkel vonhat be beszállítót:

d) a beszállítók által nyújtott szolgáltatások nem terjedhetnek ki az üzemeltetés tervezési, irányítási és ellenőrzési funkcióira;

e) az üzemvitel területén azon tevékenységek végrehajtásánál lehet beszállítót alkalmazni, amelyek érdemben nem érintik sem az energiatermelés alapfolyamatát, sem a nukleáris biztonságot; adminisztratív előírásokkal biztosítani kell, hogy a váltóműszakos operatív irányítási séma szerinti hierarchia érvényesüljön a beszállítók bevonása révén alkalmazott személyzetre is”.

A kiégett üzemanyag és a radioaktív hulladék kezelésének nemzeti politikájáról szóló 21/2015. (V. 4.) OGY határozat 2.2. pontja értelmében „a kiégett fűtőelem és a radioaktív hulladék biztonságos kezelésének szavatolására irányuló alapelvek” 1. alpontja is kimondja, hogy „a biztonságnak minden más szemponttal szemben elsőbbsége van az atomenergia alkalmazása során”.

A más fegyveres őrséggel rendelkező szerven keresztül működtetett őrség – különös tekintettel egy nagyobb telephelyen, jelentősebb létszámmal, összetettebb szervezeti struktúrában működő kötelezett esetén – távolabb viszi a felelősséget, a kontrollt a kötelezetti szereptől.

A kialakítandó védelmi koncepciót figyelembe véve különösen fontos ez Paks2 5-ös és 6-os atomerőművi blokkok létesítése kapcsán, amely koncepció a hazai jogszabályok, nemzetközi és hazai útmutatók, ajánlások, bevált „jó gyakorlatok”, és szakmai tapasztalatok alapján kerül kialakításra, és amelyhez elengedhetetlen az őrség létrehozására és működtetésére vonatkozó jogszabályok koherenciája.

A nukleáris létesítmények és a radioaktív hulladék-tárolók minimális fizikai védelmi követelményeit a 190/2011. Korm. rendelet határozza meg. A 190/2011. Korm. rendelet hatálya alá tartozó létesítményeknek a kormányrendeletben meghatározott minimális szintű, az Országos Atomenergia Hivatal (a továbbiakban: OAH) által megállapított tervezési alapfenyegetettségben (a továbbiakban: DBT) meghatározottakkal szemben hatékony védelmet biztosító fizikai védelmi rendszert kell kialakítani és üzemeltetni. A kialakított fizikai védelmi rendszernek a DBT-ben meghatározott külső és/vagy belső elkövetők általi támadási szcenáriókkal szemben kell biztosítania a létesítmény hatékony védelmét.

A 190/2011. Korm. rendelet alkalmazásában a belső elkövető „a jogtalan eltulajdonítás vagy szabotázs végrehajtását elkövető, vagy a végrehajtást segítő olyan személy, aki a fizikai védelmi tervben meghatározott be- és kiléptetési rend alapján az adott létesítménybe belépésre jogosult”. A nemzetközi tapasztalatok, valamint a Nemzetközi Atomenergiái Ügynökség és az OAH által kiadott útmutatók alapján az őrség tagjai is lehetnek belső elkövetők.

A fentiek alapján az őrség a fizikai védelmi rendszer elhárítási funkciójának biztosításáért felelős szervezet, amely szükség esetén belépési jogosultsággal rendelkezik a létesítmény teljes területére, továbbá utasítás adási jogosultsággal rendelkezhet a létesítmény működéséért felelős további szervezeti egységek felé. Az őrség felügyeli a fizikai védelmi rendszer detektálási, késleltetési funkcióját, továbbá fizikai támadás vagy jogtalan eltulajdonítás kísérlete esetén a rendőrség kiérkezéséig az első számú elhárító erő. Tekintettel az őrség létesítmény üzemeltetésében és védelmében meghatározó szerepére, feladatára, jogosultságaira, a rendelkezésére álló kényszerítő eszközökre, fegyverzetére, speciális képzettségére, helyismeretére, valamint felelősségeire, jelentős kockázatként kezelendő, hogy a szervezet tagja belső elkövető lehet.

A kockázat minimalizálása érdekében az engedélyes által megfelelő biztonsági kultúra és belső szabályozók kialakítása, valamint humánbiztonsági intézkedések bevezetése indokolt.

A fentebbi NBSz. követelménynek történő megfelelés, valamint az őrség tagja belső elkövetővé válása kockázatának a minimalizálása érdekében indokolt, hogy az atomenergia alkalmazása körében az engedélyes a fegyveres biztonsági őrséget kizárólag a módosítás szövegében meghatározott módon működtesse.

A más fegyveres őrséggel rendelkező szerven keresztül működtetett őrség a nukleáris létesítmény, a radioaktív hulladék átmeneti és végleges tárolója, valamint az I. és II. kategóriába tartozó nukleáris anyag védelme tekintetében jelentős kockázatot hordoz magában, ezért indokolt az Fbő. törvényben kizárni ezen létesítmények esetében az Fbő. törvény 2. § (1) bekezdés első mondatának harmadik fordulata szerinti lehetőséget. Az államnak a biztonsággal, a létesítmények védelmével kapcsolatos, ilyen módon történő érdekérvényesítése, a módosítás szövegében meghatározott módon történő foglalkoztatással direktebb módon valósulna meg.

38. §

Indokolatlan az Fbő. törvény 4. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt rendelkezés szerepeltetése, hiszen az őrszolgálat ideiglenes korlátozásának nincs relevanciája. Indokolt ugyanakkor rendelkezni arról, hogy a Rendőrség szükség esetén megerősített szolgálatot, riadót rendelhet el.

Az Fbő. törvény 4. § (1) bekezdése kapcsán ör az őrzés tárgya őrzésbiztonságának biztosítása során a hatósági határozatban, valamint az őrszolgálati okmányokban megjelölt létesítményben, tevékenység végzése során olyan intézkedési és kényszerítő eszköz alkalmazási jogosultsággal rendelkezik, illetve kötelezettséggel bír,

mint a hivatásos állományú rendőr a közrend, a közbiztonság fenntartásakor. Míg a rendőr intézkedését és kényszerítő eszköz alkalmazását jog- és szakszerűség szempontjából a parancsnoka minősíti, addig az őr tekintetében semmilyen ellenőrzés nincs ezen a téren. Erre figyelemmel indokolt az Fbő. törvény módosítása, ugyanis az Fbő. törvény jelenleg kizárólag a panasz előterjesztése esetén ad lehetőséget rendőri kontrollra, abban az esetben, ha az őr intézkedése, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása a panaszos jogát vagy jogos érdekét sértette.

A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy indokolt a Rendőrségnek az őrséggel kapcsolatos feladatait bővíteni, illetve a jelenleg hatályos 27/1998. BM rendeletben nevesített feladatokat törvényi szintre emelni. Ez az igény merül fel különösen a megerősített szolgálat elrendelése, az őrök kinevezését megelőző rendőrségi vélemény kialakításának lehetősége kapcsán.

Az Fbő. törvény 4. § (3) bekezdése kapcsán mivel őrséggel történő őrzés elrendelése határozattal történik, és ezen határozat megléte után készülnek az őrszolgálati okmányok, az őrségutasításon kívül a határozatban, illetve az őrutasításban foglaltaktól eltérő szolgálatellátás is veszélyeztetheti az őrzés tárgya őrzésbiztonságát. A kiegészítéssel nagyobb felelősség hárul a kötelezettre és/vagy az őrséget működtető szervezetre, hogy maximálisan biztosítsa az őrzés tárgyának védelmét.

39. §

A szolgálati igazolványok legyártása gyakran hónapokat vesz igénybe, ebből kifolyólag szükséges rendelkezni arról, hogy az igénylőlap hitelesített másodpéldányának birtokában az őr a szolgálatot elláthatja. Annak ellenére, hogy az őr elismertsége, tekintélye magasabb, mint a személy- és vagyonöröké, még ma is nehéz az állományból történő eltávozások miatti létszámhiány pótlása, ezért a létesítmények őrzésbiztonsága sérülhet, ha a szolgálati igazolvány elkészültének időtartamára az őr fegyveres biztonsági őrként történő foglalkoztatása nem lenne megoldható. Tekintettel arra, hogy az Fbő. törvény rendelkezik arról, hogy az őr az Fbő. törvényben meghatározott tevékenység folytatására való jogosultságát a szolgálati igazolvány igazolja, ezért azt is az Fbő. törvényben kell szabályozni, ha a szolgálati igazolvány helyett a hitelesített igénylőlap is elfogadható ezen jogosultság igazolására.

40. §

Az Fbő. törvény 10. §-sal történő kiegészítése egyértelműsíti, hogy a Rendőrség határozatban engedélyezi a fegyveres biztonsági őrség részére a lőfegyverrel, lőszerrel és más kényszerítő eszközzel történő ellátást.

41. §

A jogszabály szövegéből a Rendőrséggel való együttműködés megfogalmazása hiányzik. A hatályos BM rendelet több helyen hivatkozik együttműködésre a Rendőrséggel, illetve az őrszolgálati okmányok részét képezi az együttműködési terv, melyben együttműködő szervként a Rendőrség is fel van tüntetve, ezért javasolt a jogszabály fenti módon történő módosítása.

42. §

A Természetvédelmi Őrszolgálat esetében szükséges egyértelművé tenni a jogi helyzetet és felhatalmazást adni a védett állatok szükséges mértékű szállítására, birtokban tartására, arra tekintettel, hogy az elmúlt időszakban jelentősen megnövekedett a lakossági bejelentés alapján végzett védett állatok mentése. A nemzeti parki igazgatóságok által készített jelentések alapján éves szinten ezres nagyságrendben szállították állatkertekbe, mentőhelyekre védett és fokozottan védett állatok egyedeit, elsősorban madarakat. A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság például 905 példány védett állatot mentett 2019-ban, de a többi igazgatóság is 100–400 példány védett állatot ment évente.

43. §

Az önkormányzati természetvédelmi őrök esetében szükséges egyértelművé tenni a jogi helyzetet, és felhatalmazást adni a védett állatok szükséges mértékű szállítására, birtokban tartására, arra tekintettel, hogy a közelmúltban a fővárosban működő önkormányzati természetvédelmi őrszolgálat belterületen – helyi jelentőségű védett természeti területen kívül – nagy számú védett természeti értékeket károsan érintő eseménnyel találkozott.

Mindezek mellett a lakosság részéről számos bejelentés érkezik önkormányzati természetvédelmi örökhöz sérült védett állatok kapcsán. A módosítás az illetékességi terület általános kibővítése nélkül teszi lehetővé a leggyakoribb belterületen előforduló természetvédelmi probléma kezelését az önkormányzati természetvédelmi örök számára.

44–45., 47. §

A javaslat az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyekkel összefüggésben egyértelművé teszi az ágazati szabályokat tartalmazó, a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény mezőőrre és hegyőrre vonatkozó rendelkezései között, hogy az intézkedések és kényszerítő eszközök jelentésére és kivizsgálásnak rendjére, a panasz benyújtására és elbírálására az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

46. §

Az Fbő. törvény a hatályba lépését megelőzően rendelkezett a már foglalkoztatási jogviszonyban álló örök további alkalmazásának feltételeiről. Tekintettel arra, hogy az Fbő. törvény több tekintetben is módosul, illetve kiegészítésre kerül, indokolt a 30. § (3) bekezdését módosítani, valamint kiegészíteni. Egyrészt szükséges meghatározni, hogy a módosított törvény, illetve a BM rendelet rendelkezéseit mely időponttól lehet számon kérni, másrészt, hogy a foglalkoztatási jogviszonyt megelőzően az alkalmazás feltétele az Fbő. törvény és végrehajtási rendeletének ismerete, függetlenül attól, hogy az Fbő. törvény 30. § (3) bekezdése a már foglalkoztatási jogviszonyban lévő örök esetében 2021. január 1-jétől teszi kötelezővé a módosított jogszabály ismeretét.

48. §

Az Útv. 4. § f) pontjában a pótlás fogalma módosításra kerül, egyértelművé válik, hogy magánútlevel, második magánútlevel, szolgálati útlevel, vagy hajós szolgálati útlevel változatlan adattartalommal való kiállítását érti alatta a jogszabály.

Az Útv. 4. § h) pontjában a külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény (a továbbiakban: Útv.) 24. § (1) bekezdés a) pontja alapján az útiokmány-nyilvántartás része a kapcsolattartási adat. A módosítás továbbá az értelmező rendelkezések kiegészítésével egyértelművé teszi, hogy a telefonszámról és e-mailről van szó.

49. §

A következetes és egyértelmű fogalomhasználat miatt az útlevel típusai (magán és hivatalos) mellett azok fajtáit is célszerű meghatározni, mert a magánútlevel egyrészt gyűjtőfogalomként (magánútlevel, második magánútlevel, ideiglenes magánútlevel), másrészt önálló okmánytípusként is értelmezhető. Egyértelművé teszi a módosítás továbbá, hogy a hivatalos útlevel gyűjtőfogalmon a diplomata, a külügyi szolgálati, a szolgálati és a hajós szolgálati útlevelet kell érteni. A fogalmi elhatárolás következetes érvényesítése szükséges a jogszabály egészében.

50. §

Az Útv. 7. § (4) bekezdésének módosítása hiánypótló rendelkezés, figyelemmel arra, hogy az ujjnyomat adási képtelenségnek két esetkörét különböztetjük meg: átmeneti és végleges képtelenséget (pl. csonkításos sérülés). Ilyen esetben értelemszerűen nem kerül rögzítésre a tároló elembe sem az ujjnyomat.

Az Útv. 7. § (5) bekezdésének módosítása az útlevel típusai és fajtái figyelembevételével (Útv. új 6/A. §) pontosító tartalmú rendelkezés.

Az Útv. 7. § (6) bekezdésének módosítása az ideiglenes magánútlevel adatoldalát egészíti ki a kiállítás okával, az utazás célországával az okmány biztonságos és a célnak megfelelő felhasználása érdekében.

Hivatalból kiállított ideiglenes magánútlevelék esetében az okmány jogosultja nem feltétlenül együttműködő (külföldről kötelező hazatérés, külföldi állam területének elhagyása miatt okmánnyal ellátni), így szükséges annak kimondása, hogy aláírás hiányában is érvényes az úti okmány ezen fajtája.

51. §

Az ideiglenes magánútlevel olyan úti okmány, mely jellemzően külföldön kerül kiállításra és alapvetően egyszeri hazautazásra jogosít. A módosítás pontosító rendelkezéseket tartalmaz az ideiglenes magánútlevel kötelező és nem kötelező kiállítási esetei tekintetében, továbbá az okmány érvényességének meghatározása vonatkozásában. Szintén pontosítást tartalmaz azon magyar állampolgárok vonatkozásában, akik szokásos tartózkodási helye nem Magyarország.

52. §

A módosítási pontosító szabályt tartalmaz a tartós külszolgáltatón levők esetében azzal, hogy ennek időtartama alatt a külügyi szolgálati útlevel magáncélú utazásokra is igénybe vehető.

53. §

A kiskorúakat érintő útlevelhatósági eljárások tipikusan az útlevel visszavonására, vagy a még ki sem állított útlevel esetében a szülői hozzájáruló nyilatkozat visszavonására irányulnak. Ezekben az eljárásokban az ügyféli pozíció meghatározó eleme a szülői felügyeleti joggal való rendelkezés. Fő szabály szerint ennek megléte igazoláshoz kötött, mely a leggyakrabban ügyféli nyilatkozatban realizálódik.

54. §

Mivel az ideiglenes magánútlevel egyszeri hazautazásra jogosít, meg kell határozni egy speciális érvénytelenségi esetet, amely az általános érvénytelenségi okok közé nem sorolható be, így ezt külön szabályozni kell (Magyarország vagy a szokásos tartózkodási hely szerinti állam területére való belépés).

55. §

Pontosításra és egyértelműsítésre kerül, hogy a magánútlevel pótlása, illetve a második magánútlevel kiállítása elektronikus úton akkor kérelmezhető, ha az ujjnyomat adat nyilvántartásban szerepléséhez az igénylő korábban hozzájárult.

56. §

A közlekedési igazgatási eljárások során az új ügyintézési folyamat úgy alakítható ki, ha ennek lehetővé válik az ügyfél által személyazonosítás céljából bemutatott útlevele érvényességének közvetlen informatikai adatkapcsolaton keresztül történő, automatikus ellenőrzése. A módosítás ennek jogalapját teremti meg.

57. §

Pontosító rendelkezés a közreműködő szerv adatkezelése vonatkozásában.

58. §

Hiánypótló adatkezelési rendelkezést tartalmazó szabály, tekintettel arra, hogy nem minden úti okmány kiállítására irányuló eljárás zárul okmánykiállítással. Sor kerülhet a kérelem elutasítására vagy az eljárás megszüntetésére is, így ezen esetekre vonatkozóan is rendelkezni szükséges az adatkezelés garanciális szabályairól.

59. §

Adatkezelési szabályt tartalmaz az ujjnyomat adatok kezelésének célja és ehhez kapcsolódóan az ideje szempontjából, elválasztva azt az esetet, amikor az ujjnyomat nyilvántartási kezeléséhez az érintett hozzájárul (ilyenkor az érvényességi idő végéig kezelhető), valamint amikor nem járul hozzá (kizárólag az okmány kiállításáig kezelhető).

60. §

Az Útv. 7. § (6) bekezdése módosításának eredményeként az ideiglenes magánútlevel adattoldalának adattartalma változik, ezért az okmány áttervezése és újragyártása szükséges. Ezzel kapcsolatban a törvényjavaslat tartalmaz egy

átmeneti időszakot (2021. július 31-ig), amely során a konzulátusok által kezelt készleten lévő biankó okmányok még felhasználhatóak.

61. §

A szövegcsere módosítások között az Útv. 23. § (1) bekezdését módosító rendelkezés célja, hogy azon szervezetek (személyek) felsorolása között, akik az érvénytelenné vált okmányt elvehetik, az anyakönyvvezető is szerepeljen.

Szervek és feladatok összerendelését a jogszabályhely nem tartalmazza, a szervezetek (személyek) az elvételt saját hivatalos eljárásukkal összefüggésben tehetik meg. Az anyakönyvvezető az elvételt a haláleset bejelentése kapcsán jogosult és köteles megtenni, erre a feladatra a hatályos 27. § (8) bekezdés utal is, az ehhez kapcsolódó érvénytelenségi okot pedig a 20. § (1) bekezdés i) határozza meg.

A módosítás továbbá tartalmazza az útlevél típusaihoz és fajtáihoz (Útv. új 6/A. §) kapcsolódó terminológiai pontosításokat is.

62. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések, amelyek az Útv. 7. § (4) bekezdés d) pontja, 6/A. §, 11. § (2) bekezdés, valamint a 21/B. § (5) bekezdés módosításaival függnék össze.

63–65. §

Az Alapvető Jogok Biztosa egy beadvány alapján vizsgálatot folytatott annak megállapítása érdekében, hogy a közúti közlekedésről szóló törvényben szabályozott parkolási, mint polgári jogi jogviszony keretében alkalmazott díj és pótdíj, valamint a közterület-felügyeletről szóló törvényben meghatározott, a közterület-felügyelő által alkalmazható, közhatalmi tevékenységen alapuló kerékbilincs alkalmazása nem okoz-e az alapjogokkal összefüggő jogsérelmet. Az Alapvető Jogok Biztosa által megfogalmazott jogbiztonság követelményére tekintettel a javaslat egyértelművé teszi, hogy a közterület-felügyelő valamennyi közhatalmi tevékenysége (kerékbilincs alkalmazása is) a parkolási közszolgáltatásra vonatkozóan kizárt.

66–76. §

A módosítás a rendelkezést kiegészíti a járművezető jelöltre vonatkozó adatok kezelésének időtartamának meghatározásával. A közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kknyt.) 8. § (1) bekezdés a) pontja a törvény alapján új alpontokkal egészül ki, vagyis újabb adatokkal egészül ki a módosítással az engedély nyilvántartás. A 15. § (3) bekezdése szerinti rendelkezés meghatározza az új adatok tekintetében az adatkezelési időtartamot. A Kknyt. új értelmező rendelkezésekkel is kiegészül annak érdekében, hogy a törvény pontosan meghatározza a járművezető és a járművezető jelölt fogalmát.

A Kknyt. 3. és 5/A. §-ának módosításai a vezetői engedély és a forgalmi engedély helyszíni elvételével azonos joghatással járó új jogintézményt vezet be, a vezetési jogosultság és a forgalomban való részvétel azonnali felfüggesztését. Az azonnali felfüggesztés tényét a közúti ellenőrzésre jogosult szerv jegyzi be a nyilvántartásba.

A NAVASZ projekt során a vezetői engedély és a járműnyilvántartás szakrendszere teljes körű informatikai megújításon esik át. Ennek során – a nyilvántartott adatok közhitelességének és pontosságának javítása, valamint az állampolgárok adminisztratív terheinek csökkentése érdekében – közvetlen informatikai adatkapcsolat kerül kialakításra az említett nyilvántartások és más állami nyilvántartások informatikai szakrendszerei között, (jelen módosítások esetében adatkapcsolat a személyiadat- és lakcímnnyilvántartással, a bűnügyi nyilvántartási rendszerrel és a gondnokoltak nyilvántartásával).

A Kknyt. 32/B. §-a a közúti közlekedési nyilvántartást támogató informatikai szakrendszerhez való hozzáférésre jogosult személyek központi jogosultsági nyilvántartásának létrehozásáról rendelkezik a közúti közlekedési nyilvántartás biztonságos működése érdekében.

77., 79. §

Az idegenrendészeti hatóság eljárása során ellenőrzi az ügyfél által előadottak valóságtartalmát. Ehhez szükséges az ügyfél által az állampolgársági eljárásában előadottak megismerése is. Az ehhez szükséges adatigénylés lehetőségét biztosítja a 78. § (1) bekezdésben és a 80. § (1) bekezdésben foglalt módosítás.

A 78. § (2) bekezdésében és 80. § (2) bekezdésben foglalt javaslat szerint a közérdekből közzétett, nyilvánosan elérhető – vagyis közérdekből nyilvános – adatok idegenrendészeti eljárásban történő felhasználása javítja az eljárás hatékonyságát. Ilyen adatok lehetnek a külföldi hatóságok (például Europol) által közzétett körözési arcképek is. Ha a külföldi nem tudja igazolni a személyazonosságát, úgy az idegenrendészeti hatóság a közérdekből nyilvános – jellemzően a közzétévő hatóság honlapján elhelyezett – adatokat is felhasználhatja az eljárása során.

78., 80. §

A jogharmonizációs záradék kiegészítése szükséges:

- a) a Közösségi Vízumkódex létrehozásáról (vízumkódex) szóló 810/2009/EK rendelet módosításáról szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1155/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosítása miatt, valamint
- b) azért, mert a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról szóló, 2018. november 14-i (EU) 2018/1806 európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezi és újrakodifikálja a korábbi, jelentős mértékben módosított, a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról szóló, 2001. március 15-i 539/2001/EK tanácsi rendeletet.

81. §

Az (EU) 2018/1806 európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezi és újrakodifikálja a korábbi, jelentős mértékben módosított 539/2001/EK tanácsi rendeletet. Mivel azonban azon harmadik országok listáját, amelyek állampolgárai mentesek a vízumkötelezettség alól, amennyiben a tagállamok határait a bármely 180 napos időszakban 90 napot meg nem haladó tartózkodás céljából lépik át az új, (EU) 2018/1806 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek szintén a II. melléklete tartalmazza, elegendő a Harmtv.-ben a rendelet számának kicserélése.

82. §

Gyakorlatban felmerülő probléma, hogy a végrehajtási eljárás során olyan tény jut a központi hatóság tudomására, amely indokolja a külföldi hatóság megkeresését. Problémát jelent továbbá, hogy az Szjst. kizárja az elkövető jogorvoslati jogát, olyan esetekben, amikor a külföldön kiszabott bírság például tévesen kerül megállapításra, mert nem a határozatban szereplő gépjárművel követtek el jogsértést vagy helytelenül állapították meg a rendszámot.

A központi hatóság a jelenlegi gyakorlat szerint felfüggeszti az eljárást és megkeresi a külföldi hatóságot. Sok esetben azonban a végrehajtást kérő külföldi hatóság a központi hatóság megkeresésére nem válaszol. Ezekben az esetekben javasolt egyértelműen meghatározni, hogy ha a felfüggesztés időtartama alatt nem érkezik válasz a központi hatóság részére, a végrehajtási eljárást megszüntetheti és nem folytatja tovább a végrehajtást.

83. §

A külföldi határozat végrehajtása iránti megkeresését a pénzbírság, valamint a végrehajtásra átvett eljárási költség tekintetében a szabálysértési költség végrehajtására vonatkozó szabályok szerint kell végrehajtani. A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 141. § (16) bekezdése szerint a szabálysértési költséget annak meg nem fizetése esetén adók módjára kell behajtani.

Az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény 19. § (1) bekezdése kimondja a tartozás és a meghatározott cselekmény végrehajtásához való jog az esedékesség naptári évének az utolsó napjától számított 4 év elteltével évül el. Ha az adóhatóság végrehajtási cselekményt foganatosított, az elévülés 6 hónappal meghosszabbodik.

A fenti jogszabályi rendelkezések alapján indokolt a külföldi hatóság által kiszabott pénzbírság és eljárási költség hazai végrehajtása keretében a személyes adatok kezelésének időtartamát két évről öt évre módosítani, figyelemmel az eljárási költség végrehajthatóságának időtartamára.

A módosítás további célja, hogy egyértelművé tegye, hogy mely esetekben kerül sor az Európai Unió Tanácsának a kölcsönös elismerés elvének a pénzbüntetésekre való alkalmazásáról szóló, 2005. február 24-i 2005/214/IB kerethatározata (a továbbiakban: Kerethatározat) rendelkezéseinek teljes körű alkalmazására, tehát a pénzbírság összegének teljes végrehajtására. A hivatkozott rendelkezésben szerepelő jelenlegi szöveg önmagára hivatkozik vissza, így az jogalkalmazási problémákhoz vezethet.

84. §

A dublini őrizettel kapcsolatos módosítás célja, hogy őrizetet ne csak a dublini eljárás eredményeként jelentkező átadás érdekében lehessen alkalmazni, hanem magának a dublini eljárás lefolytatásának az érdekében abban az esetben, ha a külföldi nem terjesztett elő Magyarországon menedékjogi kérelmet, feltételezhetően azonban dublini átadásnak lehet helye az esetében és a szökésének komoly veszélye is fennáll.

A 31/A. § (10) bekezdés módosításának a célja, hogy a menekültügyi őrizetet a menekültügyi hatóság – az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv közreműködésével – kivételesen indokolt esetben – egészségügyi intézményben is végrehajthassa. A gyakorlatban többször előfordult olyan eset, amikor a szökés veszélyének fennállása miatt indokolt volt a menekültügyi őrizet elrendelése, azonban az érintett egészségi állapota (betegsége vagy éppen a tiltott határátlépés során szerzett sérülése) valamilyen egészségügyi intézményben történő elhelyezést tett szükségessé.

85., 87. §

A menedékjogi eljárásban meg kell teremteni a zár alá vétel lehetőségét, melynek célja, hogy ha a tényállás másként nem tisztázható vagy az jelentős késedelemmel járna, vagy a zár alá vétel mellőzése a tényállás tisztázásának sikerét veszélyeztetné, a hatóság jogosult valamely dolog birtokának a birtokos rendelkezése alóli elvonására.

A menedékkérőktől – helyzetüknél fogva – nem minden esetben várható el, hogy érvényes személyazonosító okmányokkal rendelkezzenek. Ugyanakkor az elmúlt évek gyakorlati tapasztalatai alapján megállapítható, hogy általánossá vált a menedékkérők között az elektronikus eszközök használata. A javaslat lehetőséget ad a hatóságnak, hogy a menedékkérő birtokában lévő dolgot – így az elektronikus eszközt is – zár alá vegye, és az abban tárolt adatokhoz történő hozzáféréshez szakértő közreműködését vegye igénybe. Ezen eszközök számos olyan adatot tartalmaznak, melyek segíthetnek a menekültügyi hatóságnak és magának az elismerését kérőnek is a személyazonosság, az állampolgárság beazonosításában. Az állami információ igény mellett tehát a zár alá vétel a kérelmező érdekeit is szolgálja, hiszen a technikai eszközökön lévő adatok kiértékelésével bizonyítást nyerhet az elismerését kérő menekülési története és ezáltal menedékjogi igénye. Az ily módon szerzett bizonyíték a menekültügyi eljárásban történő személyazonosság megállapítása érdekében szükséges ideig és mértékig használható fel és tárolható.

86. §

A menedéjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Met.) 32/Y. § (9–11) bekezdése szerint a végrehajtási jog a teljesítési határidő utolsó napjától számított öt év elteltével elévül, a végrehajtási jog elévülését bármely végrehajtási cselekmény megszakítja, és nem számít bele az elévülési időbe a végrehajtási eljárás felfüggesztésének időtartama. Ezen rendelkezések alapján egy végrehajtási eljárás akár évtizedekig is elhúzódhatna. A kiegészítő rendelkezés az adóhatóság két sikertelen végrehajtást fogatosító, és általa eredménytelennek nyilvánított és megszüntetett eljárásához köti a végrehajtási eljárás automatikus megszűnését. Hiánypótló rendelkezés az eljárás megszűnésének szabályozása az ügyfél halála esetén.

88. §

A menekültkénti, oltalmazottkénti, befogadottkénti elismerés feltételei fennállásának felülvizsgálata során indokolt lehet az állampolgársági ügyekben eljáró szerv megkeresése azzal kapcsolatosan, hogy az érintett személynek van-e

folyamatban honosítási eljárása, és amennyiben igen, abban mikor várható a döntés. Ennek ismerete az eljárás felfüggesztése miatt indokolt.

89. §

A közérdekből közzétett, nyilvánosan elérhető – vagyis közérdekből nyilvános – adatok menekültügyi eljárásban történő felhasználása javítja az eljárás hatékonyságát. Ilyen adatok lehetnek a külföldi hatóságok (például Europol) által közzétett körözési arcképek is. Ha a külföldi nem tudja igazolni a személyazonosságát, úgy a menekültügyi hatóság a közérdekből nyilvános – jellemzően a közzetevő hatóság honlapján elhelyezett – adatokat is felhasználhatja az eljárása során.

90. §

Gyakorlati tapasztalat indokolta kiigazító rendelkezések.

- a) A módosítás célja, hogy a törvény és a 2011/95/EU (kvalifikációs) irányelv 17. cikk (1) bekezdés d) pont szóhasználata egymásnak megfeleltethető legyen, így a jogalkalmazás során kiküszöbölhetővé válik a két szó mögötti tartalom eltérő magyarázata, figyelemmel arra, hogy a törvény, valamint a szakhatóságok által kiadott állásfoglalások a két szó jelentéstartalmát nem határolják el egymástól olyan formában, mint a büntetőjogszabályok.
- b) A menekültügyi nyilvántartásban történő javítás (pl. névelírás) módosítása hatóság döntés, így szükséges erre vonatkozóan is a rendelkezés.
- c) A Met. 64. § (1) bekezdés d) pontjában a „da)” és a „db)” pontok a „vagy” kötőszóval kerültek elválasztásra. Ez fogalmilag nem azonos a 2011/95/EU (kvalifikációs) irányelv 10. cikk (1) bekezdés d) pont angol nyelvű szövegével, ami az ott alkalmazott két francia bekezdést [a törvény „da)” és a „db)” pontjának megfeleltethetően] az „and” szóval köti össze, amely konjunktív feltételnek minősül. Az irányelv magyar nyelvű fordítása ugyanott az „illetve” kötőszót használja, amelynek jelentése többértelmű („és/vagy”), így a konjunktív feltétel sem teljesülhet adott esetben a jogalkalmazás során. A módosítás célja, hogy a törvény és az irányelv szó- és fogalomhasználata egymásnak megfeleltethető legyen, valamint a jogalkalmazás során kiküszöbölhetővé váljék a két szó mögötti tartalom eltérő magyarázata.
- d) Külön rendelkezés hiányában a befogadotti felülvizsgálatra az általános, 30 napos határidő vonatkozik. Ugyanakkor a befogadottak esetében – általában – jelentősen több körülményt kell megvizsgálni és mérlegelni, pl. esetleges kizáró okok, melyek miatt indokolt a menekültkénti illetve oltalmazottkénti felülvizsgálatra vonatkozó határidők alkalmazása.
- e) A 80/K. § (11) bekezdésének módosításának célja, hogy a területen maradás tekintetében egységes megítélés alá kerüljenek mind az elismerést kérők, mind azok a korábban elismert státusszal rendelkezők, akiknek korábbi kérelme tárgyában végleges megszüntető vagy elutasító döntés született vagy státuszuk visszavonásra került.
- f) A kiegészítés célja, hogy a menekültügyi nyilvántartás a természetes személyazonosító adatok között az anyja előző születési családi és utóneve adatot is tartalmazza. A gyakorlatban többször előfordult, hogy az anya kérte nevének módosítását, azonban gyermekei esetében ezen módosítás – az anyja neve vonatkozásában – nem került automatikusan módosításra.

91–92. §

A javaslat az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyekkel összefüggésben egyértelművé teszi az ágazati szabályokat tartalmazó törvényben, hogy az intézkedések és kényszerítő eszközök jelentésére és kivizsgálásnak rendjére, a panasz benyújtására és elbírálására az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A javaslat az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyekkel összefüggésben egyértelművé teszi és az ágazati szabályokat tartalmazó törvényben is pontosítja az intézkedések és kényszerítő eszközök jelentésére és kivizsgálásnak rendjére, a panasz benyújtására és elbírálására vonatkozó szabályokat. Eszerint a kényszerítő eszközök alkalmazása elleni panasz elbírálása a rendőrség, ha kényszerítő eszköz alkalmazására nem kerül sor, az intézkedéssel szembeni panasz elbírálása a munkáltató hatáskörébe tartozik.

Mivel a rendészeti feladatokat ellátó erdészeti szakszemélyzetet és jogosult erdészeti szakszemélyzetet jellemzően magán munkáltatók alkalmazzák ezért esetükben a tervezet az intézkedéssel szemben benyújtott panasz elbírálására erdészeti hatóságot jelöli ki. Ez hatóság látja el a nyilvántartási hatósági feladatot is.

93. §

Figyelemmel arra, hogy a javaslat – a körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról szóló 2013. évi LXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Körtv.) meghatározott feltételek megléte esetén – megteremti a törvényes jogalapot az eltűnt személyek vér szerinti hozzátartozói DNS-profiljainak kezelésére, így indokolt a Bnyt.v.-ben ezzel az adatkörrel összefüggésben lehetővé tenni, hogy az összehasonlítás ne csak a DNS-profilok egyezésére, hanem a rokonsági fok megállapítását eredményező összevetésére is kiterjedhessen, amelyről a szakértői nyilvántartó szerv tájékoztatja a nyilvántartásba vételt kezdeményező szervet.

94. §

Az egyes büntetőeljárásokban a büntetőeljárással összefüggésben vétlen nyomszennyezés kockázatát hordozó tevékenységet végző személyek részvételével megtartott eljárási cselekmények kapcsán fokozottan fennáll a vétlen nyomszennyezés kockázata, amely miatt az igazságügyi szakértői vizsgálat a személyi állomány eljáró tagjának mintáját – tévesen – idegen mintaként azonosítja be. Ennek megelőzése érdekében hozza létre a javaslat a Bnyt.v. keretein belül, de a bünyügyi nyilvántartásoktól egyértelműen elkülönülő új nyilvántartásként az eliminációs nyilvántartást. Az eliminációs nyilvántartást a Kormány által rendeletben kijelölt szerv fogja kezelni (Nemzeti Szakértői és Kutató Központ). A szabályozás célja a biometrikus minta vétlen szennyeződése kiszűrésének egyszerűsítésével az elkövető azonosításának elősegítése. A javaslat kizárólag azoknak a személyeknek a biometrikus adatai nyilvántartásban történő kezelésére ad felhatalmazást, akik a foglalkozásuk, hivatásuk, munkájuk, beosztásuk, általánosságban az általuk folytatott tevékenység okán hordozzák a büntetőeljárással összefüggő vétlen nyomszennyezés kockázatát.

A javaslat alapján

- a) az eliminációs nyilvántartás célja a biometrikus minta vétlen szennyeződésének kiszűrésének egyszerűsítésével az elkövető azonosításának elősegítése (a nyilvántartás csökkenti az egyes személyeket érintő ismételt mintavételek és DNS-profil meghatározások számát, így idő- és költséghatékony),
- b) elvben bárki előtt nyitott lesz az eliminációs nyilvántartásba való bekerülés lehetősége, akinek a tevékenysége kötődik a büntetőeljárás helyszíni cselekményekhez és tevékenysége magában hordozza a vétlen nyomszennyezés veszélyét (pl. a mentőszolgálat tagjai is bekerülhetnek vagy az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek, polgárőrök, ügyészek, stb., de a legnagyobb arányban nyilván a rendőrség bünyügyi szolgálatának tagjai lesznek érintettek),
- c) az eliminációs nyilvántartásban elegendő a DNS-profil adatainak rögzítése, a szájnyalákhártya-törlet megsemmisíthető és így a nyilvántartás megoldható informatikai adatbázisként,
- d) a vétlen nyomszennyezés miatt mintavétellel érintett személyek biometrikus adatainak eliminációs nyilvántartásba vétele kötelező lesz, azonban az érintett tevékenységet végző személy tiltakozhat az adatai eliminációs nyilvántartásba vétele ellen, ebben az esetben az adatai csak a mintavétellel érintett eljárásban kezelhetők,
- e) az érintett személy tiltakozási jogát gyakorolhatja a mintavételkor, de azt követően is bármikor jogosult arra, hogy a szakértői nyilvántartó szerv részére tett nyilatkozattal tiltakozzon az adatai további kezelése ellen (tiltakozás esetén az adatok nem vehetőek nyilvántartásba, illetve a már nyilvántartott adatot törölni kell az eliminációs nyilvántartásból),
- f) a tiltakozási jog eseti (nem cél, hogy egyetlen nyilatkozattal a jövőre nézve megtilthassa az érintett az adatai kezelését),
- g) csak az érintettként megjelölt személyek vonatkozásában végezhető kizárási tevékenység, az eliminációs nyilvántartásba más „betekintés” nem megengedett.
- h) az eliminációs nyilvántartásban kezelt adatok csak a javaslatban meghatározott célból használhatóak fel (vétlen nyomszennyezés kizárása),
- i) az eliminációs adatbázis tartalma nem használható fel abban a büntetőeljárásban az elkövető azonosítására, amelyben az érintett személy a biometrikus minta vétlen szennyezésének veszélyével járó tevékenységet nem végzett,

- j) az eliminációs nyilvántartásba felvett adatokat – függetlenül attól, hogy mely büntetőügyben vették le az ezekhez tartozó mintát – tiltakozás esetén törölni kell,
- k) az adatkezelés végső időtartama egy objektív, tíz éves határidőhöz kötött.

Az érintett személyt az eljáró ügyészség, nyomozó hatóság a helyszínen vagy utóbb nyilatkoztatja, hogy az eliminációs nyilvántartásban az adatai szerepelnek-e. Ha úgy nyilatkozik, hogy már kezeli az adatait az eliminációs nyilvántartásban, akkor mintavétel helyett a személyazonosító adatait továbbítja a szakértői nyilvántartó szervnek az eljáró szerv, és ha utóbb a szakértői nyilvántartó szerv mégis arról tájékoztatja, hogy nem kezeli az érintett személy adatait, a mintavételt pótolni kell. Ez azért sem okoz a gyakorlatban nehézséget, mert jellemzően nem a bűncselekmény helyszínén fog megtörténni a mintavétel (hiszen például a mentőorvos helyszíni feladatai elsőbbséget élveznek), hanem utólag. Az eliminációs nyilvántartás előnye éppen az, hogy az ilyen utólagos mintavételek számát radikálisan csökkentheti.

95. §

A bűnügyi nyilvántartással való közvetlen adatigénylés megvalósítására szolgáló informatikai adatkapcsolat kialakítására annak érdekében van szükség, hogy a kényszergyógykezelés hatálya alatt állás, mint közlekedésbiztonsági alkalmatlansági ok, és így a vezetői engedély kiállítását akadályozó körülmény ne maradjon ismeretlen a vezetői engedélyt kiállító hatóság számára, hanem közvetlen informatikai adatkapcsolat útján jusson a tudomására. A közlekedésbiztonsági alkalmatlanság a vezetési jogosultság szünetelését vonja maga után, és az ezt elrendelő határozat indokolásában szükség van az elrendelő bíróság megnevezésére, határozatának számára és keltére, valamint a határozat jogerőre emelkedésének napjára.

96. §

A Körtv. 15. § (5) bekezdése olyan, a bűnügyi nyilvántartó szerv számára előírt feladatokat tartalmaz, amelyek tárgyakat tekintve a Bnytv.-be valók. Erre tekintettel a javaslat a hivatkozott rendelkezést – rendszertanilag helyesen – azonos tartalommal áttemeli a Bnytv. 71. § új (1a) bekezdésébe. Ezzel egyidejűleg a javaslat hatályon kívül helyezi a Körtv. említett rendelkezését.

97. §

A javaslat felhatalmazást ad a Kormány részére, hogy kijelölje az eliminációs nyilvántartást vezető szakértői nyilvántartó szervet, valamint az érintett személy DNS-profiljának meghatározásában közreműködő szervet.

98. §

A javaslat a Bnytv. módosításával megteremti a jogalapot arra, hogy a Körtv. alapján és a Bnytv. alapján kezelt daktiloszkópiái, illetve DNS-profil nyilvántartások dinamikus rendszerben működhessenek. Mindkét törvényt érintő előírás lesz, hogy egy nyilvántartásba venni kért daktiloszkópiái adatot, illetve DNS-profil adatot a nyilvántartásba vétel előtt össze kell vetni az adott törvény, illetve a másik törvény alapján kezelt daktiloszkópiái, illetve DNS-profil nyilvántartásokban kezelt adatokkal.

A Bnytv. belső koherenciáját érintő pontosításként a javaslat rögzíti, hogy a bűncselekmény helyszínén és a bűncselekmény elkövetésének nyomait hordozó tárgyon rögzített ujj- és tenyérynnyomatok nyilvántartásából való törlésre azt követően is sor kerül, ha az ügyben a vétlenként küldött személy mintája azonosításra kerül a helyszínen vagy a tárgyi bizonyítási eszközön rögzített nyommal, és a törlését a büntetőeljárást lefolytató szerv jóváhagyja. Ugyanezt átvezeti a javaslat a DNS-profilok vonatkozásában is.

99. §

Az érintett által megismerhető nemzeti minősített adatok köre pontosításra kerül.

100., 103. §

A módosítással megszűnik a jogalapja az iparbiztonsági ellenőrzés és a telephely biztonsági tanúsítvány kiadásának részletes szabályairól szóló 92/2010. (III. 31.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 92/2010. (III. 31.) Korm. rendelet] 2/A. alcímében meghatározott telephely biztonsági tanúsítvány kiállításának, amely a gazdálkodó szervezetet

kizárólag a Paksi Atomerőmű kapacitásának fenntartásával kapcsolatos beruházásról, valamint az ezzel kapcsolatos egyes törvények módosításáról szóló 2015. évi VII. törvény (a továbbiakban: 2015. évi VII. törvény) 3. § (1) bekezdésében meghatározott szerződés vagy alvállalkozói szerződés megkötésére jogosítja fel. A módosítás eredményeként a Nemzeti Biztonsági Felügyelet a 2015. évi VII. törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezetek részére telephely biztonsági tanúsítványt vagy – a 92/2012. (III. 31.) Korm. rendelet módosításával hatályon kívül helyezésre kerülő 2/A. alcímben meghatározott telephely biztonsági tanúsítvány kiadásával azonos eljárási rend szerint – egyszerűsített telephely biztonsági tanúsítványt ad ki.

101. §

A módosítás megteremti a jogalapot a biztonsági vezető számára az igazolás kiadására, valamint a kezelésében lévő személyes adatok más minősített adatot kezelő szervhez történő továbbítására. A Mavtv. 13. § (1) bekezdése alapján minősített adatot csak az a személy használhat fel, akinek ez állami vagy közfeladat ellátása érdekében indokolt, és aki – fő szabályként – rendelkezik érvényes és a felhasználni kívánt adat minősítési szintjének megfelelő személyi biztonsági tanúsítvánnyal, titoktartási nyilatkozattal, valamint felhasználói engedéllyel. Amennyiben a felhasználónak az állandó munkavégzés helyétől eltérő, más minősített adatot kezelő szervnél nemzeti, vagy külföldi minősített adatot meg kell ismernie (pl. értekezlet, iratbetekintés, felülvizsgálat okán), akkor szükséges, hogy az érvényes személyi biztonsági tanúsítványainak meglétét és szintjét igazolja.

102., 104. §

A kiegészítés megteremti a jogalapot a személyes adatok kezeléséhez, valamint a törvényi felhatalmazást a biztonsági vezetők, helyettes biztonsági vezetők adatainak kezeléséhez a Nemzeti Biztonsági Felügyelet részére. E módosításokra figyelemmel szükséges a Mavtv. 16. § (4a) bekezdésének hatályon kívül helyezése.

105. §

Az állam által biztosított közfoglalkoztatás célja egyrészt az álláskereső munkaerőpiacra való visszatérésének elősegítése, másrészt – jellemzően – az álláskereső lakóhelye szerinti település fejlesztéséhez, infrastruktúrájának, környezetének fenntartásához szükséges feladatok elvégzése.

A települések nagy részében kitűzött és a közfoglalkoztatás során érvényesített környezetalkítási, környezetszépítési cél csak úgy lehet eredményes, ha a közterületek mellett a magántulajdonban lévő ingatlanok is rendezett képet mutatnak. A jogalkotó ezért a közösségi együttélés, a környezetvédelem, a közegészségügy és a közbiztonság szabályozási kereteinek meghatározása során már korábban bevezetett olyan rendelkezéseket, amelyek érvényesítése segíti az esztétikus, tiszta, egészséges és biztonságos települési lakókörnyezet kialakítását. E meglévő, különböző jogágakban fellelhető szabályokra építve ösztönzi a törvénymódosítás a közfoglalkoztatásban résztvevő álláskeresőket, hogy a település szépítése érdekében végzett napi munkájukkal összhangban a közvetlen lakókörnyezetüket is tartsák rendben. E reális jogalkotói elvárás az álláskeresők családjának érdekét ugyanúgy szolgálja, ahogyan a teljes települési lakóközösségét. Egy adott település általános rendezettsége pozitív hatással van az ingatlanok értékére, a turizmusra és a befektetési hajlandóságra.

Az utóbbi évtizedekben ugyanis különösen észlelhető a – különböző árucikkek tömegtermelése miatti – hulladékképződés és környezetszennyezés arányának növekedése, a humán populációt és az állatállományt érintő járványok gyakori megjelenése, valamint az allergén növények széles körű terjedése miatti megbetegedések, és a nem megfelelő állattartás okozta veszélyhelyzetek. E folyamatok és jelenségek ellen a jogalkotás szintjén is indokolt fellépni minél több lehetséges eszközzel.

A törvénymódosítás végleges hatósági határozatban megállapított jogsértés esetén tenné lehetővé a közfoglalkoztatott meghatározott időre történő kizárását a közfoglalkoztatásból. Ez garanciális jellegű szabály, mert csak a rendezetlen lakókörnyezet jelentette tényleges veszélyhelyzet esetén alkalmazhatná a járási hivatal a kizárás jogintézményét.

106. §

A rendelkezés módosítása terminológiai pontosítás, a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek veszélyének kezeléséről, valamint a 96/82/EK tanácsi irányelv módosításáról és későbbi hatályon kívül helyezéséről

szóló 2012. július 4-i 2012/18/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikk (2) bekezdés b) pontja szerinti rendelkezés átültetését szolgálja.

107. §

A módosítás a vezetői engedély helyszíni elvételével azonos, a vezetési jogosultság azonnali felfüggesztése jogintézmény bevezetése miatt szükséges.

108. §

A javaslat az általános szabálysértési hatósági feladatok rendőrség hatáskörébe integrálásával jelentkező többletfeladatokból adódó, mindenképp a megyei rendőr-főkapitányságok székhelye szerinti, valamint a megyéken belüli nagyobb illetékességi területtel rendelkező rendőrkapitányságok leterheltsége csökkentését szolgálja. A végrehajtási eljárásban a szabálysértési hatóságnak adminisztrációs feladatai vannak, amelyek nem igénylik az állampolgárok hatóság előtti megjelenését, így az többletterhet nem jelent.

109. §

A szabálysértési eljárásban a bíróság, a szabálysértési hatóság engedélyezheti, hogy a tanú írásban tegyen vallomást. A jelenlegi szabályozás alapján a tanú a vallomását saját kezűleg leírja és aláírja. Figyelemmel az elektronikus ügyintézés bevezetésére indokolt a vallomástétel egyéb módját is lehetővé tenni.

110. §

A szabálysértési törvényben a feljelentés elutasítási okok között nem szerepel az az eset, amikor a feljelentés megtétele és az eljárás megindítása közötti időben a szabálysértés elkövetésével gyanúsítható személy elhalálozik és erről a szabálysértési hatóságnak a feljelentés adatai alapján tudomása van. A tervezet ezzel az objektív, a büntetőjogi terminológiában büntetethetőséget megszüntető okkal kiegészíti a feljelentés elutasítására vonatkozó okokat, hasonlóan a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 381. § (1) bekezdés d) pontjában foglaltakhoz.

111. §

A határozatok elektronikus úton való továbbítására vonatkozó rendelkezések teszik szükségessé a határozat tartalmára vonatkozó rendelkezések kiegészítését.

112. §

A Szabs. tv. 141. § (2) bekezdésének jelenlegi szabályozás nem tartalmaz arra vonatkozó rendelkezést, hogy az általános szabálysértési hatóságnak kell gondoskodnia a szabálysértési költség és a rendbíróság végrehajtásáról, ezért indokolt a Szabs. tv. kiegészítése. Pontosítani szükséges továbbá, hogy mindazon esetekben, amelyekben a szabálysértési eljárást a szabálysértés elkövetésének vagy felderítésének helye szerint illetékes szabálysértési hatóság folytatta le, a végrehajtásról is annak a szervnek kell gondoskodnia.

A Szabs. tv. 141. §-ának egyéb módosításai kapcsán a Kormány 2017. június 6-ai hatállyal a Szabs. tv. szerinti központi bírságkezelő szervként az Országos Rendőr-főkapitányságot (a továbbiakban: ORFK) jelölte ki. A rendőrségi szabálysértési tevékenységhez kapcsolódó bírságkövetelés- és befizetésnyilvántartás nem képezte részét az ORFK ezirányú tevékenységének. A Szabs. tv. 2020. március 1-jei módosítása indokolja a követelés- és befizetésnyilvántartási tevékenység megosztását a területi szervek között.

Fentiek alapján az ORFK által ellátott központi bírságkezelői feladatkörnek a jövőben a Szabs. tv. 39. § (2) bekezdés c)–i) pontjaiban meghatározott szervek, illetve személyek által kiszabott és önkéntesen megfizetett helyszíni bírságokra szükséges kiterjednie.

A Rendőrség területi szerveinek – melyek hatáskörébe tartoznak jelenleg is az egyes rendőrségi hatáskörbe tartozó szabálysértések, illetve az azokkal összefüggő követelések befizetéseinek nyilvántartásai – az e célból létrehozott központosított beszedési számlákon szükséges kezelniük a módosítás szerint érintett összegeket, továbbá ezen szerveknek el kell látniuk a kapcsolódó befizetés-ellenőrzési és beazonosítási feladatokat is.

A pénzkövetelések naprakész nyilvántartása érdekében szükséges, hogy a bírósági webes adatközlő felületen a döntéshozatalt követően azonnal, de legkésőbb 3 napon belül megtörténjen a követeléseket kiszabó döntések meghatározott adataival kapcsolatos adatrögzítés. Az adatok a jogerőre emelkedéskor módosíthatók, ezért a jogszabály-módosítással az ügyfelet jogsérelem nem éri.

113–114., 116. §

A 2019. június 1. napján hatályba lépett módosítással a szabálysértési nyilvántartások részeként létrehozott, a gépjárművezető távollétében alkalmazott intézkedések nyilvántartásából történő adatigénylés során értelmezési problémát okozott, hogy a szabálysértési nyilvántartásokból kizárólag személyazonosító adatok alapján lehetséges az adatigénylés. A gépjárművezető távollétében alkalmazott intézkedések nyilvántartása azonban személyazonosító adatokat nem tartalmaz, így fogalmilag kizárt ilyen adatokkal történő lekérdezés lehetősége. A módosítással egyértelművé válik, hogy a gépjárművezető távollétében alkalmazott intézkedések nyilvántartásából a személyes adatok megadása nélkül kizárólag a gépjármű azonosító adata alapján lehetséges az adatigénylésre jogosultak jogainak gyakorlása.

115. §

A büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló T/9918. számú törvényjavaslat módosítja a Btk. új pszichoaktív anyagok csekély mennyiségét egységes küszöbértékkel meghatározó rendelkezését. A törvényjavaslat elfogadása esetén – egyes vegyületcsoportonként – differenciált határértéke lesz az új pszichoaktív anyagoknak, amelyhez szükséges hozzáigazítani a Szabs. tv.-t is.

A Szabs. tv. 199/B. § (1) bekezdése alapján az új pszichoaktív anyaggal kapcsolatos szabálysértést azt követi el, aki csekély mennyiséget meg nem haladó új pszichoaktív anyagot megszerez vagy tart. A Szabs. tv. ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint az új pszichoaktív anyag csekély mennyiségű, ha annak tiszta hatóanyag-tartalma a két gramm mennyiséget nem haladja meg. A só formában előforduló vegyületek esetén tiszta hatóanyag-tartalom alatt a bázis formában megadott hatóanyag-tartalmat kell érteni. A javaslat alapján a Szabs. tv. úgy rendelkezik, hogy az új pszichoaktív anyag csekély mennyiségű, ha annak tiszta hatóanyag-tartalma a Btk.-ban meghatározott, az adott vegyületcsoportra vagy anyagra irányadó csekély mennyiséget nem haladja meg. Rendelkezik továbbá arról is – a hatályos szabályozással egyezően –, hogy a só formában előforduló vegyületek esetén tiszta hatóanyag-tartalom alatt a bázis formában megadott hatóanyag-tartalmat kell érteni.

117. §

A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Sztv.) módosítása a közlekedési kártya kibocsátásához szükséges. Ez a § a közlekedési kártyára vonatkozó értelmező rendelkezést építi be a törvénybe; a közlekedési kártya részletes funkcionalitását és jellemzőit, részleteit az Sztv. új 6/A. §-a tartalmazza.

118. §

A közlekedési kártya fogalmának módosítása a közlekedési szolgáltatásoknak polgárok általi teljes körű eléréséhez szükséges. A fogalom módosítása következtében: egyrészt az egységes elektronikus kártya-kibocsátási keretrendszerrel szóló 2014. évi LXXXIII. törvény alapján a Nemzeti Egységes Kártyarendszer (a továbbiakban: NEK) keretében jogszabályi felhatalmazás alapján kibocsátott kártyákhoz a közlekedési kártya másodlagos kártyaként (elektronikus hordozóként) kapcsolódhat a jövőben, másodsorban, a közlekedési kártya ezentúl nem csak kártya formájában jelenhet meg, hanem a technikai fejlődéssel párhuzamosan más eszköz vagy informatikai alkalmazás formájában is testet ölthet, illetőleg bővül a közlekedési kártya kibocsátására jogosult szervezetek köre a közlekedési kártyához jutás egyszerűsítése érdekében.

A módosítás következtében teljes egészében megvalósulhat a közforgalmú személyszállítási szolgáltatások elektronikus személyazonosító igazolvánnyal történő igénybevétele az által, hogy valamennyi közlekedési szolgáltatást nyújtó szervezet által elérhetővé válik az utazási jogosultságnak az elektronikus személyazonosító igazolvány szolgáltatásazonosítóján alapuló ellenőrzése.

119. §

Az Sztv. 7. § (6) bekezdésének módosítása technikai jellegű módosítás a közlekedési kártya kibocsátására jogosultak körének bővülése miatt, illetve a (2) bekezdésben foglalt rendelkezés megvalósításához szükséges – a NEK működtetőt, valamint a személyiadat- és lakcímnnyilvántartást vezető szervet terhelő – adatátadási kötelezettség leírása, mely az utazási jogosultságnak az elektronikus személyazonosító igazolvány szolgáltatásazonosítóján alapuló épülő ellenőrzéséhez szükséges.

Az Sztv. 7. § (7) bekezdésének módosítása kapcsán a közforgalmú személyszállítási szolgáltatások elektronikus személyazonosító igazolvánnyal történő igénybevételéhez szükséges adatkezelési felhatalmazás kerül megteremtésre a közlekedési kártya kibocsátója részére.

120. §

A módosítás a vezetői engedély helyszíni elvételével azonos, a vezetési jogosultság azonnali felfüggesztése jogintézmény bevezetése miatt szükséges.

121. §

A módosítás a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény 13. § (3) bekezdésével való összhang megteremtése érdekében indokolt. Míg ugyanis a hivatkozott rendelkezés értelmében a természetvédelmi őr szolgálati maroklőfegyver tartására jogosult, amelyet egyenruhás szolgálatban nyíltan viselhet, addig az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvény (a továbbiakban: Erfesz. tv.) 21. § (2) bekezdés b) pontja ezt a lehetőséget leszűkítve azt rögzíti a természetvédelmi őrök vonatkozásában, hogy a település közigazgatási területének belterületnek nem minősülő (elsősorban mezőgazdasági, erdőművelési célra szolgáló) részén tarthat magánál nyíltan viselve maroklőfegyvert, önvédelmi célból. A rendelkezés a két törvény összhangjának megteremtése érdekében módosítja a természetvédelmi őr vonatkozásában az Erfesz tv. 21. § (2) bekezdését.

122. §

A módosítás a normavilágosság követelményének való megfelelés érdekében egyértelművé teszi az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek és a személy- és vagyonőr intézkedése vagy kényszerítő eszköz alkalmazása miatt az intézkedések és kényszerítő eszközök jelentésére és kivizsgálásnak rendjére, a panasz benyújtására és elbírálására vonatkozó szabályokat. Az Erfesz. tv. megalkotásának alapvető célja volt, hogy egy egységes szabályozás és követelményrendszer jöjjön létre a Magyarország területén tevékenykedő azon személyek vonatkozásában, akik – a rendvédelmi szerveken túlmenően – rendészeti jellegű tevékenységet is ellátnak és ennek során kényszerítő eszközök és intézkedések alkalmazására jogosultak törvény felhatalmazása alapján. E személyek a tevékenységük során az ágazati törvényekben meghatározott szakfeladataik mellett őrzési és vagyonvédelmi feladatokat is ellátnak. Az általuk észlelt jogsértések elleni fellépés érdekében e törvények biztosítják számukra az intézkedések és a kényszerítő eszközök alkalmazásának a lehetőségét.

Az Erfesz tv. meghatározza az intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazásának jelentésére vonatkozó szabályokat és azok kivizsgálását a munkáltat hatáskörébe utalja. Ebből következően az intézkedések elleni panasz kivizsgálására is a munkáltató jogosult az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) alapján.

Az Ákr. 7. § (2) bekezdése alapján ugyanis az Ákr. alkalmazásában úgy az, amelynek intézése során a hatóság döntésével az ügyfél jogát vagy kötelezettségét megállapítja, jogvitáját eldönti, jogsértését megállapítja, tényt, állapotot, adatot (a továbbiakban együtt: adat) igazol vagy nyilvántartást vezet, illetve az ezeket érintő döntését érvényesíti.

Az panasz elbírálására vonatkozó általános szabály alól az Erfesz. tv. kivételt tesz az egyes rendészeti feladatokat ellátó személy és a személy- és vagyonőr által alkalmazott kényszerítő eszköz alkalmazása során. Kényszerítő eszköz alkalmazása esetén a panasz elbírálása a rendőrség hatáskörébe tartozik.

A hatályos szabályozás speciális a szabályozást tartalmaz a közterület-felügyelő által a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvényben (a továbbiakban: Kftv.) meghatározott, kizárólag a közterület-felügyelő által alkalmazható intézkedéseknél, akkor, amikor a közterület-felügyelőnek az Erfesz. tv.-ben meghatározott intézkedéseken kívül további intézkedések foganatosítását teszi lehetővé. Ezek a közigazgatási bírság kiszabása, a szabálysértési helyszíni bírság alkalmazása, a kerékbilincs elszállítása, illetve a járműelszállítás, amelyek alapvetően valamely közúti közlekedési szabály megsértése miatt teszik lehetővé az intézkedések alkalmazását. Ezen intézkedések esetén a Kftv. szubszidiárius jelleggel teszi lehetővé az önálló panasz benyújtását, tehát akkor, ha a felsorolt intézkedés miatt közigazgatási vagy szabálysértési eljárás nem indul. Ennek oka, hogy az intézkedések jogszerűsége összefügg a jogsértés miatt indult közigazgatási vagy szabálysértési eljárásban megállapított tényállás bizonyításával.

A gyakorlatban problémaként merült fel az egyes rendészeti feladatokat ellátó személy intézkedése vagy kényszerítő eszköz alkalmazása elleni panasz elbírálására. A javaslat tehát a hatályos szabályozáson nem változtat, azonban egyértelművé teszi a panaszok elbírálására vonatkozó rendelkezéseket.

A javaslat továbbá egyértelművé teszi, hogy helyi közutakon a parkolásért járó ellenérték megfizetésének ellenőrzése és a fizetés elmaradása esetére előírt jogkövetkezmények alkalmazására feladatkörrel rendelkező közterület felügyelő nem csak Erfesz tv.-ben meghatározott intézkedéseket és kényszerítő eszközöket nem alkalmazhatja, de a Kftv.-ben meghatározott intézkedéseket sem (kerékbilincs alkalmazása).

A javaslat az Erfesz. tv. rendelkezései között egyértelművé teszi, hogy az egyes rendészeti feladatokat ellátó személy és a személy- és vagyonőr kényszerítő eszköz alkalmazása elleni intézkedése kivételével a panasz kivizsgálására az intézkedést foganatosító munkáltatója jogosult, egyben meghatározza a panasz benyújtására és elbírálására vonatkozó szabályokat.

123. §

A jogalkalmazási tapasztalatok azt mutatják, hogy akként szükséges módosítani a jogszabályt, hogy az ne csupán a létfontosságú rendszerekre és rendszerelemekre, de az általuk nyújtott szolgáltatásokra is kiterjedjen. Jelen módosítás indoka a létfontosságú rendszerek és rendszerelemek egymástól való függőségi felépítése. A törvény értelmező rendelkezése ennek szellemiségében kerültek módosításra.

Új pontként kerül bevezetésre a helyszíni ellenőrzést lefolytató szervek körének pontos meghatározása. A korábbi szabályozásban a helyszíni ellenőrzést lefolytató szerv kormányrendeleti szinten konkrét szereplőt nevesítve került szabályozásra, jelen módosítás azonban az általános megfogalmazásnak köszönhetően, az eljárásban résztvevő valamennyi szereplő részére lehetőséget biztosít a kijelölt rendszerelem helyszíni ellenőrzésében való részvételre. A módosítás célja, hogy a helyszíni ellenőrzések a biztonság összveszély-megközelítésen alapuló lehető legátfogóbb felügyeletét biztosítsa az üzemeltető részére. Az üzemeltetőnél történt rendkívüli esemény bejelentési kötelezettségének teljesítése érdekében a fogalom egyértelmű tisztázásával biztosítható az egységes jogalkalmazás, elkerülhető a téves bejelentés vagy be nem jelentés.

A rendkívüli esemény fogalmának bevezetését a gyakorlati jogalkalmazás indokolja. Szükséges, hogy valamennyi ágazat a saját ágazati jogszabályában küszöbértékeket határozzon meg, hogy specifikusan jelenhessen meg a rendkívüli esemény természete.

A NIS irányelvben foglaltak, illetve a gyakorlati tapasztalatok alapján megállapítható, hogy az alapvető szolgáltatásokat nyújtó szereplők nem kizárólag a létfontosságú rendszereket üzemeltetők köréből kerülhetnek ki, ezért szükséges a megjelölt fogalmak beépítése az Lrtv. alapfogalmai közé. Ezzel megszületik az anyagi jogi előfeltétele a létfontosságú rendszerelemként kijelölt rendszereket üzemeltetőkön túli, alapvető szolgáltatásokat nyújtó szereplők azonosításának.

124. §

Bevezetésre kerül az azonosítási eljárás kifejezés helyett az azonosítási vizsgálat, mint fogalom, annak érdekében, hogy egyértelművé váljon, hogy ez nem hatósági eljárás, hanem az üzemeltető által lefolytatott vizsgálat, ami az azonosítási jelentés benyújtásával zárul. Ezt követően indul meg a kijelölési eljárás. Az azonosítási vizsgálat határidejének (korábbi azonosítási eljárás) drasztikus csökkentésével (180 napról 60 napra), valamint a kijelölési eljárás 70 napról 60 napra történő csökkentésével biztosítható az eljárások határidejének nagymértékű csökkentése.

Új elemként jelenik meg, hogy a kijelölő határozatban, annak véglegessé válásától számított 60 napon belül a biztonsági összekötő személy megbízására, foglalkoztatására és adatainak megküldésére felhívásra kerül az üzemeltető. A korábbiakkal ellentétben – megszüntetve a *lex imperfecta* jelleget – bírság kiszabásának lehetőségét is rögzíti a jogszabály, amennyiben a már határidő tűzésével felszólított üzemeltető azonosítási jelentés elkészítésének és hatóságnak történő megküldésének nem tesz eleget. A szakhatóság megkeresése mellőzésének lehetőségét kimondó szabály a honvédelmi ágazat kijelölő eljárásaiban az eljárás gyorsítását teszi lehetővé, amely a társhatósággal történt megállapodás eredményeképp került a normaszövegbe.

125. §

A 4. melléklet hatályon kívül helyezésre kerül, ehelyett az alapvető szolgáltatások jegyzékét szükséges vizsgálni a megfeleltetésnél.

126. §

A létfontosságú rendszereket üzemeltetők csoportjába nem tartozó szervezetek alapvető szolgáltatást nyújtó szereplőkénti azonosítását, valamint az ezen szervezetekkel kapcsolatos információbiztonsági hatósági feladatokat a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat fogja végezni, ezen kijelölés jogalapját teremti meg a rendelkezés. Mindemellett az azonosítási eljárás alapvető szabályai kerülnek rögzítésre.

127. §

A honvédelmi létfontosságú rendszerelemek esetében az információbiztonság indokolja, hogy nem csupán a kijelölési, és a kijelölés visszavonására irányuló eljárásban, hanem az ellenőrzések során is csak olyan személy vegyen részt, akinek a nemzetbiztonsági ellenőrzését elvégezték, és akivel szemben kockázati tényező nem merült fel. Új elemként jelenik meg a kijelölési és a kijelölés visszavonására vonatkozó közigazgatási hatósági eljáráson túl:

- a) hatósági ellenőrzésben
- b) kijelölő hatóság mellett már a szakhatóság (együtt: hatóságok) részéről

csak olyan személy vehet részt, akinek az Nbtv. meghatározott nemzetbiztonsági ellenőrzését elvégezték, és akivel szemben kockázati tényező nem merült fel.

A jogszabályban új rendelkezésként jelenik meg a fenti szakasz. Tekintettel az adatvédelmi rendelkezésekre, különös tekintettel a személyes adatok, különleges személyes adatok, valamint üzleti titkokra vonatkozó megismerhetőség törvényi szintű felhatalmazására. Az új elem szerepeltetését indokolja, hogy az eljárásban részt vevő véleménynyilvánító hatóságok kifejezett szerepeltetése nélkül a fenti adatok megismerhetőségére, ezzel egyidejűleg az eljárás lefolytatására nem nyílhat lehetőség. A jogszabály figyelembe veszi a minősített adatok védelméről szóló törvény rendelkezéseit. A minősített adatokra vonatkozó korlátozásokon túl tekintettel kell lenni a nemzetbiztonsági, illetve honvédelmi érdekből történő korlátozásokra is annak érdekében, hogy az adatokat csak a szükséges kör, a szükséges mértékben ismerje meg, függetlenül az adat minősítési szintjétől.

128. §

Az Lrtv. 5. § (1) bekezdésének módosítása több szempontból szükséges. Új elem, hogy a kijelölt nemzeti és európai létfontosságú rendszerelemre vonatkozóan ne csak a rendszerelem megnevezését, hanem a rendszerelem címét is tartalmazza a hatóság nyilvántartása, figyelemmel arra, hogy ez sokszor elválik az üzemeltető címétől, székhelyétől, valamint arra is, hogy az ellenőrzések ekként tervezhetőek, hogy az ellenőrzést koordináló szervnek ismerete van a kijelölt rendszerelem elhelyezkedéséről.

Új pont a hatósági ellenőrzéssel összefüggő dokumentumok nyilvántartására történő felhatalmazás, melynek indoka, hogy e dokumentumok nem csak és kizáróan a hatósági ellenőrzés során keletkező jegyzőkönyvek lehetnek, hanem egyéb az ellenőrzéssel összefüggésbe hozható dokumentációk is.

Új pont továbbá az informatikai biztonsági szabályzat nyilvántartására való felhatalmazás.

Az Lrtv. 5. § (3) bekezdésében új szabály, hogy az energia ágazati kijelölő hatóság a megküldéssel egyidejűleg tájékoztatja a nyilvántartó hatóságot a kijelölt rendszerelem pontos megnevezéséről, figyelemmel arra, hogy az ágazati sajátosságok miatt ezt a kijelölő határozat nem tartalmazza, azonban a nyilvántartó hatóság nyilvántartásának kötelező eleme.

Az Lrtv. 5. § (4) bekezdés a) pontjában pontosításra kerül, hogy a nyilvántartó hatóság milyen eljárásban, mely szervek részére továbbíthat adatot a nyilvántartásból.

Az Lrtv. 5. § (4) bekezdés i) pontjában a honvédelmi érdekből nyújtott adatszolgáltatással történő kiegészítés azért indokolt, mivel ezen adatok elengedhetetlenek az ország honvédelmének a tervezése során bármilyen, a normális működéstől eltérő időszakban.

Az Lrtv. 5. § (4) bekezdés j) és k) pontjának módosítása arra figyelemmel szükséges, hogy az adatátadást törvényben kell rendezni, így az EDR szolgáltatás biztosítója, valamint a különböző nemzetbiztonsági, terrorelhárítási szervek adatkérésének is jogalapot kell teremteni.

Az Lrtv. 5. § (5) bekezdésének módosítása rendelkezik az európai és nemzeti kijelölt létfontosságú rendszer, rendszerelem nyilvántartó hatóságnál kezelt adatainak törlésére vonatkozó rendelkezéseinek átalakítása, a kijelölés visszavonásáról szóló határozat véglegessé válását követő 30 napon belüli törlési kötelezettség előírása mellett az üzemeltető erről történő értesítéséről, figyelemmel az adatvédelmi rendelkezésekre. A fenti rendelkezés egyúttal a nyilvántartó hatóság adminisztrációs terheit is csökkenti.

129. §

Érdemi módosításként jelentkezik, hogy a kijelölő hatóság már a kijelölő határozatban – a formai és tartalmi kellékek követelmények meghatározása mellett – felhívja az üzemeltetőt az üzemeltetői biztonsági terv (a továbbiakban: ÜBT) benyújtására, melyre a jogszabály már nem ad minimum időtartamot, ezzel meggyorsítva az eljárást.

A papír alapon történő dokumentáció-megküldés elhagyásával a hatóság újabb lépést tesz az ügyintézés elektronikussá tétele felé. A fenti döntés mind az üzemeltető, mind a hatóság adminisztrációs terheit csökkenti. Bevezetésre kerül az ÜBT tartalmi és formai ellenőrzésre vonatkozó határidő.

Új elemként jelenik meg a meghatározott hatóságok bevonásával, az ÜBT-ben és az informatikai biztonsági szabályzatban foglaltak megvalósíthatóságának gyakoroltatása (komplex gyakorlat keretében), lehetőséget adva ezzel a jogalkalmazás során tapasztalt, létfontosságú rendszerelemekkel kapcsolatos gyakorlatok megszervezésének nehézségeinek enyhítésére. A jogszabály – a könnyebb hivatkozás elősegítése érdekében –, külön (7) bekezdésben rendelkezik az ÜBT és mellékletei, illetve az azokat helyettesítő biztonsági dokumentumok nem nyilvános voltáról.

A jogszabály 3 új bekezdéssel egészül ki. Egyrészt olyan rendkívüli esemény bekövetkeztekor, mellyel összefüggésben a kockázatot az üzemeltető az ÜBT-ben nem vizsgálta, úgy annak soron kívüli felülvizsgálatát a törvény erejénél fogva köteles elvégezni. Másrészt rendelkezik a biztonsági összekötő személy foglalkoztatásának kötelezettségén túl a biztonsági összekötő személy alapvető feladatairól (ÜBT kidolgozás, kapcsolattartás, valamint továbbképzésen való részvétel), mely feladatok további bontása, részletezése a későbbiekben kormányrendeleti szinten indokolt lehet. A jogszabály kiegészíti a biztonsági összekötő személy feladatait az ÜBT kidolgozásával, továbbá előírja részére a rendszeres továbbképzéseken való részvételt. Harmadrészt 60 napos, elektronikus úrlapon történő adat-bejelentési határidőt ír elő a jogszabály a hatóság részére, mellyel a szolgáltatandó adatok körét meghatározva gyorsíthatja az eljárást.

Az Lrtv. 7. §-ának módosítása eltörli azon rendelkezést, mely szerint az üzemeltetőre az ÜBT-ben foglalt védelmi intézkedés megtételén túl többletköltség nem róható. Ezen megkötés megszüntetésével, az üzemeltetőre róható terhek megnövelésével arányosan nőhet a biztonság, figyelemmel a többlet előírásokkal okozott, a hatóság döntésével esetlegesen okozott költségnövelés lehetőségére.

130. §

A helyszíni ellenőrzést lefolytató szerv az ellenőrzést koordináló szervvel közösen, legalább 5 évente ellenőrzi a nemzeti és európai létfontosságú rendszerelemeket, ezzel biztosítandó, hogy az ellenőrzéseket a szervek közösen hajtsák végre.

A helyszíni ellenőrzést lefolytató szerv önálló ellenőrzése esetén az ellenőrzés befejezésétől számított 15 napon belül tájékoztatja az ellenőrzés eredményéről a koordináló szervet, biztosítva ezzel a gyors információáramlást.

Az információ- és hálózatbiztonsági szóhasználat az EU-s normának megfelelően került módosításra. Az információ- és hálózatbiztonsági hatóság köteles az ellenőrzést koordináló szerv kérésére információ- és hálózatbiztonsági hatósági ellenőrzést lefolytatni és az ellenőrzés eredményéről az ellenőrzés befejezésétől számított 15 napon belül az ellenőrzést koordináló szervet tájékoztatni.

131. §

A törvény kiegészül egy lehetőséggel, mely szerint az ellenőrzést koordináló szerv a koordinált ellenőrzés során tapasztalt hiányosságokra figyelemmel helyszíni bírságot szabhat ki. Az ellenőrzést koordináló szerv jogosítványainak erősítése szükséges ezzel a lehetőséggel, mellyel kivételes esetben élhetne, figyelemmel arra, hogy a kirívó, súlyos, az ellenőrzés helyszínén tapasztalt jogsértések a létfontosságú rendszerelem működésének ellehetetlenülését okozhatják, amelynek megakadályozásához azonnali reagálás szükséges.

132. §

A jogszabály új, 9/A. §-ában is megfogalmazódik az a jól felfogott társadalmi érdek, miszerint a létfontosságú rendszerek és rendszerlemek interdependens módon kapcsolódnak egymáshoz, így a jogszabály új előírásával biztosítható, hogy az előre tervezett karbantartások, javítások miatt a rendszerelem működése a lehető legrövidebb ideig legyen korlátozott.

A 9/B. §-ban megfogalmazott kivételi szabály egyértelműen rögzíti, hogy a honvédelmi ágazat, valamint honvédelmi ágazaton belüli honvédelmi létfontosságú rendszerlemek tekintetében sajátos szabályok érvényesülnek. A honvédelmi célú elektronikus információs rendszerek biztonsága érdekében és az információbiztonsági hatósági szakfeladatok további magas szintű, szakszerű ellátása érdekében indokolt az információbiztonsági törvény és végrehajtási szabályaiban lefektetett hatáskörök szerint eljárni.

133. §

A hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve, mint általános javaslattevő hatóság feladat- és hatásköre törvényi szinten kerül rendezésre. A nemzetbiztonsági, gazdaságvédelmi és a kölcsönös függőségek miatt kialakuló kitettségek szükségessé teszik, hogy a katasztrófavédelmi, megelőzési szempontok minél hangsúlyosabban érvényesüljenek, mind a kijelölési eljárást megelőzően, mind az eljárás során. A szabályozás erősítené az általános javaslattevő szerepet, ugyanakkor teret adna az ágazati igényeknek, és a kölcsönös függőségek kijelölés-alkító szerepének egyértelmű erősödését bizonyítja a véleménynyilvánító szervek, valamint az ágazati kijelölő hatóságok bevonásának lehetőségén keresztül. Az általános javaslattevő hatóság egy ún. ügyindító javaslatban hívja fel az ágazati kijelölő hatóságot kijelölési eljárás hivatalbóli megindítására. Az így indított kijelölési eljárásban megfordul a bizonyítási teher – a kijelölni javasolt üzemeltetőnek kell bizonyítania, hogy szolgáltatása, rendszerleme nem létfontosságú. Az általános javaslattevő hatóság az ügyindító javaslatának elkészítéséhez szükséges információk beszerzése érdekében széles körű megkeresési jogosultságokkal rendelkezik, így a véleménynyilvánító szervek mellett szükséges további szervek, szervezetek és személyek megkeresése is, a szakmailag minden téren megalapozott, kvázi előzetes szakhatósági állásfoglalása kialakítása érdekében.

Mivel az általános javaslattevő hatóság feladatköre a közrend, közbiztonság, lakosságvédelem, alkotmányvédelem, nemzetbiztonsági és terrorelhárítási szempontok figyelembevételével történik, fontos tisztázni, hogy a honvédelmi ágazatra nem alkalmazható a részletszabályozás.

Az energiaágazatra vonatkozó különös szabályok hatályon kívül helyezésének indokát az adja, hogy egységes eljárásjogi szemlélet bevezetésének szükségessége merült fel mind az üzemeltetők, mind az eljárásban részt vevő hatóságok részéről. A különös szabályok egyrészt nehezen értelmezhetőek, feleslegesen lassították az eljárásokat, és a gyakorlati tapasztalatok fényében fenntartásuk nem indokolt.

134. §

Az Európai Bizottságnak küldendő jelentés előkészítéséhez szükséges, hogy az ágazatok beszámoljanak a Kormánynak a Belügyminisztériumon keresztül a saját ágazatuk aktualitásairól.

135. §

A szabályozás célja, hogy valamennyi az Alaptörvényben meghatározott különleges jogrend tekintetében megteremtse a létfontosságú rendszerekre vonatkozó szabályoktól történő eltérés lehetőségét, valamint meghatározza a létfontosságú rendszer – éppen az elnevezéséből adódó nélkülözhetlenségéhez kapcsolódó – folyamatos működése biztosításához szükséges koordinációs és felügyeleti jogköröket.

Az Alaptörvény 54. cikk (4) bekezdése kimondja, hogy a különleges jogrendben alkalmazandó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

Az Lrtv. kiegészítésre kerül a különleges jogrendben bevezethető rendkívüli intézkedésekre vonatkozó alcímmel, amely

- a) meghatározza azokat az általános eljárásrendtől eltérő rendelkezéseket, amelyek biztosítják a különleges jogrendhez igazodva a megfelelő speciális eljárási és hatásköri szabályokat, és
- b) biztosítja a végrehajtó hatalom számára az érintett létfontosságú rendszer tevékenysége tekintetében a központosított koordináció lehetőségét és az érintett létfontosságú rendszer tekintetében – ha azt a jogalkotó úgy ítéli meg – a felügyelet részbeni vagy teljes átvételét a tevékenység fenntartása érdekében.

Figyelemmel arra, hogy az Lrtv. nem tartalmaz sarkalatos rendelkezéseket így az Lrtv. sarkalatosági záradékkal történő kiegészítése is szükséges.

136. §

Mivel az Lrtv. 2. §-a és 9. §-a kiegészült azzal a lehetőséggel, hogy az ellenőrzést koordináló szerv a koordinált ellenőrzés során tapasztalt hiányosságokra figyelemmel helyszíni bírságot szabhat ki, szükséges a felhatalmazó rendelkezések kiegészítése. A helyszíni bírság kiszabásának részletszabályai kormányrendeletben kerülnek megállapításra.

A felhatalmazó rendelkezések módosításának célja továbbá, hogy megteremtse a rendkívüli esemény specifikációira megalkotandó kormányrendeleti felhatalmazást, továbbá a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat hatóságkénti kijelölésére, másrészt a részletszabályok kidolgozására irányuló felhatalmazás megteremtése.

137. §

Az Lrtv. 2. §-a (1) bekezdés a) pontjában előírásra kerül, hogy a létfontosságú rendszerelem működésének, a szolgáltatás nyújtásának kezdetétől számított 60 napon belül az üzemeltető azonosítási vizsgálatot folytat le. A 60 napos határidőt eddig nem határozta meg a törvény, így ez egy teljesen új kötelezés. Ezért szükséges egy átmeneti rendelkezés, hogy azon létfontosságú rendszerelemek, amelyek a tevékenységüket már megkezdték, milyen határidőben kell, hogy lefolytassák az azonosítási vizsgálatot.

Az Lrtv. kiegészül az Alaptörvényben meghatározott valamennyi különleges jogrend tekintetében a létfontosságú rendszerekre vonatkozó szabályoktól történő eltérés lehetőségét biztosító szabályokkal, azaz a bevezethető rendkívüli intézkedések, valamint a létfontosságú rendszer folyamatos működése biztosításához szükséges koordinációs és felügyeleti jogkörök meghatározására kerülnek. E rendelkezések az Alaptörvény 54. cikk (4) bekezdése alapján sarkalatosnak minősülnek, ezért az Lrtv.-t szükséges kiegészíteni a sarkalatosági záradékkal.

138. §

A 13/A. § (3) bekezdésében meghatározott előírásokat, azaz a különleges jogrend ideje alatt nemzeti létfontosságú rendszerelemmé történő kijelölés felülvizsgálatát a különleges jogrend megszűnését követő a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelettel elrendelt veszélyhelyzet során kijelölt nemzeti létfontosságú rendszerelemek kijelölése tekintetében is alkalmazni kell, ezért szükséges egy átmeneti rendelkezés beiktatása.

139. §

Az Lrtv. 1. melléklete: az energiaágazat tekintetében új alágazatként jelenik meg a távhőszolgáltatás, és a csővezetékes szállítás és kiszolgáló elemei, mint Magyarország energia ellátása szempontjából nélkülözhetetlen alágazatok, figyelembe véve az ellátotti kör nagyságát és a nyújtott szolgáltatás kiválthatóságának hiányát.

A 2. mellékletben új alágazatként javasoljuk az aktív fekvőbeteg-ellátás, és a működtetéséhez szükséges szolgáltatások alágazatot, a hatósági gyakorlatban, az üzemeltetői biztonsági tervekben tapasztaltak alapján. A kórházak beszállítói alapvetően befolyásolják a létfontosságú rendszerelem működését (pl. mosodai szolgáltatást nyújtók), ezért szükséges e kör felmérése, és rendszerelemként történő kijelölése az ágazati kritériumok felmérését követően.

A társhatóság jelzése alapján az Infokommunikációs technológiák ágazatban, két alágazat elnevezése módosul, valamint „rádiós távközlés” és „úrtávközlés” alágazatok törlésre kerülnek, tekintettel arra, hogy az új alágazatok meghatározása magában foglalja a fentieket.

140. §

Lrtv. 1. § d) pontja: Pontosításra, kiegészítésre kerül horizontális kritérium fogalma.

Lrtv. 1. § e) pontja: Pontosításra, kiegészítésre kerül a létfontosságú rendszerelem védelme fogalom.

Lrtv. 1. § h) pontja: A szolgáltatás nyújtója kifejezéssel kiegészítésre kerül az üzemeltető fogalma.

Lrtv. 3. § (1) bekezdés a) pontja, 4. § (2) bekezdés, 14. § (1) bekezdés b) pontja: Tekintettel a jogszabály alapvető logikai változásaira az európai létfontosságú rendszerelemek kijelölésére vonatkozó jogszabályhelyben történt változások jellemzően jogtechnikaiak (azonosítási vizsgálat fogalmának használata).

Lrtv. 3. § (2) bekezdés c) pontja: Az üzemeltető kérelme helyett nyilatkozata szó szerepeltetése indokolt lehet, az üzemeltetői félreértések elkerülése érdekében, tekintettel arra, hogy jelen eljárás szintén hivatalból folytatandó le, ám ez is csupán jogtechnikai finomítás.

Lrtv. 4. § (1) bekezdés: Pontosításra kerül a hatóság fogalma.

Lrtv. 5. § (1) bekezdés a) és b) pontja: A jelen korra figyelemmel a szövegezés elhagyja a telefaxszámot, mint kötelezően megadandó adatot.

Lrtv. 5. § (1) bekezdés c) pontja: Mivel az értelmező rendelkezés kiegészítésre került a szolgáltatás fogalmával, azaz a törvény nem csupán a létfontosságú rendszerekre és rendszerelemekre, de az általuk nyújtott szolgáltatásokra is kiterjed, ezért indokolt e kiegészítés szövegcserevel.

Lrtv. 5. § (2) bekezdés c) pontja: Jogtechnikai pontosítás.

141. §

Lrtv. 5. § (2) bekezdés a) pontja: Csupán jogtechnikai megoldás, tekintettel arra, hogy a 2. § újabb bekezdésekkel egészült ki, így a jogszabályi visszamutatás csak jelen módosítással alkalmazható.

Lrtv. 5. § (4) bekezdés c) pontja: Indokolt a helyszíni ellenőrzést lefolytató szerv – mivel az már a fogalommagyarázat körében jelzésre került – magyarázatának elhagyása.

Lrtv. 14. § (1) bekezdés c) pontja: Az azonosítási eljárás megszüntetésére tekintettel indokolt a fogalom elhagyása.

Lrtv. 2–4. melléklete: Az 1–3. mellékletében szabályozott ágazatok az 1. mellékletben együtt szerepelnek, emiatt indokolt a 2. és 3. melléklet hatályon kívül helyezése. A törvény 2020. április 1-jén hatályba lépő módosítása alapján kidolgozásra került kormányrendeleti szinten az alapvető szolgáltatások jegyzéke. Ezen jegyzék létrehozatala okafogyottá teszi a 4. melléklet megtartását.

142. §

A javaslat a Bolgár Köztársaság, a Horvát Köztársaság, Magyarország és az Osztrák Köztársaság között a közúti közlekedésbiztonságot veszélyeztető közlekedési jogsértések miatt alkalmazott jogkövetkezmények határon átnyúló végrehajtásának elősegítéséről szóló Megállapodás kihirdetéséről, valamint egyes törvényeknek a közlekedésbiztonságot elősegítő európai uniós és nemzetközi kötelezettségek végrehajtásához szükséges módosításáról szóló 2012. évi CLXX. törvény (a továbbiakban: 2012. évi CLXX. törvény) egyes rendelkezéseinek technikai jellegű módosítására irányul.

A 2012. évi CLXX. törvény 5. § (4) bekezdésének technikai jellegű módosítására a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvényt 2018. január 1-jétől felváltó, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény miatt szükséges.

A 2012. évi CLXX. törvény 5. § (6) bekezdésének technikai jellegű módosítását a szabálysértési jogsegélyről szóló 2007. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Szabsjogtv.) 3. § (4) bekezdésének 2017. május 23-án hatályba lépett módosulása teszi indokolttá. A Szabsjogtv. hivatkozott 3. § (4) bekezdés b) pontja 2017. május 23-a előtt – a 2012. évi CLXX. törvény megalkotásakor – központi hatóságként a pénzbírságot kiszabó jogerős szabálysértési határozat átvételével, valamint átadásával kapcsolatban a szabálysértési szabályozásért felelős miniszter rendeletében meghatározott szervet jelölte meg, amelyet 2017. május 27-től a Szabsjogtv. 3. § (4) bekezdés c) pontja tartalmaz.

A 2012. évi CLXX. törvény 5. § (7) bekezdésének technikai jellegű módosítása szintén a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvényt 2018. január 1-jétől felváltó, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény miatt szükséges.

143–152. §

Az állami kiberbiztonsági feladatok hatókörének kiterjesztése érdekében szükséges az lbtv. hatályának kiterjesztése azon nemzetbiztonsági védelem alá eső szervekre, amelyek nem tartoznak az lbtv. hatálya alá, és amelyek információs rendszereire vonatkozóan nincsenek jogszabályban előírt információbiztonsági követelmények.

[lbtv. 2. § (3), (4) bekezdése, 8. § (6) bekezdése, 11. § (7) bekezdése, 14. § (1) bekezdése, 18. § (8) bekezdése, 19. § (1) bekezdés a) és b) pontjai, (2), (3), (5) és (6) bekezdése, 21. § (1) bekezdése, 22. § (1)–(3) bekezdése]

Az egységes kibervédelmi struktúra kialakítása érdekében a hatósági és eseménykezelési feladatok – a honvédelmi ágazat kivételével – centralizálásra kerülnek. Ennek megfelelően egyes zárt célú elektronikus információs rendszerek, a polgári hírszerző tevékenységet végző nemzetbiztonsági szolgálat elektronikus információs rendszerei, valamint az európai vagy nemzeti létfontosságú rendszerlemmé a létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről szóló törvény alapján kijelölt rendszerlemek elektronikus információs rendszerei esetében a törvény szerinti hatósági feladatokat, a biztonsági felügyeletet is az NBSZ látja el.

[lbtv. 14. § (2a) bekezdése, 18. § (10) bekezdése, 20. § (3) bekezdése, 24. § (1) bekezdés n) pontja]

Az egységes kibervédelmi struktúra kialakítása érdekében a hatósági és eseménykezelési feladatok centralizálása keretében az NBSZ ellátja a polgári hírszerző tevékenységet végző nemzetbiztonsági szolgálat elektronikus információs rendszerei vonatkozásában – az azokon tárolt adatok megismerése nélkül – a hatósági és eseménykezelési feladatokat, a sérülékenységvizsgálatot, illetve a biztonsági esemény vizsgálatát is, amely feladatok részletszabályai kormányrendeletben kerülnek meghatározásra.

[lbtv. 16. § (1) bekezdés i) pontja]

Az NBSZ információbiztonsági hatósági tevékenysége kibővítése indokolt azon jogosultsággal, miszerint a hatóság meghatározhatja a minimálisan elvárt biztonsági követelményeket a hatáskörébe tartozó elektronikus információs rendszerek tekintetében.

[lbtv. 16. § (1a) bekezdése]

A kiegészítés a honvédelmi ágazati párhuzamos hatáskörök megeremtését szolgálja.

[lbtv. 16/A. §-a]

A támadásokkal, illetve fenyegetésekkel szembeni hatékony fellépés érdekében indokolt biztosítani az lbtv. szerinti hatóság számára, hogy hatósági tevékenysége keretében elrendelhesse az elektronikus hírközlő hálózat útján közzétett olyan adatnak vagy egyéb információs társadalommal összefüggő szolgáltatásnak az ideiglenes hozzáférhetetlenné tételét, amellyel kapcsolatosan az eseménykezelő központ biztonsági eseménykezelést folytat.

Az adat vagy egyéb információs társadalommal összefüggő szolgáltatásnak ideiglenes hozzáférhetetlenné tétele jogintézmény elrendelésére a hatóság jogosult, kötelezettje az az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 188. § 14. pontja szerinti elektronikus hírközlési szolgáltató, azaz az elektronikus hírközlő hálózat üzemeltetője, valamint az elektronikus hírközlési szolgáltatást nyújtó természetes, illetőleg jogi személy.

E folyamat szervezésében a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: NMHH) is részt vesz az Eht.-ban meghatározott módon.

Az NMHH az Eht. 159/B. §-ban rögzített, automatizált és elektronikus feldolgozásra épülő folyamat előírása alapján a központi elektronikus hozzáférhetlenné tételei határozatok adatbázisán (a továbbiakban: KEHTA) keresztül továbbítja az elektronikus hírközlési szolgáltatók részére a határozatokat. A hatóságnak mindenképpen szükséges csatlakoznia az NMHH által működtetett KEHTA-hoz azért, hogy elektronikus úton el tudja juttatni az NMHH részére a hírközlési szolgáltatóknak történő kézbesítés céljából a hozzáférhetlenné tételről szóló határozatot.

Az Eht. 159/C. § (1) bekezdése alapján a hozzáférést biztosító elektronikus hírközlési szolgáltatók kötelesek a KEHTA-hoz csatlakozni abból a célból, hogy a bíróság, illetve a külön törvényben meghatározott hatóság elektronikus adatahoz vagy egyéb információs társadalommal összefüggő szolgáltatáshoz hozzáférés megakadályozásáról, illetve a megakadályozás megszüntetéséről rendelkező határozatainak eleget tegyenek, illetve a végrehajtást a hozzáférhetlenné tett adata irányuló keresés eredményeként talált vagy a tárolt változat elérhetőségének nem biztosításával elősegítsék. Erre figyelemmel indokolt, hogy a hatóság bírságot szabhasson ki a szolgáltatókra is, ha a kötelezettségüket nem teljesítik.

A hatóság abban az esetben rendelheti el az elektronikus adat ideiglenes hozzáférhetlenné tételét, ha az eseménykezelő központ olyan biztonsági eseményt észlel, amely további eseménykezelési intézkedések megtételét teszi szükségessé. Ezen intézkedések közé tartozhat az elektronikus adat ideiglenes hozzáférhetlenné tétele, ha azt az észlelt fenyegetés szükségessé teszi. A hatóság a fenyegetés elhárításához szükséges ideig rendelheti el az ideiglenes hozzáférhetlenné tételt azzal, hogy annak időtartama maximum 90 nap lehet, amely indokolt esetben további 90 nappal meghosszabbítható. A gyakorlati tapasztalatok alapján a 90 napos határidő elegendő arra, hogy az intézkedéssel a hatóság a kívánt joghatást elérje. Ha az elrendelés oka nem áll fenn, akkor a hatóság az ideiglenes hozzáférhetlenné tételt annak megszűnése előtt haladéktalanul megszünteti.

[Ibtv. 1. § 23. pontja]

A honvédelmi miniszter tulajdonosi joggyakorló körébe tartozó gazdasági társaságok jogállásának változása miatt indokolt a fogalom kiegészítése.

[Ibtv. 3. § (2) bekezdés c) pontja]

A nemzetbiztonsági védelem alá eső szervek vonatkozásában a létfontosságú rendszerek analógiájára indokolt lehetővé tenni, hogy az Ibtv. hatálya alá tartozó információs rendszereiket az Európai Unió tagállamai területén is üzemeltethessék.

153–162. §

A javaslat célja, hogy törvényes jogalapot teremtsen az eltűnt személyek, az ismeretlen holttestek és holttestrészek biometrikus adatainak, valamint – kifejezett hozzájárulás és a Körtv.-ben meghatározott további feltételek esetén – az eltűnt személyek vér szerinti hozzátartozói DNS-profiljainak célhoz kötött kezelésére. Az adatkezelés célja az eltűnt személyek felkutatásának és személyazonosságuk megállapításának elősegítése, valamint az ismeretlen holttestek és holttestrészek azonosítási esélyeinek növelése. A javaslat szerinti terület szabályozása sürgető szakmai igény, hiszen éves szinten mintegy 150 ismeretlen személyazonosságú holttestről szerez tudomást a rendőrség, jelenleg összesen 929 azonosításra váró holttest van. Az általános adatvédelmi rendelet, az Európai Parlament és a Tanács 2016/679 rendelete természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályaon kívül helyezéséről (a továbbiakban: GDPR) Preambulumának (27) bekezdése rögzíti, hogy a GDPR-t nem kell alkalmazni az elhunyt személyekkel kapcsolatos személyes adatokra. A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy az elhunyt személyek személyes adatainak kezelését szabályozzák.

A GDPR hivatkozott megállapítására figyelemmel nincs jogi akadálya annak, hogy az ismeretlen személyazonosságú elhunyt személyek biometrikus adatainak nyilvántartásáról hazai jogszabály rendelkezzen.

Az adatkezeléshez szükséges törvényi felhatalmazás és annak garanciális szabályai a Körtv. keretei között helyezhetőek el, hiszen a Körtv. biztosít lehetőséget, illetve az eltűnt személyek esetében rögzít kötelezettséget a körözési eljárás elrendelésére az eltűnt személy felkutatása, illetve személyazonosságának megállapítása vagy az ismeretlen holttest vagy holttestrész azonosítása érdekében. A szabályozással egyértelmű lesz: ismeretlen

személyazonosságú holttest vagy holttestrész esetében kötelező a mintavétel, valamint az ujj- és tenyérnyomat (vagy töredék) rögzítése és nyilvántartásba vétele. Így már lesz lehetőség arra, hogy a rögzített adatok a bünygi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásával összevethetőek legyen. Fontos szabály az is, hogy biometrikus adat csak akkor kerülhet a nyilvántartásba ismeretlen holttest esetén, ha a DNS-profil meghatározását követően azt összevették a már nyilvántartásba vett DNS-profilokkal (körözött személyek nyilvántartásában, valamint az ismeretlen holttestek és holttestrészek nyilvántartásában) és nincs egyezés.

A javaslat szerinti szabályozás az adatkezelés célhoz kötöttségének és szükségességének elvére figyelemmel az alapul szolgáló körözési eljárásban rögzített egyéb adatok megőrzési idejéhez igazítja a körözési eljárásához kapcsolódó biometrikus adatok kezelésének határidejét.

Adatvédelmi szempontból kiemelt jelentősége van, hogy az eltűnt személy hozzátartozójától DNS-profil meghatározására alkalmas minta csak a kifejezett hozzájárulása esetén vehető, de kizárólag abban az esetben, ha az eltűnt személy személyazonosságának megállapítására nem áll rendelkezésre fénykép, arcképmás, illetve daktiloszkópiai adat, vagy azok az azonosításra nem alkalmasak és az eltűnt személy DNS-profil meghatározására alkalmas mintája más módon nem vagy csak aránytalan nehézséggel szerezhető meg. A hozzátartozói DNS-profil nyilvántartás egyetlen célja az eltűnt személy, ismeretlen holttest, holttestrész azonosítása, abból adat egyéb célból nem igényelhető és nem szolgáltatható.

A javaslat alapján lehetőség lesz arra is, hogy az eltűnt személyek biometrikus adatai (melyet a hozzátartozó bocsát rendelkezésre, pl. fésű, fogkefe) összevethetőek legyenek a holttestek nyilvántartásával. Nem ritka ugyanis, hogy egy eltűnt személyről utóbb – akár évekkel később – bebizonyosodik, hogy azonos egy ismeretlen személyazonosságú holttesttel.

A javaslat szerinti szabályozás önálló fejezetben elhelyezve, új szakértői nyilvántartásokként hoz létre daktiloszkópiai és DNS nyilvántartásokat, amelyeken belül önállóan jelenik meg

- a) az eltűnés miatt körözött személyek ujj- és tenyérnyomatának nyilvántartása,
- b) az ismeretlen holttest vagy holttestrész ujj- és tenyérnyomatainak nyilvántartása,
- c) az eltűnés miatt körözött személyek DNS-profiljainak nyilvántartása,
- d) az eltűnés miatt körözött személyek hozzátartozóinak DNS-profiljainak nyilvántartása, valamint
- e) az ismeretlen holttest vagy holttestrész DNS-profiljainak nyilvántartása.

A fentiek szerinti szabályozással elkülönítve valósul meg a körözési eljárásához kapcsolódó személyes adatok és biometrikus adatok kezelése: míg a személyes adatok a körözési nyilvántartásokban szerepelnek és azokat a körözési nyilvántartásért felelős szerv (Nemzetközi Bünygi Együttműködési Központ) kezeli, addig a daktiloszkópiai adatok, a DNS minták és profilok szakértői nyilvántartások adattartalmát képezik és azokat a Nemzeti Szakértői és Kutató Központ fogja kormányrendeleti felhatalmazás alapján kezelni. Az egyes nyilvántartások közötti kapcsolatot a körözés azonosítására szolgáló kapcsolati kód, illetve a szakrendszeri azonosító kód lesz hivatott biztosítani.

A Körtv. hatályos szabályozása alapján biztosított a lehetőség arra, hogy a körözési nyilvántartást a bünygi nyilvántartási rendszer biometrikus adatokat tartalmazó nyilvántartásaival, valamint a holttestek nyilvántartásával – átmenetileg – összekapcsolják. Figyelemmel arra, hogy a Körtv. 25. § (1) bekezdése jelenleg csak az adott személy, holttest, holttestrész vagy dolog felkutatását jelöli meg a nyilvántartások összekapcsolhatóságának céljaként, így a javaslat további lehetséges célként beemeli a személyazonosság megállapítását, illetve a holttest vagy holttestrész azonosítását.

Az összehasonlítás találatot eredményezhet, amely az eltűnt személy felkutatását elősegítheti (kiderülhet, hogy bűncselekmény helyszínén rögzítették a mintáját, amely jelenleg nyílt nyomként van nyilvántartva, esetleg azonosságot mutathat egy ismeretlen személyazonosságú holttest DNS-ével).

A javaslat a garanciális szempontok alapján indokolt részletességgel rögzíti a mintavételi eljárás rendjét az ujj- és tenyérnyomat, valamint a DNS-profil nyilvántartásba vétele céljából. Ugyancsak megjelennek a nyilvántartásba vétellel, az összehasonlítással összefüggő feladatok is, megjelölve azok címzettjeit. A költségvetési forrásigény racionalizálása érdekében a javaslat a mintavételt és annak alapján a DNS-profil meghatározást csak abban az esetben teszi kötelezővé, ha az eltűnés miatti körözés elrendelése óta kilencven nap eredménytelenül telt el. Természetesen nincs akadálya annak, hogy ezen időpontot megelőzően mintavételről gondoskodjon a körözést folytató szerv, ha azt az egyedi ügyben indokoltnak tartja.

A javaslat a törvényi és kormányrendeleti szintet nem igénylő kérdésekre rendezésére rendeletalkotási felhatalmazást ad a rendszertért felelős miniszter részére, az alábbi tárgykörökben:

- az ujj- és tenyérintézet, valamint a DNS-profil meghatározásra alkalmas anyagmaradvány rögzítésének, illetve az ujj- és tenyérintézet és a szájnyalakhártlya-törlet levételének részletes technikai szabályait; a DNS-profil meghatározásának szakmai-módszertani követelményeit; továbbá a nyilvántartás technikai vezetésének részletes szabályait,
- a körözési eljáráshoz kapcsolódó biometrikus adatok nyilvántartása részére történő adatközlés és az e nyilvántartás által teljesített adatszolgáltatás rendjét.

Az adatközlés és adatszolgáltatás rendjét érintően kiemelendő, hogy a végrehajtási rendelet kizárólag technikai jellegű szabályokat érint, azok végrehajtásának rendjét (az adatközlés és adatszolgáltatás rendjét) határozza meg, így nem tartalmaz alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat.

163. §

A javaslat az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyekkel összefüggésben egyértelművé teszi az ágazati szabályokat meghatározó, a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvényben is, hogy az intézkedések és kényszerítő eszközök jelentésére és kivizsgálásnak rendjére, a panasz benyújtására és elbírálására az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

164. §

A gondnokoltak nyilvántartásával való közvetlen informatikai adatkapcsolat kialakítására annak érdekében van szükség, hogy a gondnokoltak, mint az ügyfél eljárási képességét teljesen korlátozó és a közlekedésbiztonsági alkalmasságát kizáró ok, és így a vezetői engedély kiállítását akadályozó körülmény ne maradjon ismeretlen a vezetői engedélyt kiállító hatóság számára, hanem automatikusan, közvetlen informatikai adatkapcsolat útján jusson a tudomására.

165. §

A módosítás a vezetői engedély helyszíni elvételével azonos, a vezetési engedély azonnali felfüggesztése jogintézmény bevezetése miatt szükséges.

166–167. §

Kétféle, integrált alkalmasság-vizsgálati rendszer bevezetésére kerül sor, mely a hivatásos állomány alkalmasság-vizsgálati rendszerét új alapokra helyezi. A hivatásos állomány alkalmasság-vizsgálati rendszerének megújításával a cél az eltelt tíz év tapasztalatain alapuló pontosítások, új javaslatok megfogalmazásán túl a rugalmasság biztosítása, az utánpótlás kihívásaira történő optimális válaszadás megteremtése.

A javasolt megoldás alapvetése az alkalmassági kritériumok két lépcsős kialakítása: egyrészt szükséges a minimumfeltételek meghatározása, másrészt a differenciálás szempontrendszerének kialakítása (szolgálati beosztások közötti különbségtétel). A minimumfeltételek, mint alapkritériumok meghatározása feltételezi a fejlesztés, képzés megerősítését és újragondolását, hangsúlyozva azonban, hogy nem új jogintézmények bevezetése a cél; ezt a jelenlegi továbbképzési környezetben szükséges kialakítani.

A javaslat megteremti az alkalmasság-vizsgálatoknak az alapját képező alkalmasságvizsgálati kategóriák törvényi alapját. Az alkalmasság vizsgálata a betöltendő vagy betöltött szolgálati beosztáshoz igazodik. Az alkalmasságvizsgálati kategóriák az egyes szolgálati beosztások okozta egészségi, pszichológiai és fizikai megterhelés alapján miniszteri rendeletben kerülnek meghatározásra.

Új elem a szabályozásban a pszichológiai kompetencia-vizsgálat, mely a pszichológiai alkalmasság-vizsgálat részeként kerül a szabályozási körbe. A kompetencia-vizsgálat részletszabályait a miniszter rendeletben határozza meg.

168. §

A hivatásos állományban a gazdasági társaságokban betölthető vezetői tisztségviselői jogviszonya és felügyelőbizottsági tagsága vonatkozásában a hatályos szabály eltér a kormányzati igazgatásról szóló törvényben meghatározott, illetve a rendvédelmi igazgatási alkalmazottak vonatkozásában már bevezetett szabálytól. Most a hivatásos állomány vonatkozásában is az előzőekhez kapcsolódó szabály kerül beépítésre a (2a) bekezdésbe. A (3) bekezdés b) pontjában hatályosan szereplő bejelentési kötelezettség pedig hozzáigazításra kerül a szöveghez.

169. §

A Hszt. 128. § (2) bekezdése a szakképzést érintő új fogalmakra tekintettel újra megállapításra kerül. A fogalmak változásán túl a tervezet az alapfeladatokat ellátók vonatkozásában a gyakorlati végrehajtásra tekintettel rögzíti, hogy a rendvédelmi szerv alaptervekenységébe tartozó szolgálati beosztásba milyen intézkedések mellett lehet kinevezni azt, aki a szakképzettséggel, szakképesítéssel még nem rendelkezik (a feltétel szerint a hivatásos állományba vétellel egyidejűleg meg kell kezdeni a tanulmányokat és határidőt kell tűzni azok teljesítésére).

170. §

A szükséges humánerőforrás biztosítása érdekében indokolt a feladatellátáshoz igazodóan az otthoni munkavégzés lehetőségének biztosítása, mivel a Hszt. jelenleg hatályos kögens szabályai azt nem teszik lehetővé.

171. §

A közérdekű adatok vonatkozásában jelenleg a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok állománya és a Hszt. 318. § szerinti rendőri állományra vonatkozik speciális szabály. E körben indokolt a titkos információgyűjtést végrehajtó, illetve leplezett eszközt alkalmazó rendőri állományt is kivételként kezelni.

172. §

A szakképzettséget érintő fogalmi változásokra tekintettel szükséges módosítás.

173. §

Jelenleg a Hszt. 287/O. § azt tartalmazza, hogy törvényben meghatározott esetben lehetséges határozott időre létesíteni igazgatási szolgálati jogviszonyt, ilyen eset azonban a törvényben nem került rögzítésre. Ezt pótolja a rendelkezés.

174. §

A rendvédelmi igazgatási alkalmazottat a hatályos szabályok szerint nem lehet felmenteni abból az okból, ha az érintett a feladatait nem megfelelően végzi (Hszt. 288/F. §). Ilyen okból történő felmentést a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 30. § (1) bekezdés c) pontja is lehetővé tett, ennek mintájára javasolt kiegészíteni a lehetséges felmentési okokat azzal, hogy hogy fel lehet menteni akkor is a rendvédelmi igazgatási alkalmazottat, ha a munkáját nem végzi megfelelően.

175. §

A Hszt. rögzíti a készenlét ellentételezésére vonatkozó eljárási szabályokat, ennek kisebb mértékű módosítására kerül sor. A javaslat szerint a napi munkaidőn túl teljesített készenlétért – a rendvédelmi alkalmazott választása szerint – legfeljebb annak időtartamával megegyező mértékű szabaddió vagy díjazás illeti meg. Ha a készenlétre a rendvédelmi alkalmazott heti pihenőnapján, illetve munkaszüneti napon kerül sor, részére az ellentételezés emelt mértékű.

176. §

A javaslat rögzíti továbbá, hogy rendvédelmi alkalmazottak részére a betegszabadság idejére a távolléti díj 70%-a jár, a betegszabadság idejére járó juttatás eddig nem szerepelt a szabályozásban.

177. §

A Hszt. jelenleg több helyen is rendelkezik a miniszter vagy az országos parancsnok által kiadható közjogi szervezetszabályozó eszközben történő szabályozásról, amely azonban értelmezhetetlen az Országgyűlési Őrség esetében. A jogalkotásról szóló törvény alapján közjogi szervezetszabályozó eszközt sem a szervezet országos parancsnoka, sem a szervezetet irányító házelnök nem adhat ki, ezért szükséges arról rendelkezni, hogy ezekben a tárgykörökben az Országgyűlési Őrség parancsnoka belső szabályzatban rendelkezik a szükséges kérdésekről.

178–179. §

Jelenleg a Hszt. az alkalmasságvizsgálatok tekintetében a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok esetében közjogi szervezetszabályozó eszköze ad felhatalmazást [341. § (1) bekezdés 13. pont a) alpontjában meghatározott tárgykör, a 342. § (1) bekezdés d) pont alapján].

Az egészségi, pszichológiai vagy fizikai alkalmasság megállapítására irányuló vizsgálat során keletkezett adat kezelésének célrendszere kiegészül a rangsor biztosításával és a fejleszthetőség megalapozásával.

A rangsor az ún. illeszkedésvizsgálat eredményeit jelenti pontszámokban kifejezve, és melyek mentén a vizsgált személyek sorrendbe állíthatók; a sorrend a döntésre jogosultat nem köti, az a vezetői döntést támogató információknak tekinthető.

A rangsor megjelenítése a rendszerben néhány adatkezelési rendelkezés módosítását is szükségessé teszi:

- a kezelhető adatok köre bővül.
- a minősítést tartalmazó iraton kívül maga a rangsor is a továbbításra kerülő adatok közé kerül.

A felhatalmazó rendelkezések a tartalmi módosításhoz igazodóan kerülnek módosításra:

- az egészségi, pszichológiai és fizikai alkalmassági követelmények felmérésének szabályai helyett a keretszabályok meghatározására kap felhatalmazást a miniszter, figyelemmel arra, hogy a KLIR-konceptió alapján számos kérdésben a sajátosságok és a rugalmasság biztosítása érdekében a rendvédelmi szerv országos parancsnoka jogosult és köteles szabályozást kialakítani, módszertanok között választani stb.,
- a miniszter felhatalmazást kap az egyes szolgálati beosztások okozta egészségi, pszichológiai és fizikai megterhelés alapján az alkalmasságvizsgálati kategóriák meghatározására, ez a KLIR-konceptió alapján tizenkét kategóriát jelent, ennek jellemzői kerülnek rögzítésre a rendeletben,
- a pszichológiai kompetencia-vizsgálat részletes szabályai tekintetében szintén a miniszter kap felhatalmazást rendeleti szabályozás kialakítására, a „Versenyképes közszolgálat személyzeti utánpótlásának stratégiai támogatása” című, KÖFOP-2.1.5-VEKOP-16-2016-00001. azonosító számú projektben a rendvédelmi szervekkel közösen kialakított alap-, irányítói- és vezetői kompetenciák alkalmazásának jogi háttere a Hszt.-ben és a miniszteri rendeletben most kerül szabályozásra,
- szakmai okokból megbontásra kerül a rendvédelmi egészségügyi és pszichológiai alapellátás (eddig egészségügyi alapellátás keretében került sor a pszichológiaiakra is).

A rendvédelmi igazgatási alkalmazottak esetében pontosításra kerül sor. Érdemi változás nincs, továbbra is csak az egészségi követelményeknek kell megfelelniük e személyi kör tagjainak, ún. munkaalkalmassági vizsgálaton vesznek részt. Figyelemmel arra, hogy a rendvédelmi szerveknél kiépült és hatékonyan működő egészségügyi és pszichológiai alapellátás van, indokolt, hogy a civil állomány is ezt igénybe vehesse.

180. §

A 109. §-nak e törvénymódosítással újonnan bevezetésre kerülő (2a) bekezdése értelmében a hivatásos állomány tagja nem lehet gazdasági társaságban vezető tisztségviselő, illetve felügyelőbizottsági tag. E törvénymódosítás hatálybalépést követően létesített vagy már létező, de be nem jelentett vezetői tisztségviselői, illetve felügyelőbizottsági tagság a hivatásos szolgálati jogviszonnyal összeférhetlenné válik. A rendelkezés átmeneti szabályt rögzít annak érdekében, hogy a törvénymódosítás hatálybalépéséig már létező és az állományilletékes parancsnok részére bejelentett vezetői tisztségviselői tagság, illetve felügyelőbizottsági tagság esetében meghatározza, hogy meddig kell az állomány tagjának megszüntetnie az újonnan keletkező összeférhetlenséget. Az összeférhetlenséget 2022. december 31-ig kell a hivatásos állomány tagjának megszüntetnie.

181. §

A Hszt. 362/G. § (2) bekezdése szerint a rendvédelmi alkalmazott első alkalommal megállapított illetményének összege nem lehet alacsonyabb a 2019. január 1-jei hatállyal megállapított illetményénél, ugyanakkor az érintett korábbi közalkalmazott illetményét kizárólag a rendvédelmi alkalmazott első alkalommal történő megállapítása során részesítette védelemben (korrekciós díj) mindaddig, amíg valamilyen oknál fogva – például ugyanannál a rendvédelmi szervnél történő azonos vagy magasabb beosztásba történő áthelyezésekor – a rendvédelmi alkalmazott illetményét újra meg kell állapítani. Ilyen esetben viszont már nincs lehetőség a korrekciós díj megállapítására, amelyre tekintettel a rendvédelmi alkalmazott szerven belüli áthelyezése nehézségbe ütközik. Erre tekintettel a javasolt módosítás biztosítja, hogy a rendvédelmi alkalmazott szerven belüli áthelyezése esetén is lehetőség legyen a korrekciós díj további folyósítására.

182. §

Az új szakképzési törvény fogalomhasználata miatt a szakiskolai megnevezés a Hszt. szabályrendszerében is szakképző iskolai megnevezésre kerül átvezetésre. Azonban a jelenlegi személyi állomány vonatkozásában szükséges egy átmeneti rendelkezés rögzítése, mely értelmében az új szakképzési rendszert megelőzően megszerzett szakiskolai végzettséget is szakképző iskolai végzettségnek kell tekinteni.

183. §

A szakképzettséggel kapcsolatos fogalmi változások miatt indokolt módosítani a Hszt. egyes mellékleteit.

184–185. §

A szakképzési törvényben foglaltaknak történő megfelelés érdekében szükséges szövegcsereket és hatályon kívül helyezéseket tartalmazza.

A pszichológusi szakmai véleménye alapján javításra kerül továbbá a Hszt. szövegezésében a pszichikai jelző.

Az ideiglenes átrendelést a Hszt. jelenleg csak akkor teszi lehetővé, ha azonos szervezeti egységen belül más szolgálati feladatokat lát el az átrendelt. Ehhez képest elképzelhető olyan eset is, amikor ugyanazt a feladatot kell ellátnia a hivatásos állomány tagjának, amit korábban is, csak a szervezeti egységéhez tartozó más szolgálatteljesítési helyen. A módosítás következtében a jövőben erre is lehetőség nyílik.

A Hszt. 214. § (1) bekezdése az Országgyűlési Őrség parancsnoka által fegyelmi ügyben hozott határozat vonatkozásában a közvetlen bírósághoz fordulás lehetőségét rögzíti. Ezzel összefüggésben szükséges a Hszt. 216. §-ában szereplő rendelkezések megfelelő módosítása.

A Hszt. 289/C. § (9) bekezdésének szövegcsereivel történő módosításával azon rendvédelmi szerv, amelynek munkavállalója a Rendőrségről szóló törvény szerinti megbízhatósági vizsgálat alá vonható, nem tarthat fenn munkaviszonyt olyan személlyel, aki a munkaszerződésében nem járul hozzá a megbízhatósági vizsgálatról történő ellenőrzéshez. A hatályos rendelkezés ezidáig a jogviszony létesítésére vonatkozóan tartalmazta a korlátozást.

A Nemzeti Közszolgálati Egyetemen 2020 szeptemberében indul az első negyedik évfolyam, azonban a Hszt. 11. melléklete nem határoz meg a VII. és VIII. szemeszterre az alapösztöndíj-kiegészítéshez szorzószámokat. Ezt a hiányosságot pótolja a tervezet akként, hogy a VI. szemeszterre irányadó szorzószámot rendeli alkalmazni a VII. és VIII. szemeszterre is. Ezzel megteremtésre kerül a jogalap az alapösztöndíj-kiegészítés kifizetésére.

Hatályon kívül helyezésre kerül a Hszt. 82. § (1) bekezdés g) pontja, mely értelmében a törvény erejénél fogva szűnik meg a hivatásos állomány tagjának szolgálati viszonya, ha a kifogástalan életvitel szolgálati viszony fennállása alatti ellenőrzésével kapcsolatos, a Hszt. 42. § (3) bekezdés b) pontja szerinti nyilatkozatát visszavonja. Az Európai Unió adatvédelmi reformjának végrehajtása érdekében szükséges törvénymódosításokról szóló törvény 2019. évben módosította a 42. § hivatkozott rendelkezését, mely értelmében a hivatásos állomány tagjának a jogviszony fennállása alatti kifogástalan életvitel ellenőrzéséhez nem szükséges a hozzájárulása, hiszen az új adatvédelmi irányelvek értelmében elegendő a tudomásulvétel. Tekintettel arra, hogy a hatályos szabályozás értelmében nem hozzájárulás van, hanem tudomásulvétel, így indokolatlan a hozzájárulás visszavonásához kapcsolódó hivatásos jogviszony megszüntetési ok fenntartása.

A kifogástalan életvitel ellenőrzéssel kapcsolatos tudomásul vétel visszavonása esetén a Hszt. jelenleg mind a hivatásos állomány, mind a rendvédelmi igazgatási alkalmazottak esetében a törvény erejénél fogva történő jogviszony-megszűnést fűzi jogkövetkezményként. A tudomásul vétel azonban fogalmilag nem vonható vissza (hiszen a GDPR-t követő módosítások miatt itt már nem hozzájárulás).

A Hszt. 287/K. §-a értelmében a rendvédelmi alkalmazottra a Hszt. 29. §-t megfelelően alkalmazni kell. A Hszt. 29. § b) pontja értelmében a hivatásos állományú személy más keresőfoglalkozást e törvénynek az összeférhetetlenségről szóló 108-110. §-a figyelembevételével folytathat. Ugyanakkor a Hszt. 288/O. §-a önállóan szabályozza a rendvédelmi alkalmazottakra vonatkozó összeférhetlenségi szabályokat, így indokolt a 287/K. § rendelkezései közül a 29. §-ra történő hivatkozás elhagyása.

186. §

A hatályos szabályozás értelmében az eljáró szerv a technikai kapcsoló számot (a továbbiakban: TKSZ) haladéktalanul törli azt követően, hogy azt a központi szervnek (arcképelemző rendszernek) arckép összehasonlítás céljából átadta. Ezzel viszont az arcképelemző rendszer által visszaadott hit/no hit (van egyezés/nincs egyezés) válaszokat az eljáró szerv, illetőleg annak okmányügyintézője nem tudja ellenőrizni. A módosítás célja egyrészt, hogy az eljáró szerv felhatalmazást kapjon az ellenőrzés érdekében szükséges, TKSZ alapján történő arcképmás lekérdezésre, másrészt biztosítani szükséges, hogy – kiemelten a no hit válaszok esetében – az arcképelemző rendszer részére átadott TKSZ mindaddig az eljáró szerv rendelkezésére álljon, amíg az ügyfél személyazonosságának megállapítása kétséget kizáróan meg nem történik, de legkésőbb az okmánykiadásra irányuló kérelem lezárásáig. A TKSZ birtokában az okmányügyintéző le tudja kérdezni a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásban tárolt arcképmásokat. A lekérdezett és az eljárásban felvételezett arcképmás, illetőleg a hivatali helyiségben megjelent kérelmező személy arcának ismeretében az eljáró szerv dönthet az eljárás folytatásáról vagy a kérelem elutasításáról.

Pontosítani szükséges továbbá, hogy az arcképelemző rendszer az automatizált összehasonlítás eredményét minden esetben a TKSZ-hez kapcsolódóan adja vissza az eljáró szerv részére, ugyanis több 1:1 profil összehasonlítás esetén csak így állapítható meg egyértelműen, hogy a kapott eredmény melyik TKSZ-hez, illetőleg az ahhoz tartozó arcképmáshoz tartozik.

187. §

Az Arcképtv. koherenciás módosítását tartalmazza, az útiokmány nyilvántartásban részt vevő szervek megfelelő alkalmazása érdekében.

188. §

A fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítése érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi CX. törvény rendelkezéseinek eltérő szöveggel történő hatályba léptetése szövegponosító módosítások átvezetése, valamint kodifikációs helyreigazítások érdekében szükséges.

189. §

A szolgáltatásazonosító személyiadat- és lakcímnnyilvántartásban történő nyilvántartása miatt szükséges a módosítás, amelyre figyelemmel a pótlás során az állandó személyazonosító igazolvány változatlan szolgáltatásazonosítóval kerül kiállításra.

Jelen törvényjavaslatnak a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvényt kiegészítő rendelkezései miatt szükséges egyes szerkezeti egységek kodifikációs jellegű módosítása (a pontok, alpontok jelölésének megváltoztatása).

190–192. §

A hatálybalépés időpontját állapítja meg, további jogharmonizációs és sarkalatossági záradékot tartalmaz.

Végső előterjesztői indokolás a kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásáról, valamint egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi XXXII. törvényhez

(Az indokolás az Indokolások Tárában közzétételre kerül)

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvénytervezethez kapcsolódó indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások tárában közzétételre kerül.

1. A Kormány a művészeti szervezeteknél, a közművelődési intézményeknél és a közgyűjteményeknél foglalkoztatott közalkalmazottak jogviszonyváltásával párhuzamosan 6%-os béremelést biztosít a közalkalmazotti státuszából kilépő dolgozóknak 2020. január 1-jéig visszamenőleg. A törvényjavaslattal a munka világát érintő nemzetközi normák és – az Európai foglalkoztatási stratégia és a Foglalkoztatási iránymutatások egyik központi fogalma – a „rugalmas biztonság” (flexicurity) hazai jogba történő átültetése a munkaerő-piac rugalmas alkalmazkodási képességét, a foglalkoztatás nagyfokú biztonságát és a munkavállalókra vonatkozó jogokon és kötelezettségeken alapuló állami foglalkoztatáspolitikai feltételeit teremti meg.

Ehhez párosul a szolgáltató állam kihívása, a közigazgatás és a közszolgáltatások hatékony működtetése, az adminisztratív folyamatok egyszerűsítése, a transzparencia biztosítása, a lakosság és a vállalkozások bürokratikus terheinek csökkentése, és a technológiai fejlődés által biztosított fejlesztési lehetőségek célszerű és költséghatékony kiaknázása, amely a közszolgáltatások és a közfeladatok rendszerét is átalakítja. Ez az átalakítás új szervezeti formák kidolgozását is megkívánja.

Az elmúlt közel 30 év alatt bekövetkezett, a munka világát érintő változások, az egyes hivatásrendek differenciálódása, az azokra vonatkozó speciális szabályozás, jelentős mértékben kiüresítette a Kjt.-t, amely sok szempontból nem tudta követni a munkaerő-piaci és munkajogi változásokat, életszerűtlenné vált, szétzúzott szabályozást eredményezve. Ennek következtében indokolt a kulturális ágazat dolgozóinak közalkalmazotti jogviszonyának munkaviszonyra alakítása, ezáltal az egységes jogállásuk, munkavégzési feltételeik megteremtése, valamint az illetmény helyébe lépő munkabér kialakítása, azzal a garanciális rendelkezéssel, hogy az érintettek összességében nem kerülhetnek kedvezőtlenebb bérhelyzetbe, mint amit a hatályos szabályozás számukra jelenleg biztosít. A társadalom számára a jelzett változtatás pozitív üzenettel bír, a módosítások eredményeképpen felértékelődne az egyéni teljesítményértékelés szerepe, amely magasabb szintű szolgáltatások nyújtására ösztönöz és amely egyúttal a modern állam által biztosított közszolgáltatások minőségének garanciája.

2. Ezen felül cél a kulturális ágazat tekintetében a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: GDPR) történő teljes körű megfeleléséhez szükséges technikai módosítások megvalósítása, valamint a levéltári anyag kutathatóságára és publikálására vonatkozó szabályozás felülvizsgálata, különös tekintettel a felelősség, visszakereshetőség és elszámoltathatóság kérdéskörére, valamint a kutatási korlátozásokra vonatkozó időtartamok egységesítésére. Elsődleges cél a tudományos kutatás feltételeinek biztosítása, a személyes adatok publikálhatóságának az adatvédelmi szabályoknak való megfeleltetésével.

A törvényjavaslat módosítja a felsőoktatási intézmények által fenntartott állami szaklevéltárakra vonatkozó szabályozást, azok önálló kategóriaként jelennek meg a közlevéltárak között.

Az Alaptörvény P. cikke szerint „a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége”. A weben megjelenő tartalom a magyar kulturális örökség részét képezi, megőrzéséről és későbbi megismerhetőségének biztosításáról kötelességünk gondoskodni.

E cél érdekében az Országgyűlés a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kultv.) módosítása révén gondoskodik a webtartalmak lementéséről, azaz lemásolásáról és archiválásáról.

A csak digitális formában megjelenő kulturális örökség kiemelt veszélyeztetettségére az UNESCO Közgyűlése is felhívta a figyelmet 2003-ban a „Charta a digitális örökség védelméről” című dokumentumban. E dokumentum szerint: „A digitális örökség megőrzése a kormányok, alkotók, kiadók, releváns iparágak és az örökségvédelmi intézmények kitartó erőfeszítéseit igényli.”

Az interneten az 1990-es évektől folyamatosan jelennek meg írott, képi vagy audiovizuális dokumentumok, amelyek a kulturális örökség részének tekinthetők. A honlapok tartalma azonban gyorsan változik, a szükséges mentések nélkül nyomtalanul eltűnhetnek az értékes információk és tartalmak. Az elmúlt 20 évben megjelent online tartalom egyre nagyobb hányada már semmilyen formában, semmilyen hordozón nem jelenik meg, így ha valamilyen okból elérhetetlenné válik az interneten, akkor örökre elveszik ez a tudás és a kulturális örökség a jövő generációja számára. Emiatt fontos az online megjelenő források megőrzése, visszakereshető webarchívumokban való tárolása és hozzáférhetővé tétele. A tervezet a webarchiválás bevezetéséhez szükséges szabályokat tartalmazza, a jogrendszerben történő elhelyezését a Közgyűteményi Digitalizálási Stratégia készítése során elvégzett alapos vizsgálat előzte meg.

A törvényjavaslat egyrészt meg kívánja teremteni annak lehetőségét, hogy a határon túli magyarok könyvtári ellátottsága szervezettebb keretek között valósuljon meg, másrészt erősíteni kívánja a vidéki életminőséget. Ennek eszközeként létrehozza a regionális hatókörű könyvtárak rendszerét, melyek feladata többek között a határainkon túli magyarság könyvtári szolgáltatásainak támogatása, valamint a megyei hatókörű városi könyvtárak együttműködésének, ellátásának koordinálása.

A törvényjavaslat az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló 2008. évi XCIX. törvény (a továbbiakban: Emtv.) módosításával megteremti a közös működtetésű önkormányzati fenntartású színházak állami támogatásának részletszabályait biztosító felhatalmazást.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A § meghatározza a törvény szervi hatályát, továbbá rendelkezik arról, hogy a kulturális intézményben foglalkoztatottak esetében a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) szerinti közalkalmazotti jogviszonya e törvény erejénél fogva a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény szerinti munkaviszonnyá alakul át.

2. §

A közalkalmazotti jogviszony munkaviszonnyá alakulásához szükséges eljárási rendelkezések meghatározása, így különösen a munkáltatói tájékoztatásra, a munkaviszony keretében történő továbbfoglalkoztatásra való ajánlatra, valamint annak tartalmára és határidejére vonatkozó szabályok rögzítése.

3. §

A § a közalkalmazotti jogviszony munkaviszonnyá alakulásával kapcsolatos egyéb rendelkezéseket rögzíti, így a próbaidőre, a szabadságra és a jubileumi jutalomra vonatkozó rendelkezéseket. Ezen felül kimondja, hogy a munkáltatónál működő közalkalmazotti tanács üzemi tanácsként működik tovább.

4. §

Hatályba léptető rendelkezések.

5. §

A közalkalmazotti jogviszony átalakulásával kapcsolatos dereguláció a Kjt. tekintetében, és Kjt. végrehajtását szolgáló 150/1992. (XI. 20.) Korm. rendelet hatályon kívül helyezése.

6. §

A törvényjavaslat pontosítja a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Ltv.) értelmező rendelkezéseit.

A közfeladat kataszter létrehozására tekintettel az abban meghatározott közfeladatokat ellátó szervekre, valamint az állami vagyonnal rendelkezők körére vonatkozóan határozza meg a közfeladatot ellátó szervek körét.

Az irat fogalom meghatározásában szereplő felsorolás nem kívánt módon kizáró értelmű lehet, ezért ennek általánosabb megfogalmazása érdekében a meghatározás pontosítása indokolt.

Az iratkezelés fogalom-meghatározásának kiegészítése indokolt a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről szóló 335/2005. (XII. 29.) Korm. rendelet módosításával összefüggésben.

A mintavételezési eljárás törvénybe történő beemelése szükségessé teszi a gyakorlati megvalósítás szabályozását a törvény valamennyi érintett szakasza tekintetében.

A módosítás új, a törvény által alkalmazott fogalmak meghatározására is javaslatot tesz.

7–8. §

Az ügyviteli és maradandó értékű iratok hiteles elektronikus másolatban történő megőrzésére vonatkozó szabályok pontosítása az egyértelmű jogértelmezés elősegítése érdekében. Fontos a levéltár ellenőrzési jogkörének a teljes iratkezelési folyamatra vonatkozó meghatározása, mivel így biztosítható a maradandó értékű iratok védelmének teljes körű érvényesülése.

9. §

A közfeladatot ellátó szervek nem selejtezhető irattári tételei átadásának szabályait rögzíti.

A törvény alkalmazása során felgyűlt tapasztalatok alapján a levéltárba adási határidő jelenleginél nagyobb mértékű meghosszabbíthatósága indokolt.

Az elektronikus iratok levéltári átadására vonatkozóan az elektronikus formában tárolt iratok közlevéltári átvételének eljárásrendjéről és műszaki követelményeiről szóló 34/2016. (XI. 30.) EMMI rendeletre való hivatkozás indokolt.

10. §

Előre nem látható, sürgős intézkedést igénylő helyzetben a közlevéltárak által a levéltári anyagok megőrzése érdekében más intézmények részére történő segítségnyújtás szabályozása.

A maradandó értékű iratokat őrző intézmények esetén az iratok fennmaradását veszélyeztető körülmények kialakulása, például katasztrófa helyzet, működés ellehetetlenülése esetén szükséges lehet az iratanyag gyors, szakszerű tárolást biztosító elhelyezése, azok megóvása, megőrzése megfelelő raktári körülményekkel és szakértelemmel rendelkező közlevéltárban.

11. §

A levéltárak fontos feladata az illetékességi körükbe tartozó szervek iratkezelésének elsődlegesen a maradandó értékű iratok megőrzésének szempontjából végzett vizsgálata, az iratkezelési szabályzat, az irattári terv, valamint az iratselejtezések jóváhagyása. Mivel sok esetben a levéltár fenntartója egyúttal a levélár illetékességi körébe tartozó szerv is, fontos a garanciák meghatározása, hogy ezen feladatait szakmai függetlenség biztosításával láthassa el.

12. §

A szabályozás célja, hogy a levéltárak elnevezése ne lehessen félrevezető, és minden esetben egyértelműen tükrözze az ellátott feladatkört.

13. §

A módosítás javaslatot tesz a Magyar Nemzeti Levéltár bevonására az E-ügyintézésre kötelezett szervek közé, valamint kialakítja annak feltételrendszerét.

14. §

Budapest Főváros Levéltára illetékességének meghatározása tekintetében indokolt az alap- és középfokú köznevelési intézmények, valamint a fővárosi és önkormányzati többségi tulajdonú gazdaságok társaságok tételes beemelése.

15–16. §

A módosítás javaslatot tesz a felsőoktatási levéltár mint önálló közlevéltári kategória létrehozására, kiemelve e levéltárakat az állami szaklevéltárak köréből. Figyelemmel arra, hogy valamennyi a Magyar Állam által elismert felsőoktatási intézmény közfeladatot ellátó szervnek minősül, így a további jogszabályi előírások betartása mellett indokolt részükre lehetővé tenni levéltár létesítését.

A módosítás pontosítja a felsőoktatási levéltár illetékességi körét, valamint kiterjeszti a fenntartó által felügyelt gazdasági társaságokra és fenntartott intézményekre, a jogelőd szervezetet is beleértve. Rögzíti továbbá, hogy a felsőoktatási levéltárak létesítésének engedélyezése a kultúráért felelős miniszter hatáskörébe tartozik.

Felsőoktatási levéltár esetében is alapvető elv, hogy közlevéltári iratanyag elhelyezéséről annak megszűnése esetén minden esetben közlevéltárban kell gondoskodni a maradandó értékű iratok szakszerű megőrzésének és kezelésének biztosítása miatt.

17. §

A módosítás pontosítja a települési önkormányzati levéltárak illetékességi körét.

18–21. §

A módosítás szerinti, a korlátozásnak az ügyirat keletkezésétől való számításának külön hangsúlyozása a közfeladatot ellátó szervek levéltári anyaga esetében kiküszöböli a kutathatóság meghatározásának bizonytalanságát és világos jogi helyzetet teremt, amennyiben egyértelművé teszi, hogy nem egyes iratdaraboknak, hanem magának az ügyiratnak a keletkezési időpontját kell figyelembe venni. A módosítással egyértelműbbé válnak az adatkezelési szabályok, amely a GDPR-nak történő maradéktalan megfelelés érdekében is indokolt. A védelmi időre vonatkozó szabályozás pontosítása és kiegészítése az egyértelmű jogértelmezés, valamint a maradéktalan GDPR megfelelés miatt indokolt.

A GDPR-nak történő megfelelés, valamint a védelmi idők egységes alkalmazása érdekében indokolt módosítás. A GDPR meghatározza a személyes adatok megfelelő szintű védelmét biztosító országra vonatkozó kritériumokat, így azok részletezése a törvényben nem szükséges. Az ott meghatározott kritériumoknak megfelelő ország kutatója részére külön szabályok meghozatala nem szükséges.

A módosítás átveszi a GDPR-nak a mindenkor adatvédelmi előírásokra kellően rugalmasan utaló szövegezését, továbbá rögzíti a kutató törvényi felelősségét, és egyértelműsíti, hogy a kutatás lehetőségének biztosítása a levéltár feladata, az erre vonatkozó előírásoknak megfelelően, ugyanakkor a megismert adatokat a kutató köteles a hatályos adatvédelmi szabályok szerint kezelni.

Ezen túl a módosítás a társadalom nagyobb csoportjai vagy egésze számára jelentős jelenleg kutatási korlátozás alá eső iratanyagok, illetve az ezek alapján készített adatbázisok közérdekből, megfelelő garanciák biztosítása mellett történő nyilvánosságra hozhatóságának jogszabályi feltételeit teremt meg, a két világháború során hadifogságba esettekre vonatkozó levéltári dokumentumok és az azokból kinyert adatok nyilvánosságra hozhatóságára vonatkozó adatok közzétételének engedélyezésével. A közzététel továbbra sem vonatkozhat a még élő személyek adataira, amelyhez biztosítja a közlevéltárak részére a szükséges ellenőrzése lefolytatásához a személy és lakcímnnyilvántartóból történő adatlekérdezés lehetőségét.

22. §

A levéltárak által egyedi adatszolgáltatás keretében a kérelmezők jog-, illetve érdekvérvényesítése céljából biztosított tájékoztatás, illetve másolat kiadása esetén pontosítani szükséges, hogy milyen feltételek mellett biztosítható a kért adatok megismerése, különös tekintettel a személyes adatokat is tartalmazó dokumentumokra, amelyek megismerhetőségét a kérelmező jogos érdeke támasztja alá. A rendelkezés ennek részletes a GDPR előírásaival

összhangban álló szabályozását szolgálja. A javaslat új adatkezelési műveletet nem hoz létre, a meglévő szabályok pontosítását szolgálja.

23. §

A nyilvános magánlevéltárra vonatkozó követelmények nem teljesítésének következményeit rögzíti, egyben meghatározva a kultúráért felelős miniszter jogkörét.

24. §

A nyilvános magánlevéltárként működő egyházi levéltárak jelenleg csak a vallási közösség által fenntartott oktatási intézmények anyagát gyűjthetik. Indokolt ezen körbe bevonnai a vallási közösségek által fenntartott egyéb közfeladatot ellátó intézményeket, ugyanakkor indokolt a köziratok kezelésére és kutathatóságára vonatkozó szabályok egyértelmű meghatározása is.

25. §

A nyilvános magánlevéltárban őrzött dokumentumok is, minden más levéltári dokumentumhoz hasonlóan védett kulturális javaknak számítanak. A levéltár megszűnése esetén, a megszűnés okától függetlenül, ezek védettsége fennmarad. A vallási közösség által fenntartott nyilvános magánlevéltárban őrzött köziratnak minősülő levéltári anyag, az őrző levéltár megszűnése esetén szükséges elhelyezése csak a köziratok kezelésére jogosult más levéltári intézményben lehetséges.

26. §

A módosítás tételesen megjeleníti az önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságokat az egyértelmű jogértelmezés elősegítése érdekében.

27. §

Szövegcsérés módosítás az Ltv. módosítási javaslataival összefüggésben.

28. §

Hatályon kívül helyező rendelkezés.

29. §

Szövegpontosító módosítás a Kultv. céljának meghatározásában, illetve a Kultv. céljai kiegészülnek az interneten a digitális formában megjelenő webtartalom archiválásával, illetve azok hosszú távú megőrzésével és használatának biztosításával összefüggő célokkal.

30. §

Az Alaptörvény lefekteti és garantálja az alapvető jogokat és kötelezettségeket, ennek keretében a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához fűződő jogokat, mindezekon túlmenően pedig a nemzeti hitvallás révén általános értékeket fogalmaz meg. A rendelkezés révén pontosításra kerül a törvény hatályos szövege.

31. §

A webarchiválással összefüggésben módosul a a Kultv. hatálya.

32. §

A nyilvános könyvtákról a miniszter a jövőben nemcsak jegyzéket vezet, hanem értékeli az alapkövetelmények és alapfeladatok teljesítését is a könyvtári intézet bevonásával.

33. §

A Kultv. módosításával a kultúráért felelős miniszter a nemzeti kultúra megőrzése és tudományos feldolgozása érdekében kialakítja a magyar webtartalmak megőrzésének, archiválásának rendszerét. A webhelyeken elérhető magyar és magyar vonatkozású digitális tartalmak rendszeres gyűjtésének, feldolgozásának és hosszú távú megőrzésének feladatát az Országos Széchényi Könyvtár látja el. A tartalomszolgáltatók a webarchiválás megvalósíthatósága érdekében együttműködnek a nemzeti könyvtárral.

A Kultv. a webarchiválással összefüggésben kiegészül az adatvédelemre vonatkozó szabályokkal. A webarchiválás célja és lényege a hatálya alá eső interneten publikált adattartalmak közérdekű archiválása, megőrzése és a hozzáférhetőség biztosítása.

A GDPR 89. cikk (3) bekezdése a személyes adatok közérdekű archiválás céljából való kezelése vonatkozásában előírja, hogy az uniós vagy a tagállami jog – a 89. cikk (1) bekezdésében említett feltételekre és garanciákra is figyelemmel – eltérést állapíthat meg a 15., 16., 18., 19., 20. és 21. cikkben említett jogokat illetően, ha e jogok valószínűsíthetően lehetetlenné teszik vagy súlyosan hátráltatják az adott célok elérését, és azok megvalósításához szükség van ilyen eltérésre.

Minderre tekintettel a webarchiválás céljainak megvalósítása érdekében szükséges a 16. cikk szerinti helyesbítéshez, a 18. cikk szerinti korlátozáshoz fűződő jog gyakorlásnak kizárása.

Az elfeledtetéshez való jog hatálya – a GDPR 17. cikk (3) bekezdés d) pontja alapján – nem terjed ki a közérdekű archiválás céljából végzett adatkezelésekre, amely alapján a webarchiválás keretében tárolt adatok vonatkozásában a törléshez való jog nem gyakorolható.

A változtatás nélküli megőrzés alapelve nem teszi lehetővé a 16. és 18. cikkben foglalt helyesbítéshez és korlátozáshoz való jog alkalmazását, mivel a webarchiválás alapvető funkciója és célja egy pillanatnyi állapot rögzítése. Ezen jogait az érintett a webtartalom eredeti szolgáltatójával szemben gyakorolhatja, és ezen keresztül a webtartalomban megjelenő változások archiválása révén érvényesülhet a webarchiválás keretében is.

34. §

A nyilvános könyvtári ellátás rendszerének működtetését és fejlesztését segítő központi szolgáltatások kiegészülnek a hazai webarchiválás feladatának ellátásával a digitális kulturális örökség megőrzése érdekében. A könyvtáraknak, illetve a könyvtári rendszernek nyújtott szakmai szolgáltatások ellátása a könyvtári intézeten keresztül valósul meg, a szolgáltatások köre pedig a javaslat céljának megfelelően új szolgáltatásokkal egészül ki.

35. §

A Kultv. kiegészül a könyvtári dokumentumok feltárásáról, rendelkezésre bocsátásáról és az archiválásra vonatkozó szabályokkal.

36. §

A Kultv. a könyvtári intézet szakmailag önálló szervezeti egységként való működtetésével egészül ki.

37. §

Az Országos Könyvtári Kuratórium feladatának módosításáról rendelkezik.

38. §

Egyes megyei hatókörű városi könyvtárak többletfeladatként ellátják a határainkon túli magyarság könyvtári szolgáltatásainak támogatását, valamint regionális szinten koordinálják a megyei hatókörű városi könyvtárak együttműködését. E többletfeladatot ellátó könyvtárak tevékenységét a kultúráért felelős miniszter által vezetett Regionális Könyvtári Kollégium koordinálja.

39. §

Új feladatként kerül meghatározásra a települési könyvtár éves szakmai munkatervének a megyei hatókörű városi könyvtár részére történő megküldése.

40. §

A könyvtári tevékenység és a nyilvános könyvtárak ágazati irányításáról szóló rendelkezés kiegészül a megyei hatókörű városi könyvtárak regionális szintű többletfeladatairól szóló ponttal.

41. §

A helyi önkormányzatoknak a kultúráért felelős miniszter véleményének – a nyilvános könyvtárak átszervezéssel kapcsolatos – beszerzésével összefüggő adminisztrációs terheinek csökkentése érdekében a törvényjavaslatban foglaltak alapján a miniszter csak a könyvtárszakmai feladatellátást érintő átszervezési kérdésekben nyilvánít véleményt, míg a jogszabályi változásból eredő módosítás teljes egészében a helyi önkormányzat hatásköre.

42. §

A központi költségvetés a nyilvános könyvtári ellátással összefüggő állami feladatokhoz, az ellátott feladathoz és az ellátottak számához igazodva kell, hogy hozzájáruljon a regionális szinten ellátott könyvtári feladatok támogatásához is a helyi önkormányzatok költségvetési fejezetében.

43. §

A jövőben a miniszter által vezetett minisztérium fejezetéből kell támogatni a könyvtári minőségirányítási rendszer szervezését, valamint a könyvtári intézet könyvtári szakemberek iskolarendszeren kívüli képzésével és továbbképzésével összefüggő feladatainak ellátását.

44. §

A helyi önkormányzatoknak a kultúráért felelős miniszter véleményének – a közművelődési intézmények átszervezéssel kapcsolatos – beszerzésével összefüggő adminisztrációs terheinek csökkentése érdekében a törvényjavaslatban foglaltak alapján a miniszter csak a közművelődési feladatellátást érintő átszervezési kérdésekben nyilvánít véleményt, míg a többi kérdéskör teljes egészében a helyi önkormányzat hatásköre.

45. §

A közalkalmazotti jogviszony átalakulása következtében szükséges módosítás. Az állami és önkormányzati fenntartású muzeális intézményekben, nyilvános könyvtárakban, közleltárakban és közművelődési intézményben foglalkoztatottakról szóló rendelkezés.

46. §

Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben szabályozza a regionális hatókörű könyvtárak feladatellátásának szabályait, az e törvény hatálya alá tartozó intézmények névviselésének és névhasználatának szabályait, valamint a webarchiválási tevékenység feltételeit és részletes szabályait.

47. §

Felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendeletben határozza meg azon megyei hatókörű városi könyvtárak körét, melyek regionális többletfeladatokat látnak el. Rendeletében meghatározza továbbá a regionális feladatellátás részletes szabályait és ezen múzeumok regionális illetékességi területét. Ezen felül miniszteri rendelet állapítja meg a közgyűjtemény, a közművelődési intézmény vezetőjének megválasztására irányuló pályázat tartalmára és a pályázati eljárásra vonatkozó szabályokat, valamint a pályázatok elbírálásának rendjét, továbbá a közgyűjteményben, a közművelődési intézményben, valamint a közösségi szinten foglalkoztatott munkakörök, valamint a munkakörök és a vezető beosztás betöltéséhez szükséges képzési és egyéb feltételeket.

48. §

A Kultv. 1. számú mellékletének kibővítése a webarchiválással kapcsolatos fogalom-meghatározásokkal.

A Kultv. 3. számú mellékletének módosításával az országos szakkönyvtárak köre kiegészítésre kerül az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézet Könyvtártudományi Szakkönyvtárral.

49. §

Szövegcsérés módosítás a Kultv. módosítási javaslataival összefüggésben.

50. §

Hatályon kívül helyező rendelkezés a könyvtárak és közművelődési intézmények átszervezésével kapcsolatban szükséges módosításokkal összefüggésben.

51–54. §

Az előadó-művészeti szervezeteknél foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásával összefüggésben szükséges, a Kjt-re történő hivatkozások elhagyását célzó módosítások.

55. §

A módosítás javaslatot tesz az Emtv. művészeti elismerések fogalmának pontosítására.

56. §

A Nemzeti Kulturális Tanácsról, a kultúrstratégiai intézményekről, valamint egyes kulturális vonatkozású törvények módosításáról szóló 2019. évi CXXIV. törvény a színházi struktúra új formáját vezette be a közös működtetés intézményén keresztül. A közös működtetés keretében biztosított központi költségvetési támogatás részletszabályairól felhatalmazó rendelkezés megalkotása indokolt.

57. §

Szövegcsérés módosítások a közalkalmazotti jogviszony átalakulása következtében szükséges módosításokkal összefüggésben.

58. §

Hatályon kívül helyező rendelkezés a közalkalmazotti jogviszony átalakulása következtében szükséges módosításokkal összefüggésben.

**Végső előterjesztői indokolás
a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról
szóló 2020. évi XXXIII. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az új felsőoktatási agrárstratégia kapcsán szükséges megteremteni a jogszabályi alapjait annak, hogy az agrár felsőoktatási intézményeket működtető közérdekű vagyonkezelő alapítványok megszerezhessék az állami tulajdonú, a Nemzeti Földalapba tartozó földek vagyonkezelői jogát.

A törvényjavaslat alapvetően egy új finanszírozási keretet határoz meg a felsőoktatási intézmények támogatására, illetve szakmai módosításokat tartalmaz.

A szakmai módosító javaslatokat három csoportba sorolhatjuk: azok egyrészt a felsőoktatás nemzetköziesítését segítik elő, másrészt a pedagógusképzésre vonatkozó szabályokat módosítják, végezetül a változások egy része a deregulációt célozza meg.

A törvénymódosítás a felsőoktatás nemzetköziesítése érdekében a képzési és kimeneti követelmények meghatározását az Erasmus+ és utódprogramjai keretében megvalósuló közös képzés esetében, hasonlóan a szakirányú továbbképzéshez, intézményi hatáskörbe helyezi, az intézményben egyetemi tanári munkakört betöltő oktató hazai egyetemi tanári kinevezése az európai minősítés alapján egyszerűsített eljárásban, a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság véleményének kikérése nélkül történhetne, tekintve, hogy azonos személy esetén, azonos tárgyban, azonos hatályú minősítésre jogosult szervezet által a kérdéses minősítés külföldön már megtörtént, egyszerűsödne a magyar-külföldi közös képzések akkreditációja.

A pedagógusképzés kapcsán a 2013-ban indult osztatlan tanárképzésben azokon a tanárszakokon, amelyeknek két változata (középiskolai és általános iskolai tanár) van – más tanárszakokhoz hasonlóan – egységes szerkezetű tanárképzést szükséges biztosítani, amely tanárszakok a köznevelési intézmények tekintetében az általános iskolai és a középiskolai tanári feladatokra is felkészítenek. A Nemzeti alaptantervhez igazodóan a tanárképzés minőségi fejlesztését szolgálja a szakmódszertanok oktatásának megerősítése, a gyakorlatok pályaszocializációt segítő komplex (a képzés kezdetétől iskolai környezetben folyó) rendszerének kialakítása, a pályaalakultság képzési folyamatba történő beágyazása, a tanári életpálya-szakaszok (képzés és továbbképzés) érdemi összekapcsolása, a tanári kompetenciák megerősítése, kiegészítése a képzésben.

Az elsősorban nyugdíjazási korfából várható pedagógushiány pótlásában segíthet a tanárképzés formáinak bővítése.

A normatív tartalommal nem rendelkező jelenlegi jogszabályok helyébe az oktatásért felelős miniszter által történő közzétételre ad felhatalmazást a törvény.

Kiemelendő még, hogy a doktori (PhD) képzésben komplex vizsga teljesítésével hallgatói jogviszonyt létesíthet az is, aki az általános orvos szakon a hallgatói jogviszonyával párhuzamosan egyénileg készült fel a fokozatszerzésre, vagyis az orvosok számára lehetővé válik az egyedülállóan hosszú graduális képzési időt követő négyéves doktori képzés félidejénél bekapcsolódni a tudományos képzésbe.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §-hoz

Az új felsőoktatási agrárstratégia kapcsán szükséges megteremteni a jogszabályi alapjait annak, hogy az agrár felsőoktatási intézményeket működtető közérdekű vagyonkezelő alapítványok megszerezhessék az állami tulajdonú, a Nemzeti Földalapba tartozó földek vagyonkezelői jogát. Ezáltal biztosítható, hogy az agrár felsőoktatás számára nélkülözhetetlen tangazdaságok megfelelő üzemmérettel kialakíthatóak legyenek és azok kapcsán a vagyonkezelő alapítvány – az állami tulajdon fenntartása mellett – kvázi tulajdonosi jogosítványokat gyakorolhasson. A vagyonkezelői jog előnye a birtokmaximum (1200/1800 hektár) alóli kivétel lehetőségének biztosítása, emellett a vagyonkezelői jog legfeljebb 20 évre, határozott időtartamra biztosítható, továbbá az állam tulajdonosi joggyakorlása is fennmaradhat.

2. §-hoz

A felsőoktatási intézmény jogi személy. A módosítás alapján lehet további jogi személyiséggel rendelkező szervezeti egysége.

3. §-hoz

A bürokráciacsökkentés és a tartalmi dereguláció jogalkotásban történő érvényesítéséről szóló 1113/2019. (III. 13.) Korm. határozat alapján, ha a jogszabály olyan rendelkezést tartalmaz, amely a szabályozási cél eléréséhez nem feltétlenül szükséges, normatív tartalommal nem rendelkezik vagy közjogi szervezetszabályozó eszközben is megalkotható, úgy nem indokolt az ilyen tartalmú rendelkezések jogszabályban történő közzététele.

A fenti elv megvalósítására tekintettel a normatív tartalommal nem rendelkező jelenlegi jogszabályok helyébe az oktatásért felelős miniszter által történő közzétételre ad felhatalmazást a törvény.

4. §-hoz

A módosítást az indokolja, hogy a 2020. január 1-jén hatályba lépett szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény értelmében a szakképző intézmények leváltak a köznevelés intézményrendszeréről, ezért a köznevelési intézmények mellett a felsőoktatási intézmények által fenntartott szakképző intézményekről is rendelkezni kell.

5. §-hoz

A javasolt módosítás a vagyonkezelő alapítványokról szóló 2019. évi XIII. törvény 4. § (1) bekezdése szerinti közérdekű vagyonkezelő alapítvány által e közérdekű tevékenysége keretében fenntartott diákközpontban képzési tevékenységében részt vevő személyek számára teremti meg a felsőoktatási oktatói munkatapasztalat (szakmai gyakorlat, tapasztalat) felsőoktatási oktatói munkakör betöltéséhez szükséges munkatapasztalatként való elismerésének a lehetőségét abban az esetben, ha a diákközpont által a hallgatók számára biztosított képzés megfelel a felsőoktatási intézményi keretek között nyújtott képzés általános minőségi feltételeinek. A minőség, így az oktatói szakmai tapasztalat, gyakorlat minőségének a garanciája önmagában a munkatapasztalat elismerésére feljogosító oktatói teljesítményben rejlik, tekintve, hogy az vagy kreditértéket eredményező hallgatói tanulmányi munkateljesítményhez társul, vagy a felsőoktatási intézménnyel az adott oktatási tevékenységre a felsőfokú képzés részeként kötött megállapodás alapján folyik, vagy hallgatói tehetséggondozás okán, idegen nyelven, a tantervi követelményeket meghaladóan történik.

6. §-hoz

Az elsősorban nyugdíjazási korfából várható pedagógushiány pótlásában segíthet a tanárképzés formáinak bővítése. Az adott tanárszak szakterülete szerinti (például bölcsészettudományi, természettudományi, agrár, műszaki vagy művészeti) mesterképzési szakkal vagy osztatlan szakkal párhuzamos képzésben – a központi felvételi eljáráson kívül is – létesíthető hallgatói jogviszony a tanárszakra.

A rendelkezés célja a központi felvételi eljáráson kívüli hallgatói jogviszony létesítése, amellyel összhangban a tanárszakot vállalók magyar állami ösztöndíjjal támogatott ideje legfeljebb 2 félévvel hosszabb lehet.

7. §-hoz

A módosítás révén a hallgatói foglalkoztatás rugalmasabb lehetősége válik ismét lehetségessé azáltal, hogy a hallgatót hallgatói munkaszerződés keretében a képzéshez szorosan nem kapcsolódóan, például a tanulmányi hivatalban foglalkoztathatja felsőoktatási intézménye.

8. §-hoz

A hatályos jogszabályi rendelkezések előírják, hogy a képzés kreditértékének legalább egyharmadát az oklevelet kiállító felsőoktatási intézményben kell teljesíteni. Általában véve az előírás továbbra is hatályban marad, de célszerű az európai felsőoktatási térségben a közös képzések esetében kivételt tenni, hiszen egy kétszemeszteres képzés esetében a szabály oktatásszervezési nehézségekbe ütközik. Szintén nem alkalmazandó az egyharmados szabály a megszűnő felsőoktatási intézményből átvett hallgatók esetében.

9. §-hoz

A bürokráciacsökkentés és a tartalmi dereguláció jogalkotásban történő érvényesítéséről szóló 1113/2019. (III. 13.) Korm. határozat alapján, ha a jogszabály olyan rendelkezést tartalmaz, amely a szabályozási cél eléréséhez

nem feltétlenül szükséges, normatív tartalommal nem rendelkezik vagy közjogi szervezetszabályozó eszközben is megalkotható, úgy nem indokolt az ilyen tartalmú rendelkezések jogszabályban történő közzététele.

A fenti elv megvalósítására tekintettel a normatív tartalommal nem rendelkező jelenlegi jogszabályok helyébe az oktatásért felelős miniszter által történő közzétételre ad felhatalmazást a törvény.

10. §-hoz

A javasolt módosítás eredményeként a doktori képzésbe való, az Nftv. szerinti feltétel (mesterfokozat megszerzése) mellett, a kreditrendszerű oktatás elvei alapján lehetőséget kapnak az általános orvos osztatlan képzésben részt vevő hallgatók, hogy a képzésük utolsó két évében díj fizetése nélkül felvegyék a doktori (PhD) képzés tárgyait, kutassanak, krediteket szerezzenek, majd – a hatályos rendelkezések szerint – a diplomájuk megszerzése után, a komplex vizsgával lépjenek be a doktori képzésbe.

11. §-hoz

Az Nftv. 29. §-a szerint az egy évnél hosszabb egyetemi tanári munkaköröket nyilvános pályázati eljárás alapján kell betölteni. A pályázatot a rektor írja ki, a foglalkoztatási követelményrendszerben meghatározottak figyelembevételével.

A javasolt módosítás célja, hogy az Európai Felsőoktatási Minőségbiztosítási Szövetség tagja által már akkreditált intézményben egyetemi tanári munkakört betöltő oktató hazai egyetemi tanári kinevezése az európai minősítés alapján egyszerűsített eljárásban, a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság véleményének kérése nélkül történhessen, tekintve, hogy azonos személy esetén, azonos tárgyban, azonos hatályú minősítésre jogosult szervezet által a kérdéses minősítés külföldön már megtörtént.

12. §-hoz

A magyar-külföldi közös képzések akkreditációjának egyszerűsítéséhez a Bolognai Folyamat Jereváni Kommuniké által kijelölt irányt alapul véve, ha bármely magyar-külföldi közös mesterképzésben részt vevő egyetem akkreditáltatta bármely European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR-listán) szereplő akkreditációs ügynökségnél a programot, akkor a törvény azt a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság támogató javaslatával helyezi azonos jogi megítélés alá.

13. §-hoz

A módosítás a felsőoktatási intézmények támogatási rendszerének kiegészítésére tesz javaslatot, amellyel egyrészt a felsőoktatási intézmények olyan nemzetgazdasági, térségfejlesztési feladatokat, funkciókat láthatnak el, amelyek az adott régió számára kiemelten fontosak és ehhez állami támogatás nyújtása szükséges, másrészt egyes speciális feladatok ellátáshoz nyújtható támogatás az állami felsőoktatási intézmény oktatási tevékenységéhez kapcsolódó feladatokhoz, úgy mint köznevelés, szakképzés. Az egyházi felsőoktatási intézmények és a magán felsőoktatási intézmények részére – törvény eltérő rendelkezése hiányában – az oktatásért felelős miniszterrel, az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével kötött finanszírozási megállapodással biztosítható állami támogatás.

14. §-hoz

Az Nftv. 84/A. § (1) bekezdése módosításával pontosításra kerülnek a felsőoktatási intézmények támogatásának köre. A megállapodások által a felsőoktatási intézmények finanszírozása hosszú távon kiszámíthatóvá válik, továbbá stabil finanszírozási kereteket tud biztosítani. A megállapodással figyelembe vehetők a felsőoktatási tevékenység eltérő dimenziói és ezek sajátos finanszírozási követelményei.

15. §-hoz

A módosítás egyértelművé teszi, hogy a kizárólag hitéleti tevékenységet folytató felsőoktatási intézmények akkreditációja során csak azt kell vizsgálni, hogy biztosítottak-e a képzés tárgyi feltételei.

16. §-hoz

A módosítás annak lehetőségét kívánja megteremteni, hogy a földrajzilag elkülönült, de egy jogi személy felsőoktatási intézményhez tartozó campusként működő szervezeti egységek a jogképességük szempontjából önálló jogi személyként tudjanak az alapító okirat értelmében megjelenni, és ezáltal a helyi sajátosságok és célok mentén döntéshozatalukban és gazdálkodásukban megfelelő önállóságot tudjanak élvezni a működési hatékonyságuk növelése érdekében. A felsőoktatási intézmény alapító okirata jogi személlyé nyilváníthatja a magán felsőoktatási intézmény szervezeti egységét, amely szervezeti egység az Oktatási Hivatal általi bejegyzésével szerzi meg azt.

17. §-hoz

A korábban a legmagasabb szintű táncművészeti képzésben részt vettek képezését az akkor hatályban volt jogszabályok nem minősítették felsőoktatási fokozatot biztosító oklevélnek. Az ilyen képzés birtokosai számára indokolt lehetővé tenni a mesterképzésre történő jelentkezést.

18. §-hoz

A 2013-ban indult osztatlan tanárképzésben azokon a tanárszakokon, amelyeknek két változata (középiskolai és általános iskolai tanár) van – más tanárszakokhoz hasonlóan – egységes szerkezetű tanárképzést szükséges biztosítani, amely tanárszakok a köznevelési intézmények tekintetében az általános iskolai és a középiskolai tanári feladatokra is felkészítenek. A Nemzeti alaptantervhez igazodóan a tanárképzés minőségi fejlesztését szolgálja a szakmódszertanok oktatásának megerősítése, a gyakorlatok pályaszocializációt segítő komplex (a képzés kezdetétől iskolai környezetben folyó) rendszerének kialakítása, a pályaalakmasság képzési folyamatba történő beágyazása, a tanári életpálya-szakaszok (képzés és továbbképzés) érdemi összekapcsolása, a tanári kompetenciák megerősítése, kiegészítése a képzésben.

19. §-hoz

A felsőoktatási intézmények tanárképző intézetének főigazgatója vonatkozásában többletjogosítványt tartalmaz az emberi erőforrások minisztere számára.

20. §-hoz

Átmeneti rendelkezések meghatározására kerül sor.

21. §-hoz

Egyes felsőoktatási intézmények átalakulására tekintettel a jogutódlás kimondása szükséges.

22. §-hoz

A módosítást az indokolja, hogy a 2020. január 1-jén hatályba lépett szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény értelmében a szakképző intézmények leváltak a köznevelés intézményrendszeréről, ezért a köznevelési intézmények mellett a felsőoktatási intézmények által fenntartott szakképző intézményekről is rendelkezni kell. Külön törvény alapján a köznevelési és szakképző intézmény a fenntartóváltást követően is a felsőoktatási intézmény jogi személyiségű szervezeti egysége.

23. §-hoz

Az Nftv. kiegészítése az állami felsőoktatási intézmény fenntartóváltása esetére határoz meg rendelkezést, annak érdekében, hogy az európai uniós támogatással érintett projektek tekintetében a felsőoktatási intézmény támogatásra való jogosultsága megmaradjon.

24. §-hoz

Az Nftv. 1. mellékletének 2020. augusztus 1-jétől történő módosítását az Állatorvostudományi Egyetem, a Miskolci Egyetem, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, a Soproni Egyetem, a Neumann János Egyetem és a Széchenyi István

Egyetem fenntartóváltása, a Golgota Teológiai Főiskola megszűnése, a Gál Ferenc Főiskola alkalmazott tudományok egyetemévé válása, valamint a Kaposvári Egyetem és a Szent István Egyetem összeolvadása és a Szent István Egyetem létrejötte indokolja.

25. §-hoz

Az 1. pont szerinti módosítás célja, hogy a felsőoktatási intézmény alapítására jogosultak köre kiegészüljön a vagyongazdálkodó alapítványokról szóló 2019. évi XIII. törvény alapján létrejött vagyongazdálkodó alapítvánnyal.

A 2. pont szerinti módosítás alapján a tanulmányi, vizsga- és szociális ügyek intézésére létrehozott állandó bizottságban a hallgatói önkormányzat által delegált hallgatói tagok és a felsőoktatási intézmény által delegált nem hallgatói tagok arányát határozza meg az új rendelkezés.

A 3. pont szerinti módosítás a képzési és kimeneti követelmények meghatározását az Erasmus+ és utódprogramjai keretében megvalósuló közös képzés keretében létrehozott közös képzés esetében, hasonlóan a szakirányú továbbképzéshez, intézményi hatáskörbe helyezi.

A 4. pont szerinti módosítás lehetővé teszi a felsőoktatási intézmény számára, hogy a felsőoktatási felvételi eljárásban a felsőoktatási szakképzésben szerzett oklevéllel jelentkező részére is lehetővé tegye a felvételt és az okleveléből állapítsa meg felvételi pontszámát.

A bürokráciacsökkentés és a tartalmi dereguláció jogalkotásban történő érvényesítéséről szóló 1113/2019. (III. 13.) Korm. határozat alapján, ha a jogszabály olyan rendelkezést tartalmaz, amely a szabályozási cél eléréséhez nem feltétlenül szükséges, normatív tartalommal nem rendelkezik vagy közjogi szervezetszabályozó eszközben is megalkotható, úgy nem indokolt az ilyen tartalmú rendelkezések jogszabályban történő közzététele.

A fenti elv megvalósítására tekintettel a normatív tartalommal nem rendelkező jelenlegi jogszabályok helyébe az oktatásért felelős miniszter által történő közzétételre ad felhatalmazást a törvény.

Az 5. pont szerinti módosítás lehetővé teszi, hogy a gyermekek otthongondozási díjában, gyermekük otthoni ápolása miatt ápolási díjában részesülő részére a felsőoktatási felvételi eljárás során a Kormány preferenciális szabályokat állapítson meg.

A 6. pont szerinti módosítás előírja, hogy a felsőoktatási intézménybe való átvételre akkor kerülhet sor, ha a hallgató tényleges tanulmányokat folytatott a korábbi felsőoktatási intézményében.

A 7. pont szerinti módosítás alapján a nem tanári mesterképzési szakkal vagy osztatlan szakkal párhuzamosan felvett tanárképzésben a támogatott idő legfeljebb további 2 félév lehet.

A 8. pont szerinti módosítás mentességet biztosít a magyar állami ösztöndíjjal támogatott képzésben oklevelet szerzett három gyermekes édesanyák számára a még nem teljesített hazai munkaviszony-fenntartási kötelezettség alól.

A 9. pont szerinti módosítás alapján az Nftv.-ben meghatározott szakképzettségekkel összetéveszhető szakképzettség használatának tilalma az alapképzésben vagy mesterképzésben megszerzhető szakképzettségre szűkül le, nem tartozik a rendelkezés hatálya alá a szakirányú továbbképzésben vagy felsőoktatási szakképzésben megszerzhető szakképzettség.

A 10. pont szerinti módosítás lehetővé teszi a European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR-tag) és European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA-tag) akkreditációs ügynökség számára a hazai szakindítási eljárásokban való részvételt.

A 11. pont szerinti módosítást az indokolja, hogy a 2020. január 1-jén hatályba lépett szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény értelmében a szakképző intézmények leváltak a köznevelés intézményrendszeréről, ezért a köznevelési intézmények mellett a felsőoktatási intézmények által fenntartott szakképző intézményekről is rendelkezni kell.

A 12. pont szerinti módosítás indoka: az állami felsőoktatási intézmény mint egyben központi költségvetési szerv vagyongazdálkodó a működéséhez már nem szükséges – a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.) 11. § (6) bekezdése szerinti – immateriális jószágokat, tárgyi eszközöket, készleteket egyrészt a rendelkezésére bocsátott állami vagyonnal való felelős gazdálkodás jegyében, másrészt a rendelkezésére álló

szüksős raktározási kapacitás és annak jelentős költségei hatékonyabbá tétele érdekében értékesíti. A felsőoktatási intézmény ilyen esetben az Nftv. 89. § (2) és (3) bekezdésében foglaltak szerint köteles eljárni, azaz az értékesítéshez előzetes miniszteri jóváhagyás (és a fenntartó előzetes értesítése) szükséges, amelynek a törvényben előírt, adott esetben 60 napos határideje az ilyen, jellemzően 0 értékre leírt, gazdaságosan nem javítható vagy többségében elavult eszközök nagy számára tekintettel jelentősen megnehezítheti vagy ellehetetleníti azt. Ez egyben jelentős és felesleges költséget okoz a szükségszerű szállítással, tárolással, kezeléssel, selejtezéssel és megsemmisítéssel.

Ezen eszközök hatékony értékesítésének és felesleges tárolásának elkerülése érdekében – az állami vagyonnal való felelős gazdálkodás szempontjait sem elhanyagolva – az Nftv. módosítása révén, az Nvtv. 11. § (6) bekezdése szerinti immateriális jóságok, tárgyi eszközök, készletek – amennyiben azok egyedi, könyv szerinti bruttó értéke az éves költségvetési törvényben meghatározott értékhatárt nem haladja meg – kikerülnek az előzetes engedélyezési kötelezettség alól.

A 13. pont szerinti módosítás szövegponosítás az egyértelmű jogalkalmazás céljából.

A 14. pont szerinti módosítást a jogalkalmazói gyakorlat indokolja.

A 15. pont szerinti módosítás alapján a cirkuszművészeti képzésben is lehetővé válik a felsőfokú tanulmányok megkezdése az érettségit megelőzően, a középiskolában folytatott tanulmányok alatt.

A 16. pont szerinti módosítás alapján a felhatalmazó rendelkezések körének bővítésére kerül sor a finanszírozási rendelkezések módosításához kapcsolódóan.

A 17. pont szerinti módosítás szövegponosítás az egyértelmű jogalkalmazás céljából.

26. §-hoz

Hatályukat veszítő rendelkezések.

A 2. pontban foglalt módosítás lehetővé teszi, hogy eltérő fenntartójú felsőoktatási intézmények székhelyén vagy telephelyén felsőoktatási intézmény képzést indíthasson.

A 7–10. pontokban szereplő módosítások arra irányulnak, hogy osztatlan tanárképzésben azokon a tanárszakokon, amelyeknek két változata (középiskolai és általános iskolai tanár) van – más tanárszakokhoz hasonlóan – egységes szerkezetű tanárképzés indul. A Nemzeti alaptantervhez igazodóan a tanárképzés minőségi fejlesztését szolgálja a szakmódszertanok oktatásának megerősítése, a gyakorlatok pályaszocializációt segítő komplex (a képzés kezdetétől iskolai környezetben folyó) rendszerének kialakítása, a pályaalakmasság képzési folyamatba történő beágyazása, a tanári életpálya-szakaszok (képzés és továbbképzés) érdemi összekapcsolása, a tanári kompetenciák megerősítése, kiegészítése a képzésben.

Az elsősorban nyugdíjazási korfából várható pedagógushiány pótlásában segíthet a tanárképzés formáinak bővítése.

27. §-hoz

Kodifikációs pontosítás.

28–29. §-hoz

Az állami felsőoktatási intézmények modellváltására tekintettel továbbra is biztosításra kerül a felsőoktatási intézmény szakképző intézmény fenntartására való joga.

30. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezések.

31. §-hoz

Sarkalatosági záradék.

**Végső előterjesztői indokolás
a Marek József Alapítványról, a Marek József Alapítvány és az Állatorvostudományi Egyetem részére történő
vagyonjuttatásról szóló 2020. évi XXXIV. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.), valamint az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Vtv.) szerint állami vagyon tulajdonjogát átruházni csak törvényben meghatározott feltételekkel és esetekben, főszabály szerint csak törvény rendelkezése alapján lehet.

A Kormány az Állatorvostudományi Egyetem (a továbbiakban: Egyetem) új működési és fenntartási modelljéről hozott döntésében rendelkezett egyrészt az Egyetem fenntartójaként létrehozásra kerülő Marek József Alapítvány (a továbbiakban: Alapítvány) alapításával kapcsolatos feladatokról, másrészt az alapításhoz és működéséhez szükséges állami vagyon biztosításával kapcsolatos feladatokról.

Az Nvtv. és Vtv. rendelkezéseire figyelemmel a vagyonjuttatásra e törvény rendelkezéseivel kerül sor.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1–2. §-hoz

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény 1. § (1a) bekezdése szerint a Kormány kizárólag külön törvény rendelkezése szerint jogosult alapítvány létrehozására. Jelen rendelkezés alapján az Országgyűlés felhatalmazást ad a Kormány számára a törvényjavaslat 2. §-ában meghatározott tevékenység, közfeladat ellátása céljából az Alapítvány létrehozására.

Az Alapítvány az Egyetem mint felsőoktatási intézmény fenntartói jogát a 3. §-ban foglaltak szerint a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényben (a továbbiakban: Nftv.) meghatározott eljárásban a Kormány rendelkezése, engedélye folytán, az engedély hatályosulásával egyidejűleg szerzi meg.

3. §-hoz

Az Országgyűlés az Nvtv. és a Vtv. ingyenes vagyonátruházásra vonatkozó szabályai alapján rendelkezik arról, hogy az Egyetem – Nftv. 4. § (2) bekezdésében meghatározott – fenntartói jogát alapítói vagyoni juttatásként az Alapítvány tulajdonába kell adni. Az Egyetem fenntartói joga mint vagyon értékű jog átruházásáról a Kormány gondoskodik az Alapítvány alapítói vagyonának rendelkezésre bocsátásával.

4. §-hoz

E szakasz szerint a jelenleg költségvetési szervi formában működő Egyetem vagyonkezelésében lévő ingó és ingatlan vagyonelemek – utóbbiak tételes felsorolását a törvényjavaslat 1. melléklete tartalmazza –, ingyenesen, nyilvántartási értéken történő átvezetéssel a fenntartóváltást követően magánegyetemként tovább működő Egyetem tulajdonába kerülnek.

A rendelkezés azt is előírja, hogy az átadásra kerülő védett ingatlanok vonatkozásában nem kell alkalmazni sem a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 44. § (1) bekezdés a) pontját, sem az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X. 4.) Korm. rendelet 25. § (5) bekezdését, amely szabályok azt írják elő, hogy az állami tulajdonban álló műemléki ingatlanok átruházása esetén a kulturális örökség védelméért felelős miniszter jóváhagyása szükséges, illetve védett ingatlanok tulajdonjogának átruházásához a védettség jellege szerint felelős miniszter előzetes egyetértése szükséges.

Az ingyenes vagyonátadásra vonatkozó megállapodást az Egyetemmel a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. köti meg.

Az ingó vagyonelemek számosságára tekintettel azok nem a jogszabály mellékleteként kerülnek felsorolására, hanem az átadó és az átvevő tételes jegyzőkönyvet vesz fel az átadásra kerülő ingó vagyoneleméről.

Az ingatlan vagyonelemeket az Egyetem a terhekkal együtt szerzi meg, amely terheket az átadó és az átvevő fél szintén a megállapodásban rögzít.

5. §-hoz

Az átadott ingatlanok tekintetében az Egyetem – az (1) bekezdésben írt kivétellel – e rendelkezés értelmében mentesül az Nvtv. ingyenes vagyonjuttatásra vonatkozó rendelkezései, így az átadó részére történő beszámolási kötelezettség, illetve az elidegenítési tilalom előírása alól.

Ez utóbbi rendelkezés szerint az Egyetem jogosult lesz a részére átadott ingatlanok értékesítésére – az (1) bekezdésben írt kivétellel – azonban az ingatlan értékesítésből származó bevételt csak e törvényben meghatározottak szerint használhatja fel. (E rendelkezés összhangban áll a hatályos felsőoktatási törvény költségvetési felsőoktatási intézmények gazdálkodására vonatkozó szabályaival.)

A törvényjavaslat rendezi a juttatások adójogi helyzetét, ennek megfelelően az általa meghatározott vélelem (praesumptio iuris et de iure) alapján a vagyoni juttatás nem alapoz meg az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvényben meghatározott adófizetési kötelezettséget, tekintettel arra, hogy nem áll be a termék értékesítéséhez, szolgáltatás nyújtásához e törvényben meghatározott joghatás.

6. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

7. §-hoz

Sarkalatosági záradék. Az Nvtv. sarkalatos rendelkezéseitől eltérő rendelkezések az Alaptörvény 38. cikk (1) és (2) bekezdése szerint sarkalatosnak minősülnek.

8–9. §-hoz

2022. január 1-jétől az Alapítvány alapítói jogainak gyakorlása – az innovációért és technológiáért felelős miniszter döntése alapján – az Alapítvány kuratóriuma részére átadásra kerülhetnek.

Végső előterjesztői indokolás

a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemért Alapítványról, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemért Alapítvány és a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem részére történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi XXXV. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.), valamint az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Vtv.) szerint állami vagyon tulajdonjogát átruházni csak törvényben meghatározott feltételekkel és esetekben, főszabály szerint csak törvény rendelkezése alapján lehet.

A Kormány a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem (a továbbiakban: Egyetem) új működési és fenntartási modelljéről hozott döntésében rendelkezett egyrészt az Egyetem fenntartójaként létrehozásra kerülő Moholy-Nagy Művészeti Egyetemért Alapítvány (a továbbiakban: Alapítvány) alapításával kapcsolatos feladatokról, másrészt az alapításhoz és működéshez szükséges állami vagyon biztosításával kapcsolatos feladatokról.

Az Nvtv. és Vtv. rendelkezéseire figyelemmel a vagyonjuttatásra e törvény rendelkezéseivel kerül sor.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1–2. §-hoz

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény 1. § (1a) bekezdése szerint a Kormány kizárólag külön törvény rendelkezése szerint jogosult alapítvány létrehozására. Jelen rendelkezés alapján az Országgyűlés felhatalmazást ad a Kormány számára a törvényjavaslat 2. §-ában meghatározott tevékenység, közfeladat ellátása céljából az Alapítvány létrehozására.

Az Alapítvány az Egyetem mint felsőoktatási intézmény fenntartói jogát a 3. §-ban foglaltak szerint a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényben (a továbbiakban: Nftv.) meghatározott eljárásban a Kormány rendelkezése, engedélye folytán, az engedély hatályosulásával egyidejűleg szerzi meg.

3. §-hoz

Az Országgyűlés az Nvtv. és a Vtv. ingyenes vagyonátruházásra vonatkozó szabályai alapján rendelkezik arról, hogy az Egyetem – Nftv. 4. § (2) bekezdésében meghatározott – fenntartói jogát alapítói vagyoni juttatásként az Alapítvány tulajdonába kell adni. Az Egyetem fenntartói joga mint vagyon értékű jog átruházásáról a Kormány gondoskodik az Alapítvány alapítói vagyonának rendelkezésre bocsátásával.

4. §-hoz

E szakasz szerint a jelenleg költségvetési szervi formában működő Egyetem vagyonkezelésében lévő ingó és ingatlan vagyonelemek – utóbbi meghatározását a törvény 1. melléklete tartalmazza –, ingyenesen, nyilvántartási értéken történő átvezetéssel a fenntartóváltást követően magánegyetemként tovább működő Egyetem tulajdonába kerülnek.

Az ingyenes vagyonátadásra vonatkozó megállapodást az Egyetemmel a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. köti meg.

Az ingó vagyonelemek számosságára tekintettel azok nem a jogszabály mellékleteként kerülnek felsorolására, hanem az átadó és az átvevő tételes jegyzőkönyvet vesz fel az átadásra kerülő ingó vagyonelemekről.

Az ingatlan vagyonelemeket az Egyetem a terhekkel együtt szerzi meg, amely terheket az átadó és az átvevő fél szintén a megállapodásban rögzít.

5. §-hoz

Az átadott ingatlan tekintetében az Egyetem e rendelkezés értelmében mentesül az Nvtv. ingyenes vagyonjuttatásra vonatkozó rendelkezései, így, az átadó részére történő beszámolási kötelezettség, illetve az elidegenítési tilalom előírása alól.

Ez utóbbi rendelkezés szerint az Egyetem jogosult lesz a részére átadott ingatlanok értékesítésére, azonban az ingatlan értékesítésből származó bevételt csak e törvényben meghatározottak szerint használhatja fel. (E rendelkezés összhangban áll a hatályos felsőoktatási törvény költségvetési felsőoktatási intézmények gazdálkodására vonatkozó szabályaival.)

A törvényjavaslat rendezi a juttatások adójogi helyzetét, ennek megfelelően az általa meghatározott vélelem (praesumptio iuris et de iure) alapján a vagyoni juttatás nem alapoz meg az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvényben meghatározott adófizetési kötelezettséget, tekintettel arra, hogy nem áll be a termék értékesítéséhez, szolgáltatás nyújtásához e törvényben meghatározott joghatás.

6. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

7. §-hoz

Sarkalatosági záradék. Az Nvtv. sarkalatos rendelkezéseitől eltérő rendelkezések az Alaptörvény 38. cikk (1) és (2) bekezdése szerint sarkalatosnak minősülnek.

8–9. §-hoz

2022. január 1-jétől az Alapítvány alapítói jogainak gyakorlása – az innovációért és technológiáért felelős miniszter döntése alapján – az Alapítvány kuratóriuma részére átadásra kerülhetnek.

Végső előterjesztői indokolás**a Neumann János Egyetemért Alapítványról, a Neumann János Egyetemért Alapítvány és a Neumann János Egyetem részére történő vagyonyjuttatásról szóló 2020. évi XXXVI. törvényhez***ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS*

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.), valamint az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Vtv.) szerint állami vagyon tulajdonjogát átruházni csak törvényben meghatározott feltételekkel és esetekben, főszabály szerint csak törvény rendelkezése alapján lehet.

A Kormány a Neumann János Egyetem (a továbbiakban: Egyetem) új működési és fenntartási modelljéről hozott döntésében rendelkezett egyrészt az Egyetem fenntartójaként létrehozásra kerülő Neumann János Egyetemért Alapítvány (a továbbiakban: Alapítvány) alapításával kapcsolatos feladatokról, másrészt az alapításhoz és működéshez szükséges állami vagyon biztosításával kapcsolatos feladatokról.

Az Nvtv. és Vtv. rendelkezéseire figyelemmel a vagyonyjuttatásra e törvény rendelkezéseivel kerül sor.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

*RÉSZLETES INDOKOLÁS***1–2. §-hoz**

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény 1. § (1a) bekezdése szerint a Kormány kizárólag külön törvény rendelkezése szerint jogosult alapítvány létrehozására. Jelen rendelkezés alapján az Országgyűlés felhatalmazást ad a Kormány számára a törvényjavaslat 2. §-ában meghatározott tevékenység, közfeladat ellátása céljából az Alapítvány létrehozására.

Az Alapítvány az Egyetem mint felsőoktatási intézmény fenntartói jogát a 3. §-ban foglaltak szerint a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényben (a továbbiakban: Nftv.) meghatározott eljárásban a Kormány rendelkezése, engedélye folytán, az engedély hatályosulásával egyidejűleg szerzi meg.

3. §-hoz

Az Országgyűlés az Nvtv. és a Vtv. ingyenes vagyonyjuttatásra vonatkozó szabályai alapján rendelkezik arról, hogy az Egyetem – Nftv. 4. § (2) bekezdésében meghatározott – fenntartói jogát alapítói vagyoni juttatásként az Alapítvány tulajdonába kell adni. Az Egyetem fenntartói joga mint vagyon értékű jog átruházásáról a Kormány gondoskodik az Alapítvány alapítói vagyónának rendelkezésre bocsátásával.

4. §-hoz

E szakasz szerint a jelenleg költségvetési szervei formában működő Egyetem vagyonkezelésében lévő ingó és ingatlan vagyonelemek – utóbbiak tételes felsorolását a törvényjavaslat 1. melléklete tartalmazza –, ingyenesen, nyilvántartási értéken történő átvezetéssel a fenntartóváltást követően magánegyetemként tovább működő Egyetem tulajdonába kerülnek.

Az Nvtv. 4. § (1) bekezdés g) pontja szerint az állam kizárólagos tulajdonába tartoznak az állam tulajdonában álló parkok, amelyek forgalomképtelenek. A rendelkezés alapján az Egyetem számára átadásra kerülő közpark az Nvtv. 4. § (1) bekezdés g) pontjától eltérően forgalomképesnek minősül.

Az ingyenes vagyonátadásra vonatkozó megállapodást az Egyetemmel a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. köti meg.

Az ingó vagyonelemek számosságára tekintettel azok nem a jogszabály mellékleteként kerülnek felsorolására, hanem az átadó és az átvevő tételes jegyzőkönyvet vesz fel az átadásra kerülő ingó vagyonelemről.

Az ingatlan vagyonelemeket az Egyetem a terhekkel együtt szerzi meg, amely terheket az átadó és az átvevő fél szintén a megállapodásban rögzít.

5. §-hoz

Az átadott ingatlanok tekintetében az Egyetem e rendelkezés értelmében mentesül az Nvtv. ingyenes vagyonjuttatásra vonatkozó rendelkezései, így, az átadó részére történő beszámolási kötelezettség, illetve az elidegenítési tilalom előírása alól.

Ez utóbbi rendelkezés szerint az Egyetem jogosult lesz a részére átadott ingatlanok értékesítésére, azonban az ingatlan értékesítésből származó bevételt csak e törvényben meghatározottak szerint használhatja fel. (E rendelkezés összhangban áll a hatályos felsőoktatási törvény költségvetési felsőoktatási intézmények gazdálkodására vonatkozó szabályaival.)

A törvényjavaslat rendezi a juttatások adójogi helyzetét, ennek megfelelően az általa meghatározott vélelem (praesumptio iuris et de iure) alapján a vagyoni juttatás nem alapoz meg az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvényben meghatározott adófizetési kötelezettséget, tekintettel arra, hogy nem áll be a termék értékesítéséhez, szolgáltatás nyújtásához e törvényben meghatározott joghatás.

6. §-hoz

A Neumann János Egyetem Pedagógusképző Kara a Neumann János Egyetem szervezetéből kiválik és a Károli Gáspár Református Egyetem szervezetébe olvad be 2020. július 31. napjától, ezért szükséges az oktatási feladatellátáshoz az ingatlanállomány biztosítása.

7. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

8. §-hoz

Sarkalatosági záradék. Az Nvtv. sarkalatos rendelkezéseitől eltérő rendelkezések az Alaptörvény 38. cikk (1) és (2) bekezdése szerint sarkalatosnak minősülnek.

9–10. §-hoz

2022. január 1-jétől az Alapítvány alapítói jogainak gyakorlása – az innovációért és technológiáért felelős miniszter döntése alapján – az Alapítvány kuratóriuma részére átadásra kerülhetnek.

Végső előterjesztői indokolás a Soproni Egyetemért Alapítványról, a Soproni Egyetemért Alapítvány és a Soproni Egyetem részére történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi XXXVII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.), valamint az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Vtv.) szerint állami vagyon tulajdonjogát átruházni csak törvényben meghatározott feltételekkel és esetekben, főszabály szerint csak törvény rendelkezése alapján lehet.

A Kormány a Soproni Egyetem (a továbbiakban: Egyetem) új működési és fenntartási modelljéről hozott döntésében rendelkezett egyrészt az Egyetem fenntartójaként létrehozásra kerülő Soproni Egyetemért Alapítvány (a továbbiakban: Alapítvány) alapításával kapcsolatos feladatokról, másrészt az alapításhoz és működéshez szükséges állami vagyon biztosításával kapcsolatos feladatokról.

Az Nvtv. és Vtv. rendelkezéseire figyelemmel a vagyonjuttatásra e törvény rendelkezéseivel kerül sor.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1–2. §-hoz

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény 1. § (1a) bekezdése szerint a Kormány kizárólag külön törvény rendelkezése szerint jogosult alapítvány létrehozására. Jelen rendelkezés alapján az Országgyűlés felhatalmazást ad a Kormány számára a törvényjavaslat 2. §-ában meghatározott tevékenység, közfeladat ellátása céljából az Alapítvány létrehozására.

Az Alapítvány az Egyetem mint felsőoktatási intézmény fenntartói jogát a 3. §-ban foglaltak szerint a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényben meghatározott eljárásban a Kormány rendelkezése, engedélye folytán, az engedély hatályosulásával egyidejűleg szerzi meg.

3. §-hoz

Az Országgyűlés az Nvtv. és a Vtv. ingyenes vagyonátruházásra vonatkozó szabályai alapján rendelkezik arról, hogy a Soproni Egyetem – nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 4. § (2) bekezdésében meghatározott – fenntartói jogát alapítói vagyoni juttatásként az Alapítvány tulajdonába kell adni. A felsőoktatási intézmény fenntartói joga mint vagyon értékű jog átruházásáról a Kormány gondoskodik az Alapítvány alapítói vagyonának rendelkezésre bocsátásával.

4. §-hoz

E szakasz szerint a jelenleg költségvetési szervi formában működő Egyetem vagyonkezelésében lévő ingó és ingatlan vagyonelemek – utóbbiak tételes felsorolását a törvény 1. melléklete tartalmazza –, ingyenesen, nyilvántartási értéken történő átvezetéssel a fenntartóváltást követően magánegyetemként tovább működő Egyetem tulajdonába kerülnek.

A rendelkezés azt is előírja, hogy az átadásra kerülő védett ingatlanok vonatkozásában nem kell alkalmazni sem a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 44. § (1) bekezdés a) pontját, sem az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X. 4.) Korm. rendelet 25. § (5) bekezdését, amely szabályok azt írják elő, hogy az állami tulajdonban álló műemléki ingatlanok átruházása esetén a kulturális örökség védelméért felelős miniszter jóváhagyása szükséges, illetve védett ingatlanok tulajdonjogának átruházásához a védettség jellege szerint felelős miniszter előzetes egyetértése szükséges.

Az átadásra kerülő védett természeti terület vonatkozásában nem kell alkalmazni a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 68. § (8) bekezdését, valamint az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X. 4.) Korm. rendelet 25. § (5) bekezdését, amely rendelkezések értelmében védett természeti terület elidegenítésére csak abban az esetben kerülhet sor, amennyiben természetvédelmi célokat vagy közérdeket szolgál, és az elidegenítéssel az illetékes miniszter egyetértett, illetve a védett természeti terület tulajdonjogának átruházásához a védettség jellege szerint felelős miniszter előzetes egyetértése szükséges.

Az ingyenes vagyonátadásra vonatkozó megállapodást az Egyetemmel a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. köti meg.

Az ingó vagyonelemek számosságára tekintettel azok nem a jogszabály mellékleteként kerülnek felsorolására, hanem az átadó és az átvevő tételes jegyzőkönyvet vesz fel az átadásra kerülő ingó vagyonelemekről.

Az ingatlan vagyonelemeket az Egyetem a terhekkel együtt szerzi meg, amely terheket az átadó és az átvevő fél szintén a megállapodásban rögzít.

5. §-hoz

Az átadott ingatlanok tekintetében az Egyetem e rendelkezés értelmében mentesül az Nvtv. ingyenes vagyonjuttatásra vonatkozó rendelkezései, így, az átadó részére történő beszámolási kötelezettség, illetve az elidegenítési tilalom előírása alól.

Ez utóbbi rendelkezés szerint az Egyetem jogosult lesz a részére átadott ingatlanok értékesítésére, azonban az ingatlan értékesítésből származó bevételt csak e törvényben meghatározottak szerint használhatja fel. (E rendelkezés összhangban áll a hatályos felsőoktatási törvény költségvetési felsőoktatási intézmények gazdálkodására vonatkozó szabályaival.)

A törvényjavaslat rendezi a juttatások adójogi helyzetét, ennek megfelelően az általa meghatározott vélelem (praesumptio iuris et de iure) alapján a vagyoni juttatás nem alapoz meg az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvényben meghatározott adófizetési kötelezettséget, tekintettel arra, hogy nem áll be a termék értékesítéséhez, szolgáltatás nyújtásához e törvényben meghatározott joghatás.

A Sopron 188 helyrajzi számú, ingyenesen tulajdonba adni tervezett ingatlanon törvény erejénél fogva elidegenítési és terhelési tilalom kimondása szükséges, mivel az ingatlan (Templom u. 2–4. – Esterházy-palota) műemléki védelem alatt áll.

6. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

7. §-hoz

Sarkalatosági záradék. Az Nvtv. sarkalatos rendelkezéseitől eltérő rendelkezések az Alaptörvény 38. cikk (1) és (2) bekezdése szerint sarkalatosnak minősülnek.

8–9. §-hoz

2022. január 1-jétől az Alapítvány alapítói jogainak gyakorlása – az innovációért és technológiáért felelős miniszter döntése alapján – az Alapítvány kuratóriuma részére átadásra kerülhetnek.

Végső előterjesztői indokolás a Széchenyi István Egyetemért Alapítványról, a Széchenyi István Egyetemért Alapítvány és a Széchenyi István Egyetem részére történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi XXXVIII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.), valamint az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Vtv.) szerint állami vagyon tulajdonjogát átruházni csak törvényben meghatározott feltételekkel és esetekben, főszabály szerint csak törvény rendelkezése alapján lehet.

A Kormány a Széchenyi István Egyetem (a továbbiakban: Egyetem) új működési és fenntartási modelljéről hozott döntésében rendelkezett egyrészt az Egyetem fenntartójaként létrehozásra kerülő Széchenyi István Egyetemért Alapítvány (a továbbiakban: Alapítvány) alapításával kapcsolatos feladatokról, másrészt az alapításhoz és működéshez szükséges állami vagyon biztosításával kapcsolatos feladatokról.

Az Nvtv. és Vtv. rendelkezéseire figyelemmel a vagyonjuttatásra e törvény rendelkezéseivel kerül sor.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1–2. §-hoz

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény 1. § (1a) bekezdése szerint a Kormány kizárólag külön törvény rendelkezése szerint jogosult alapítvány létrehozására. Jelen rendelkezés alapján az Országgyűlés felhatalmazást ad a Kormány számára a törvényjavaslat 2. §-ában meghatározott tevékenység, közfeladat ellátása céljából az Alapítvány létrehozására.

Az Alapítvány az Egyetem mint felsőoktatási intézmény fenntartói jogát a 3. §-ban foglaltak szerint a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényben (a továbbiakban: Nftv.) meghatározott eljárásban a Kormány rendelkezése, engedélye folytán, az engedély hatályosulásával egyidejűleg szerzi meg.

3. §-hoz

Az Országgyűlés az Nvtv. és a Vtv. ingyenes vagyonátruházásra vonatkozó szabályai alapján rendelkezik arról, hogy az Egyetem – Nftv. 4. § (2) bekezdésében meghatározott – fenntartói jogát alapítói vagyoni juttatásként az Alapítvány tulajdonába kell adni. Az Egyetem fenntartói joga mint vagyon értékű jog átruházásáról a Kormány gondoskodik az Alapítvány alapítói vagyonának rendelkezésre bocsátásával.

4. §-hoz

E szakasz szerint a jelenleg költségvetési szervei formában működő Egyetem vagyonkezelésében lévő ingó és ingatlan vagyonelemek – utóbbiak tételes felsorolását a törvényjavaslat 1. melléklete tartalmazza –, ingyenesen, nyilvántartási értéken történő átvezetéssel a fenntartóváltást követően magánegyetemként tovább működő Egyetem tulajdonába kerülnek.

A rendelkezés azt is előírja, hogy az átadásra kerülő védett ingatlanok vonatkozásában nem kell alkalmazni sem a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 44. § (1) bekezdés a) pontját, sem az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X. 4.) Korm. rendelet 25. § (5) bekezdését, amely szabályok azt írják elő, hogy az állami tulajdonban álló műemléki ingatlanok átruházása esetén a kulturális örökség védelméért felelős miniszter jóváhagyása szükséges, illetve védett ingatlanok tulajdonjogának átruházásához a védettség jellege szerint felelős miniszter előzetes egyetértése szükséges.

Az ingyenes vagyonátadásra vonatkozó megállapodást az Egyetemmel a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. köti meg.

Az ingó vagyonelemek számosságára tekintettel azok nem a jogszabály mellékleteként kerülnek felsorolására, hanem az átadó és az átvevő tételes jegyzőkönyvet vesz fel az átadásra kerülő ingó vagyoneleméről.

Az ingatlan vagyonelemeket az Egyetem a terhekkel együtt szerzi meg, amely terheket az átadó és az átvevő fél szintén a megállapodásban rögzít.

5. §-hoz

Az átadott ingatlanok tekintetében az Egyetem e rendelkezés értelmében mentesül az Nvtv. ingyenes vagyonjuttatásra vonatkozó rendelkezései, így, az átadó részére történő beszámolási kötelezettség, illetve az elidegenítési tilalom előírása alól.

Ez utóbbi rendelkezés szerint az Egyetem jogosult lesz a részére átadott ingatlanok értékesítésére, azonban az ingatlan értékesítésből származó bevételt csak e törvényben meghatározottak szerint használhatja fel. (E rendelkezés összhangban áll a hatályos felsőoktatási törvény költségvetési felsőoktatási intézmények gazdálkodására vonatkozó szabályaival.)

A törvényjavaslat rendezi a juttatások adójogi helyzetét, ennek megfelelően az általa meghatározott vélelem (praesumptio iuris et de iure) alapján a vagyoni juttatás nem alapoz meg az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvényben meghatározott adófizetési kötelezettséget, tekintettel arra, hogy nem áll be a termék értékesítéséhez, szolgáltatás nyújtásához e törvényben meghatározott joghatás.

6. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

7. §-hoz

Sarkalatosági záradék. Az Nvtv. sarkalatos rendelkezéseitől eltérő rendelkezések az Alaptörvény 38. cikk (1) és (2) bekezdése szerint sarkalatosnak minősülnek.

8–9. §-hoz

2022. január 1-jétől az Alapítvány alapítói jogainak gyakorlása – az innovációért és technológiáért felelős miniszter döntése alapján – az Alapítvány kuratóriuma részére átadásra kerülhetnek.

Végső előterjesztői indokolás

az Universitas Miskolcensis Alapítványról, az Universitas Miskolcensis Alapítvány és a Miskolci Egyetem részére történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi XXXIX. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.), valamint az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Vtv.) szerint állami vagyon tulajdonjogát átruházni csak törvényben meghatározott feltételekkel és esetekben, főszabály szerint csak törvény rendelkezése alapján lehet.

A Kormány a Miskolci Egyetem (a továbbiakban: Egyetem) új működési és fenntartási modelljéről hozott döntésében rendelkezett egyrészt az Egyetem fenntartójaként létrehozásra kerülő Universitas Miskolcensis Alapítvány (a továbbiakban: Alapítvány) alapításával kapcsolatos feladatokról, másrészt az alapításhoz és működéséhez szükséges állami vagyon biztosításával kapcsolatos feladatokról.

Az Nvtv. és Vtv. rendelkezéseire figyelemmel a vagyonjuttatásra e törvény rendelkezéseivel kerül sor.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele

során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1–2. §-hoz

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény 1. § (1a) bekezdése szerint a Kormány kizárólag külön törvény rendelkezése szerint jogosult alapítvány létrehozására. Jelen rendelkezés alapján az Országgyűlés felhatalmazást ad a Kormány számára a törvényjavaslat 2. §-ában meghatározott tevékenység, közfeladat ellátása céljából az Alapítvány létrehozására.

Az Alapítvány az Egyetem mint felsőoktatási intézmény fenntartói jogát a 3. §-ban foglaltak szerint a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényben (a továbbiakban: Nftv.) meghatározott eljárásban a Kormány rendelkezése, engedélye folytán, az engedély hatályosulásával egyidejűleg szerzi meg.

3. §-hoz

Az Országgyűlés az Nftv. és a Vtv. ingyenes vagyonátruházásra vonatkozó szabályai alapján rendelkezik arról, hogy az Egyetem – Nftv. 4. § (2) bekezdésében meghatározott – fenntartói jogát alapítói vagyoni juttatásként az Alapítvány tulajdonába kell adni. Az Egyetem fenntartói joga mint vagyon értékű jog átruházásáról a Kormány gondoskodik az Alapítvány alapítói vagyonának rendelkezésre bocsátásával.

4. §-hoz

E szakasz szerint a jelenleg költségvetési szervi formában működő Egyetem vagyonkezelésében lévő ingó és ingatlan vagyonelemek – utóbbiak tételes felsorolását a törvényjavaslat 1. melléklete tartalmazza –, ingyenesen, nyilvántartási értéken történő átvezetéssel a fenntartóváltást követően magánegyetemként tovább működő Egyetem tulajdonába kerülnek.

A rendelkezés szerint az átadásra kerülő Natura 2000 területként nyilvántartott ingatlan vonatkozásában nem kell alkalmazni az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X. 4.) Korm. rendelet 25. § (5) bekezdését, amelynek értelmében védett ingatlanok tulajdonjogának átruházásához a védettség jellege szerint felelős miniszter előzetes egyetértése szükséges.

Az Nftv. 4. § (1) bekezdés g) pontja szerint az állam kizárólagos tulajdonába tartoznak az állam tulajdonában álló parkok, amelyek forgalomképtelenek. A rendelkezés alapján az Egyetem számára átadásra kerülő közpark az Nftv. 4. § (1) bekezdés g) pontjától eltérően forgalomképesnek minősül.

Az ingyenes vagyonátadásra vonatkozó megállapodást az Egyetemmel a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. köti meg.

Az ingó vagyonelemek számosságára tekintettel azok nem a jogszabály mellékleteként kerülnek felsorolására, hanem az átadó és az átvevő tételes jegyzőkönyvet vesz fel az átadásra kerülő ingó vagyoneleméről.

Az ingatlan vagyonelemeket az Egyetem a terhekkel együtt szerzi meg, amely terheket az átadó és az átvevő fél szintén a megállapodásban rögzít.

5. §-hoz

Az átadott ingatlanok tekintetében az Egyetem e rendelkezés értelmében mentesül az Nftv. ingyenes vagyonjuttatásra vonatkozó rendelkezései, így, az átadó részére történő beszámolási kötelezettség, illetve az elidegenítési tilalom előírása alól.

Ez utóbbi rendelkezés szerint az Egyetem jogosult lesz a részére átadott ingatlanok értékesítésére, azonban az ingatlan értékesítésből származó bevételt csak e törvényben meghatározottak szerint használhatja fel. (E rendelkezés összhangban áll a hatályos felsőoktatási törvény költségvetési felsőoktatási intézmények gazdálkodására vonatkozó szabályaival.)

A törvényjavaslat rendezi a juttatások adójogi helyzetét, ennek megfelelően az általa meghatározott vélelem (praesumptio iuris et de iure) alapján a vagyoni juttatás nem alapoz meg az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvényben meghatározott adófizetési kötelezettséget, tekintettel arra, hogy nem áll be a termék értékesítéséhez, szolgáltatás nyújtásához e törvényben meghatározott joghatás.

6. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

7. §-hoz

Sarkalatosági záradék. Az Nvtv. sarkalatos rendelkezéseitől eltérő rendelkezések az Alaptörvény 38. cikk (1) és (2) bekezdése szerint sarkalatosnak minősülnek.

8–9. §-hoz

2022. január 1-jétől az Alapítvány alapítói jogainak gyakorlása – az innovációért és technológiáért felelős miniszter döntése alapján – az Alapítvány kuratóriuma részére átadásra kerülhetnek.

Végső előterjesztői indokolás a termelőszövetkezeti földhasználati jog alatt álló földrésztelkek tulajdonjogának rendezéséről és egyes földügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi XL. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvényjavaslat célja a több mint 20 éve lezáratlan részarány-földkiadási eljárások lezárása mellett számos, a gyakorlati jogalkalmazásból eredő módosítás megvalósítása.

A sikeres birtokpolitika egyik alapvető feltétele a tiszta és egyértelmű tulajdonviszonyok megléte. Ezért a törvényjavaslat megszünteti a tulajdonjogilag rendezetlen jogállású földrésztelkeket azáltal, hogy a több mint két évtizede tartó földkiadási folyamat lezárásaként az érintett részarány-tulajdonosok megfelelő pénzbeli kártalanításával a termelőszövetkezeti földhasználati jog alatt álló, és eddig magántulajdonba nem került ingatlanok felett az állam szerez tulajdont. A törvényjavaslatban foglalt szabályozással rövid időn belül alatt a teljes részarány-földkiadási folyamat lezárható, így nyugvópontra jutna egy olyan folyamat, mely a jelenlegi jogi szabályozás fenntartásával, különös tekintettel a védett és védelemre tervezett területekre, még hosszú évekig eltartana.

A fentiekén túl a törvényjavaslat 14 törvényt is módosít, amelyek egy része szükségképpen összefügg az új törvény tervezett rendelkezéseivel, de emellett a Nemzeti Földalapba tartozó földek hatékonyabb hasznosítására és a földforgalmi szabályozásnak az egyszerűsítésére irányuló módosító rendelkezéseket is tartalmaz a magyar agrárium szinte valamennyi szereplőjét érintve.

A módosítással érintett törvények:

A tulajdonviszonyok rendezése érdekében, az állam által az állampolgárok tulajdonában igazságtalanul okozott károk részleges kárpótlásáról szóló 1991. évi XXV. törvény (Kpt.);

A szövetkezetekről szóló 1992. évi I. törvény hatálybalépéséről és az átmeneti szabályokról szóló 1992. évi II. törvény (Ámt.);

A földrendező és a földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény (Fkbt.);

A védett természeti területek védeltségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény (Vszt.);

A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény (Vtv.);

Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (Inyvt.);

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (Tfvt.);

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény;

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (Etv.);

A hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény;

A Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény (Nfatv.);

A földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 2012. évi XLVI. törvény (Fttv.);

A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (Földforgalmi tv.);

A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény (Fétv.).

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A termelő szövetkezeti (tsz.) földhasználati jog a gyakorlatban még létező, de ténylegesen, a különböző jogszabályokban szabályozott módon megszűnő intézménynek tekinthető.

A mezőgazdasági tsz. közös földhasználat azt jelentette, hogy a földhasználat jogosultját bizonyos körben a rendelkezés joga is megillette (pl. üzemen belüli és üzemek közötti földcsere, vagy részt vehetett részleges földrendezésben).

A szövetkezeti földhasználati jog azonban sosem jelentett tulajdonjogot. A – tsz. és a szakszövetkezeti tagoknak a korabeli törvényi előírásokon alapuló kötelező földbevitelén nyugvó – szövetkezeti földhasználat alapján a bevitt földek felett szövetkezet sohasem nyert tulajdonjogot, ezen földeket csak a használatába kapta. Megjegyzendő, hogy a tagot a használatért évi földjáradék illette meg, melynek mértékét szigorú keretek közé szorítva határozták meg. Ezért a szövetkezeti földhasználati jog úgynevezett visszerthes földhasználati cím volt.

Tény, hogy a mezőgazdasági tsz-ek földtulajdon szerzése csak 1967-ben vált jogilag lehetővé. Ekkor jelent meg a társadalmi tulajdon csoportszintű formája, a szövetkezeti tulajdon, a termőföldtulajdon körében. Ezt a megváltás jogintézménye szolgálta. A megváltás lényege abban állt, hogy a mezőgazdasági tsz. közös használatába került föld tulajdonjoga kizárólag a szövetkezeti tagok, illetve a szövetkezeti tag és a szövetkezet között mozoghatott.

Abból a szempontból is vegyes volt a szövetkezeti közös földhasználat tulajdoni alapja, hogy a szövetkezetek mindvégig használtak állami tulajdonban álló földeket, sőt 1967. évet követően egy ideig azok tulajdonjogát is megszerezhették.

A szövetkezetekről szóló 1992. évi I. törvény hatálybalépéséről és az átmeneti szabályokról szóló 1992. évi II. törvény (a továbbiakban: Ámt.) 3. § (1) bekezdése értelmében a szövetkezetekről szóló 1992. évi I. törvény hatálybalépésekor működő szövetkezetnek az 1991. december 31-i mérleg szerint, a részjegytőkével és a termőfölddel csökkentett vagyonát e törvény rendelkezései és a közgyűlés határozatai szerint fel kellett osztani (vagyonnevesítés), és erről az érdekelteket értesítenie kellett. A szövetkezeti vagyon átalakítása tehát összekapcsolódott a földprivatizációs folyamattal (kárpótlás, részarány-földkiadás).

Az ingatlan-nyilvántartásban az a földrészlet szerepel még jelenleg is szövetkezeti földhasználati jog alatt, amely tekintetében a földprivatizáció még nem zajlott le, és a szövetkezet azt nem vagyonnevesítette.

A törvényjavaslat úgy kívánja rendezni a tsz. földhasználati jog alatt álló, és az elmúlt 15 éve alatt magántulajdonba nem került földrészletek tulajdoni helyzetét, hogy a részarány jogosultak pénzbeli kompenzációja fejében kimondja, miszerint ezek a földrészletek 2021. január 1-jével a törvény erejénél fogva az állam tulajdonába és a Nemzeti Földalapba kerülnek – a közérdekű használati jogok és a jogi jellegként bejegyzett tények kivételével – tehermentesen.

A fentiekől eltérően nem kerül állami tulajdonba az a földrészlet, amelyet

1. az Fkbt. alapján 2021. január 1-jéig a részarány-földkiadást végző mezőgazdasági igazgatási szerv
 - a) földkiadási határozattal kérelemre induló eljárásban már tulajdonba adott, de a jogosult tulajdonjoga még nem került az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre vagy
 - b) nyilvános sorsolás útján történő tulajdonba adás céljából sorsolási hirdetményben már közzétett.
2. a kárpótlási célú árvezetés érdekében a kárpótlási hatóság meghirdetett.

Ezen folyamatban lévő eljárások olyanok, amelyek esetében nem indokolt az állami tulajdonba vétel. Az 1. pont a) alpontja szerinti esetben az érintett részarány-tulajdonosok már hatósági határozattal megkapták a földtulajdonukat, csak a határozat véglegessé válása előtt vagy azt követően még nem került a tulajdonjuk a határozat alapján az az ingatlan-nyilvántartásba átvezetésre. Az 1. pont b) alpontja szerinti eset az, amikor az Fkbt. 5. §-a szerinti kérelmezők hozzájutottak a földtulajdonokhoz, és a korabeli kérelemmel nem rendelkező többi részarány-tulajdonos tulajdonjogának földhöz rendelése céljából már a sorsolási hirdetmény közzétételre került. A sorsolás követően, annak eredményét a mezőgazdasági igazgatási szerv határozatba foglalja, ami a tulajdonjog ingatlan-nyilvántartási bejegyzését szolgálja.

A 2. esetben – az 1. pont b) alpontja szerinti esethez hasonlóan – a kárpótlási célú árverési hirdetményben közzétett földrészletek sem kerülnek a törvény erejénél fogva állami tulajdonba.

Ezekben az esetekben a részarány-földkiadási eljárást az Fkbt.-nek az e törvény hatályba lépésekor hatályos rendelkezései szerint kell befejezni.

A törvényjavaslat ezzel egyidejűleg rendelkezik e változásoknak az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzéséről is úgy, hogy arra az ingatlanügyi hatóság részéről erre hivatalból kerülne sor.

Mivel az állam tulajdonjoga keletkezéséről, valamint egyes jogok és tények megszűnéséről e törvény rendelkezik, a bejegyzéshez és a törléshez okiratra sem lesz szükség.

A megszűnő jogokról és tényekről, valamint ezek törléséről szóló rendelkezés azt szolgálja, hogy az állam a közérdekből feljegyzett jogokon és tényeken kívül tehermentes tulajdonjogot szerezzen. Miután a tsz. földhasználati jogban álló földrészletek a fentiekén kívül egyéb joggal és ténnyel nem voltak (nem lehettek volna) terhelhetők, hiszen ezen földrészletek nem képezték a termelőszövetkezet tulajdonjogát, így ezen jogok és tények jogosultjainak kártalanítására vonatkozóan nincs rendelkezés.

A Nemzeti Földalap kezeléséért felelős szerv (NFK) az e törvény alapján az állam tulajdonába vagy a Nemzeti Földalapba kerülő földrészlet hasznosításáról az Nfatv. rendelkezései szerint köteles gondoskodni. Megjegyzendő, hogy a szövetkezetet vagy annak jogutódját nem illette meg a tsz. földhasználati jog alapján olyan jog, amely szerint érvényesen a használati jogosultságot harmadik személynek átengedő olyan szerződést kössön, ami a jelenleg is hatályban van, azonban a földnek az NFK általi hasznosításáig indokolt, hogy a hasznosítási kötelezettség teljesítése érdekében a tsz. földhasználati jog jogosultjaként az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett szövetkezet, illetve annak jogutódja, mint használatba adó által jogszerűen kötött és a földhasználati nyilvántartásba bejegyzett használati jogosultságról rendelkező szerződések hatályban maradhassanak. Az Nfatv. 18. § (1) bekezdése szerinti hasznosításra irányuló szerződés hatályba lépésével, de legkésőbb 2022. december 31-én azonban ezen használati jogosultságot biztosító szerződések megszűnnek. Abban az esetben ha a földet az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett szövetkezet vagy annak jogutódja maga használja, a használatot az Nfatv. 18. § (1) bekezdése szerinti hasznosításra irányuló szerződés hatályba lépésével, de legkésőbb 2022. december 31-ig köteles megszüntetni.

2. §

A törvényjavaslat megszünteti a már csak ingatlan-nyilvántartásban szereplő, de az anyagi jogi szabályozásban már közel húsz éve nem létező kezelői jogot.

3. §

A törvényjavaslat ezen rendelkezése a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény (a továbbiakban: Nfatv.) rendelkezéseivel összhangban meghatározza, hogy a Nemzeti Földalap kezeléséért felelős szervnek az állami tulajdonban kerülő földrészletek tekintetében hogyan kell eljárni.

4-6. §

Az ingatlan-nyilvántartásban tsz. földhasználati jog alatt álló földrészletek várományosai a részarány-tulajdonosok. A törvényjavaslat szerint azonban ezen személyeket megillető, a tsz. különlapon szereplő AK értéknek (azaz a részarány-tulajdonnak) megfelelő AK értékű föld tulajdonjogát már földkiadási eljárás keretében nem szerezhetnék meg, a tulajdoni igényük pénzösszegben – kártalanítással – kerülne kielégítésre. A kártalanítás összege az AK értékben kifejezett részarány-tulajdon mennyisége alapján kerül megállapításra 50.000 Ft/AK érték alapján.

A kártalanítás megfizetése nem történik automatikusan, hivatalból, hiszen a részarány-tulajdon nyilvántartására szolgáló, manuálisan vezetett tsz. különlapokon szereplő jogosult adatok adott esetben már elavultak, esetleg hiányosak, ha a jogosult vagy jogutódja nem jelentette be az adatainak változását. Ezért a kártalanítás iránti kérelmet a kiadatlan részarány-tulajdonnal rendelkezőnek kell benyújtania az ingatlanügyi hatósághoz.

Az ingatlanügyi hatóság dönt a kártalanítás iránti kérelem elbírálásáról és intézkedik a kártalanítás összegének kifizetéséről. A kártalanításról szóló döntésben rendelkezni kell a kártalanított személy részarány-tulajdonának törléséről és a tsz. különlapjának megszüntetéséről, melyet az ingatlanügyi hatóság a kártalanításról szóló döntés véglegessé válásának napját követő 15 napon belül foganatosít. A kártalanításról szóló döntés ellen a fellebbezés biztosított. A kifizetésekre a kérelmek beérkezésének sorrendjében kerülne sor.

A törvényjavaslat egységesíti a kártalanítás mértékét azáltal, hogy a védett természeti területek védeltségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Vsz.) és az ezzel összefüggésben megállapított Fkbt. 12/C. §-a alapján, az ott meghatározott jogosultak számára is az e törvény szerinti kártalanítás összegét rendeli alkalmazni.

7. §

Elszámolási szabályt tartalmaz a az állami tulajdonba kerülő földön létesített felépítmények vonatkozásában. Ennek során a törvényjavaslat lehetőséget biztosít, hogy a beruházót a Nemzeti Földalap kezeléséért felelős szerv által meghatározott ellenérték fejében vételi jog illesse meg, ha a föld megszerzésére nézve a Földforgalmi törvény rendelkezései alapján szerzőképességgel rendelkezik.

8. §

A törvényjavaslat megteremti a lehetőséget arra is, hogy az a személy, aki a tulajdonszerzési feltételeknek egyébként megfelel és az adott tsz. földhasználati jogállású földrészlet teljes területét részarány-tulajdonosként 2008. január 1-jétől szakadatlanul használja, úgy 2021. december 31-ig vételi jogot gyakorolhasson az adott földrészletre. Erre a vételi jogosultságra nem a részarány-tulajdona ellenében teremt lehetőséget a törvényjavaslat, hanem arra a tényre tekintettel, hogy e földet használóként több mint 10 éven át szakadatlanul birtokolta. A részarány-tulajdonos birtoklásával azonos megítélés alá essen az a helyzet is, ha a részarány-tulajdonos közeli hozzátartozója vagy valamelyikük legalább 25%-os tulajdonában álló mezőgazdasági termelőszervezet birtokolja az adott területet. Ettől függetlenül e személyt még megilleti a részarány-tulajdona ellenében a kártalanítás. Így a vételi jogának gyakorlása során a föld ellenértékeként a kártalanítás összege is szolgálhat.

9. §

Felhatalmazó rendelkezés.

10. §

Hatályba léptető rendelkezés.

11. §

Átmeneti rendelkezés a folyamatban levő eljárások befejezésére vonatkozóan.

12. §

Sarkalatosági záradék.

13–15. §

A törvényjavaslat e rendelkezései az 1. alcímben foglaltakkal összefüggésben módosítják, illetve hatályon kívül helyezik a tulajdonviszonyok rendezése érdekében, az állam által az állampolgárok tulajdonában igazságtalanul okozott károk részleges kárpótlásáról szóló 1991. évi XXV. törvény, az Ámt., és az Fkbt. egyes rendelkezéseit.

16. §

A Vszt. elfogadását követő mintegy negyed évszázad tapasztalatai alapján vitán felül megállapítható, hogy a Vszt. elfogadásakor követett azon nézet, amely szerint egy terület védeltségének fenntartása szempontjából az állami tulajdonnak megkülönböztető jelentősége lenne nem igazolódott be. Ezen hosszú idő alatt fennálló függő jogi helyzet (amely az érintett földek állami tulajdonba vételének csúszásából alakult ki) egy másik alkotmányos visszasságot okozott, nevezetesen az ilyen hosszú jogi bizonytalanság súlyosan sérti a tulajdonhoz való jogot, hiszen az állami tulajdonba vétel törvényben rögzített fenyegető veszélye nem teszi lehetővé a tulajdonjogból eredő lehetőségek teljes körű alkalmazását.

A magántulajdonba kerülés óta eltelt hosszú időre való tekintettel indokolatlan a tulajdoni viszonyokba való beavatkozás azokban az esetekben, ahol a védett természeti terület természetbeni állapota a magántulajdonba kerülés óta nem romlott, így joggal feltételezhető, hogy a védeltségi szint fenntartása a magántulajdon keretei között is megvalósítható. A kisajátítás alóli mentesítés lehetősége a Vszt. hatályba lépése (1995. november 25.) óta adott, a Vszt. 4. §-ának a kiegészítése csak további pontosítást tartalmaz, és nem teszi kizárólagossá a kisajátítás alóli mentesítést. Vagyis a kisajátítás elvi lehetősége szakmai indokoltság esetén megmarad bármely, a Vszt. hatálya alá tartozó, már magántulajdonba került ingatlan kapcsán.

A Vszt. 9. §-ának a kiegészítése alapján a természetvédelemért felelős miniszter felhatalmazást kap arra, hogy rendeletben hirdesse ki a kisajátítás alól mentesített földrészteltek helyrajzi számos listáját.

17. §

A földtulajdonosi képviselő, ahogyan a nevéből is következik, ellátja az ügyek vitelével kapcsolatos feladatokat, helyette valamilyen földtulajdonos nem járhat el, nem gyakorolhat ügyféli jogokat és nem indíthat keresetet, hiszen az a földtulajdonosi közösségnek a képviselőre szóló választásával ellentétes helyzetet okozna.

18–20. §

Magyarországon – ellentétben Európa más országaival – hosszú évtizedek óta kimagasló szakmai színvonalú vadgazdálkodási tevékenység folyik, amely a világhírű és egyben nemzeti kincsnek minősített magyar vadállomány és élőhelyének fenntartása révén nagyban hozzá tud járulni hazánk pozitív nemzetközi megítéléséhez is. A magyar vadállomány minőségének, genetikai értékeinek és a természetes élőhelyek sokszínűségének megőrzése, fenntartása és javítása az ágazati érdekek mellett, természetvédelmi célokat is szolgál. E kiemelt szakmai színvonalú munka hosszú távú fenntartása azonban nem lehetséges megfelelő háttér nélkül.

Az Nfatv. módosításával megállapított mintagazdaságok, mint a nemzeti agrárgazdaság zászlóshajói rendelkeznek a fenti célok eléréséhez szükséges anyagi és humán erőforrásokkal, ezért indokolt, hogy az ilyen mintagazdaságot magába foglaló vadászterület különleges rendeltetést kaphasson, akár a törvényben foglalt általános üzemtervi időszaktól eltérő időtartamra is, ha az egyéb ágazati törvényi feltételeknek megfelel.

A Vtv. további módosítására azért van szükség, mert a tájegységi tervrendeletek megjelenésének elhúzódása és az ezek alapján elkészített üzemtervek a jelenlegi szabályozás szerint húsz évre szólnak, a Vtv. 17. § (3) bekezdése alapján viszont a vadászatra jogosult csak 2037. február utolsó napjáig köthet haszonbérleti szerződést. Ennek következtében joghézag áll fenn, amit orvosolni szükséges.

21–24. §

Az Inyvtv. hatályos 91. § (9) bekezdése értelmében a tartós földhasználók kérelmére történik a korábbi jogszabályon alapuló tulajdonjog bejegyzése. A tapasztalatok szerint sok esetben azonban a jogosultak nem is tudnak arról, hogy tartós földhasználóként be vannak jegyezve, ami alapján tulajdonjoguk bejegyzését kezdeményezhetik, továbbá sok esetben olyan is előfordult, hogy a jogosult elhalálozott, de nem képezte a hagyatéki eljárás részét

a tartós földhasználat. A törvényjavaslat alapján ezért az ingatlanügyi hatóság ezen jogosultak tulajdonjogát – meghatározott a hivatalból jegyzi be az ingatlan-nyilvántartásba.

25. §

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 44. § (7) bekezdésének c) pontját, azaz a támogatások alkalmazásában a jogszerű földhasználók körének az Nfatv. módosításával megállapított mintagazdasági földhasználati szerződés bevezetése miatt szükséges módosítani. Ugyanezen indokból szükséges a honvédelmi célra feleslegessé nyilvánított területeket bármely jogcímen használó személyeket is jogszerű földhasználónak tekinteni.

Ezáltal a 2007. évi XVII. törvény hivatkozott rendelkezése teljes körűen mindazon jogosultat nevesíti, akinek a földhasználata a hatályos jogszabályokban rögzített valamely földhasználati jogcímen alapul.

26–28. §

Az állandó jellegű növényházra vonatkozó fogalmi, valamint létesítési rendelkezések.

29. §

A törvényjavaslat az Evt. 8. § (4) és (5) bekezdésének módosításával egyszerűsíti az állam 100%-os tulajdonában álló gazdasági elsődleges rendeltetésű és 5 hektárnál nem nagyobb, természetben összefüggő erdő, valamint az erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterület, mint korlátozottan forgalomképes vagyron hasznosítási szabályozását, továbbá előírja, hogy az ellenértéket az erdő tulajdonjogának megszerzése mellett az erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterület tulajdonjogának megszerzésére is lehet fordítani.

A „Földet a gazdáknak!” program során értékesített ingatlanok között nagy számban szerepeltek olyan területek, melyek rendelkeztek erdő művelési ágú alrészlettel, melyek értékesítésére a program során nem kerülhetett sor. Ezen ingatlanok önálló helyrajzi számon kerültek rögzítésre az ingatlan-nyilvántartásban. Indokolt, hogy azok értékesítésére sor kerülhessen azok részére, akik az ingatlanok többi részét a program során megvásárolták annak érdekében, hogy az egységes birtokszerkezetekben gazdálkodhassanak.

Az erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló területek között előfordulnak olyanok, amelyek a valóságban művelés alól kivett területnek minősülnek. Ezen területek vonatkozásában indokolatlan, hogy rájuk is az erdőkre vonatkozó speciális szabályok legyenek irányadók, ezért a törvényjavaslat az Evt. 8. § (7) bekezdésének a módosításával lehetővé teszi, hogy azok önálló ingatlanként kerülhessenek kialakításra.

A múltban számos esetben létesültek ráépítéssel különböző felépítmények az Adattárban és az ingatlan-nyilvántartásban is erdőként nyilvántartott ingatlanokon, oly módon, hogy az épületek nem kerültek feltüntetésre az ingatlan-nyilvántartásban. Ily módon azonban az erdőt használó számára nem elérhetőek különböző pályázatok, így nincs lehetőség azok felújítására, állaguk megőrzésére sem, hiszen jogilag nem léteznek ezek az épületek. Ezen problémát küszöböli ki az Evt. 8. § (10) bekezdésének módosítása.

30. §

Az elmaradó erdőfelújítások bírságolása, ezáltal az erdőgazdálkodótól pénzelvonás helyett az erdőfelújítási biztosíték nyújtási kötelezettség előírása alkalmazási körének kiterjesztése indokolt, azért, hogy az erdőfelújítást annak elmaradása esetén a hatóság az elkülönített pénzüsszeg terhére akár mással is elvégeztethesse. Az erdőfelújítási biztosíték intézménye a jelenleg hatályos Evt.-ben már bevezetésre került, ennek szabályai közé illeszkedik új szankcióként is alkalmazható esetként az erdőfelújítás elmaradása esetén a hatóság által megkövetelhető biztosíték nyújtás, amely az erdőfelújítás elvégzését ösztönzi, a kötelezettség teljesítése esetén pedig az általános szabályok szerint a letevő javára felszabadításra kerül.

31. §

Elévülési szabályok.

32. §

Az Európai Parlament és a Tanács 2010. október 20-i 995/2010 rendelete (995/2010/EU rendelet) a fát és fatermékeket piaci forgalomba bocsátó piaci szereplők kötelezettségeinek meghatározásáról 19. cikke (1) bekezdése értelmében a tagállamok kötelesek megállapítani ezen közvetlen hatályú közösségi rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és megteszik a végrehajtásuk biztosításához szükséges valamennyi intézkedést. A 995/2010/EU rendelet 19. cikk (2) bekezdés megköveteli, hogy az előírt szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. Ezért a faanyag kereskedelmi lánc hatósági felügyelete az Evt-n belül egy önállóan szabályozott fejezet. Az ellenőrzésre vonatkozóan a közösségi szabályozás a hatóság számára speciális, hatékony mérlegelési szempontrendszer alkalmazását írja elő.

Az Evt. 90/K. § (1) bekezdése már definiálja a jogsértés meglétének szükségességét az ott foglalt intézkedések előfeltételeként. A 90/K. § (1) bekezdés c) pontban felsoroltak alkalmazása nem csak illegális fakitermelés, hanem más, faanyag kereskedelmi láncsal kapcsolatos jogsértések esetén is indokolt, illetve szükséges lehet.

A 995/2010/EU rendelet 5. cikkének b) pontja a faanyag kereskedők 5 éves információ megőrzési és információ szolgáltatási kötelezettségét írja elő, ezért a javaslatban foglalt módosítással teremthető meg az összhang. Ehhez kapcsolódóan kerül módosításra az elévülési időre vonatkozó szabályozás az Evt. 90/J. §-ban.

33. §

Az Evt. a fenntartható erdőgazdálkodás biztosítása érdekében az erdőgazdálkodás szakmai irányítására szakirányító alkalmazását írja elő. A szakirányítást az Evt. 2017. szeptember 1-i hatállyal történt módosításáig jogosult erdészeti szakszemélyzetként nyilvántartásba vett természetes személyek végezheték. 2017. szeptember 1-től lehetővé vált az erdészeti szakirányítás erdészeti szakirányító vállalkozás útján történő ellátása is.

A szakirányítás kötelező jellege miatt folyamatosan napirenden levő központi kérdés, hogy a szakirányítói szolgáltatásokat az erdőgazdálkodó illetve néhány esetben közvetlenül az erdőtulajdonosok javára, mely személyek, és immár mely vállalkozások nyújthatják.

Az is újragondolást igényelt, hogy az erdőgazdálkodás szakszerűségét biztosító szakirányítói szolgáltatások mely típusú, lehetőleg tartamos jogviszonyokban nyújthatók magas színvonalon, átláthatóan, jogszerűen úgy, hogy a szakirányító alkalmazásának kötelezettsége a rendeltetését valóban be is töltsse.

Az Evt.-nek az erdészeti munkák szakmai irányításáról, őrzéséről szóló X. fejezete koncepcionálisan megújul. A módosítás legfőbb célja az erdészeti szakirányítás megfelelő szakmai színvonalának biztosítása és az ágazati tevékenység jogszerű keretek közé szorítása. Az erdőgazdálkodásban érintett civil szervezetek és stratégiai partnerek is egyetértenek abban, hogy szakmai irányítást csak korszerű, folyamatosan megújuló szakmai tudás birtokában, üzletszerű tevékenység esetén csak vállalkozási formában lehessen végezni.

A szakirányítási munka letéteményesei a képzett és gyakorlott erdészeti szakszemélyzet.

Ezzel függ össze, hogy az erdészeti szakirányítói vállalkozási tevékenység legfontosabb, kiemelt feltétele a tevékenység végzésére jogosult megfelelő képzettségű, gyakorlatú, nyilvántartott erdészeti szakszemélyzettel rendelkezés vagy a feltételek saját személyben történő teljesítése (pl. egyéni vállalkozónál). Az Evt. szakirányítási fejezete az erdészeti szakirányítók és szakirányító vállalkozások tevékenységének és nyilvántartásának alapvető szabályozásával egészül ki.

Az Evt. szakirányítási fejezet módosítását kormányrendeleti szintű végrehajtási jogszabály teljesíti ki a sajátos ágazati tevékenység és nyilvántartás részletes szabályozásával.

Az erdei életközösség védelmére, az erdő sokrétű funkciójának összehangolására, a hosszú távú előrelátó szakmai tervezésére, a magán – és közérdek összehangolására figyelemmel az Evt. kötelező jelleggel megköveteli az erdészeti munkák gondos szakmai irányítását, az erre képzett erdész szakemberek, úgynevezett „jogosult erdészeti szakszemélyzet” által illetve e célból szakirányító vállalkozás megbízását.

A törvény meghatározza, hogy a szakirányító kötelező alkalmazása feltételének mely jogviszonyok fogadhatók el, kizárva ezzel a természetes személyek általi, vállalkozáshoz semmilyen formában nem kötődő alkalmi szolgáltatásnyújtásokat.

Az Evt. 2017. szeptember 1-től bevezette az erdészeti szakirányítás erdészeti szakirányító vállalkozás útján történő ellátása lehetőségét. Az Evt. ezért meghatározza, hogy a tartamos erdőgazdálkodás szakszerűségét mely feltételeknek megfelelő szakirányító természetes személyek, és mely – az erdészeti szakszemélyzetük szakértelmével rendelkező – szakirányító vállalkozások biztosíthatják.

A szakirányító vállalkozások esetén meghatározásra kerülnek azok a jogviszonyok is, amelyek a vállalkozás számára az erdészeti szakszemélyzet szervezett rendelkezésre állását jelentik.

Az Evt. szakirányítási fejezete ezentúl kifejezetten megjeleníti a szakirányítótól elvárt azt a kötelezettséget, hogy az erdőgazdálkodás szakszerűsége biztosításakor a szakmai tudását össze kell hangolnia az erdőkhöz fűződő közérdekkel és az erdőgazdálkodó kifejezésre juttatott érdekeivel is. E szabályozás mind a közigazgatási jogviszonyokban, mind a magánjogviszonyokban a szakirányító szakirányítással kapcsolatos jogai (pl. utasítás megtagadása, hatósági korlátozások érvényre juttatása a magánérdekkel szemben, stb.), továbbá felelősségvállalási és felelősségre vonási kérdései rendezéséhez jogszabályi támpontot ad. Ez azért fontos, mert a közérdek figyelembe vétele nem minden polgári jogi jogviszonyban magától értetődő, elvárt vagy azonos színvonalon elvárt. Az erdőhöz, mint kiemelten védett jogi tárgyhoz kapcsolódóan azonban a közérdek érvényre juttatása (pl. a fenntarthatóság, természetvédelmi korlátozások betartása) a szakirányítótól biztosan elvárt, de eddig meg nem jelenített sajátos ágazati kötelezettség.

A szakirányítási szolgáltatásnyújtás a jövőben írásbeliséghez kötött kötelemmé válik. Ennek indoka a magánjogi célszerűségi okon felül, az adott szakirányító tevékenysége jogosultsági kereteinek ellenőrizhetősége, a szakirányító, az eljáró egyes szakszemélyzetei azonosíthatósága az erdészeti hatósági eljárásokban és az ellenjegyzett dokumentumok tekintetében. E rendelkezés arra is figyelemmel van, hogy az Evt. – a földhasználattal nem járó, kizárólag erdészeti szakirányításra irányuló jogviszonyokban – nem zárja ki akár a párhuzamos akár a más-más szakirányítói szakterületi szolgáltatás igénybe vételét ugyanazon erdőgazdálkodó vagy erdőtulajdonos javára.

A szakirányítóval szemben támasztott kifejezett kötelezettség, hogy a szakmai tudását össze kell hangolnia az erdőkhöz fűződő közérdekkel és az erdőgazdálkodó kifejezésre juttatott érdekeivel is. Ehhez azonos ágazati szabályozási körben és szinten célszerű hozzá rendelni azt az egyáltalán nem közismert és nem használt jogát a szakirányítóknak, hogy az alkalmazója utasítását akár meg is tagadhatja, többek közt az Evt.-ben az új szabályozás következtében akár önmagában a közérdekre hivatkozással is.

A szakirányítást végző erdészeti szakszemélyzet önálló felelősséggel tartozik és közvetlenül számon kérhető az erdészeti hatósági eljárásokban. Ezért e felelősségvállalás kockázatait csökkenti továbbá az erdészeti szakirányítóknak az alkalmazójához fűződő magánjogi jogviszonyában a felelősségi kérdések rendezéséhez nagyban hozzájárul annak a kötelezettségnek az előírása, hogy az erdőgazdálkodó az általa alkalmazott szakirányítóknak, továbbá a szakirányító vállalkozás a szakszemélyzetének késedelem nélkül rendelkezésére bocsátja a szakirányítási tevékenység ellátásához szükséges, a szakirányított területen az erdőgazdálkodást befolyásoló minden információt. Ez a rendelkezés hivatott rendezni a magánjogi felelősséget és kezelni azt a helyzetet különösen, amikor az Országos Erdőállomány Adattárban még át nem vezetett, a gondosan eljáró szakirányító által betekintéssel sem megismerhető, az erdőgazdálkodónak vagy a szakirányító vállalkozásnak azonban már rendelkezésére álló, a szakirányítóval nem közölt információk az erdőgazdálkodást befolyásolják.

34. §

Az Evt. újra szabályozza azoknak a személyeknek a körét, akik meghatározott, felsőfokú erdészeti szakirányító végzettséghez kötött, az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó, de nem magával a teljes szakirányítási szolgáltatással azonosítható egyes sajátos résztevékenységeket (pl. termőhely feltárási szakvélemény készítése) végezhetnek. Rendezi azt a visszas helyzetet, hogy tudományos eredményeket elérő személyek vagy erdészeti hatósági feladatot végző vagy szakmai irányítást ellátó, tehát magas fokú szakismerettel rendelkező illetve gyakorlott szakemberek – jogosult erdészeti szakszemélyzetként történő működésük és nyilvántartásuk hiányában – fontos részterületeken egyes szakértői szolgáltatásokat nem nyújthatnak.

35. §

Az Evt. szakirányítási fejezetének megújításához kapcsolódóan részletes végrehajtási rendelkezések szabályozzák, hogy a szakirányítók tevékenységüket milyen nyilvántartásba vételi feltételekkel folytathatják. Bevezetésre

kerül egyik fontos új nyilvántartási feltételként az erdészeti szakszemélyzet továbbképzésében a kreditpont szerzési kötelezettség. Lehetőség nyílik a szakirányítási szolgáltatás időleges szüneteltetésére annak érdekében, hogy a nyilvántartásba vételi feltételek, ezen belül a továbbképzési feltételek egyszerűsödjenek az időleges, többnyire kényszerű távol maradási okok esetében (pl. tartós betegség, gyermekgondozás, stb.), egyidejűleg az erdőgazdálkodók és a hatóságok is megfelelően tájékozódhassanak az illető erdészeti szakszemélyzet státuszáról.

A szakirányító névjegyzék – amelybe az erdőgazdálkodóknak is betekintési lehetősége van – a szakirányító szolgáltatásnyújtási jogosultságát, státuszát (érvényes, szünetelő, tevékenységtől eltiltott) aktualizáltan fogja tartalmazni.

A szakirányítói névjegyzék adattartalma az erdőgazdálkodásra való jogosultság adattartalommal is bővülni fog. Ez a rendelkezés az erdőgazdálkodási jogcímeke megújításával összefüggő újítás. Az Evt. lehetőséget ad ezentúl ugyanis olyan szakirányítók működésére is, akik vállalkozási formában nemcsak szakirányítási szolgáltatást nyújtanak, hanem magát az erdőgazdálkodást is végzik a tulajdonosok javára.

36. §

A fejezet címének módosítása.

37. §

Az Evt. a szakirányítási tevékenység, a szakirányító vállalkozások nyilvántartási feltételeinek átlátható szabályozásával garanciát nyújt arra, hogy csak a megfelelő szakértelemmel rendelkező vállalkozások végezhessek el a kényszerű, időszerű és szükséges mértékű erdőgazdálkodási feladatokat, ezzel is garanciát adva a tulajdonosok számára, hogy a hatóság által elrendelt tevékenység szakszerűen, többek között erdészeti szakszemélyzet közreműködésével valósul meg.

38. §

A törvényjavaslat az erdészeti hatóság eszközeit korszerűsíti, figyelemmel arra, hogy a jogkövetkezmények egységes, törvényi szintű összefoglalása a jelenlegi Evt.-ből – a faanyag-kereskedelmi lánc hatósági felügyeleti eszközöket kivéve – hiányzik. A jogkövetkezmények meghatározásakor a törvényjavaslat figyelembe veszi az erdőgazdálkodás szakirányítása megújításában már előkészítés alatt álló erdészeti szakszemélyzeti szankció rendszert is (nyilvántartásból törlés, tevékenységtől eltiltás, stb.).

Az erdővédelmi bírságok az erdő védelme és az erdőgazdálkodás szempontjából fontos főbb szabályok kiemelésével (pl. fakitermelés, igénybevételek, erdősítés, a hatóság vagy tulajdonos felé fennálló kötelezettségek) illetve védett jogi tárgyak (pl. erdő biológiai sokfélesége) meghatározásával történnek.

A fakitermelésre vonatkozó nemzeti jogszabályok megsértése a nyilvántartott erdőgazdálkodók által nem egyforma súlyú, nem minden esetben sérti vagy veszélyezteteti ténylegesen a fenntartható erdőgazdálkodást, ezáltal a közérdeket. Előfordulhat, hogy az adminisztratív intézkedésnek számító, az erdészeti hatóság felé teendő bejelentés elmulasztása ugyan jogsértő, de maga a fakitermelés mégis jogszerű és szakszerű, mert összhangban van és nem sérti az Országos Erdőállomány Adattárban foglaltakat vagy az erdőgazdálkodó erdőtervét.

A szakasz tartalmazza továbbá az olyan jogsértések jogkövetkezményeit is, amely cselekmények elkövetője bármely személy lehet, a cselekmények nem az erdőgazdálkodás keretében valósulnak meg és közös jellemzőjük, hogy a fenntartható erdőgazdálkodás ellen hatnak illetve az erdők veszélyeztetik vagy rontják az erdők állapotát.

A 110. § azokat az eseteket határozza meg, amelyek tárgyi súlyánál fogva, az erdészeti hatóság nem alkalmazhat figyelmeztetést. A Magyar Állam 100% tulajdonában álló erdők esetében szigorúbb szabályozás marad fenn azzal, hogy a felújítások befejezésének határidőben való elmaradása esetében kizárásra kerül a figyelmeztetés lehetősége. Az erdei haszonvételek minősülő anyagi javak és nem anyagi jellegű szolgáltatások megítélése eltérő, az erdei ökoszisztémára való hatásuknak megfelelően.

A jelenleg hatályos Evt. a jogsértések szankcionálásában mérlegelést nem engedő szigorú szabályozási elvet követ. A hatályba nem lépett, de kihirdetett Szankció törvény szabályozási koncepcióját is figyelembe véve, időszerűvé vált a jogkövetkezmények alkalmazása megválasztásához egységesen mértékadó mérlegelési szempontok bevezetése, az ágazati sajátosságokra is figyelemmel. A törvényjavaslat a hatóságnak a célravezető jogkövetkezmény

mértékének meghatározásához ad vizsgálandó szempontokat. Mivel a jogellenes tényállások főbb csoportokba összefoglalva könnyebben besorolhatók és ezzel párhuzamosan viszont az elkövetés súlyosságának megállapítása szélesebb határok közé eshet, ezért a megítélés szempontjainak nevesítése szükséges a hatósági ügyintézés támogatása céljából. A mérlegelési szempontok első, vezető helyén áll a biológiai sokféleségben okozott kár, ideértve a károsodás elhárításával, helyreállításával kapcsolatban felmerült költségeket valamint az okozott hátrány visszafordíthatatlansága.

39. §

Az Evt. felhatalmazó rendelkezése pontosítja a szakirányítókra vonatkozó szabályozási tárgykört, mely kiegészül az erdészeti szakszemélyzet továbbképzési feltételeivel, és – a nyilvántartásból törlésen túlmenően – a velük szemben alkalmazható jogkövetkezmények alkalmazási feltételeivel.

40. §

Sarkalatossági záradék kiegészítése.

41. §

Pontosító rendelkezések az erdészeti szakirányítás megújuló tartalmának és terminológiájának megfelelően.

Pontosításra kerül többek közt az erdészeti szakszemélyzetet terhelő értesítési kötelezettség alanya (az alkalmazója). Az Evt.-ben szereplő erdőkezelésre jogosult erdészeti szakirányító illetve az erdőkezelés fogalma meghatározott, foglalt jelentéstartalommal bír. Az elrendelt erdőgazdálkodási tevékenység esetén a módosításokkal összhangban, az erdőgazdálkodásra jogosultság lesz az egyik meghatározó kiválasztási szempont.

42. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések.

A Fétv.-be kerülnek az erdő használatára vonatkozó szabályok, így ezek deregulálása indokolt.

Pontosító rendelkezések az erdészeti szakirányítás megújuló tartalmának és terminológiájának megfelelően. A szabályozás egyszerűsödik azáltal is, hogy az „erdészeti szakszemélyzet” válik általános gyűjtőfogalommá.

43. §

A hagyatéki eljárásról szóló törvény módosításával lehetőség nyílik a hagyatéki eljárás lefolytatására abban az esetben, ha az ingatlanügyi hatóság észleli, hogy valamely ingatlan adatai tekintetében feltüntetett jogosult elhunyt és erre vonatkozó jelzéssel él.

44. §

Kibővíti az Nfatv. tárgyi hatályát. Így a törvényjavaslat szerint a Nemzeti Földalapba tartoznak az állami tulajdonban álló, a termőföld védelméről szóló törvényben állandó jellegű növényházként meghatározott, és ekként nyilvántartott művelés alól kivett földrészek.

45–46. §

A mintagazdaságok intézményének és földhasználatuknak jogi szabályozására elsőként a mintagazdaságok kialakításáról szóló 1910/2015. (XII. 11.) Korm. határozat keretei között került sor. Tekintettel a magyar agráriumban betöltött jelentős szerepükre, valamint arra, hogy jellemzően állami tulajdonú földeket használnak, indokoltá vált a mintagazdaság fogalmának meghatározása, és az, hogy az általuk megvalósított földhasználat törvényi szinten, speciális földhasználati szerződésként nevesítetten kerüljön szabályozásra.

47. §

A hatályos szabályozás alapján a honvédelmi célra feleslegessé nyilvánított ingatlanok további mezőgazdasági célú hasznosításának előfeltétele, hogy azok vegyszer, lőszer illetve környezetvédelmi mentesítése, majd azt követően

az ingatlan valós művelési ágban történő bejegyzése megtörténjen. Ennek költségeit a Nemzeti Földalapot kezelő szervezet viseli.

Az Nfatv. 16/A. §-ának a módosításával a hasznosítást jelentősen megkönnyíti, ha a vagyonkezelő már a vagyonkezelési szerződés megkötésekor előzetesen átvállalja a fenti tevékenységekből eredő költségeket.

Továbbá a törvényjavaslat azt is kimondja, hogy ha a honvédelmi célra feleslegessé nyilvánított és átvett területet a Nemzeti Földalapot kezelő szervezet állandó jellegű növényház megvalósítása céljából kívánja hasznosítani, úgy a mentesítéssel, valamint az ingatlan művelési ágának megállapításával és esetleges megosztásával – ide értve a szükséges változási vázrajz készítésével – kapcsolatban felmerült költséget az állandó jellegű növényházat megvalósító beruházó viseli, de ez esetben az elszámolt és kimutatott költség összege az ingatlan hasznosításáért járó ellenszolgáltatás összegébe beszámítható. Mivel ezek az ingatlanok a mentesítést követően művelés alól kivett, állandó jellegű növényházként a funkcionálnak majd, indokolt, hogy ebben az esetben a mentesítés költségét a beruházó viselje.

48. §

A hatályos szabályozás a személyes adatoknak a Nemzeti Földalapot kezelő szervezet általi kezelésének csak egy szűk esetkörét tartalmazza. Ehhez képest viszont a szervezet sokkal több adatot kezel. Ezek arra szolgálnak, hogy ellenőrizni tudja többek között a tulajdonszerzési, illetve földhasználati jogosultság meglétét (pl. földműves nyilvántartásba vétel száma), az elővásárlói jogosultsághoz szükséges információkat (pl. őstermelői, családi gazdálkodói nyilvántartási szám), szükségesek a szerződéskötéshez, szolgálják továbbá az adatok a tulajdonosi ellenőrzések lefolytatását, a számlázások lebonyolítását. A hatályos szabályozás az adatkezelés időtartamát is a kelleténél rövidebb időben határozza meg. Még a jogviszony megszűnése után is számos olyan, szerződésből fakadó kötelelem állhat fenn, mely az adatkezelést indokolja. Mindemellett a közfeladatot ellátó, döntően köziratokat kezelő szervezetnek olyan irattározási, iratkezelési szabályoknak kell megfelelnie, melyek hosszabb időtartamot rendelnek az adatokat is tartalmazó iratok kezelésére.

A törvényjavaslat ezért szélesebb körre kiterjeszteni az adatkezelési felhatalmazást, hogy a Nemzeti Földalapot kezelő szervezet jogosult legyen a különféle hasznosítási döntés-előkészítési eljárások (pályáztatások és egyedi eljárások) lebonyolításához, a tulajdonosi hozzájárulások kiadásához, a megkötendő szerződések tartalmához, az ellenőrzések lefolytatásához szükséges személyes adatok kezelésére.

A törvényjavaslat Infotv. 5. § (3) bekezdésére tekintettel a nyilvántartás céljának, valamint a kezelendő személyes adatok körének pontosítása mellett meghatározza az adatkezelés időtartamát is.

49. §

Jelenleg a Magyar Állam tulajdonában álló területek vonatkozásában a vadászterületek nyilvántartását, annak folyamatos változás figyelését feladatként nem nevesíti egyik jogszabály sem. A Magyar Állam tulajdonában lévő és a Nemzeti Földalapot vagyoni körébe tartozó ingatlanokhoz kapcsolódó vadászati jog, mint vagyon értékű jog tekintetében az NFK gyakorolja a tulajdonosi jogokat. Az NFK az ország teljes területén, valamennyi vadászterületen érintett, mint tulajdonosi joggyakorló és a vadászati jog gyakorlására jogosult, sok vadászterületen többségi vagy jelentős nagyságú tulajdoni hányaddal.

A vadászati joggal kapcsolatos tulajdonosi joggyakorlás egyik fő feladata a vadászterületek földtulajdonosi gyűlésén a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról 1996. évi LV. törvény 12. § és 14. §-a értelmében az NFK nevében a vadászati jognyilatkozat-tételekhez szükséges meghatalmazások kiadása. A másik kiemelt feladat a felelős vagyongazdálkodás elvének érvényesítése érdekében Nemzeti Földalapot részét képező állami földterületekhez kapcsolódó vadászati jogok hasznosításából származó ellenérték (haszonbérleti díj) Magyar Államra eső részével kapcsolatos bevételek beszedése.

A vadászterületek, valamint a vadászterületeken található NFK tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó állami ingatlanok, illetve ezen ingatlanok – vadászati jog gyakorlása tekintetében releváns – hasznosítására vonatkozó adatainak nyilvántartása térinformatikai adatbázisban valósítható meg, melyhez a ingatlan-nyilvántartási térképállomány, ortofotó és ingatlan-nyilvántartási alapadatok szükségesek. Tekintettel arra, hogy az ingatlan-nyilvántartásban mind az ingatlanok adatai, mind az ingatlanok tulajdoni és használati viszonyai folyamatosan,

dinamikusan változnak szükségés az adatbázis folyamatos aktualizálása, melyhez a legfrissebb térképi és ingatlan-nyilvántartási adatállomány, valamint és vadászterület lehatárolási adatok biztosítása elengedhetetlen.

Az NFK állami vagyonynyilvántartás vezet, és állami földvagyonnal kapcsolatos feladatokat végez, továbbá a vadászati joggal kapcsolatos feladatok ellátásához a felelős vagyongazdálkodás elvének érvényesítése érdekében indokolt, hogy az Fftv. 3. § (1) bekezdés d)–f) pontjában foglalt adatbázisokhoz díj-, költség- és térítésmentesen közvetlen hozzáférése legyen a törvény alapján, valamint a 384/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 15. § (4) bekezdésében foglalt évi egyszeri díjmentes elektronikus ingatlan-nyilvántartási adatszolgáltatáson túl évente további egy díjmentes adatszolgáltatásba részesüljön.

50. §

Az Nfatv.-nek a Nemzeti Földalapba tartozó ingatlanok hasznosításáról rendelkező 18. § (1) bekezdése módosítását elsősorban a rendszertani átláthatóság és következetesség indokolja. Így válik világossá, hogy a Nemzeti Földalapba tartozó földrészelek esetében mely hasznosítási formák lehetségesek, majd ezt követően részletezi a törvény az egyes hasznosítási formák esetében alkalmazandó speciális szabályokat.

Az Nfatv. 18. § (1e) és (1f) bekezdésével való kiegészítését a Földforgalmi tv. és az Nfatv. egymáshoz való viszonya indokolja, mivel a Földforgalmi tv. 2. § (4) bekezdése kimondja, hogy a Nemzeti Földalapba tartozó föld tekintetében e törvény rendelkezéseit a Nemzeti Földalapról szóló törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A Földforgalmi törvény 38. § (1) bekezdése sorolja fel a földhasználat jogcímeit. A 40. § pedig részletesen szabályozza, hogy ki szerezhet földhasználati jogosultságot.

A törvényjavaslat rögzíti azt is, hogy ha olyan haszonbérleti szerződés van hatályban, amelynek a jogosultja a mintagazdaság követelményeinek megfelel, akkor a haszonbérleti szerződés – a mintagazdasági földhasználati szerződés maximális időtartamáig – 50 évre meghosszabbítható.

Az Nfatv. a Földforgalmi tv.-hez képest további szerződésekről is rendelkezik, úgymint vagyonkezelési, illetve megbízási szerződés, valamint a törvényjavaslat által megállapított mintagazdasági földhasználati szerződés.

Mivel a vagyonkezelési és a mintagazdasági földhasználati szerződés a Földforgalmi tv.-hez képest különös földhasználatot is magukba foglaló szerződéstípusok, és ezeknek csak az Nfatv.-ben meghatározott jogosultjai lehetnek, e jogosultak tekintetében a törvényjavaslat a Földforgalmi tv. szerinti birtokmaximum meghatározása alól eltérést enged.

A megbízási szerződés útján történő hasznosítás célja pedig elsősorban nem a jövedelemszerző gazdálkodási tevékenység biztosítása, hanem a földre vonatkozó, az államot terhelő hasznosítási kötelezettség teljesítése a művelési ágnak megfelelő használat útján. Ezt támasztja alá a megbízási szerződések ideiglenes jellege, valamint ezzel összefüggésben az a tény is, hogy a megbízási szerződés a terület használóját nem jogosítja fel olyan gazdálkodási feladatok ellátására, ami a haszonbérlet vagy a vagyonkezelőt megilleti (pl. értéknövelő beruházások, művelési ág váltás). Mindezekre tekintettel indokolt, hogy a megbízási szerződés keretében használt ingatlanok esetében se kerüljön figyelembevételre a birtokmaximum számításakor e szerződés jogosultja.

Az Nfatv. 18. § (2) bekezdésének a módosítását a versenyeztetés útján történő haszonbérbe adás és értékesítés indokolja.

A tulajdonjog és a földhasználati jogosultság megszerzéséhez szükséges feltételeket a Nemzeti Földalapot kezelő szervezet minden esetben figyelembe veszi, ez azonban nem az „előnyben részesítés” fogalomkörébe tartozik, hanem a pályázati eljárásról való részvétel feltétele.

Ezen belül viszont a haszonbérlet esetén a bírálat pontozással történik, melynek alapjául a gazdálkodási terv tartalma szolgál. Ebben sok más szempont is figyelembe vételre kerül, nem csak az élethivatásszerű mezőgazdasági tevékenység.

Értékesítés esetén az elsődleges szempont az ajánlott vételár nagysága. Az állam érdeke az ármaximalizálás, a helyben lakó, élethivatásszerűen mezőgazdasági tevékenységet folytató személyek védelmét az elővásárlási jog szolgálja.

A törvényjavaslat e §-a a megbízási szerződések megkötésére vonatkozó rendelkezéseket is érinti.

Az elmúlt években lezajlott „Földet a gazdáknak!” program (haszonbérlet, értékesítés) ellenére is maradtak a Nemzeti Földalapban olyan ingatlanok, amelyek hasznosítása jelenleg más módon nem biztosítható, csak megbízási szerződés útján. A megbízási szerződés útján történő hasznosításra viszont e területek esetében van igény mind a Nemzeti Földalapot kezelő szervezet, mind pedig a földhasználók oldaláról, ezt bizonyítja az is, hogy ezen ingatlanok között találhatóak olyanok is, amelyek vonatkozásában 3 vagy annál több gazdasági évre vonatkozóan került már sor megbízási szerződéskötésre. Mind a gazdálkodók, mind az állam számára előnyösebb, ha a törvény a hatályos szabályozás szerinti 1 évnél hosszabb időtartamra szóló megbízási szerződés megkötésének lehetőségét biztosítja. Természetesen ez a rendelkezés a megbízási szerződéses időtartam alatt sem zárja ki az érintett földrészek hosszú távú hasznosítását.

A törvényjavaslat törvényi szinten határozza meg, hogy a Nemzeti Földalapba tartozó földrészetnek haszonbérleti szerződés vagy megbízási szerződés alapján gyakorolt használati jogosultságáért ellenértékként legalább 2500 Ft/aranykorona díjat kell fizetni (a törvény hatályba lépése után között szerződések esetében). A díj összegének mérlegelési szempontjai a végrehajtási rendeletben kerülnek meghatározásra.

Ha pedig a haszonbérleti szerződés alapján a használati jogosultság megszerzéséért a haszonbérlet ellenértéket fizetett, úgy annak a haszonbérleti jogviszony – haszonbérleti szerződés szerinti – teljes időtartamából egy évre arányosan számított részét a haszonbérleti jogviszonyból még hátralevő időszakra az évente fizetendő haszonbér összegébe bele kell számítani.

A Nemzeti Földalapot kezelő szervezet által alkalmazott haszonbérleti díj és megbízási szerződések éves díja 2010 óta nem változott. A törvényjavaslat szerinti 2500 Ft/aranykorona megegyezik a KSH adatok alapján 2008–2016 közti átlagos haszonbérleti díjakkal Ft/ha/év mértékkel számolva.

51. §

Az Nfatv. 19. § (1) bekezdés c) pontjának módosítása kizárólag technikai jellegű, mert az a régi Art. rendelkezésére utal. Az új Art. hatályba lépésére tekintettel a fenti rendelkezés módosítása szükséges az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 7. § 34. pontjára hivatkozással.

52. §

A vízügyi igazgatás és az NFA közötti egységes vagyonkezelési szerződés megkötésénél problémaként merült fel, hogy az Nfatv.-ben előírt közfeladat ellátáshoz szükséges földterületekre csak térítés ellenében kötné meg az NFA a vagyonkezelési szerződéseket. Erre tekintettel a törvényjavaslat kiegészíti az Nfatv. 19/A. § (3) bekezdését a vízügyi igazgatási szervek térítésmentes vagyonkezelői jogosultságával.

53. §

A törvényjavaslat a vagyonkezelési szerződés időtartamának hatályos szabályát általános szabállyá teszi és nevesíti az általánostól eltérő különös szabályokat. Öt kivételt határoz meg a törvényjavaslat, amelyek esetében határozatlan időtartamra is megköthető a vagyonkezelési szerződés: így erdő és erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületre, védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szervvel, génmegőrzési feladatot ellátó intézménnyel, állami tulajdonú vizek és vízellátási művek fenntartási alapfeladatainak ellátását közvetlenül szolgáló földterületre vízügyi igazgatási szervvel, továbbá az agrárágazathoz tartozó kutatási feladatot ellátó, a miniszter fenntartásában működő intézménnyel.

54. §

E § rendelkezik a – földforgalmi szabályozástól eltérő – új szerződéstípus, a mintagazdasági földhasználati szerződés tartalmáról, így annak jogosultjáról, a szerződés időtartamáról, továbbá a szerződés rendkívüli felmondással történő megszüntetésének feltételeiről.

55–57. §

Az Nfatv. 21. § (3) bekezdése módosításának a célja, hogy az ott meghatározott földrészeket – ezen ingatlanok speciális helyzetére tekintettel – a Nemzeti Földalapot kezelő szervezet pályázat nélkül tudja haszonbérbe adni.

Különleges kategóriát képeznek az értékesítések szempontjából az önkormányzatok, mivel a Földforgalmi tv. szerinti tulajdonszerzési jogosultsága föld tekintetében az önkormányzatnak korlátozott: csak a saját működési területéhez tartozó földet szerezheti meg, és ezt is csak a jogszabályban meghatározott tulajdonszerzési cél (településfejlesztés, illetve közfoglalkoztatás vagy szociális földprogram) igazolása esetén vásárolhatja meg.

A pályázatos értékesítés egy nagymértékben „sablonizált” eljárás, mely nem alkalmas az ilyen típusú egyedi esetek kezelésére, speciális vizsgálatok lefolytatására.

További nehézséget jelent, hogy az önkormányzatok a Földforgalmi tv. által kialakított elővásárlási rendszerben nem jelennek meg, nem rendelkeznek „elővásárlási ranghellyel”. A versenyeztetéssel történő értékesítés során a vételi ajánlatot tevők közötti választás elsődleges szempontja az ajánlati ár nagysága, az azonos ajánlati árat tevők között pedig az elővásárlási rangsor került figyelembevételre. Az önkormányzatok általában valamilyen tervezett beruházás megvalósításához kívánnak földet vásárolni. Ezt támasztja alá a Földforgalmi tv. azon rendelkezése, mely szerint az önkormányzatokat nem terheli a tulajdonszerzést követő 5 éves más célú hasznosítási tilalom sem. Ha azonban az önkormányzatnak beruházás céljából szüksége van egy adott ingatlanra, úgy annak megszerzésében kockázatos egy bizonytalan kimenetelű pályázati eljárásban.

Mindezeket figyelembe véve, a törvényjavaslat alapján az önkormányzatok javára Nemzeti Földalapba tartozó földrészlet értékesítésére versenyeztetés nélkül és meghatározott célokból kerülhet sor. értékesítés

A fentiekén túl a gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy az e körben felmerülő önkormányzati kérelmek számos esetben valamilyen uniós pályázathoz köthető beruházáshoz kapcsolódnak, ezért fontos, hogy a tulajdonjog, illetve a vagyonkezelői jog megszerzésére minél rövidebb idő alatt sor kerülhessen. A Helyi Építési Szabályzat (HÉSZ) módosítása egy időben elhúzódó eljárás, ezért figyelemmel arra, hogy az HÉSZ módosítás is a települési önkormányzat képviselő-testületének aktusa, így javasolt, hogy az önkormányzati kérelmekkel kapcsolatos döntéselőkészítési eljárás során a Nemzeti Földalapot kezelő szervezet ne várja el a HÉSZ módosítását. Ehelyett az önkormányzat javára történő vagyonkezelésbe, valamint tulajdonba adás iránti kérelem esetén a szerzéshez előírt közérdekű cél fennállását az önkormányzat képviselőtestületi határozatával igazolja.

Az önkormányzatok több esetben terveznek olyan pályázati eljárásban részt venni, amelynek tárgyát képező beruházás nem tartozik a kötelező önkormányzati feladatok ellátása körébe. Tekintettel arra, hogy a pályázat fenntartási időszakában az önkormányzatnak a pályázattal érintett ingatlan vonatkozásában „rendelkezési joggal” kell bírnia, így szükséges történő vagyonkezelésbe adás lehetőségének kibővítése az önkormányzatok részére. Fentiekén túl nyomós érv továbbá, hogy az önkormányzatok gyakran nem rendelkeznek elegendő anyagi forrással az ingatlanok megvásárlásához, ezért fontos számunkra az ingyenes, hosszú távú hasznosítási lehetőség biztosítása vagyonkezelés formájában.

Vannak olyan ingatlanok a Nemzeti Földalapban, amelyeket – kérelem híján – évek óta megbízási szerződés útján sem sikerül hasznosítani. Ezen ingatlanok vonatkozásában nagy terhet (földhasznosítási kötelezettség teljesítésének költségei, illetve ennek hiányában bírságok) venne le a Nemzeti Földalapot kezelő szervezetről, ha azokat a területileg illetékes önkormányzat – kapcsolódva a közfoglalkoztatás és a szociális földprogram célkitűzéseivel – térítésmentesen tulajdonba kaphatná.

Az Nfatv. 21. § új (3d) bekezdéssel való kiegészítése biztosítja, hogy az a Nemzeti Földalapot kezelő szervezet az agrárágazathoz tartozó, kutatási feladatot ellátó, az agrárminiszter fenntartásában működő intézménnyel is köthessen vagyonkezelési szerződést.

58. §

A rendelkezés biztosítja annak lehetőségét, hogy a Nemzeti Földalapba tartozó földrészlet bevett egyház vagy annak belső egyházi jogi személye számára oktatási, vagy szociális feladatok ellátásának elősegítése érdekében ingyenesen tulajdonba vagy ingyenesen vagyonkezelésbe adható.

59. §

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 68. § (8) bekezdés a) pontja úgy rendelkezik, hogy az állami tulajdonban álló védett természeti terület elidegenítése – a miniszter egyetértésével, legalább azonos természetvédelmi értékű védett természeti területtel történő csere, vagy törvényben meghatározott más eset

kivételével – nem lehetséges. Vagyis az állami tulajdonú védett természeti területek elidegenítése során a csere az elsődleges, értékesítésükre csak külön törvényi felhatalmazás esetén van mód. A védettség sok esetben olyan, művelés alól kivett területekre is kiterjed, melyek a valóságban számottevő természetvédelmi értéket nem képviselnek, csere útján történő elidegenítésük nehézkes, állami tulajdonban tartásuk viszont ellentétes az ésszerű gazdálkodással. Erre tekintettel a törvényjavaslat az Nfatv. új 19/B. §-ának megállapításával lehetőséget teremt az ilyen 1/1 tulajdonban vagy közös tulajdonban, de az állam kisebbségi tulajdoni hányadában álló ingatlanok értékesítésére az ott meghatározott feltételek együttes fennállása esetén.

60. §

Az Nfatv. hatályos 24. § (3) bekezdése alapján, ha tulajdonos a tulajdonában álló földrészletet ingyenesen ajánlja fel állam javára, akkor a Nemzeti Földalapot kezelő szervezet az átruházást nem utasíthatja vissza. Ugyanakkor számos olyan felajánlás érkezik szervezethez, amelyben a tulajdonos ugyan nem kér ellenértéket a tulajdonjog átruházásáért, de

- a) a földrészlet az ingatlan-nyilvántartás szerint nem tehermentes (pl. haszonélvezeti joggal, jelzálogjoggal, végrehajtási joggal terhelt), illetve
- b) a tulajdoni lapon nem szereplő, de a földrészlet természetbeni állapotával, illetve a tulajdonos magatartásával (mulasztásával) összefüggő hatósági szankciók miatt „terhelt” a felajánlott földrészlet (pl. illegális hulladéklerakás, termőföld-védelmi bírsággal sújtott, erősen parlagfűves terület, életveszélyes állapotú épület, a természetbeni és az ingatlan-nyilvántartási művelési ág eltérése).

Mindezen esetekben az ellenérték nélküli felajánlás a Nemzeti Földalapot kezelő szervezet számára a tulajdonjog megszerzésével járó szokásos költségeken túl további anyagi terhet jelent, így ezekben az esetekben indokolatlan előírás, hogy az állam nevében szervezet köteles elfogadni a felajánlott ingatlant.

A törvényjavaslat fentiek miatt leszűkíti a vissza nem utasítható ingyenesen felajánlott ingatlanok körét.

61. §

Az elektronikus ügyintézés bevezetésével indokolttá válik, hogy joghatás az elektronikus közzétételhez kapcsolódjon.

Az ügyfelek esetében az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 3. §-a az elektronikus ügyintézés mint ügyféli jogot jeleníti meg elsősorban, és a 9. § részletezi azon speciális ügyfelek körét, akik kötelesek az elektronikus ügyintézésre. A 9. § (3) bekezdése pedig rögzíti, hogy természetes személy csak törvényben kötelezhető elektronikus ügyintézésre.

Ezzel szemben az Nfatv. jelenleg semmilyen említést nem tesz az elektronikus ügyintézésről, viszont a 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése úgy rendelkezik a pályázatos hasznosítási formák szabályozása során, hogy „A pályázó a pályázatát köteles a pályázat benyújtására nyitva álló határidőben, a pályázati azonosítószám feltüntetésével elektronikus úton benyújtani.”

A rendelkezés nem tesz különbséget a pályázók között. Mivel azonban a potenciális pályázók körébe beletartoznak a természetes személyek is – mind a haszonbérleti pályáztatás, mind az értékesítési pályáztatás során (utóbbi esetben sokkal nagyobb hangsúllyal) –, ezért ez a rendelkezés a 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (3) bekezdésébe ütközik, és így ellentétes az Alaptörvény 15. cikk (4) bekezdésével, tehát ebben a formában nem alkalmazható. Az elektronikus ügyintézés kötelezővé tételét tehát mindenképpen az Nfatv.-ben kell szabályozni.

62. §

Arra való tekintettel, hogy kiemelt kormányzati cél az osztatlan közös tulajdon megszüntetésére irányuló eljárások kibővítése, és a részarány-földkiadási eljárások befejezése a részarány-tulajdonosok kártalanításával egyidejűleg, s ezekhez kapcsolódóan jelentős költség hárul az államra, így a törvényjavaslat kimondja, hogy a földrészletek hasznosításából származó bevételeket az osztatlan közös tulajdon megszüntetésére és a részarány-tulajdonosok kártalanítására is fordítani kell.

63. §

A törvényjavaslat kiegészíti az Nfatv.-t azzal, hogy a Nemzeti Földalapot kezelő szervezettel kötött szerződésben meghatározott, az esedékességkor meg nem fizetett ellenszolgáltatás összege vagy annak fennmaradó része adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül. Ez esetben a kintlévőségek behajtását az állami adóhatóság látja el, az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény alapján.

64. §

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 91. § (1) bekezdése alapján az ingatlan tulajdonjogának, valamint az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jognak a megszerzését (megszüntetését) az ingatlanügyi hatósághoz kell bejelenteni illetékkiszabásra az azt tartalmazó szerződés (okirat), valamint az állami adóhatóság által erre a célra rendszeresített – a felek adóazonosító számát vagy az ennek hiányára utaló nyilatkozatot is tartalmazó – nyomtatvány benyújtásával, az ingatlan-nyilvántartási bejegyzésre irányuló kérelemmel egyidejűleg, az illetékkötelezettség keletkezését követő 30 napon belül.

A jogszabály vagy más ügylet alapján a Magyar Állam tulajdonába és a Nemzeti Földalapba került ingatlanok bejegyzési kérelme mellé az Itv. 91–92. §-aira figyelemmel csatolni szükséges az úgynevezett B 400-as nyomtatványt, amelyet az ingatlanügyi hatóság küld meg az adóhatósághoz. Az ingatlanügyi hatóságnak ez a kötelezettsége független attól, hogy a vagyonszerzés illetékköteles, vagy illetékmentes. Ugyanakkor a Nemzeti Földalapot kezelő szervezetet – tekintettel az ingatlannal kapcsolatos ügyletek nagy számára, továbbá az Itv. 5. § (1) bekezdés által biztosított teljes személyes illetékmentességre –, mentesíteni indokolt a B400-as nyomtatvány benyújtásának kötelezettsége alól.

65. §

Az állami vagyon védelme érdekében szükséges pontosító rendelkezés arra az esetre, ha az állam tulajdonában álló területen állami cég javára osztott tulajdon jön létre.

66. §

A sarkalatossági záradék pontosítása az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdésére figyelemmel.

67. §

A törvényjavaslat itt a szövegcsere módosításokat tartalmazza. E §-ban módosított rendelkezések indokai a következők.

Ad a) pont: Egyértelművé teszi a törvényjavaslat, hogy az előhaszonbérleti jogot egyetlen szerződéses partner sem gyakorolhatja visszaélészerűen, más földművesek rovására, ezért sem jogszabályi rendelkezésen, sem szerződésen alapuló előhaszonbérleti jog nem gyakorolható.

Ad b) pont: Pontosítja a rendelkezésben kihivatkozott törvény címét.

Ad c) pont: A 2014-től bevezetett, jelenleg 3 hektáros térmértékig fennálló, nyilvános pályázatást vagy árverést mellőző állami földértékesítési lehetőség eddigi tapasztalatai, valamint a 2015/2016. évi „Földet a gazdáknak!” Program eredményei alapján 10 hektáros birtokméretig rendkívüli érdeklődés mutatkozik vevői oldalon az állami földek megvásárlása iránt. Egy meghirdetett ingatlanra átlagosan 3 vevőjelölt jelentkezik. A jelenlegi 3 hektáros felső területi korlát 10 hektárra történő megemelésével a Nemzeti Földalap ingatlan-vagyonának egy jelentős portfólió-tisztítása valósulhat meg, számos osztatlan közös tulajdonnal érintett – így nehezen hasznosítható – földön fennálló állami tulajdoni hányadot lehet a tulajdonostársak számára értékesíteni. A javasolt módosítás így az osztatlan közös földtulajdon felszámolásának gyorsításához is nagyban hozzájárul. Vásárlói oldalról pedig a 3 hektár feletti birtokméret könnyebb banki finanszírozást is jelent, így a jövőben még több magyar földműves vásárolhat állami földet akár kedvező finanszírozás mellett, stabilizálva ezzel gazdálkodását, összhangban az elmúlt évek kormányzati földértékesítési programjaival.

Ad d) pont: Az Fkbt. hatályos szabályozása alapján az önálló ingatlanként nyilvántartott, tsz. földhasználati jog alatt álló utat, árkot, csatornát és töltést a földkiadási eljárás lezárását követően az ingatlanügyi hatóság a települési önkormányzatok tulajdonába adja. Mivel a törvényjavaslat alapján minden tsz. földhasználati jog alatt álló ingatlan

állami tulajdonba fog kerülni, így Nfatv.-ben biztosítani kell az – utak mellett – az árkok, csatornák és töltések térítésmentes önkormányzati tulajdonba adásának a lehetőségét.

68. §

E § hatályon kívül helyezi az Nfatv.-nek

- a földbirtok-politikai irányelvek érvényesüléséről, a Nemzeti Földalap helyzetéről és az a Nemzeti Földalapot kezelő szervezet tevékenységéről szóló évenkénti országgyűlési beszámolóra vonatkozó előírását és az ezzel összefüggő rendelkezéseket, tekintve, hogy szervezet és a Birtokpolitikai Tanács tevékenysége folyamatosan ellenőrizhető az Országgyűlés által, az NFA tevékenységét az Állami Számvevőszék pedig minden évben ellenőrzi [ad a)–c) pont];
- a kiadatlan részarány-tulajdonos részére – a részarány-tulajdona értékéig – földrészlet felajánlását tartalmazó rendelkezést, mivel a törvényjavaslat szerint a tsz. földhasználati jog alatt álló ingatlanok állami tulajdonba kerülésével összefüggésben a részarány-tulajdonosokat egységesen pénzbeli kártalanítás illeti majd meg [ad d) pont];
- az értékesítésre vagy haszonbérbeadásra szánt földrészletek jegyzékének rendszeres közzétételére vonatkozó rendelkezést, tekintettel arra, hogy a pályázatok folyamatosak és a Nemzeti Földalapot kezelő szervezet az értékesítésre is folyamatosan hirdet meg állami földeket [ad e)–f) pont].

69. §

A Nemzeti Földalap vagyonynyilvántartásának szabályairól szóló 11/2011. (II. 22.) Korm. rendelet szerint a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet a Nemzeti Földalapba tartozó földrészletekről, és az állami tulajdonban álló vagy állami tulajdonba kerülő olyan ingatlanokról, amelyek az ingatlan-nyilvántartás szerint nem kizárólag a Nemzeti Földalapba tartozó földrészletet tartalmaz vagyonynyilvántartást vezet, amelynek alapjául az ingatlan-nyilvántartás, a földhasználati nyilvántartás, az Országos Erdőállomány Adattár adatállománya, a Természetvédelmi Információs Rendszer, valamint a régészeti lelőhelyek és a műemléki területek tekintetében a kulturális örökség védelméért felelős miniszter által vezetett nyilvántartás szolgál. A nyilvántartás meghatározott adatokat, jogokat, tényeket tartalmaz informatikai adatbázisban rögzített módon. A nyilvántartás részét képezi továbbá az okirattár, amely az e rendeletben meghatározott adatokhoz, jogokhoz, tényekhez kapcsolódó, az NFK-nál vagy jogelődjénél keletkezett, illetve hatóságoknál, vagy más szervnél keletkezett, és az NFA-nál rendelkezésre álló okiratokat tartalmazza, ideértve a kapcsolódó térképállományt is.

A 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet a nyilvános pályáztatással történő hasznosítás közös szabályai körében előírja, hogy pályázati felhívásnak tartalmaznia kell a hatályos ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázisból kinyomtatott, megfelelő áttekintést biztosító térképmásolatot.

A Nemzeti Földalapot kezelő szervezet állami vagyonynyilvántartás vezet és állami földvagyonnal kapcsolatos feladatokat végez, ezért indokolt, hogy az Fftv. 3. § (1) bekezdés d)–f) pontjában foglalt adatbázisokhoz díj-, költség- és térítésmentesen közvetlen hozzáférése.

70. §

A törvényjavaslat által módosított Földforgalmi tv. 2. §-a egyrészről hegyközségekről szóló 2012. évi CCXIX. törvény (Hktv.) és a Földforgalmi tv. egymáshoz való viszonyát rendezi, mivel Hktv. elővásárlási és előhaszonbérleti jogra vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz a borszőlő termőhelyi kataszterében nyilvántartott földre. A törvényjavaslat az általános-különös szabályozás kapcsolatára vonatkozó általános elv mentén – a borszőlő termőhelyi kataszterében nyilvántartott föld tekintetében – az elővásárlási és előhaszonbérleti jog vonatkozásában a Hktv. javára biztosítja az eltérést.

71. §

A sem földnek, sem művelés alól kivett területnek nem minősülő halastavak tulajdonosai és üzemeltetői zömében gazdasági társaságok. A halastavak üzemeltetéséhez elengedhetetlen a nem halastóként nyilvántartott, hanem az ingatlanon belüli egyéb, a halastó működtetéséhez szükséges alrészletek használata is. A törvényjavaslat a Földforgalmi tv. 4. §-ától eltérően kimondja, csak azon földrészletekre terjed ki a Földforgalmi tv. hatálya, amelyekben a halastóként nyilvántartott alrészletek dominálnak a más művelési ágak mellett. Az ennek meg nem

felelő földrészek nem tartoznak a törvény hatálya alá, így azok felett a mezőgazdasági termelőszervezet vagy annak nem minősülő jogi személy tulajdonjogot, illetve használati jogosultságot szerezhet.

72. §

Fogalmi pontosítások.

Meghatározza az erdőnek minősülő föld fogalmát, amely az ingatlan-nyilvántartásban erdő és fásított terület művelési ágban nyilvántartott földrészek mellett azokat a kivett területeket is jelenti, amelyekre az ingatlan-nyilvántartásban Országos Erdőállomány Adattárban erdőként nyilvántartott terület jogi jelleg van feljegyezve.

Pontosítja a helyben lakó szomszéd fogalmát, amely szerint a szomszédos föld fekvése szerinti településen kell helyben lakónak lennie a földművesnek, ha a szomszédos föld a jogügylet tárgyát képező föld fekvése szerinti településsel szomszédos településen (településhatáron) fekszik.

A nemzeti park igazgatóságok a törvény erejénél fogva mezőgazdasági termelőszervezetnek minősülnek.

Társult erdőgazdálkodásnak a föld használati jogosultságának erdőbirtokossági társulat részére történő átengedése minősül.

73. §

A törvényes öröklés fogalmának kiterjesztése a Fétv. 8. § (1) bekezdésének megfelelő rendelkezés Földforgalmi tv-be való iktatásával.

74. §

A Földforgalmi tv. hatályos 8. §-a a föld tulajdonjogát érintő más jogügyletek körét nem határozza meg, így ezt a törvényjavaslat pótolja. Ezáltal egyértelművé válik, milyen jognyilatkozatokat, szerződéseket kell biztonsági okmányba foglalni. E körben – az ingatlan-nyilvántartási bejegyzéshez kapcsolódóan – szükséges továbbá a bejegyzési engedély és az ügyleti meghatalmazás nevesítése is.

75. §

A hatályos szabályozás alapján a föld tulajdonjogát a föld fekvése szerinti önkormányzat közfoglalkoztatás és településfejlesztés, valamint szociális földprogram céljára szerezheti meg. E rendelkezést indokolt kiegészíteni a természet védelméről szóló törvénnyel való összhang biztosítása miatt azzal, hogy az önkormányzat a helyi jelentőségű védett természeti területnek minősülő föld tulajdonjogát is megszerezheti a földnek a természet védelméről szóló törvényben meghatározott védelme céljából.

76. §

A tartási és az életjáradéki szerződés esetében nem áll fenn elővásárlási jog. A jogalkalmazás során szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy egymással egyébként bizalmi viszonyban nem álló magánszemélyek nagy számban kötnek földre életjáradéki és tartási szerződést az elővásárlási jog kijátszására, a földforgalmi szabályok megkerülésére, ezért indokolt a szerző fél oldaláról korlátozni ezt a típusú szerződést. A törvényjavaslat ezért kiegészíti a Földforgalmi tv. 12. §-át egy új (3) bekezdéssel, melynek alapján föld tulajdonjogát tartás és életjáradék jogcímén csak közeli hozzátartozó, bevett egyház, illetve annak belső egyházi jogi személye, önkormányzat, és az állam javára lehet átruházni azzal, hogy az állam csak életjáradéki jogviszonyt létesíthet.

A törvényjavaslat a Földforgalmi tv. 12. §-át kiegészítő (4) bekezdésben kizárja a föld tulajdonjogának bizalmi vagyonkezelési szerződés útján való megszerzését.

A bizalmi vagyonkezelés jogintézményének lényege, hogy a vagyonrendelő a vagyont a vagyonkezelő tulajdonába adja, a vagyonkezelő a vagyont kezeli és a vagyonkezelés hasznát a kedvezményezettnek átadja. A tulajdonjog átruházása lényegi előfeltétele a bizalmi vagyonkezelésnek, tulajdonjog átruházása nélkül nem beszélhetünk bizalmi vagyonkezelésről. A tulajdon-átruházásnak a jogcíme a bizalmi vagyonkezelési jogviszony, maga a vagyonkezelés három különböző jogügylettel (szerződés, végrendelet, egyoldalú jognyilatkozat) is létrehozható és két tulajdon átruházási mozzanatból tevődik össze: a vagyonrendelésből és a vagyonkiadásból.

A bizalmi vagyonkezelés érdekében történő tulajdon-átruházás, a vagyonrendelés visszterhes jogügylet, de éppen ellenkező előjellel, mint az adásvételi szerződés, mivel a vagyonkezelő, azaz a tulajdonjogot megszerző fél lesz jogosult díjazásra és nem az átruházó vagyonrendelő. A vagyon kiadása a bizalmi vagyonkezelési jogviszony keretei között ingyenes jogügylet, hiszen a kedvezményezett (vagy adott esetben a vagyonrendelő) az átruházásért nem ad ellenértéket.

Vagyonkezelő elvben mind jogi személy, mind természetes személy lehet. Bárki végezhet bizalmi vagyonkezelői tevékenységet bizalmi vagyonkezelési szerződés alapján: rendszeresen ezen tevékenységet végző bizalmi vagyonkezelő vállalkozásként, vagy a bejelentési kötelezettségének eleget tevő, nem üzletszerűen eljáró bizalmi vagyonkezelőként.

A vagyonkezelő legalapvetőbb kötelezettsége a kezelt vagyon gazdaságos működtetése, megőrzése és gyarapítása. E tevékenység során a vagyonkezelő a kedvezményezett érdekeinek elsődleges figyelembe vétele mellett köteles eljárni. A vagyonkezelőt, tevékenységért díjazás illeti meg, de ingyenesen is teljesítheti feladatát.

A hatályos földforgalmi szabályozás kifejezetten nem zárja ki a bizalmi vagyonkezelési szerződés kötését földre vonatkozóan.

Mindezek alapján a felek között létrejövő bizalmi vagyonkezelési szerződésre és az annak alapján történő tulajdonszerzésre a Földforgalmi tv. földre vonatkozó rendelkezései megfelelően irányadóak lennének, amennyiben a szerződés tárgyát képező földterület művelési ága a törvény 5. § 17. pontja szerinti művelési ágak valamelyikébe tartozik. Vagyis ennek keretében természetesen a Földforgalmi törvény tulajdonszerzési korlátokra vonatkozó rendelkezései is megfelelően alkalmazandóak.

A Földforgalmi tv. – meghatározott kivételekkel – a jogi személyek és a jogi személyiség nélküli szervezetek földszerzését nem teszi lehetővé. Mindezek alapján föld – a jelenlegi jogszabályi környezetben – jogi személy által végzett bizalmi vagyonkezelési tevékenység keretében nem kezelhető. A természetes személyek esetében jelenleg jogértelmezés kérdése a bizalmi vagyonkezelés jogcímén történő tulajdonszerzés lehetősége.

A jogintézmény lényegét tekintve azonban az kifejezetten nem a földnek minősülő ingatlanok hasznosítására került kialakításra. Inkább tekinthető egy befektetési konstrukciónak, ahol is a Ptk. indoklásában foglaltak szerint döntő elem „a tulajdonosi és a döntési (menedzsment) pozíciók szétválasztása”, melynek eredményeként „egy jogalany megkapja a tulajdonosi döntések meghozatalához szükséges jogosultságokat, miközben a vagyon hasznosításával, illetve az azzal való rendelkezéssel kapcsolatos döntéseit úgy kell meghoznia, hogy a vagyon egyes elemei által előállított haszon egy másik jogalany (az „eredeti” tulajdonos vagy az általa meghatározott harmadik személy) vagyonát gyarapítsa.” A földhasználat speciális követelményeivel a bizalmi vagyonkezelés nem vagy csak nehezen egyeztethető össze, ezért az egyértelműség kedvéért indokolt a Földforgalmi tv.-ben rögzíteni, hogy földre vonatkozóan – a vagyonkezelő személyétől függetlenül – bizalmi vagyonkezelési szerződés nem köthető.

77. §

Az üvegházak számának növelését célzó kiemelt kormányzati cél elérése érdekében indokolt lehetővé tenni, hogy a föld tulajdonjogának átruházása esetén a más célú hasznosításra vonatkozó 5 éves tilalom ne terjedjen ki az állandó jellegű növényházak létesítésének esetére.

78. §

A Földforgalmi tv. a 13–15. §-ban foglalt nyilatkozatokat egységesen kezeli, azok hiányához egységesen megtagadási jogkövetkezményt fűz, ugyanakkor a Földforgalmi tv. 14. § (2) bekezdéséhez nem fűz nyilatkozattételi kötelezettséget. Így a hatóságnak ezt a feltételt hivatalból kellene megállapítani, jöllehet az eljáró megyei kormányhivatalnak nincsen erre vonatkozó információja. A módosítás értelmében a szerző fél a Földforgalmi tv. 14. § (2) bekezdésében meghatározott szerzési feltételről a tulajdonjog átruházásáról szóló szerződésben köteles nyilatkozni.

79., 93. §

A tulajdonszerzési jogosultság, valamint a földhasználati jogosultság megszerzéséhez előírt kötelezettségvállalásokat tartalmazó nyilatkozatok megtételét a hatályos földforgalmi szabályozás a szerződésbe

foglaltan és külön okiratban megfogalmazva is lehetővé teszi. A joggyakorlat szinte kizárólagosan eltolódott abba az irányba, hogy a nyilatkozatok a szerződés, illetőleg az elfogadó jognyilatkozat részét képezik. A külön okiratban történő csatolás lehetőségének megszüntetése egyrészt ezen kialakult gyakorlatot követi, másrészt az eljárás egyszerűsítése, egyértelműsítése irányába hat.

80. §

Az állami tulajdonú erdőgazdaságok vonatkozásában indokolt annak biztosítása, hogy a birtokmaximumból eredő korlátozás ne veszélyeztesse a részükre kijelölt közfeladatok ellátását.

81. §

A Földforgalmi tv. 17. §-a taxatíve meghatározza azokat a földszerzési esetköröket, amikor a földszerzési korlát meghaladható. Ide kerül átemelésre a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény (a továbbiakban: Fétv.) 10. §-ában szabályozott cserére vonatkozó rendelkezés az egységes szabályozás céljából.

Továbbá a hatályos rendelkezés csak a Földforgalmi tv. 16. § (1) bekezdésére utal vissza, mint amely 300 hektár földszerzési maximum meghaladható. Méltányolható, hogy a földművesnek nem minősülő belföldi természetes személy és tagállami állampolgár is meghaladhassa – a 17. §-ban felsorolt esetekben – a rá irányadó 1 hektár szerzési korlátot.

A Földforgalmi törvény a törvényjavaslat szerinti 17. § (2) bekezdése abban tér el a 17. § (1) bekezdés d) pontjától, hogy nemcsak 2014. május 1-jén tulajdonban lévő föld, hanem törvényes öröklés útján bármikor megszerzett föld cseréje mentesít a maximumok alól.

82. §

A jogalkalmazás során problémát jelent, hogy a földműves tulajdonostársat csak abban az esetben illeti meg az államot követő ranghelyen az elővásárlási jog, ha az eladó kívülálló, harmadik személynek kívánja értékesíteni a földet, és a tulajdonostárs elővásárlásra jogosultként szeretné megszerezni az ingatlant. A javasolt szabályozás egyértelműsíti azt a helyzetet, amikor a szerződés szerinti vevő tulajdonostárs. A 3 éves tulajdonlás előírása a visszaélések kizárását szolgálja.

A módosítással a jogalkotó támogatni kívánja az osztatlan közös tulajdonban álló földek esetében a tulajdonostárs általi szerzést és ezáltal közvetetten a közös tulajdon megszüntetését.

83., 99. §

Az elővásárlásra jogosultak sorrendjében a 2. helyen áll a földet használó földműves, akiről a Földforgalmi tv. annyit mond, miszerint e személy alatt azt a földművest kell érteni, aki legalább 3 éve használja a földet. Ugyanakkor a 3 éves földhasználat kezdő időpontjának meghatározása sok bizonytalanságot okoz a joggyakorlatban, így indokolt a Földforgalmi tv. 19. § (2) bekezdését azzal kiegészíteni, miszerint az minősül földet használó földművesnek, aki a földhasználati nyilvántartás vagy az erdőgazdálkodói nyilvántartás szerint legalább 3 éve használja a földet.

A törvényjavaslat ugyanezen okból, a volt haszonbérlő megállapítása érdekében egészíti ki a Földforgalmi tv. 47. §-át új (2a) bekezdéssel.

A Földforgalmi tv. 19. § (5) bekezdésében és 47. § (5) bekezdésében foglalt „dologösszességként” történő eladás illetve haszonbérbe adás esete számos jogalkalmazás probléma forrásául szolgál. A szabályozásban szereplő egy mezőgazdasági üzemközpontozóhoz való tartozást jelenleg nem lehet megállapítani, hiszen nincs olyan szabály, ami alapján az üzemközpont nyilvántartásba vételénél be kellene a nyilvántartásba jegyezni az „üzemközpontozóhoz tartozó” összes (akár több száz) földnek a helyrajzi számát, és ilyen regisztrálás teljességgel indokolatlan is lenne. Ezért a törvényjavaslat az azonos földhasználó által használt földeket tekinti azonos dologösszességhez tartozóknak. Ez adásvétel esetében fennállhat akár az eladó, akár a vevő vonatkozásában.

A törvényjavaslat megteremti a lehetőséget arra, hogy több elővásárlásra jogosult egy elfogadó jognyilatkozatban közösen is gyakorolhassa e jogosultságát. Ez független attól, hogy a vételi ajánlat egy vagy több földrészletet tartalmaz. Ez esetben azonban az elővásárlásra jogosultak sorrendjében az elővásárlási jogot közösen gyakorló

jogosultak közül azt a jogosultat lehet csak figyelembe venni, aki a jogosulti rangsor szerint az utolsó helyen áll. Ennek az indoka a visszaélések elkerülése.

84. §

Ha az állam a szerződés szerinti vevő, szükségtelen a szerződést az elővásárlásra jogosultakkal közölni, hiszen az elővásárlási sorrendben első helyen az állam nevében eljáró a Nemzeti Földalapot kezelő szervezet gyakorolja az elővásárlási jogot. Indokolt ezért ezen esetkörrel a Földforgalmi tv. 20. §-ának bővítése, mely kérdés az elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlása érdekében az adás-vételi és a haszonbérleti szerződés hirdetményi úton történő közlésére vonatkozó eljárási szabályokról szóló 474/2013. (XII. 12.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése alatt már szabályozásra került.

Ezen túl a törvényjavaslat kizárja az elővásárlási jogot a földhasználó részarány-tulajdonost megillető vételi jog gyakorlása útján történő földtulajdonszerzés esetére, mivel ez esetben a földhasználónak a vételi jog gyakorlásához legalább 10 éve szakadatlanul birtokolnia kell az érintett földrészlet teljes területét.

85., 96. §

Indokolt elhagyni a szerződésnek a más törvényen alapuló elővásárlási és előhaszonbérletre jogosultakkal (valamint a megállapodáson alapuló elővásárlásra jogosultakkal) való közvetlen közlésre vonatkozó rendelkezést, mivel komoly nehézséget okoz a jogalkalmazásban annak eldöntése, hogy a jóváhagyási eljárás során ezen rendelkezéshez kapcsolódóan van-e vizsgálati kötelezettsége a mezőgazdasági igazgatási szervnek, és amennyiben igen, úgy milyen szankciót fűzhet a közvetlen közlés igazolásának az elmaradásához. Így pl. a nem földműves tulajdonostársaknak a Ptk. alapján, míg a földműves tulajdonostársaknak a Földforgalmi tv. alapján áll fenn elővásárlási joga, azonban az eladónak nincs arról információja, hogy a tulajdonostársak közül – akik az osztatlan közös tulajdonban álló földek sajátosságai miatt akár több százan is lehetnek – kivel kell közvetlenül is közölnie az elővásárlási jogának gyakorlása céljából a szerződést és emellett több esetben is kérdésként vetették fel, hogy a közvetlen közlés megtörténtét hogyan és kinél kell igazolni.

A fentiekén túl a magyarorszag.hu kormányzati honlapon történő egységes közzététel jobban szolgálja az elővásárlási és előhaszonbérleti jog intézményét, tekintettel arra, hogy szélesebb körű hozzáférést biztosít, a közzétett hirdetmények között többféle szempont szerinti keresést tesz lehetővé, valamint a közzététel dátuma és a nyilatkozattételre rendelkezésre álló határidő is könnyebben nyomon követhető. Így a szerződésnek az önkormányzati hirdetőtáblán való kifüggesztése már csak kiegészítő, tájékoztató szerepet töltené be a törvényjavaslat szerint.

Ennek alapján a törvényjavaslat megfordítja a szerződésnek a jogosultakkal való közlés módjához kapcsolódó joghatást, mert a joghatályos közlésnek a kormányzati portálon való közzététele, és nem a polgármesteri hivatal hirdetőtábláján való kifüggesztése lesz.

86. §

A törvényjavaslat azért pontosítja a Földforgalmi tv. 23. § (3) bekezdését, mert egy elővásárlásra jogosult esetén is szükséges e jogosultat gyakorlót a vevővel rangsorolni.

A vevő vonatkozásában bár kötelezően előírta a Fétv. 13. § (3) bekezdése, hogy meg kell jelölni ez elővásárlási jogosultág jogalapját, nem fűződött szankció ahhoz, ha a vevő valótlan elővásárlási jogosulti pozíciót jelölt meg, mindazonáltal ezzel megtevesztette az elővásárlásra jogosultakat.

87., 98. §

A Földforgalmi tv. 29. § (1) bekezdése szerint, ha a mezőgazdasági igazgatási szerv több, azonos ranghelyen álló elővásárlásra jogosult javára hozhatna jóváhagyó döntést, akkor ezen elővásárlásra jogosultak közül az eladó, illetve meghatározott esetben a mezőgazdasági igazgatási szerv választása szerinti jogosultat jelöli ki arra, hogy az adás-vételi szerződés szerinti vevő helyébe lépjen. Abban az esetben, ha a szerződés szerinti vevő és az elfogadó jognyilatkozatot tevő elővásárlásra jogosult áll azonos ranghelyen, számos esetben – indokolatlanul – szintén a választás jogát gyakoroltatták az eladóval. A törvényjavaslat által megállapított Földforgalmi tv. 28/A. §-a ezért kimondja, hogy ha a mezőgazdasági igazgatási szerv a szerződés szerinti vevő és a vele azonos ranghelyen álló

elővásárlásra jogosult javára egyaránt hozhatna jóváhagyó döntést, akkor az adás-vételi szerződés szerinti vevővel kell jóváhagyni a szerződést. Ez esetben ugyanis az eladó azzal már „választott” az azonos ranghelyen álló jogosultak közül, hogy a szerződés szerinti vevővel kötötte meg a szerződést, így a Földforgalmi tv. 29. §-ának alkalmazása mellőzendő.

Azonos okból egyszül ki a törvényjavaslat alapján a Földforgalmi tv. új 53/A. §-sal a haszonbérleti szerződések esetében.

88. §

A 2018. évi CXXXVI. törvény új tulajdonszerzési módként vezette be a föld tulajdonjogának a 67/A. § alapján vételi jog érvényesítésével történő megszerzését. Ezen szerződmód tekintetében szükséges meghatározni az alkalmazási szabályokat.

89. §

A törvényjavaslat e §-a a 24/2017. (X. 10.) AB határozat által megállapított mulasztásos alkotmányértés orvoslására irányul.

90. §

A törvényjavaslat a Földforgalmi tv.-nek a jogalkalmazásban nehézséget okozó 36. § (1) bekezdés g) pontját pontosítja.

A 384/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 21. § (11) bekezdése úgy rendelkezik, miszerint „Több mező- és erdőgazdasági hasznosítású földnek minősülő, önálló helyrajzi számú ingatlant érintő telekalakítás ingatlan-nyilvántartási átvezetésekor, ha a telekalakítás következtében valamelyik tulajdonos tulajdoni hányadát képező földterület(ek) nagysága meghaladja az ingatlan-nyilvántartásban a kiinduló állapot szerinti tulajdoni hányadból számítható területnagyságot, igazolni kell, hogy a többlet terület megszerzésére vonatkozóan a Földforgalmi tv. szerinti hatósági jóváhagyás megtörtént.”

Ennek alapján az ingatlan-nyilvántartási átvezetéskor vizsgálni kell, hogy az egyes tulajdonosok tulajdoni hányada telekalakítás következtében változott-e. A tulajdoni hányad növekedése (tehát a természetben földterület szerzése) esetén ugyanis a szerzést megalapozó, a mezőgazdasági igazgatási szerv által jóváhagyott, bejegyzés alapjául szolgáló okirat becsatolása szükséges. Amennyiben az ingatlan-nyilvántartási átvezetésnél ez nem áll rendelkezésre, a kérelem visszautasításának van helye az Inyvtv. 39. § (4) bekezdésének g) pontja értelmében.

Az ügyfelek több esetben azért kérik a földnek minősülő ingatlanra a telekalakítási eljárás lefolytatását, hogy a telekalakítás következtében – amikor valamelyik tulajdonos tulajdoni hányadát képező földterület(ek) nagysága meghaladta az ingatlan-nyilvántartásban a kiinduló állapot szerinti tulajdoni hányadból számítható területnagyságot – tulajdonjog átruházásra kerüljön sor és így a Földforgalmi tv. 36. § (1) bekezdés g) pontjára hivatkozással mentesüljenek a mezőgazdasági igazgatási szerv hatósági jóváhagyása alól.

A Földforgalmi tv. ezen módosításával a két jogszabály közötti összhang is biztosított válik.

91. §

A törvényjavaslat kiegészíti a Földforgalmi tv. 37. §-át a haszonélvezeti jog, illetve a használat jogának végintézkedéssel történő alapításának esetével, továbbá kimondja, hogy a Földforgalmi tv. e fejezetének rendelkezéseit a föld tulajdonjogának a haszonélvezeti jog fenntartásával történő átruházása esetén a fenntartott haszonélvezeti jog vonatkozásában nem kell alkalmazni.

92., 115. §

A jogalkotás fő célja a tulajdonosok és gazdálkodók élethelyzeteihez alkalmazkodó új, erdőspecifikus hasznosítási, használati jogcíme (szerződés típusok) kialakítása és azok hatékony, kis érdeksérelmi kockázatokkal járó működését elősegítő szabályozása.

A releváns élethelyzetek meghatározása tekintetében az erdőgazdálkodási döntésekben, tevékenységekben való tulajdonosi részvételi hajlandóságokat és lehetőségeket, az erdőgazdálkodás hozamainak kockázataival, elosztásával kapcsolatos elvárásokat, illetve lehetőségeket, valamint a tulajdonosi társulási hajlandóság lehetséges eseteit szükséges áttekinteni. Ennek mentén az erdőgazdálkodási tevékenységben való tulajdonosi közreműködés lehetősége és az erdőgazdálkodás hozamainak elosztásával kapcsolatos elvárások, illetve lehetőségek tekintetében – különösen a társult erdőgazdálkodás során – új szerződés típusokat kell kialakítani, mert a jelenlegi keretek nem nyújtanak megfelelő lehetőséget a felek számára.

A javaslat biztosítja a tulajdonosok számára az osztatlan közös tulajdonukban álló erdő saját jogú használatát polgári jogi társaság formájában. Ebben az esetben a gazdálkodás folyhat az egész ingatlanon vagy annak meghatározott részén. A tulajdonostársak mint tagok a vagyoni hozzájárulásukat a tulajdoni hányaduknak megfelelő mértékben kötelesek teljesíteni, azonban nem minősül vagyoni hozzájárulásnak a tag tulajdonában álló föld vagy ahhoz kapcsolódó jog rendelkezésre bocsátása. A tulajdonostársaknak maguk közül képviselőt kell választani az ügyek vitelére, aki az erdőgazda lesz. Az erdészeti hatóság az erdőgazdálkodói nyilvántartásba erdőgazdálkodóként az erdőgazdát jegyzi be. Mivel a polgári jogi társaságban való tagság közvetlenül kötődik a föld tulajdonlásához, így a polgári jogi társasági szerződés megszűnik bármely a tag halála vagy jogi személy tagesetében megszűnése, bármelyik tag kizárása, vagy bármely tag tulajdonjogának megszűnése (elidegenítése) esetén.

A javaslat újraszabályozza az erdőnek minősülő föld használati jogosultságának átengedésére vonatkozó jogcímekeket, meghatározva azok tartalmát. Ezen jogcímekek az erdőgazdálkodási haszonbérleti szerződés, az erdőgazdálkodási integrációs szerződés és az erdőkezelési szerződés.

Ha a földrészleten belül több alrészlet található, a melyek közül az erdőnek minősülő terület nagysága meghaladja az 1 hektárt, akkor ezen terület használati jogosultságát csak külön szerződéssel lehet átengedni, azaz külön szerződést kell kötni a földrészleten belül található erdőnek nem minősülő művelési ágú területre és az erdőnek minősülő területre. Értelmező rendelkezésként a javaslat meghatározza, hogy ha a földrészleten belül 1 hektár terület nagyságot meg nem haladó erdőnek minősülő terület és erdőtől eltérő művelési ágú más terület is található, a teljes földrészletet erdőnek kell tekinteni, ha az erdőnek minősülő terület nagysága meghaladja a más művelési ágú területnek vagy területeknek együttes nagyságát.

Mind az erdőgazdálkodási haszonbérleti és mind az erdőgazdálkodási integrációs jogviszony lehetőséget ad arra, hogy a tulajdonos a részére járó ellenszolgáltatást akár részben vagy egészben természetben (fában vagy más haszonvételben) kaphassa meg.

Az erdőgazdálkodási haszonbérleti szerződés speciális haszonbérleti szerződés. Erdőgazdálkodási haszonbérleti szerződést az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvény végrehajtására kiadott rendeletben meghatározott feltételeknek megfelelő erdőgazdálkodásra jogosult erdészeti szakirányító vállalkozás köthet.

Ha a felek másként nem állapodnak meg az erdőgazdálkodási haszonbérleti szerződéssel a hasznok szedésének joga kizárólag a növedék mértékéig terjed, azaz azt a vagyonmennyiséget kell visszaadni a bérbeadó részére a jogviszony megszűnésekor, amekkora értéket a jogviszony létrejöttékor az erdő képviselt. Ennek való megfelelés érdekében az erdőgazdálkodási haszonbérleti szerződésben meg kell határozni az erdő faállományának a szerződés időtartama lejáratkori elvárt értékét és az értékszámítás módszertanát. A szerződésnek az időtartama lejáratán kívüli bármilyen okból történő megszűnésekor a faállománynak a szerződés időtartama lejáratkori elvárt értékének és a szerződés megszűnésekor ténylegesen fennálló értékének nettó jelenértéke negatív különbözetéből számított csökkenés értékét a haszonbérletnek a tulajdonos részére, míg pozitív különbözetéből számított gyarapodás értékét – ha a felek kifejezetten így állapodnak meg – a tulajdonosnak a haszonbérlet részére meg kell térítenie.

Az erdőgazdálkodási haszonbérleti szerződés lejártát követően az erdőt olyan állapotban kell visszaadni, hogy az erdőgazdálkodási tevékenység folytatható legyen.

Garanciális szabályként a javaslat rögzíti, hogy a haszonbérlet csak akkor végezhet véghasználatot, ha a szerződésben a felek erről kifejezetten megállapodtak és a haszonbérlet kötelezettséget vállalt az erdőfelújításra vagy biztosítékot nyújtott az erdőfelújítás költségeire. A biztosíték másra nem használható fel és azt illeti, aki az erdőfelújítást elvégezte. Ha a felek nem állapodtak meg a véghasználat lehetőségéről, azonban valamely nem tervezett külső okból erdőfelújítási kötelezettség keletkezik és ezzel összefüggésben a haszonbérlet fakitermelést

végez, abban az esetben is a haszonbérlőnek kötelezettséget kell vállalnia az erdőfelújításra vagy biztosítékot kell nyújtania az erdőfelújítás költségeire.

A haszonbérleti szerződés általános szabályaitól eltérően a szerződő felek az erdőgazdálkodási haszonbérleti szerződésben haszonbérleti díjfizetési időszakként egy évnél hosszabb időszakot is meghatározhatnak, valamint a haszonbérleti díjfizetési idősakra járó haszonbér megfizetésére a haszonbérleti díjfizetési időszak lejártát megelőző időpontot, illetve előlegfizetést is kiköthetnek.

Az erdőgazdálkodási integrációs szerződés alapján az integrátor az előzetesen közzétett általános szerződési feltételekben meghatározza azokat a feltételeket, amelyek alapján az adott erdőt az erdőgazdálkodásába tartozó földek portfóliójának körébe bevonja, valamint ezen portfólió együttes összehangolt érdekei alapján az adott önálló erdőgazdálkodási egység területén saját nevében erdőgazdálkodik és ellenértékként a tulajdonos részére járadékot fizet. A jogcím lehetővé teszi, hogy a portfólión belül a bevételeket és a kiadásokat egymással összevegyesse, a tulajdonos javára fizetendő járadék összegét a teljes portfólióban elért eredmények figyelembe vételével fizesse meg.

Az általános szerződési feltételekben meghatározott erdőgazdálkodói feladatok körébe nem tartozó plusz szolgáltatásokat a tulajdonos külön megállapodás alapján térítés ellenében igényelheti az integrátortól.

Az erdőgazdálkodási integrációs szerződés írásban, erdőgazdálkodásra jogosult erdészeti szakirányító vállalkozás által és legalább tíz, legfeljebb ötven év határozott időre köthető. Az integrátor a tárgyév vonatkozásában az erdőgazdálkodási tevékenységek bevételeiről és költségeiről, valamint a tulajdonos részére fizetett járadékról legkésőbb az elszámolási időszakot követő év június 30-ig részletes beszámolót készít.

A stabil gazdálkodás biztosítása érdekében (azaz a szerződésalkötéskor kalkulált járadék megfizetésére és az eredményes erdőgazdálkodás biztosítására) az erdőgazdálkodási integrációs szerződés rendes felmondással nem szüntethető meg. A tulajdonos azonnali hatállyal felmondhatja az erdőgazdálkodási integrációs szerződést, ha az integrátor a feladatait nem, vagy olyan módon látja el, amely súlyosan veszélyezteti az erdőnek minősülő föld fennmaradását, a fenntartható erdőgazdálkodást, vagy járadékfizetési vagy a számadási kötelezettségének nem tesz eleget.

Az integrációs szerződés bármilyen okból történő megszűnésekor a faállományban a szerződés hatálybalépésekor fennálló és a szerződés megszűnésekor fennálló nettó jelenértéke pozitív különbözetéből számított gyarapodás értékét a tulajdonosnak az integrátor részére meg kell térítenie, hiszen ezen bevételekhez az integrátor arányosan hozzájárhatott volna, ha a szerződés az eredeti futamidőre hatályban marad. Ugyanakkor nyilvánvalóan nem kell megtéríteni azokat a gyarapodásokat, amelyeket a külön megállapodás alapján maga a tulajdonos finanszírozott meg.

Az erdőkezelési szerződés alapján az erdőkezelő a tulajdonos javára, de saját nevében eljárva gazdálkodik és gyakorolja az erdei haszonvételeket. Köteles a tulajdonos mindenkor egyéni érdekeit figyelembe venni, a kezelt erdőt az előre láthatóan fenyegető kockázatokkal szemben megóvni. A tulajdonos közvetlen irányítja az erdőkezelőt, finanszírozza az erdőgazdálkodás költségeit, maga az erdőkezelő a szükséges szakmai ismereteket és tevékenységet biztosítja, amely tevékenységéért díj illeti meg. Ez a díj az erdőkezelő közreműködésének ellenértéke magában foglalja az erdőgazdálkodási tevékenység költségeit is.

Ha a felek másként nem állapodnak meg, az erdőgazdálkodásból eredő bevételeket a tulajdonos nevében eljárva az erdőkezelő szedi be, amelyből a díj levonását követően keletkező jövedelmet a tulajdonos részére megfizeti. A tárgyévet követő időszakban felmerülő erdőfelújítási kötelezettség költségeinek fedezetét a tulajdonos biztosítja az erdőkezelő számára, vagy a felek erre vonatkozó megállapodása alapján az erdőkezelő a kifizetés során a felmerülő költségek fedezetéül szolgáló összeget visszatarthatja.

Figyelemmel arra, hogy a kezelt erdő a tulajdonos érdekkörébe tartozik, így az az erdőkezelő saját vagyonától és az általa kezelt más erdőtől elkülönült vagyont képez, amelyet az erdőkezelő köteles külön nyilvántartani. A kezelt erdőre, valamint az erdőgazdálkodásból eredően beszedett bevételekre az erdőkezelő hitelezői és az erdőkezelő által kezelt más erdők hitelezői nem támaszthatnak igényt.

Az erdőkezelő a tulajdonos kérésére a kezelt erdőről köteles tájékoztatást adni, amelynek ki kell terjednie a kezelt erdő tényleges és várható gyarapodására, értékére, továbbá a kezelt erdőt érintően felmerülő kötelezettségekre.

Az erdőkezelő az erdőgazdálkodási tevékenységek bevételeiről és költségeiről, valamint a tulajdonost illető és részére kiadott jövedelemről legkésőbb az elszámolási időszakot követő év június 30-ig részletes beszámolót készít.

Erdőkezelési szerződés határozatlan időre is köthető, rendes felmondással 12 hónapos felmondási idővel szüntethető meg. A tulajdonos azonnali hatállyal felmondhatja az erdőkezelési szerződést, ha az erdőkezelő a feladatait nem, vagy olyan módon látja el, amely súlyosan veszélyezteti az erdőnek minősülő föld fennmaradását, a fenntartható erdőgazdálkodást, vagy az erdőkezelő a tájékoztatási vagy számadási kötelezettségének nem tesz eleget, vagy az erdőgazdálkodás jövedelmét – a díj levonását követően – az erdőkezelő nem fizeti meg a tulajdonosnak.

Erdőkezelő erdőgazdálkodásra jogosult erdészeti szakirányító vállalkozás lehet. Az erdőkezelésre irányuló szerződést írásba kell foglalni. Közös tulajdonban álló önálló erdőgazdálkodási egység esetén a szerződés létrejöttéhez az érintett tulajdonostársak tulajdoni hányad alapján számított többségének írásbeli döntése szükséges.

94. §

A törvényjavaslat e §-a egyértelművé kívánja tenni, hogy földre előhaszonbérleti jog szerződéssel nem alapítható, ellenkező esetben a szerződés törvény erejénél fogva semmis.

95. §

A módosítás előhaszonbérleti jogot biztosít azon erdőgazdálkodók számára, akik úgynevezett megbízási szerződéssel művelték az erdőt.

A jogalkalmazás során nehézséget jelent – a vonatkozó speciális rendelkezés hiánya okán –, hogy amennyiben egy föld erdőnek minősül és erdőnek nem minősülő alrészletet egyaránt tartalmaz, miként kell az előhaszonbérleti sorrendet vizsgálni. A módosítással egyértelműen meghatározásra kerül, hogy abban az esetben, ha egy földrészleten belül az erdőnek minősülő föld területnagysága meghaladja az erdőnek nem minősülő föld területnagyságát, úgy az előhaszonbérleti jogosultsági sorrend tekintetében az erdőnek minősülő földre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni a teljes föld vonatkozásában.

97. §

A haszonbérleti szerződésnek érvényességi és hatályosulási feltételeknek való megfeleléség szempontjából történő vizsgálatának szabályai.

100. §

A haszonélvezeti jog alapításáról szóló szerződés hatósági jóváhagyástól mentes jogügylet, így az ingatlan-nyilvántartási eljárásban kell vizsgálnia az ingatlanügyi hatóságnak, hogy a szerződés nem ütközik-e szerzési korlátba, tilalomba. Amennyiben a haszonélvezeti jogot nem közeli hozzátartozó javára engedik, vagy 20 éves időtartamnál hosszabb időtartamra alapítják, úgy a szerződés semmis a Földforgalmi tv. 37. §-a értelmében, és az ingatlanügyi hatóság a Földforgalmi tv. 61. §-a alapján az okirat nyilvánvaló érvénytelensége esetére irányadó szabályok szerint jár el. A 61. § ez idáig nem tartalmazta a haszonélvezeti jog ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésének esetkörét, a módosítás célja ezen hiányosság kiküszöbölése.

101. §

A Földforgalmi tv. 64. § (1) bekezdésében foglaltak szerint, ha a 63. §-ban foglalt bírság kiszabása ellenére a kötelezett 6 hónap elteltével sem állítja helyre a jogszerű állapotot, a mezőgazdasági igazgatási szerv – az erdőnek minősülő föld kivételével – a 65. §-ban meghatározottak szerint intézkedik a föld kényszerhasznosításba adásáról. A jelenleg hatályos 64. § (2) bekezdésben foglaltak szerint az (1) bekezdésében megállapított – 6 hónapos – időtartam kezdetét attól a naptól kell számítani, amely napon a kötelezettel szemben a kényszerhasznosítás elrendeléséről szóló határozat jogerőre emelkedett. Ez utóbbi rendelkezés szerinti, a 6 hónapos időtartam kezdő időpontjára vonatkozó meghatározás ugyanakkor nem helytálló, ugyanis a mezőgazdasági igazgatási szerv csak bírság kiszabását követően intézkedik a föld kényszerhasznosításba adásáról, így indokolt a 64. § (2) bekezdésének

pontosítása és a 6 hónapos időtartam kezdő időpontjának a kötelezettel szembeni, a bírság kiszabásáról rendelkező határozat véglegessé válásának napjától való számítása.

Mindemellett a törvényjavaslat pontosít amiatt is, mert a hatályos rendelkezés értelmében nem vonatkozik arra a tulajdonosi kötelezett köre a szankció, akik nem adásvétel jogcímén szerezték meg a föld tulajdonjogát.

102. §

A törvényjavaslat kiegészíti a Földforgalmi tv. 72. §-ában foglalt felhatalmazó rendelkezést azzal, hogy a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg a föld tulajdonjogának a 67/A. § alapján vételi jog gyakorlása útján történő megszerzésének részletes szabályait.

103. §

A törvényjavaslat alkalmazási, illetve átmeneti rendelkezéssel egészíti ki a Földforgalmi tv-t a tartás és az életjáradék jogcímén kötött tulajdonjogot átruházó szerződéseket érintő hatósági jóváhagyási és ingatlan-nyilvántartási eljárás, továbbá a örökös tulajdonszerzésének megtagadása esetén az őt megillető kártalanítás vonatkozásában.

104. §

A törvényjavaslat szövegcsere módosításokat tartalmazó és a hatályon kívül helyező rendelkezései a fent jelzett módosító rendelkezésekhez kapcsolódnak vagy pontosító jellegűek. A fentebb már jelzett szövegcsere módosításokon illetve az egyértelmű nyelvtani pontosításokon túl az alábbiakat tartalmazzák még e §-ok.

ad c) pontja: Az örökösként érdekelt a hagyatéki eljárásban az általa megszerzett, a Földforgalmi tv. szerinti mező-, erdőgazdasági hasznosítású földet, vagy tanyát ajándék jogcímén a Magyar Államnak felajánlhatja. Ekkor a közjegyző a felajánlott vagyontárgyat ajándék jogcímén a Magyar Államnak adja át az ajándékozó örökösként érdekelt közbelső jogszerzése megállapításával. Indokolt ezen esetkör kivétele a Földforgalmi tv. hatálya alól.

ad g) és p) pontja: egyértelművé teszi, hogy mind az engedélyköteles, mind az engedélyhez nem kötött, de bejelentés-köteles takarmányvállalkozás hivatkozhat a Földforgalmi tv. 18. § (2) bekezdés a) pont ab) alpont, valamint a 46. § (3) bekezdés a) pont ab) alpont alatti elővásárlási és előhaszonbérleti jogosultságra.

ad s) pontja: A Földforgalmi tv. 48. §-a nemcsak a Földforgalmi törvényen, hanem más törvényen alapuló előhaszonbérleti jogra is kiterjedjen, ezért indokolt a rendelkezés pontosítása.

A hatályon kívül helyező rendelkezések deregulációs és pontosító célúak, valamint összefüggnek a tervet módosító rendelkezéseivel.

105. §

Deregulációs rendelkezések.

106. §

A Fétv. 6. § (2) bekezdésének pontosítását az indokolja, hogy az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv a hatósági bizonyítványban az állatsűrűséget nem tudja igazolni, mivel nem rendelkezik az állatsűrűség kiszámításához szükséges, a szerző fél birtokában lévő földterület terület nagyságára vonatkozóan adattal. Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv a nyilvántartás szerinti állatlétszám alapján megállapított állategységet tudja igazolni a hatósági bizonyítványt.

107. §

A jogalkotói szándék arra irányult, hogy a vevőnek kizárólag arról kell nyilatkoznia a szerződésben, ha érvényesíteni kívánja az elővásárlási jogosultságát. Következésképpen amennyiben ilyen nyilatkozatot nem tartalmaz a szerződés, úgy a mezőgazdasági igazgatási szervnek úgy kell tekintenie, hogy a jogosultság nem áll fenn, vagy nem kívánja érvényesíteni azt. Így figyelemmel a jogalkotói szándékra, annak érdekében, hogy a jogszabály szövegezése annak megfelelően, pontosítani szükséges a rendelkezést.

108. §

Csak az elővásárlásra jogosultra nézve írja elő a törvény, hogy az elfogadó jognyilatkozathoz csatolni kell az elővásárlási jogosultságot bizonyító okiratokat is, a vevő vonatkozásában nem írja elő. Elvárható követelmény, hogy a vevő és az elővásárlásra jogosult az elővásárlási jogosultság igazolása tekintetében azonos szabályozás, azonos elbírálás alá essen, ezért a módosítás következtében, amennyiben a vevő elővásárlási jogosulti pozíciót jelöl meg az adásvételi szerződésben, és a jogosultságot okirattal igazolni kell (például ökológiai tanúsítvány, állattartó telep működése), úgy az adásvételi szerződés jegyzőhöz történő benyújtásakor csatolni kell az igazolásokat.

109. §

A törvényjavaslat alapján a mezőgazdasági igazgatási szerv számára lehetővé válik, hogy a jogügylet hatósági jóváhagyása iránti eljárásban adatszolgáltatást kérhessen a takarmány-vállalkozásokról vezetett nyilvántartásban szereplő adatokról, valamint a vetőmag-előállítókról vezetett nyilvántartásban szereplő adatokról.

110. §

A törvényjavaslat kiegészíti ki a Fétv.-t azzal az esettel, ha a helyi földbizottság a rá irányadó határidőn belül nem adja ki az állásfoglalását. A helyi földbizottságnak a hatósági jóváhagyási eljárásban betöltött státuszára is tekintettel a „hallgatása” nem akadályozhatja meg az döntéshozatalt, így ez esetben is fennáll a mezőgazdasági igazgatási szervnek fennálló döntési kötelezettsége.

111. §

A 2018. évi CXXXVI. törvény új tulajdonszerzési módként vezette be a föld tulajdonjogának a 67/A. § alapján vételi jog érvényesítésével történő megszerzését. Ezen szerzősmód tekintetében szükséges meghatározni a speciális eljárási szabályokat.

Annak érdekében, hogy a vételi jog jogosultja a vételi jogának gyakorlása során az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tulajdont szerezhessen, szükséges a Földforgalmi törvény és az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény koherenciájának megteremtése. Az Inytv. általános szabályai alapján az ingatlan-nyilvántartásba jogot bejegyezni vagy a bejegyzett jogosult bejegyzést engedő feltétlen és visszavonhatatlan hozzájárulásával lehetséges (bejegyzési engedéllyel), vagy pedig olyan bírósági vagy hatósági határozattal, mely a felek megállapodását, ezáltal a bejegyzett jogosult nyilatkozatát pótolja. A tárgyi eljárásban a bejegyzett tulajdonostól az érdekellentétre tekintettel értelemszerűen nem várható el, hogy a bejegyzési engedélyt megadja. Ennél fogva azonban, a jogszerű bejegyzések érdekében indokolt a kétséget kizáróan, törvényben kijelölni egyfelől azon okiratokat, melyek az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés alapjául szolgálnak, másfelől a mezőgazdasági igazgatási szerv határozatát, mint a bejegyzett tulajdonos nyilatkozatának pótlásának minősülő okiratot.

112. §

A jogalkotói szándék arra irányult, hogy a haszonbérletnek kizárólag arról kell nyilatkoznia a szerződésben, ha érvényesíteni kívánja az előhaszonbérleti jogosultságát. Következésképpen amennyiben ilyen nyilatkozatot nem tartalmaz a szerződés, úgy a mezőgazdasági igazgatási szervnek úgy kell tekintenie, hogy a jogosultság nem áll fenn, illetve azzal a haszonbérlet nem kíván élni. Így figyelemmel a jogalkotói szándékra, annak érdekében, hogy a jogszabály szövegezése annak megfelelően, pontosítani szükséges a rendelkezést.

113. §

Csak az előhaszonbérletre jogosultra nézve írja elő a törvény, hogy az elfogadó jognyilatkozathoz csatolni kell az előhaszonbérleti jogosultságot bizonyító okiratokat is, a haszonbérlet vonatkozásában nem írja elő. Elvárható követelmény, hogy a haszonbérlet és az előhaszonbérletre jogosult az előhaszonbérleti jogosultság igazolása tekintetében azonos szabályozás, azonos elbírálás alá essen, ezért a módosítás következtében, amennyiben a haszonbérlet előhaszonbérletre jogosulti pozíciót jelöl meg az adásvételi szerződésben, és a jogosultságot okirattal igazolni kell (például ökológiai tanúsítvány, állattartó telep működése), úgy a haszonbérlet szerződés jegyzőhöz történő benyújtásakor csatolni kell az igazolásokat.

114. §

A Fétv. hatályos 68. § (2) bekezdés d) pontja csak a határozatlan időtartamra kötött szívességi földhasználati szerződések esetén rendelkezik a szerződő felek közötti közeli hozzátartozói viszony megszűnésével bekövetkező szerződés megszűnési októl. Ezt indokolt kiterjeszteni a határozott időtartamra kötött szívességi fölhasználatokra is.

116–117. §

A törvényjavaslat a szövegcsere módosításokat tartalmazó és a hatályon kívül helyező rendelkezései alapvetően technikai és pontosító jellegűek.

A 109. § b) és a 110. § a) pontja szerinti módosítást az indokolja, hogy a Földforgalmi tv. és a Fétv. alkalmazásában egységesen végintézkedésnek minősül a végrendelet, az öröklési szerződés és a halál esetére szóló ajándékozás. A Földforgalmi tv. és a Fétv. is következetesen a végintézkedés megjelölést használja a Fétv. 8. §-ának kivételével. Ezért a törvényjavaslat a Fétv. 8. §-ában végrendelet helyett végintézkedést rögzít.

A 109. § e) pontja szerinti módosítás indoka az, hogy a Nemzeti Földalapot kezelő szervezet az esetek többségében nem tud a Fétv. által megállapított 30 napos határidőn belül reagálni a hozzá érkező használati megosztásról szóló, vagy haszonbérleti ajánlatra. Így viszont a „hallgatásával” a Nemzeti Földalapot kezelő szervezet – akaratán kívül – olyan partnerekkel kerülhet szerződéses viszonyba, akik nem felelnek meg az Nfatv. előírásainak, illetve az így létrejövő hasznosítási jogviszonyok esetében a naprakész vagyon-nyilvántartás, a közérdekű adatok megfelelő kezelése, és adott esetben az államot megillető használati ellenérték beszedése is problémássá válik.

Indokolt ezért egységesen (más joganyagok esetében is) a címzett a nyilatkozattételre megszabott határidőt 30 nap helyett 60 napban meghatározni.

A 109. § g) pontja szerinti módosítás indoka az, hogy a helyi földbizottsággént eljáró kamara nem jogosult kezelni a természetes személy természetes személyazonosító adatait, részére a mezőgazdasági igazgatási szerv csak az ügyfél nevét, lakcímét és az állampolgárságra vonatkozó adatát, valamint a kamarai tagsági azonosító számát adhatja át a Fétv. 28. § (2) bekezdése szerint.

A Fétv. egyes rendelkezéseinek hatályon kívül helyezését tartalmazó 110. § b), d) és e) pontja a Földforgalmi tv. 17. §-ának, 21. §-ának és 49. §-ának a törvényjavaslat szerinti módosításaival függ össze, azokhoz kapcsolódik. A 110. § c) pontjában foglaltakat pedig a hatályon kívül helyezni kívánt Fétv. 13. § (4) bekezdésében foglalt adatok célhoz kötöttségének hiánya indokolja.

**Végső előterjesztői indokolás
az egyes törvényeknek a piacfelügyelettel összefüggő módosításáról szóló 2020. évi XLI. törvényhez***ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS*

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A piacfelügyeletről és a termékek megfelelőségéről, valamint a 2004/42/EK irányelv, továbbá a 765/2008/EK és a 305/2011/EU rendelet módosításáról szóló 2019. június 20-i (EU) 2019/1020 európai parlamenti és tanácsi rendelet [a továbbiakban: (EU) 2019/1020 rendelet] megalkotására azért került sor, mert a belső piacon értékesített termékek számának növekedése piacfelügyeleti és fogyasztóvédelmi problémákat okozott. Az elmúlt években európai uniós szinten a veszélyes termékekre vonatkozó európai gyors riasztási rendszerbe (RAPEX új nevén: Safety Gate) a tagállamok több mint 2000 bejelentést küldtek veszélyes, a fogyasztókra nézve súlyos kockázatot jelentő termékekből. Különösen problémás a fogyasztók által a harmadik országokból közvetlenül online megrendelt termékek piacfelügyelete. Az előterjesztés minden hazai piacfelügyeleti hatóságra vonatkozik.

Az (EU) 2019/1020 rendelet számos újítása mellett kiemelendő a gyakorlatban eddig is létező logisztikai szolgáltató – fulfilment house – részére piacfelügyeleti kötelezettségek megállapítása. Az (EU) 2019/1020 rendelet kiegészíti a gazdasági szereplő fogalmát. Ha nincs az Unió területén letelepedett gyártó, importőr vagy meghatalmazott képviselő, akkor gazdasági szereplőnek kell tekinteni a logisztikai szolgáltatót is. Az (EU) 2019/1020 rendelet 3. cikk 11. pont alapján a logisztikai szolgáltató az a természetes vagy jogi személy, aki, vagy amely kereskedelmi tevékenysége során legalább két szolgáltatást kínál az alábbiak közül: raktározás, csomagolás, címzés és feladás az érintett termékek tulajdonlása nélkül, kivéve a postai és csomagkézbesítési szolgáltatásokat, valamint bármely más postai szolgáltatást vagy áru fuvarozási szolgáltatást. Eddig a logisztikai szolgáltatók lényegében raktárként funkcionáltak, velük szemben piacfelügyeleti hatósági eljárás lefolytatására hatáskör hiányában nem volt lehetőség. Az Unióban letelepedett gyártó, importőr és meghatalmazott képviselő hiányában az (EU) 2019/1020 rendelet alapján szükség szerint a logisztikai szolgáltató esetén is hatáskört kapnak a piacfelügyeleti hatóságok, így lehetőség lesz velük szemben is piacfelügyeleti hatósági eljárás lefolytatására. Ezzel a korábbi előírások szerint „megszakadt” értékesítési lánc az új szabályok alapján folyamatos lesz, tehát lesz olyan szereplő, akivel szemben a piacfelügyeleti hatóság el tud járni. A piacfelügyeleti hatóságok gyakorlata alapján ennek leginkább az online kereskedelem és az online piacfelügyelet terén van jelentősége.

A piacfelügyeleti hatóságok súlyos kockázat esetén, amennyiben más hatékony eszköz nem áll rendelkezésre, hatáskört kapnak:

online interfészről (honlap és applikáció) tartalom eltávolítására,
online interfészre való belépéskor kifejezett figyelmeztetés megjelenítésére, valamint az online interfészre való belépés korlátozására.

Az online interfészen ez esetben a honlapot, applikációt kell érteni. A cél, hogy a veszélyes pl.: a forgalomból kivont termékek a webáruházakban ne legyenek elérhetők a fogyasztók részére.

A „honlapblokkolás” gyakorlati megvalósítását azonban nem a piacfelügyeleti hatóságok, hanem a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság látja el, a piacfelügyeleti hatóságok kizárólag a „blokkolás” alapjául szolgáló határozatot hozzák meg. Ez a hatáskör lényegében megegyezik a fogyasztóvédelmi hatóságok együttműködése kapcsán az ún. CPC-keretében a fogyasztóvédelmi hatóság ún. „honlapblokkolással” összefüggő hatásköreivel.

Az (EU) 2019/1020 rendelet növelni kívánja a gazdasági szereplők önkéntes intézkedéseinek az arányát (pl.: önkéntes termékvisszahívás). Ha erre nem kerül sor a szükséges intézkedéseket a piacfelügyeleti hatóságok hozzák meg (pl.: forgalomból való kivonás).

Kiemelendő még a közös uniós vizsgálati létesítmények bevezetése is, amelyek segítséget jelenthetnek arra az esetre, ha a tagállam nem rendelkezik a laborvizsgálatok elvégzéséhez szükséges kapacitással, vagy az adott termék veszélyességének megállapításához szükséges akkreditációval, így másik országban lévő uniós vizsgálóhely közreműködésével kerül sor a vizsgálat lefolytatására.

Az (EU) 2019/1020 rendelet a piacfelügyeletet érintő ügyekben a piacfelügyeleti hatóságok egymás közötti és az Európai Bizottsággal való kommunikációs csatornaként az elektronikus, archiválást és információcserét biztosító rendszer (Information and Communication System for Market Surveillance, ICSMS) alkalmazását megerősíti és bővíti a piacfelügyeleti hatóságok részére. Az ICSMS-ben az OGYÉI kivételével a piacfelügyeleti hatóságok rögzítik a mintavételezett és ellenőrzött termékek, valamint a hozzájuk tartozó ügyek adatait, feltöltik a kapcsolódó fotókat, dokumentumokat, azaz laborvizsgálati jegyzőkönyveket, kockázattértékeléseket, szakvéleményeket, megfelelőség igazolásokat stb. Veszélyes termékek esetében az ICSMS megkönnyíti a RAPEX riasztás technikai feltöltését. A rendszer használata során lehetőség van áttételek küldésére illetve fogadására más piacfelügyeleti hatóságokat érintő termékek vonatkozásában, valamint kommunikálni is tudnak egymással az érintett hatóságok az egyes ügyek kapcsán pl.: meg tudják nézni az érintett termékeket, azokhoz megjegyzéseket fűzhetnek. A jelenlegi uniós piacfelügyeleti szabályozással szemben az (EU) 2019/1020 rendeletben az ICSMS az Európai Unió piacfelügyeleti információs és kommunikációs rendszereként külön nevesítésre került. Az (EU) 2019/1020 rendelet tartalmazza az ICSMS-szel kapcsolatos elveket, követelményeket és részletszabályokat, amellyel megerősíti a rendszer alkalmazásának kötelezettségét a tagállamok részére.

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) és a fogyasztóvédelmi hatóság egyik legfontosabb szakterülete a piacfelügyelet. A hatósági és laboratóriumi ellenőrzések célja, hogy kiszűrjék a piacról a veszélyes termékeket. A termékbiztonság évek óta a magyar fogyasztóvédelem középpontjában áll, ezért az ITM akkreditált vegyipari és

műszaki laboratóriumi rendszeresen vizsgálják a kereskedelmi forgalomban elérhető áru kínálatot. Ha egy termék veszélyesnek bizonyul, a fogyasztóvédelmi hatóság nemcsak arról intézkedik, hogy az lekerüljön az üzletek polcairól, hanem indokolt esetben a vásárlóktól való visszahívására is kötelezi a forgalmazót, kereskedőt. A laboratóriumi vizsgálatok azért fontosak, mert számos veszélyforrás minden igyekezet és körültekintés ellenére sem állapítható meg pusztán ránézéssel a vásárlás során.

Az ITM és jogelődjei által működtetett akkreditált Élelmiszer és Vegyipari Laboratórium 2010-től 4876 mintán 27 161, az akkreditált Mechanikai és Villamos Laboratórium 3158 mintán 38 129 vizsgálatot végzett 2010–2020 között.

A piacfelügyeleti vizsgálatok a fogyasztók mellett a tisztességes, jogkövető vállalkozások érdekeit is védik.

Magyarország az élmezőnyben van a nem biztonságos termékek kiszűrésében, 2018-ban Németországot és Franciaországot követően a harmadik legtöbb, 172 riasztást küldte az Európai Unió gyorsriasztási rendszerébe, a RAPEX-be. 2019-ben 171 feltöltött veszélyes termékkel ismét az Unió legaktívabb piacfelügyelettel rendelkező országai közé tartozunk. A magyar kezdeményezésű, súlyos kockázatú termékeket tartalmazó riasztások csaknem 42%-át játékok, 32%-át villamossági termékek (díszvilágítási füzérek, világítóberendezések, elektromos termékek), 12%-át pedig gyerekeknek szánt ruházati termékek (beleértve a lábbeliket is) tették ki.

Az elmúlt tíz évben Magyarország az öt legtöbb veszélyes terméket lejelentő tagállam között volt a RAPEX-ben. Mindez azért fontos, mert a magyar fogyasztóvédelem így nemcsak a hazai, hanem az uniós fogyasztók biztonságához is hozzájárul azzal, hogy az aktív hatósági jelenléttel kiszűri a nem biztonságos termékeket a magyar piacról és ezeket a többi országnak is jelzi.

A családok védelme és biztonsága érdekében a fogyasztóvédelmi hatóság kiemelt területként kezeli a gyermekek, családok kikapcsolódását szolgáló és gyakran látogatott kalandparkokat, aquaparkokat, nyári táborokat, vidámparkokat, valamint a játszótereket. 2010-től 10 123 helyszínen, 63 071 eszköz üzemeltetési körülményeit ellenőrizte a hatóság, melyek átlagosan 50%-a volt kifogásolható. Itt fontos megjegyezni, hogy az ellenőrzés a biztonságos működést igazoló dokumentációk, tanúsítványok meglétére terjedt ki. Az adatok azt mutatják, hogy a rendszeres ellenőrzéseknek és az aktív fogyasztóvédelmi jelenlétnek köszönhetően az ilyen létesítményekben feltárt hiányosságok száma, különösen a játszótéri eszközök körében, 2019-re jelentősen csökkent, az üzemeltetők jogkövető magatartása egyre erősödik.

Az ITM, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, valamint a Budapest Főváros Kormányhivatala V. Kerületi Hivatal együttműködésében 2019-ben végrehajtott fogyasztóvédelmi ellenőrzési akció eredményeként az Európai Unión kívülről beáramló termékek körében több mint 340 ezer veszélyes termék forgalomba hozatalát tiltottuk meg, melyből 166 ezer termék megsemmisítésre került, mivel ezek a fogyasztók testi épségét, életét veszélyeztették. A fennmaradó termékek pedig EU-s piacra nem szállíthatók szabvány, illetve egyéb dokumentáció hiányosság miatt. Ezzel megakadályoztuk, hogy ezek a termékek Magyarország, illetve az unió más tagállamainak fogyasztóihoz kerüljenek, tehát nemcsak a hazai, hanem az EU fogyasztóit is megvédjük az ITM által kezdeményezett és összefogott fogyasztóvédelmi akcióval. A vizsgálat alapvetően 3 termékkört érintett: játékok (műanyag babák, plüss játékok, lövedékes játékok), csecsemő és gyermek ruházati termékek, villamossági termékek (fényfüzérek, hajszárítók, lámpatestek), de lézer pointerek mintavételezésére is sor került.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §-hoz

A szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló 2009. évi LXXVI. törvény szövegcsere módosítása.

2. §-hoz

A megfelelőségértékelő szervezetek tevékenységéről szóló 2009. évi CXXXIII. törvény szövegcsere módosítása.

3. §-hoz

A termékek piacfelügyeletéről szóló 2012. évi LXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Pftv.) értelmező rendelkezései az (EU) 2019/1020 Rendelet (a továbbiakban: a Rendelet) 3. cikke alapján módosulnak. Új fogalmakként jelennek meg: az „információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltató”, a „logisztikai szolgáltató” illetve az „online interfész”. A bevezetett új fogalmak a termékek online piacfelügyeletét hivatottak megalapozni, illetve az EU-n belül működő piacfelügyeleti hatóságok közötti hatékonyabb információcserét biztosítják. A bevezetni kívánt módosítások a Rendelet 3. cikkének való megfelelést szolgálják. Az új fogalmak közül kiemelendő a logisztikai szolgáltató fogalma a Rendelet 3. cikk 11. pontja alapján: „az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely kereskedelmi tevékenysége során legalább két szolgáltatást kínál az alábbiak közül: raktározás, csomagolás, címzés és feladás, az érintett termékek tulajdonlása nélkül, kivéve a 97/67/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 1. pontjában meghatározott postai szolgáltatásokat, az (EU) 2018/644 európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikkének 2. pontjában meghatározott csomagkézbesítési szolgáltatásokat, valamint bármely más postai szolgáltatást vagy árufuvarozási szolgáltatást.

4–6. §-hoz

Jelen módosítás célja, hogy a gyártó köteles legyen minden termékhez magyar nyelvű használati és kezelési útmutatót, valamint a biztonságot érintő figyelmeztetéseket biztosítani. A használati és kezelési útmutató akár online módon is biztosítható, ezáltal nagyban javítva a termékek biztonságos használatát és a fogyasztói érdekek védelmét.

7. §-hoz

A Pftv. rendelkezése merev hivatkozást tartalmaz a Rendelet 4. cikk (3) bekezdésére, amely a gazdasági szereplő feladatait tartalmazza. A gazdasági szereplő fogalma gyűjtőfogalom, amelybe beletartozik a gyártó, a meghatalmazott képviselő, az importőr és a logisztikai szolgáltató is. A forgalmazó azért kerül kivételre, mert a Rendelet 4. cikk (3) bekezdésében lévő kötelezettségek csak a (2) bekezdésben felsorolt, az Unióban letelepedett gyártót; az importőrt, amennyiben a gyártó nincs az Unióban letelepedve; a meghatalmazott képviselőt; és a fenti szereplők hiányában a logisztikai szolgáltatót terhelik. A Pftv. e tekintetben utal a Rendeletre, annak külön megisméltelése nélkül, eleget téve ezzel a normavilágosság követelményének. A konkrét feladatokat szintén a Rendelet tartalmazza.

8. §-hoz

A Pftv. rendelkezései a Rendelet 16. cikke miatt egészülnek ki. A Rendelet 16. cikke megállapítja azokat az eljárásokat, amelyeket a piacfelügyeleti hatóságoknak ki kell alakítaniuk ahhoz, hogy nyomon kövessék a kockázatokkal kapcsolatos kérdéseket vagy panaszokat, figyelemmel kísérik a baleseteket és a végfelhasználók egészségét érő károsodásokat, ellenőrzik a gazdasági szereplő által végrehajtott korrekciós intézkedéseket, és figyelemmel kísérik a biztonsági kérdéseket érintő tudományos és technikai ismereteket. A bevezetni kívánt módosítások a Rendelet 16. cikkének való megfelelést szolgálják. A Rendelet lényegében egy kétlépcsős eljárást vezet be, ennek első lépcsője a gazdasági szereplő által szükség szerint megteendő intézkedések, amelyeket ha elmulaszt megtenni, akkor arra a piacfelügyeleti hatóság jogosult. A második lépcső a piacfelügyeleti hatóság ellenőrzése során feltárt jogsértések megszüntetése, a hatályos Pftv.-ben szereplő előírások alkalmazásával. Ezek kiegészülnek azzal, hogy a piacfelügyeleti hatóság súlyos kockázat esetén hatáskört kap online interfészről tartalom eltávolítására, online interfészre való belépéskor kifejezett figyelmeztetés megjelenítésére, valamint az online interfészre való belépés korlátozására, hasonlóan a CPC-keretében a fogyasztóvédelmi hatóság hatásköreire. A piacfelügyeleti hatóság ilyen tárgyú határozatának kötelezettje – annak határozatban történő megjelölése nélkül – valamennyi elektronikus hírközlési szolgáltató. Az ideiglenes hozzáférhetetlenné tétel végrehajtását a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság az elektronikus hírközlésről szóló törvény alapján szervezi és ellenőrzi.

9. §-hoz

A Pftv. rendelkezései a Rendelet 10. cikke miatt egészülnek ki. A Rendelet 10. cikke meghatározza, hogy a tagállamoknak hogyan kell kijelölniük a piacfelügyeleti hatóságokat és az összekötő hivatalokat. Magyarországon a piacfelügyeleti hatóságok összekötő hivatalának feladatait a fogyasztóvédelemért felelős miniszter látja el.

A Rendelet 13. cikke kötelezi a tagállamokat arra is, hogy rendszeresen készítsenek nemzeti piacfelügyeleti stratégiát, és felsorolja, hogy annak mit kell tartalmaznia. A bevezetni kívánt módosítások a Rendelet 10. és 13. cikkének való megfelelést szolgálják.

10. §-hoz

A harmadik országból érkező termékek vámeljáráshoz kapcsolódó Rendelet VII. fejezete szerinti ellenőrzésre vonatkozó előírásokat tartalmazza.

11. §-hoz

Szabad forgalomba bocsátáshoz a vámhatóság eljárására vonatkozó szabályokat pontosítja.

12. §-hoz

A Pftv. rendelkezései a Rendelet 34. cikke miatt módosulnak. A Rendelet 34. cikke meghatározza az ICSMS által ellátandó feladatokat. Magyarországon az ICSMS nemzeti kapcsolattartó pontja a fogyasztóvédelemért felelős miniszter. A bevezetni kívánt módosítások a Rendelet 34. cikkének való megfelelést szolgálják.

13. §-hoz

A Pftv. jogharmonizációs záradék módosítása.

14. §-hoz

A Pftv. szövegcsérés módosításai.

15. §-hoz

A nemzeti akkreditálásról szóló 2015. évi CXXIV. törvény szövegcsérés módosítása.

16. §-hoz

A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény szövegcsérés módosítása.

17. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

18. §-hoz

Jogharmonizációs záradék.

Végső előterjesztői indokolás a Schengeni Információs Rendszer keretében történő információcserével összefüggő egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2020. évi XLII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján kerül közzétételre.

A törvényjavaslat célja a Schengeni Információs Rendszernek a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok visszaküldése céljából történő használatáról szóló, 2018. november 28-i (EU) 2018/1860 európai

parlamentari és tanácsi rendelet, a határforgalom-ellenőrzés terén a Schengeni Információs Rendszer (SIS) létrehozásáról, működéséről és használatáról, a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény módosításáról, valamint az 1987/2006/EK rendelet módosításáról és hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. november 28-i (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet, illetve a rendőrségi együttműködés és a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés terén a Schengeni Információs Rendszer (SIS) létrehozásáról, működéséről és használatáról, a 2007/533/IB tanácsi határozat módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1986/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 2010/261/EU bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. november 28-i (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges hazai szabályozás bevezetése.

A törvényjavaslat egyszerűbbé és átláthatóbbá kívánja tenni azon szabályokat is, amelyek a gyakorlati használat során problémát jelentettek. A törvényjavaslat tartalmazza a Schengeni Információs Rendszerrel (a továbbiakban: SIS) kapcsolatos általános szabályokat és a figyelmeztető jelzések és egyéb adatok kezelésével kapcsolatos feladatok meghatározását, valamint adatvédelmi és garanciális szabályokat, illetve a SIS alkalmazása kapcsán érintett ágazati törvények kisebb mértékű módosítását.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A módosítás célja annak egyértelmű meghatározása, hogy az adattovábbítás a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete (Interpol) hálózati adatbázisa által elérhető eltulajdonított és elveszett úti okmányok adatbázisába történik.

2. §

A jogharmonizációs záradék módosítása szükséges az új európai uniós jogi aktusokra történő hivatkozással.

3. §

A módosítás lehetővé teszi, hogy minden SIS rendszert alkalmazó ország által elhelyezett figyelmeztető jelzés rendőri intézkedés jogalapját képezze.

4. §

A rejtett rendőri ellenőrzés fogalmának pontosítása szükséges az (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet 36., 37., 38. és 47. cikkében foglaltakra tekintettel. A rejtett ellenőrzéssel kapcsolatban hangsúlyozandó, hogy nem operatív eszközről van szó, mindössze arról, hogy az igazoltatás (határátlépés) során az intézkedő rendőr, mintegy mellékesen kérdéseket tesz fel az érintettnek útvonalával, úti céljával kapcsolatban, majd ezeket az információkat továbbítja a SIRENE Irodán keresztül a jelzést elhelyező hatóságnak. A jelzés eredményeként kirajzolódhat az érintett nemzetközi mozgása különösen akkor, ha rendszeresen átlépi a schengeni külső határokat.

5. §

A Schengeni Információs Rendszerben elhelyezett rejtett ellenőrzésre irányuló figyelmeztető jelzés végrehajtásának a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvényben (a továbbiakban: Rtv.) rögzített szabályainak módosítását az (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet 37. cikk (1) bekezdés d) és e) pontjában, illetve a jelen törvényjavaslattal módosuló Rtv. 46/B. §-ban foglaltak indokolják.

6. §

(Rtv. 46/G. §)

Az (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet 37. cikk (1), (5) és (7) bekezdései meghatározzák a célzott ellenőrzés során alkalmazandó kritériumokat. Mivel a célzott ellenőrzést a korábbi SIS vonatkozású európai uniós normák nem tartalmazták, ezért szükséges a hazai jogrendszerbe történő átültetése és elrendelése feltételeinek biztosítása.

(Rtv. 46/H. §)

A célzott ellenőrzésre irányuló figyelmeztető jelzés végrehajtására vonatkozó eljárás részletszabályainak meghatározását szolgáló rendelkezés.

(Rtv. 46/I. §)

Az (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet 32. cikk (1) bekezdés c) pontjában meghatározott, veszélyeztetettnek minősülő gyermekek utazási korlátozásának végrehajtására új jogintézmény megalkotása szükséges. A végrehajtás részelemeit a Schengeni Információs Rendszerben elért találat esetén követendő eljárásról szóló 22/2018. (VI. 12.) ORFK utasítás rendelkezései között javasolt szabályozni.

(Rtv. 46/J. §)

Az (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet preambuluma (23) bekezdése rendelkezik arról, hogy lehetővé kell tenni ismeretlen elkövetők daktiloszkópiai adatainak a SIS-be való feltöltését, feltéve hogy az a személy, akitől az említett adatok származnak, igen nagy valószínűséggel azonosítható egy súlyos bűncselekmény vagy terrorcselekmény elkövetőjeként. Tekintettel arra, hogy ez egy új, az eddigi SIS rendeletekben nem szabályozott esetkör bevezetését írja elő, szükséges az Rtv.-ben történő megjelenítése.

(Rtv. 46/K. §)

A javaslat határozza meg az ismeretlen elkövető azonosítása céljából a helyszínen rögzített daktiloszkópiai adatok alapján történő figyelmeztető jelzések végrehajtásának az eljárásrendjét.

7. §

Jogharmonizációs záradék.

8. §

A polgári nemzetbiztonsági szolgálat az (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet 36. cikk (4) bekezdése alapján kezdeményezheti a rejtett ellenőrzésre, célzott ellenőrzésre irányuló figyelmeztető jelzés elhelyezését.

9. §

Jogharmonizációs záradék.

10. §

Az (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet 32. cikk (1) bekezdés c) pontjában meghatározott személyi kör védelme érdekében szükséges új korlátozási esetkörrel történő kiegészítése, amely a külföldre utazás korlátjaként határozza meg az új, bíróság által elhelyezett figyelmeztető jelzést. A törvény módosítása egy preventív célú, a hazai jogrendszerben eddig nem alkalmazott esetkör meghatározását szolgálja.

11. §

Az új jogintézményként megjelenő külföldre utazási korlátozás nyilvántartásban történő szerepeltetését biztosító rendelkezés.

12. §

[Utv. 26. § (1) bekezdés c) pont]

Az útlevelelhatóság, a járási hivatal, valamint a közigazgatási hatósági jogkörrel gyakorló konzuli tisztviselő SIS-ből történő adatátvételeit szabályozó rendelkezés.

[Utv. 26. § (1b) és (1c) bekezdés]

A törvényjavaslat biztosítja azt, hogy az adatkezelő szerv, valamint a konzuli szerv rendszerkapcsolat útján adatokat vehessen át a körözési nyilvántartási rendszer körözött személyek nyilvántartásából, valamint az INTERPOL FIND hálózati adatbázis Nominal, illetve SLTD adatbázisából. A módosítás lehetővé teszi a rendszer-rendszer szintű keresések végrehajtását, ami biztosítja a SIS rendszerbe történő figyelmeztető jelzések bevitelének hatékonyságát. A vízumentességi program amerikai-magyar munkaterve értelmében elvárás a meglévő INTERPOL és SIS (informatikai) kapcsolatok felhasználása, vagy újak létrehozása annak érdekében, hogy:

- a) valamennyi honosítást kérelmező személyt ellenőrizzenek az INTERPOL körözéseket, valamint a SIS jelzéseket tartalmazó rendszerekben
- b) valamennyi útlevél iránti kérelmet benyújtó személyt ellenőrizzenek az INTERPOL körözéseket tartalmazó rendszerekben.

13. §

A módosítás célja, hogy egyértelműen meghatározza azt, hogy az Interpol mely adatbázisába történik az adattovábbítás.

14. §

Jogharmonizációs záradék.

15. §

A módosítás célja, hogy egyértelműen meghatározza azt, hogy az Interpol mely adatbázisába történik az adattovábbítás.

16. §

Az ideiglenes rendszám táblákra való jelzés elhelyezés kiterjesztésével egyidejűleg szükséges a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló törvényben az ideiglenes rendszám tábla nyilvántartás részeként a SIS-ben elhelyezendő figyelmeztető jelzésekkel kapcsolatos adatokat is feltüntetni, úgy, mint az engedély-nyilvántartás esetén.

17. §

Jogharmonizációs záradék módosítása.

18. §

Az (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet valamint az (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet a Schengeni Információs Rendszer rövidítésére a „SIS” szót alkalmazza a „SIS II” helyett, emiatt szükséges a szövegcsérés módosítás a jogszabály egyes rendelkezéseiben.

19. §

Jogharmonizációs záradék módosítása.

20. §

Az (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet 26. cikke határozza meg az Unión belüli szabad mozgás jogával rendelkező harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó figyelmeztető jelzések bevitelének feltételeit. Az törvényjavaslatban szereplő jogszabály módosítás az Szmvtv. vonatkozásában csak EGT-állampolgár családtagja lehet.

Az új rendelkezés az (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet 26. cikkének való megfelelés céljából szükséges, a szabad mozgás és tartózkodás jogát élvező személyek vonatkozásában történő figyelmeztető jelzés elhelyezése tekintetében.

21. §

Jogharmonizációs záradék.

22. §

Az (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkében szereplő fogalom meghatározás miatt szükséges a kiutasításra vonatkozó SIS figyelmeztető jelzés fogalmának megalkotása.

23. §

Az új SIS rendszernek tartalmaznia kell egy olyan mechanizmust, amely értesítést küld a tagállamoknak akkor, ha a harmadik országbeli állampolgárok az önkéntes távozásra előírt határidőn belül nem tettek eleget visszatérési kötelezettségüknek. Ennek a mechanizmusnak elő kell segítenie, hogy a tagállamok teljesítsék a kiutasítási határozatok végrehajtására vonatkozó kötelezettségeiket, valamint a beutazási tilalom elrendelésére vonatkozó kötelezettségeiket a 2008/115/EK irányelvvel összhangban azon harmadik országbeli állampolgárok tekintetében, akik nem tettek eleget visszatérési kötelezettségüknek. A Hartmtv. módosítása teremti meg ennek a rendeletben előírt mechanizmusnak a hazai szabályozását.

Az új rendelkezés az (EU) 2018/1860 európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikk (4) és (5) bekezdése alapján szükséges.

24. §

Az (EU) 2018/1860 európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikk (2) bekezdése lehetővé teszi azt, hogy a tagállamok eltekintsenek attól, hogy kiutasításra vonatkozó figyelmeztető jelzést vigyenek be a SIS-be, ha a kiutasítási határozat olyan harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozik, akik kitoloncolás előtti idegenrendészeti őrizetben vannak. Ha az érintett harmadik országbeli állampolgárok az őrizetből a kitoloncolás foganatosítása nélkül szabadulnak, akkor viszont a kiutasításra vonatkozó figyelmeztető jelzést az érintett tagállamnak haladéktalanul be kell vinni a SIS-be. Mindezekre tekintettel a Hartmtv. kiegészítése szükséges az (EU) 2018/1860 európai parlamenti és tanácsi rendeletben foglaltaknak való megfelelés érdekében.

25. §

Jogharmonizációs záradék.

26. §

A SIS-ben megjelenő új jelzéstípus miatt szükséges kiegészítés.

Az (EU) 2018/1860 európai parlamenti és tanácsi rendelet által a kiutasításra vonatkozó új figyelmeztető jelzés bevezetése, valamint a 2018/1861 rendelet beutazási és tartózkodási tilalomra vonatkozó figyelmeztető jelzés – bizonyos feltételek megléte esetén – kötelező elhelyezése indokolja a módosítást.

27–28. §

A Schengeni Információs Rendszer második generációja keretében történő információcseréről, továbbá egyes rendészeti tárgyú törvények ezzel, valamint a Magyar Egyszerűsítési Programmal összefüggő módosításáról szóló 2012. évi CLXXXI. törvény 19. § (1) bekezdés b) pontja szerint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) a figyelmeztető jelzések teljes körét érintően rendelkezik hozzáféréssel a SIS rendelet szerint kezelt adatokhoz a nyomozó hatósági és vámellenőrzési feladatai ellátásához. Emiatt – az Rtv. módosításának megfelelően – a NAV rejtett ellenőrzés elrendelésével és a Schengeni Információs Rendszerben elhelyezett rejtett ellenőrzésre irányuló figyelmeztető jelzés végrehajtásával kapcsolatos feladatainak módosítása, valamint a célzott ellenőrzéssel kapcsolatos kiegészítése indokolt.

29. §

Jogharmonizációs záradék.

30. §

A törvény az uniós jogszabályokkal összhangban meghatározza a SIS-szel kapcsolatos alapvető fogalmakat. Ez kiterjed egyrészt a SIS különböző komponenseire, másrészt a rendszer alkalmazásában érintett főbb hazai szereplőkre, mint az N.SIS hivatal, a SIRENE Iroda, valamint együttesen a jelzéskezelők, vagyis mindazon hatóságok, amelyek a rendszerbe adatokat helyeznek el. Ezt követően a SIS adattartalmára vonatkozó egyes fogalmak meghatározása következik.

31–34. §

E rendelkezések részletesen meghatározzák a legfontosabb szereplők feladatait. Mindhárom körben meghatározásra kerülnek az adatkezelői feladatok, mivel a SIS esetében az osztott adatkezelés elve érvényesül.

Az N.SIS Hivatal – a Belügyminisztérium Nyilvántartások Vezetéséért Felelős Helyettes Államtitkárság (a továbbiakban: BM NYVHÁT) – a SIS hazai részének informatikai központja, amelyhez valamennyi további szereplő csatlakozik. Minden jelzsművelet és lekérdezés a BM NYVHÁT által üzemeltetett rendszeren keresztül kerül továbbításra a központi SIS-be.

A SIRENE Iroda „a rendszer humán interfésze”. A SIRENE Iroda központi kapcsolattartóként egyrészt ellátja a többi SIS-t alkalmazó állam SIRENE Irodájával való kommunikációt, másrészt ide folynak be az ország területén elért találatokról szóló értesítések a további teendők koordinálása érdekében. A SIRENE Iroda szerepet játszik abban, hogy a magyar figyelmeztető jelzések megfeleljenek a SIS követelményeinek, valamint gondoskodik a Magyarországon végre nem hajtható jelzések megjelöléséről.

A jelzéskezelők mindazon hatóságok, amelyek a rendszerbe figyelmeztető jelzéseket helyeznek el, illetve adatokat továbbítanak. Ennek részletes szabályait az 5–11. §-ok tartalmazzák.

35. §

A javaslat az elfogatóparancsok alapján körözött személyekkel kapcsolatos eljárást határozza meg. Ennek a figyelmeztető jelzésnek az a sajátossága, hogy a kibocsátó bíróság az illetékes rendőri szervnek küldi meg az elfogatóparancsot és a rendőrség intézkedik a jelzés elhelyezéséről. További sajátosság, hogy e jelzéstípus alapjogokat érintő kiemelkedő jelentősége miatt az elhelyezés előtt a SIRENE Iroda is ellenőrzi az adatokat, valamint egy külön erre a célra rendszeresített formanyomtatványon megküldi a többi tagállam SIRENE Irodájának a 14–15. §-okban foglalt kiegészítő információkat.

36. §

A rejtett ellenőrzés és a célzott ellenőrzés elrendelésének szabályait határozza meg. Ennek háttérszabályait az uniós jogi keretek alapján az Rtv., a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló törvény, valamint a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló törvény tartalmazza. A rejtett ellenőrzéssel kapcsolatban hangsúlyozandó, hogy nem operatív eszközről van szó, mindössze arról, hogy az igazoltatás (határátlépés) során az intézkedő rendőr, illetve pénzügyőr mintegy mellékesen kérdéseket tesz fel az érintettnek útvonalával, úti céljával kapcsolatban, majd ezeket az információkat továbbítja a SIRENE Irodán keresztül a jelzést elhelyező hatóságnak. A jelzés eredményeként kirajzolódhat az érintett nemzetközi mozgása különösen akkor, ha rendszeresen átlépi a schengeni külső határokat.

37. §

A védelem alá helyezés, illetve a tartózkodási hely megállapítása érdekében körözött személyekre vonatkozó szabályokat tartalmazza.

38. §

A kiutasítás és a beutazási és tartózkodási tilalom okán elhelyezendő figyelmeztető jelzésekre vonatkozó szabályozás, mely az (EU) 2018/1860 európai parlamenti és tanácsi rendelet és az (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtását szolgálja.

39–40. §

A tárgyakra vonatkozó figyelmeztető jelzések elhelyezésének szabályai. A Rendőrség Körözési Információs Rendszeréből elhelyezendő tárgyak jegyzékét tartalmazza. Tartalmazza továbbá mindazokat az esetköröket, amikor valamely okmány nyilvántartásáért felelős hatóság figyelmeztető jelzést helyez el az adott okmányra.

41. §

A személyre vonatkozó figyelmeztető jelzések adattartalmát határozza meg a vonatkozó uniós előírásokra való utalással.

42–44. §

A kiegészítő információk továbbításának szabályait tartalmazó rendelkezések. A feladat címzettje a SIRENE Iroda.

A kiegészítő információként továbbítandó adatok körét uniós normák határozzák meg, amelyekre a SIS tv. 13–14. §-aiban utalás történik.

A SIS tv. 16. §-a szabályozza, hogy a SIRENE Iroda a kiegészítő információk beszerzése és továbbítása érdekében mely hazai nyilvántartásokból kaphat adatokat.

45. §

A megjelölés csatolásával egy tagállam jelezheti, hogy a kért intézkedést nem hajtja végre. A magyar jogban nem alkalmazzuk az uniós jogszabályok által lehetővé tett kikérdezési célú ellenőrzés jogintézményét, amely esetben az eljárás jellegének leplezése nélkül kerülhet sor személyek kikérdezésére és személyek vagy tárgyak átvizsgálására. Erre való tekintettel nem szükséges, hogy valamennyi ilyen figyelmeztető jelzéshez külön-külön megjelölést csatoljunk. Ehelyett az NS.CP automatikusan rejtett ellenőrzést jelenít meg a kikérdezési célú figyelmeztető jelzés helyett.

46. §

Annak meghatározása, hogy mely hatóság mely figyelmeztető jelzés kategóriákhoz férhet hozzá.

47–48. §

E rendelkezések tartalmazzák a figyelmeztető jelzések megőrzési időtartamát, valamint a meghosszabbításukra vonatkozó szabályokat, összhangban a vonatkozó uniós rendelkezésekkel.

49. §

Az érintett tájékoztatáshoz és helyesbítéshez, illetve törléshez való jogát tartalmazó rendelkezés. A tájékoztatásadás feladatát azért célszerű főszabályként a SIRENE Irodához telepíteni, mert itt van lehetőség a SIS adattartalmának legszélesebb körű megismerésére, valamint a hazai jelzéskezelőkkel és a partner államokkal való kapcsolattartásra, így az érintett egyszeri kérelmére teljes körű tájékoztatást kaphat a róla kezelt adatokról. Az Infotv. rendelkezéseivel való összhang érdekében ugyanakkor azt is lehetővé kell tenni, hogy az érintett közvetlenül forduljon az egyes jelzéskezelőkhöz.

50. §

A külföldi állam által elhelyezett figyelmeztető jelzés alapján hazánkban elért SIS találat alapján a foganatosítandó intézkedést a magyar jogszabályoknak megfelelően kell végrehajtani.

51. §

A hasonló jellemzőkkel rendelkező személyek megkülönböztetésének biztosításához szükséges eljárás szabályai az (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet és az (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet szabályaira utalással.

52. §

A személyazonossággal való visszaélés esetén az elszervedő fél kifejezett kérelmére lehetséges lesz a SIS-ben elhelyezni a biometrikus adatait az (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint. Az adatrögzítéshez szükséges technikai felszerelés valamennyi rendőrkapitányságon rendelkezésre áll, ezért az érintett a lehető legkevesebb utánajárással megteheti az adatai rögzítésére irányuló kérelmét.

53. §

Annak érdekében, hogy a rendőrség megfelelő minőségű adattartalommal helyezze el a SIS-be a figyelmeztető jelzéseket és kiegészítő adatokat, szükséges, hogy kizárólag ebből a célból hozzáférhessen bizonyos nyilvántartások adataihoz. Ezen nyilvántartásokhoz a SIRENE Iroda is hozzáférhet a kiegészítő információk beszerzése és továbbítása céljából, ezért itt a törvény visszautal a 16. § érintett pontjaira.

54–55. §

Ezek a rendelkezések állapítják meg az (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet 55. cikkében és az (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet 69. cikkében szabályozott nemzeti felügyeleti hatóságra vonatkozó szabályokat. Magyarországon ezt a feladatkört a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) látja el, mivel így biztosítható a független külső ellenőrzés a SIS-szel összefüggésben végzett adatkezelés tekintetében.

56. §

A hatályon kívül helyezett SIS II rendeletre való utalás helyett a releváns rendeletekre történő utalás indokolja a módosítást.

57. §

A SIS nem rendelkezik önálló jogorvoslati rezsimmel, mivel abba különböző államok különböző hatóságai továbbíthatnak információkat. A hatóságok aktusaival szemben a rájuk vonatkozó törvények szerint van lehetőség jogorvoslatra. Külföldi hatóságok esetében a kapcsolattartás a SIRENE Irodán és a NAIH-on keresztül történhet.

58. §

Jogharmonizációs záradék.

59. §

Az (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet valamint az (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet a Schengeni Információs Rendszer rövidítésére a „SIS” szót alkalmazza a „SIS II” helyett, emiatt szükséges a szövegcsérés módosítás a jogszabály egyes rendelkezéseiben.

60. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések.

61. §

Az (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti új típusú figyelmeztető jelzések (célzott ellenőrzésre, utazási korlátozásra irányuló figyelmeztető jelzések) megjelenése és a hazai jogrendszerbe történő implementálása szükségessé teszi a körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról szóló 2013. évi LXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Körtv.) értelmező rendelkezéseinek megfelelő kiegészítését. Ennek eredményeként a hivatkozott jelzések elrendelése, majd a körözési nyilvántartási rendszerbe való rögzítése körözésnek, az említett jelzésekkel kapcsolatos intézkedések összessége körözési eljárásnak fog minősülni.

62. §

Az (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti, új típusú figyelmeztető jelzések is körözésnek minősülnek. A javaslat célja, hogy a normavilágosság követelményének való megfelelés érdekében egyértelműen szabályozásra kerüljön az, hogy a SIS rendszer nem a körözési nyilvántartási rendszertől független nyilvántartó rendszerként működik. A figyelmeztető jelzésekkel kapcsolatos műveletekre (elhelyezés, módosítás, törlés, lekérdezés) a SIS tv.-ben meghatározott esetekben a körözési nyilvántartási rendszer útján kerül sor.

63. §

[Körtv. 3. § (1) bekezdés]

A kiegészítés a nyilvántartás céljának egységes értelmezhetősége érdekében szükséges.

[Körtv. 3. § (2) bekezdés új m)–o) pont]

A javaslat célja annak biztosítása, hogy a vonatkozó jelzéstípusokhoz tartozó kiegészítő adatok a Schengeni Információs Rendszerbe kerüljenek.

[Körtv. 3. § új (10) bekezdés]

A SIS II figyelmeztető jelzésekhez történő csatolás miatt a körözött személyek nyilvántartása jelenleg is tartalmazza, illetve tartalmazhatja a személyazonossággal visszaélés áldozat adatát, melyet a Körtv. 3. § (2) pont h) alpontjában meghatározott adatok között kell rögzíteni. A körözésekhez kapcsolódó személyazonossággal visszaélés áldozat adatainak kezelésére felhatalmazást adó törvényi jogalap biztosítása érdekében indokolt a körözési nyilvántartási rendszer körözött személyek nyilvántartásának „a körözött személlyel kapcsolatba hozható személy” adatkör kiegészítése a visszaélés áldozatának adataival.

64. §

A kiegészítés a nyilvántartás céljának egységes értelmezhetősége érdekében szükséges.

65. §

Az igazoltatás végrehajtásakor a rendőr a „rejtett ellenőrzés céljából elrendelt körözések” adatait kivéve vehet át adatokat a körözött személyek nyilvántartásából. Az Rtv. meghatározza az igazoltatás és a rejtett ellenőrzés végrehajtásának szabályait. Az Rtv. 46/C. §-ában foglaltak szerint, ha a rendőr az e fejezetben meghatározott valamely más intézkedése során megállapítja, hogy az intézkedéssel érintett személy vagy tárgy azonos a Schengeni Információs Rendszerben elhelyezett rejtett ellenőrzésre irányuló figyelmeztető jelzés szerinti személlyel vagy tárggyal, a rejtett ellenőrzésre irányuló figyelmeztető jelzés végrehajtása során az e fejezetben meghatározott intézkedéseket fogantatosíthatja.

Ha az igazoltatás során nem ismerheti meg a rendőr a rejtett és – az új intézkedésként bevezetésre kerülő – célzott ellenőrzés céljából elrendelt körözés, figyelmeztető jelzés adatait, az Rtv. 46/C. § szerinti rejtett és az új 46/G. § szerinti célzott ellenőrzés végrehajtására sem lesz lehetőség igazoltatás alkalmával. A rejtett és célzott ellenőrzés céljából elrendelt körözés/figyelmeztető jelzés adatátvételi jogalap hiánya bűnmegelőzési, bűnüldözési – és adott esetben nemzetbiztonsági – érdekek sérelmét eredményezheti, ezért indokolt külön bekezdésben a cél és az átvehető adattartalom pontosítása a körözött dolgok nyilvántartásából az okmány-, és járműkörözések ellenőrzése érdekében.

66. §

A közvetett módon érvényesíthető jogharmonizációs célok megvalósulása érdekében a körözés elrendelési kötelezettség kiegészítése szükséges az azonosítandó holttest, holttestrészek körözési kötelezettségével, mert az nagymértékben elősegítheti a személyazonosság megállapítását. Az azonosítandó holttestek nyilvántartásában szereplő adatok személykörözési adatokkal történő összevetése során egyezés megállapítására kerülhet sor eltűnés vagy más ok miatt keresett személy körözésével és az ahhoz kapcsolódó figyelmeztető jelzéssel összefüggésben is, mely ténymegállapítás a körözés visszavonását és figyelmeztető jelzés törlését eredményezi.

67. §

A célzott ellenőrzés végrehajtása során, a daktiloszkópiai adatokkal elért találat esetén, és a jogellenes elvitellel veszélyeztetett gyermek utazásának megakadályozása érdekében szükséges figyelmeztető jelzés végrehajtása során foganatosítható rendőri intézkedések meghatározása.

68. §

Jogharmonizációs záradék.

69. §

A célzott ellenőrzés új jogintézményként kerül bevezetésre és az Rtv. – a rejtett ellenőrzéshez hasonlóan – a rendőrségnek határoz meg intézkedési kötelezettséget a célzott ellenőrzés végrehajtása érdekében. A jelzés jellegét és az adatkezelés célhoz kötöttségét tekintve indokolt a hivatkozott bekezdések szerinti adattovábbításból a célzott ellenőrzési célú körözéseket is kizárni.

70. §

A törvényjavaslat a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvényt (a továbbiakban: Bpnt.) egy új alcímmel egészíti ki. Az új alcímben kerül elhelyezésre az (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet 32. cikk (1) bekezdés c) pontja szerinti – a jogellenes elvitellel veszélyeztetett gyermekek tekintetében szükséges – figyelmeztető jelzés bevitelének elrendelése iránti nemperes eljárás, az elrendelt figyelmeztető jelzés felülvizsgálata iránt a kérelmezett által, illetve a kérelmező által kezdeményezett felülvizsgálat iránti eljárás.

A jogellenes elvitellel veszélyeztetett gyermekek tekintetében szükséges figyelmeztető jelzés bevitelének elrendelése iránti eljárás alapján a figyelmeztető jelzés elhelyezésének kérelmezésére jogosultak a bíróságnál kérhetik a figyelmeztető jelzés nemzetközi informatikai nyilvántartásban való elhelyezését. A kérelem előterjesztésére indokolt feljogosítani a szülőt, gyámság alatt álló gyermek esetében pedig a gyámot, aki a gyámhatóság hozzájárulásával indíthatja meg az eljárást, valamint a gyámhatóságot is. Az (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet 32. cikk (1) bekezdés c) pontja szerint a SIS-be figyelmeztető jelzést kell bevinni olyan gyermekek tekintetében, akik esetében fennáll a szülő, családtag vagy gyám általi jogellenes elvitel veszélye, és akiknek az utazását meg kell akadályozni. Erre tekintettel a kérelmet attól függően, hogy kinek a részéről áll fenn a gyermek jogellenes elvitelének veszélye, a másik szülővel vagy a gyermek más hozzátartozójával szemben kell megindítani. Az (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet 32. cikk (1) bekezdés c) pontja ugyan nem hozzátartozót, hanem családtagot nevesít, azonban a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) a családtag fogalmát nem nevesíti, nem használja, ugyanakkor meghatározza a hozzátartozó fogalmát a 8:1. § (1) bekezdés 1. és 2. pontjában, amely szerint hozzátartozónak minősül a közeli hozzátartozó – aki a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő és a testvér –, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa. Minderre figyelemmel a törvényjavaslat a Ptk. szerinti hozzátartozóval szembeni eljárás-megindításról rendelkezik. Ha a gyermek gyámság alatt áll, abban az esetben az eljárás a gyám ellen is megindítható, ha ő maga az, akinek a részéről fennáll a gyermek jogellenes elvitelének veszélye.

Az új nemperes eljárásban is érvényesül, hogy – ha az eljárásra vonatkozó külön rendelkezések eltérően nem rendelkeznek – a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény szabályait a polgári nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel alkalmazni kell. Alkalmazni kell továbbá eltérő rendelkezés hiányában a Bpnt. „Általános rendelkezések” című I. Fejezetében foglalt szabályokat. Erre figyelemmel a törvényjavaslat az új nemperes eljárás tekintetében csak azokat a rendelkezéseket tartalmazza, amelyek specialitásuk folytán külön szabályozást igényelnek.

A törvényjavaslat szerint az eljárás járásbírói hatáskörbe tartozik. Az eljárásra kizárólagosan a gyermek lakóhelye vagy ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes törvényszék székhelyén működő járásbíró – ha a gyermek lakóhelye vagy ennek hiányában tartózkodási helye a fővárosban van, a Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) – illetékes. Abban az esetben is a PKKB az illetékes, ha a fentiek alapján nem állapítható meg az illetékes bíróság. Ezt az illetékességi szabályt az indokolja, hogy egyrészt az ügyekhez szükséges szaktudás,

legalább megynként koncentrálódhasson, ugyanakkor az a járásbíróóság járjon el az ügyben, amely az érintett gyermek lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez a lehető legközelebb található, hiszen a gyermeket a nemperes eljárásban meg kell hallgatni. A fővárosban az illetékességet indokolt a PKKB-hoz telepíteni, mivel a jogellenesen Magyarországra hozott gyermek visszavételére vonatkozó nemperes eljárásban is a PKKB jár el. Ez vonatkozik arra az esetre is, ha azért jár el a PKKB, mert nem állapítható meg az illetékes bíróság.

A törvényjavaslat rendelkezik a kérelem tartalmi elemeiről és előírja, hogy a kérelmező és a kérelmezett adatai mellett a kérelemben fel kell tüntetni azokat a tényeket, körülményeket, amelyek alapján fennáll annak konkrét és nyilvánvaló veszélye, hogy az adott gyermeket jogellenesen és rövid időn belül elvihetik Magyarországról. A kérelem benyújtásakor nemcsak a kérelem előterjesztésére való jogosultságot kell megjelölni, hanem annak okirati bizonyítékát is szükséges csatolni, figyelemmel arra, hogy ez a nemperes eljárásban alapkérdés és az eljárás soron kívüli.

A figyelmeztető jelzés bevitelére iránti eljárásban a bíróság soron kívül jár el, mivel az eljárás célja a gyermek jogellenes elvitelének megelőzése.

A jogellenesen Magyarországra hozott gyermek visszavételére vonatkozó eljárás tárgyi költségmentes, ezért a törvényjavaslat az új nemperes eljárás tekintetében is akként rendelkezik, hogy ez az eljárás is költségmentes legyen.

A bíróság a figyelmeztető jelzés bevitelére iránti eljárásban a feleket meghallgathatja, míg az ítéletképesége birtokában lévő gyermeket meghallgatja. A törvényjavaslat annak a gyermeknek a meghallgatását rendeli el, aki ítéletképesége birtokában van, tekintettel arra, hogy ez áll összhangban a Gyermekek jogairól szóló Egyezmény 12. cikkében foglaltakkal. Amennyiben a bíróság a kérelmező meghallgatását rendeli el, de ő a meghallgatáson nem jelenik meg, és távolmaradását nem is menti ki, úgy a bíróság az eljárást megszünteti, ugyanakkor a kérelmezett távolmaradása nem akadályozza a határozathozatát.

Ha a bíróság a felek és a gyermek meghallgatását követően valóban indokoltnak tartja a korlátozó intézkedést, akkor végzésben dönt a jelzés SIS rendszerben való elhelyezéséről. Ennek eredményeképp az érintett gyermek a korlátozó bírósági határozatban megjelölt időtartamig, de maximálisan az (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott egy évig nem hagyhatja el a Schengeni határokat.

A figyelmeztető jelzés bevitelét elrendelő végzés előzetesen végrehajtható, tekintettel a már hivatkozott eljárási célra, hogy a gyermek jogellenes elvitelét meg kell előzni. Ennek megfelelően a bíróságnak – a végzés jogerőre emelkedésének bejárása nélkül – a körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról szóló 2013. évi LXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Körtv.) szerinti körözési nyilvántartási rendszerbe (a továbbiakban: nyilvántartás) be kell vinnie a figyelmeztető jelzést a Körtv.-ben meghatározott adatok rögzítésével. Erre tekintettel ugyanakkor a törvényjavaslat előírja, hogy ha a másodfokú bíróság a fellebbezés folytán a végzést megváltoztatja és a kérelmet elutasítja, erről haladéktalanul értesíti a figyelmeztető jelzést bevitelére iránti bíróságot, amely a figyelmeztető jelzést törli a nyilvántartásból.

A figyelmeztető jelzés bevitelének és törlésének a bíróság feladata, tekintettel arra, hogy a Körtv. 2. § (5) bekezdés a) pontja alapján a körözés adatait a körözést elrendelő rögzíti a nyilvántartásba, illetve a Körtv. 2. § (6) bekezdése alapján a körözés visszavonásának a tényét szintén a körözést elrendelő rögzíti a nyilvántartásban. Ez alól a Körtv. 2. § (7) bekezdése teremt kivételt azzal, hogy előírja, hogy a körözés adatait abban az esetben rögzíti a nyilvántartásba, ha az adatok rögzítésének technikai vagy informatikai akadálya van. A bíróság esetében ilyen technikai akadály nem merül fel, ezért a törvényjavaslat a Körtv. alapján előírja, hogy a rögzítést és a törlést a bíróság végzi.

Az (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján biztosítani szükséges a figyelmeztető jelzés bevitelének a felülvizsgálatát, ezért a törvényjavaslat rögzíti a kérelmezett általi felülvizsgálat szabályait is. Alapvetően a törvényjavaslat úgy rendelkezik, hogy a figyelmeztető jelzés bevitelére iránti eljárás szabályai szerint kell eljárni és csak az indokolt eltérő szabályokat rögzíti külön a törvényjavaslat. A figyelmeztető jelzés bevitelét elrendelő határozatban megjelölt időtartam alatt a kérelmezett kérheti a jelzés felülvizsgálatát és annak visszavonását, amennyiben olyan új adatok, körülmények merülnek fel, amelyek alapján már nem áll fenn annak konkrét és nyilvánvaló veszélye, hogy az adott gyermeket jogellenesen és rövid időn belül elvihetik Magyarországról. A felülvizsgálat iránti eljárást az ellen kell megindítani, aki a figyelmeztető jelzés bevitelére iránti eljárást megindította. Az eljárásra kizárólagosan az a járásbíróóság illetékes, amely a figyelmeztető jelzés bevitelére

iránti eljárást lefolytatta. A felülvizsgálatra irányuló eljárás során a döntés meghozatalának nem akadályozza az, ha a kérelmező és a kérelmezett nem jelenik meg személyesen a meghallgatáson. Tehát a felülvizsgálatot akkor is le kell folytatni, ha a felülvizsgálatot kérelmező nem jelenik meg a meghallgatáson. Ha a felülvizsgálat iránti eljárásban azt állapítja meg a bíróság, hogy már nem áll fenn annak konkrét és nyilvánvaló veszélye, hogy az adott gyermeket jogellenesen és rövid időn belül elvihetik Magyarországról, a bíróság a figyelmeztető jelzést visszavonja, ellenkező esetben a kérelmet elutasítja. A figyelmeztető jelzést visszavonó végzés nem előzetesen végrehajtható, mivel ahhoz fűződik kiemelt érdek, hogy a végzés másodfokú elbírálásáig fennálljon a gyermek védelme. A figyelmeztető jelzést visszavonó végzés jogerőre emelkedését követően a bíróság a figyelmeztető jelzést törli a nyilvántartásból.

A kérelmezett által kezdeményezett felülvizsgálat iránti eljárástól megkülönbözteti a törvényjavaslat a kérelmező által kezdeményezett felülvizsgálati eljárást, ugyanis a figyelmeztető jelzést az eredetileg elrendelt időtartam elteltével törlik a rendszerből, ha az időtartam egy felülvizsgálati eljárást követően nem kerül meghosszabbításra. Erre a meghosszabbításra az (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet 53. cikk (6) bekezdésében foglaltak adnak lehetőséget. Ezen felülvizsgálati eljárásban is a figyelmeztető jelzés bevétele iránti eljárás szabályai szerint kell eljárni és csak az indokolt eltérő szabályokat rögzíti külön a törvényjavaslat. Az eljárást az ellen kell megindítani, aki ellen a figyelmeztető jelzés bevétele iránti eljárás folyt. Erre az eljárásra is kizárólagosan az a járásbíróság illetékes, amely a figyelmeztető jelzés bevétele iránti eljárást lefolytatta. Ezen felülvizsgálat iránti eljárás esetében sem akadályozza a döntés meghozatalának az, ha a kérelmező és a kérelmezett nem jelenik meg személyesen a meghallgatáson. Ha az (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet 53. cikk (6) bekezdésében foglalt feltételek fennállnak, a bíróság a figyelmeztető jelzést legfeljebb egy évre szólóan meghosszabbítja, ellenkező esetben a kérelmet elutasítja. A figyelmeztető jelzést meghosszabbító végzés előzetesen végrehajtható, tekintettel a már hivatkozott eljárási célra, hogy a gyermek jogellenes elvitelét meg kell előzni. Ennek megfelelően a bíróság – a végzés jogerőre emelkedésének bevárása nélkül – beviszi a meghosszabbítást a nyilvántartásba a Körtv.-ben meghatározott adatok rögzítésével. Erre tekintettel ugyanakkor a törvényjavaslat – hasonlóan a figyelmeztető jelzés bevitelének elrendelése esetéhez – előírja, hogy ha a másodfokú bíróság a fellebbezés folytán a végzést megváltoztatja és a kérelmet elutasítja, erről haladéktalanul értesíti a figyelmeztető jelzés meghosszabbítását bevivő bíróságot, amely a figyelmeztető jelzés meghosszabbítását törli a nyilvántartásból.

71. §

Jogharmonizációs záradék.

72. §

Hatályba léptető rendelkezés.

73. §

Sarkalatosági záradék.

74. §

Jogharmonizációs záradék.

III. Kormányrendeletekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

az erdészeti szakszemélyzet és az erdészeti szakirányító vállalkozás tevékenységének és nyilvántartásának, valamint az erdészeti szakszemélyzet továbbképzésének szabályairól szóló 244/2020. (V. 28.) Korm. rendelethez

A kormányrendelet (a továbbiakban: Rendelet) megalkotásának célja – az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Evt.) szükséges kapcsolódó módosításával együtt – az erdészeti szakirányítás rendszerének korszerűsítése, a szakirányítás megfelelő szakmai színvonalának biztosítása az erdészeti szakszemélyzet és az erdészeti szakirányító vállalkozások tevékenységének és nyilvántartásának szabályozásával, valamint az erdészeti szakszemélyzet továbbképzési rendszerének fejlesztésével.

A fenntartható erdőgazdálkodás biztosítása érdekében az erdőgazdálkodás szakmai irányítására, valamint a szakszerűség biztosítása céljából az Evt. erdészeti szakirányító alkalmazását írja elő. A szakirányítást az Evt. 2017. évi módosításáig jogosult erdészeti szakszemélyzetként nyilvántartásba vett természetes személyek végezték, de a módosítással lehetővé vált az erdészeti szakirányítás erdészeti szakirányító vállalkozás útján történő ellátása is. A Rendelet ennek megfelelően meghatározza a szakirányító természetes személyekkel és szakirányító vállalkozásokkal szemben támasztott minimális követelményeket. A jogosult erdészeti szakszemélyzet a szakmáját csak korszerű, rendszeres továbbképzéssel folyamatosan megújuló szakmai tudás birtokában gyakorolhatja, üzletszerű önálló tevékenység esetén pedig – a fennálló jogrenddel összhangban – csak vállalkozási formában végezheti.

Az erdőtulajdonosok, az erdőgazdálkodók, a szakmai szervezetek és az erdészeti szakmai irányítás közös érdeke olyan szakirányítási szolgáltatási piac kialakítása, amelynek szakszemélyzeti szereplői folyamatosan szinten tartott megfelelő szakmai tudással bírnak, és tevékenységüket munkaviszony keretében vagy vállalkozási formában végezve lépnek közvetlen jogviszonyba erdőgazdálkodóval, kiegyenlítve a piaci versenyt, valamint adózási szempontból is kifizérve az erdőgazdálkodás és szakirányítás szegmensét.

A Rendelet az Evt.-vel összhangban az „erdészeti szakszemélyzet” megnevezést azok kiemelt besorolásaira tekintet nélkül, ezentúl általános gyűjtőfogalomként használja, és szükség szerint az eltéréseket nevesíti.

A szakirányítói tevékenység folytatásához a névjegyzékbe vételt nemcsak az eddig is nyilvántartásba vételhez kötött erdészeti szakszemélyzettől, hanem a szakirányítói tevékenységet végezni kívánó vállalkozásoktól is megköveteli az új szabályozás. A tevékenység folytatásának új feltételeként jelenik meg mindkét alanyi csoport számára a névjegyzékben az „érvényes” szakirányítói státusz követelménye, amely a névjegyzékbe betekintő érdekeltek számára ad aktuális információt. Az „érvényes” névjegyzéki státusz mellett további státuszok is bevezetésre kerülnek, azaz a jogkövetkezményként bejegyzett „tevékenységtől eltiltott” és az érintett akaratán vagy élethelyzetén alapuló „szünetelő” státusz is.

A Rendelet az Evt.-ben lefektetett, az erdőgazdálkodás szakszerűségét biztosító szakirányítás tartalmát jelentő rendelkezéseket kitölti a szakszemélyzettől elvárt gondos eljárás követelményeivel. Meghatározásra kerül az erdészeti hatósági eljárásokban lényegesnek tekintett szakszemélyzeti közreműködés, azaz a bejelentések, adatszolgáltatások és a műveleti lap aláírásának és ellenjegyzésének általános ágazati zsinórmértéke. Az Evt.-ben és miniszteri rendeleti szintű végrehajtási rendeletében eddig is alkalmazott erdészeti szakszemélyzeti ellenjegyzés általános követelményei, értelmezése kifejtésének oka, hogy az ellenjegyzés intézményének jogrendszerbeli általános szabályozása hiányzik, és az erdészeti ágazatban használatos ellenjegyzés más ágazati ellenjegyzési intézménynek sem feleltethető meg.

A Rendelet a szakma gyakorlását lehetővé tevő minimális szakképzettségi és szakmai gyakorlati követelményeket változatlanul hagyja, de az időközi jogszabályi változásokkal aktualizálja. Kedvező irányú változás a névjegyzékbe vételhez szükséges szakmai gyakorlat elismerésében az erdőgazdálkodóként és erdészeti szakszemélyzetként egyaránt nyilvántartott természetes személy erdőgazdálkodói gyakorlatának elismerhetősége.

A Rendelet meghatározza a szakirányító vállalkozások általános nyilvántartási feltételeit, amelyek közül kiemelkedik az erdészeti szakszeméllyel rendelkezés követelménye. Ezt a vállalkozás választása szerint akár törvényes képviselője, akár személyesen közreműködő tagja akár munkaviszonyban foglalkoztatottja által teljesítheti. Új névjegyzéki adatként kerül bevezetésre az Evt. szerint, az erdészeti szakirányító vállalkozás erdőgazdálkodásra jogosultsága mint kiemelt besorolás. Az erdészeti szakirányító vállalkozás erdőgazdálkodásra jogosult kiemelt besorolást akkor szerezhet, ha az általános követelményeken felül, szervezeti képviselője vagy személyesen közreműködő tagja vagy maga az egyéni vállalkozó a névjegyzékben jogosult erdészeti szakszeméllyeként „érvényes” tevékenységi státuszban nyilvántartott erdész szakember és felsőfokú szakirányú végzettségű, továbbá erdészeti feladatokat ellátó erdészeti szakszemélyzete is szervezetten, tartós jelleggel rendelkezésére áll, és megfelel az erdőgazdálkodásba vont terület nagyságához kötődő szakemberlétszám-feltételnek is. Az erdészeti szakszemélyzet kiemelt besorolásához, végzettségéhez fűződő előírások nem zárják ki, hogy a vállalkozás, illetve az egyéni vállalkozó egy személyben több – esetleg akár minden – feltételt egyszerre teljesítsen.

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 62. § (5) bekezdésével összhangban a Rendelet a szakirányítói névjegyzékbe történő bejegyzés esetében kötelezővé teszi az iskolai végzettséget és szakmai gyakorlatot hitelesen alátámasztó okirat, továbbá a szakszemélyzeti minőséget bizonyító igazolványhoz a fénykép, valamint az iskolai végzettség ellenőrzéséhez kapcsolódó adatkezelési nyilatkozat mint kötelezően csatolandó iratok bizonyítási eszközként történő alkalmazását.

A szakirányító névjegyzék az Evt.-n alapuló közhiteles hatósági nyilvántartás az erdőgazdálkodói tevékenység szakszerűségének biztosításához szükséges minimális követelményeknek megfelelő személyekről. Az erdőgazdálkodás tárgya az erdő, mint korlátozottan rendelkezésre álló, az Alaptörvényben nevesítetten védendő, fenntartandó és megőrzendő természeti erőforrás.

Ezért az Alaptörvényben védett jogi tárgy, az erdő szakszerű kezelésének, az erdőgazdálkodási tevékenység szakszerű irányításának egyedüli biztosítója, ha ilyen szaktevékenységet csak erdészeti szakirányú végzettséggel, szakmai gyakorlattal rendelkező és az erdészeti hatóság által nyilvántartott szakemberek, illetve ilyen szakembert alkalmazó vállalkozások végezhetnek. Az erdészeti szakszemélyzetnek mind személyében, mind tevékenységi jogosultságában a szakma gyakorlása alatt fényképes igazolvánnyal is jól azonosíthatónak kell lennie. A személyi- és tevékenységi jogosultság fényképes igazolvánnyal történő azonnali igazolhatósága az erdészeti hatósági eljárásokban, de ezen kívül különösen a helyszíni intézkedések foganatosítási és kényszerítő eszközök alkalmazási jogosultságok miatt kiemelkedő fontosságú. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 459. § (1) bekezdés 12. pont k) alpontja értelmében, továbbá az erdészeti szakszemélyzet és a jogosult erdészeti szakszemélyzet tagja az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvényben meghatározott tevékenysége körében hivatalos személy, mely minőségében fokozott büntetőjogi védelemben részesül. A fentiek alapján közérdeken alapuló kényszerítő indok alapozza meg a nyilvántartásban történő bejegyzéshez benyújtandó iratok bizonyítási eszközként történő alkalmazásának kötelezővé tételét.

A Rendelet a névjegyzéki nyilvántartás időtartama szabályozásával az eddig is kötelező továbbképzési rendszert fejleszti azzal, hogy a jogosult erdészeti szakszemélyzeti kiemelt besorolás tekintetében bevezeti a kreditpontoszerzési kötelezettséget. A jogosult erdészeti szakszemélyzet továbbképzési rendszere folyamatosan, az eddigieknél árnyaltabban biztosítja a mindennapi szakirányítási tevékenységhez szükséges elvárható szintű szakmai ismeretek aktualizálását, valamint a kiegészítő képzések egy része érdeklődési körtől is függő választható jellegének bevezetésével a szakszemélyzet az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó további széles körű kiegészítő információkhoz jut. A hatóság által szervezett képzési eseményeken kívüli szakmai eseményeken megszerzhető szaktudás vagy a kimagasló tudományos eredmények eddig egyáltalán nem kaptak elismerést a hatósági jellegű képzésben. A képzés más ágazatokban már bevált módszerként kreditpontrendszer tartalmaz, amely határozott időtartam alatt megszerzendő kreditpontok gyűjtését jelenti. A pontok nagy része szakmai továbbképzéssel, míg kisebbik hányada szakmai eseményeken való részvétellel, illetve – a tudományos tevékenység végzését is ösztönözve – megjelentetett publikációkkal szerezhető meg.

A Rendelet új elemként bevezeti az előzetes bejelentéshez kötött tevékenységszüneteltetés lehetőségét, egyfelől a leggyakoribb élethelyzetek vagy – különösen vállalkozások esetében – egyes nyilvántartási feltétel teljesítési helyzetek átmeneti kezelése, másfelől a névjegyzékbe betekintést kérő ügyfelek aktuális tájékoztatása céljából.

Az erdészeti szakszemélyzettel szemben alkalmazható szankciórendszer három csoportba sorolja a tényállásokat a cselekménynek vagy a cselekmény elmulasztásának az erdei élővilágra, illetve a fenntartható tervszerű erdőgazdálkodásra való hatása mértékének megfelelően. Az egyes szankciók – a fokozatosságot elvét szem előtt tartva – egymásra épülnek. A szakirányító vállalkozások szankcionálásával szemben, a bevezetendő szabályozás inkább a szakszemélyzete megválogatására, szükség esetén cseréjére ösztönzi a szakirányító vállalkozást.

Erdeink védelméhez nagymértékben hozzájárul a hatósági, igazgatási feladatokat ellátó személyek ellenőrző tevékenysége, amelynek során az erdőterületen és az erdőn kívül is szükséges intézkedniük. Az intézkedés hatékonyságát nagyban növeli az egyenruhában történő megjelenés és a jelvény felmutatása, mivel ezek a külsőségek az állampolgárokban egyrészt a biztonság és megbízhatóság érzését keltik, másrészt a jogsértő cselekmények elkövetői számára visszatartó erővel bírnak, mivel már köztudottá vált, hogy a hatósági személyek elleni erőszakos cselekmények szigorúbb elbírálás alá esnek. Fontos tehát, hogy az erdőben az erdő látogatóitól már megjelenésében is elkülönüljenek azok a személyek, amelyek hatósági, igazgatási vagy szakirányítási feladatot végeznek, és ezért valamilyen magasabb szintű jogosultsággal rendelkeznek, illetve intézkedésre jogosultak. A kormányrendelet ezért továbbra is fenntartja a szolgálati egyenruha és jelvény viselésére való jogosultság meghatározását és azok alakításának szabályozását.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet rendelkezései alapján az indokolás az Indokolások Tárában közzétehető.

Végző előterjesztői indokolás a közlekedési tárgyú egyes kormányrendeletek jogharmonizációs célú módosításáról szóló 245/2020. (V. 28.) Korm. rendelethez

A rendelet megalkotásának célja:

- a gépjárművek és pótkocsijaik, valamint az ilyen járművek rendszereinek, alkotóelemeinek és önálló műszaki egységeinek jóváhagyásáról és piacfelügyeletéről, a 715/2007/EK és az 595/2009/EK rendelet módosításáról, valamint a 2007/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. május 30-i (EU) 2018/858 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 2018/858 európai parlamenti és tanácsi rendelet) 6., 68. és 84. cikkének,
 - az új személygépkocsikra és az új könnyű haszongépjárművekre vonatkozó szén-dioxid-kibocsátási előírások meghatározásáról, valamint a 443/2009/EK és az 510/2011/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/631 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 2019/631 európai parlamenti és tanácsi rendelet) 7. cikkének, valamint
 - a nem közúti mozgó gépek belső égésű motorjainak a gáz- és szilárd halmazállapotú szennyezőanyag-kibocsátási határértékeire és típusjóváhagyására vonatkozó követelményekről, az 1024/2012/EU és a 167/2013/EU rendelet módosításáról, valamint a 97/68/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. szeptember 14-i (EU) 2016/1628 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 2016/1628 európai parlamenti és tanácsi rendelet) 45. és 57. cikkének
- európai uniós tagállami kötelezettségünkéből adódó hazai átültetése, e rendeleteknek a közúti járművek műszaki megfelelősége tekintetében történő végrehajtása.
- A rendelet a 2018/858 európai parlamenti és tanácsi rendelet 6., 68. és 84. cikke átültetése révén kormányrendeleti szinten határozza meg a szükséges, a jármű vizsgálatát, ellenőrzését, vagy értékelését végző műszaki szolgálat kijelölési és a járművekre vonatkozó piacfelügyeleti feladatokat, e feladatokra a közlekedési hatóságot jelöli ki. Ennek megfelelően a műszaki szolgálatok tevékenységével összefüggő pályázatok kiírását, a műszaki szolgálatok kijelölését, valamint a műszaki szolgálatokra vonatkozó hatósági feladatok ellátását az Innovációs és Technológiai Minisztérium Közúti Jármű Hatósági Főosztálya, míg az éves piacfelügyeleti ellenőrzési terv összeállítását, a piacfelügyeleti tevékenységgel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség teljesítését, a többi európai uniós tagállam piacfelügyeleti hatóságaival történő információcserét, piacfelügyeleti ellenőrzést és ahhoz kapcsolódó bírságotlasi eljárás lefolytatását

- a kormányhivatal közlekedési hatósága végzi. A módosítás nem növeli a jármű üzemeltetők költségeit vagy adminisztrációs terheit.
- A rendelet a 2019/631 európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikke átültetése révén az új személygépkocsikra és az új könnyű haszongépjárművekre vonatkozó CO₂-kibocsátás bejelentéssel és nyomon követéssel összefüggő feladatokat a közlekedési hatóságra telepíti. Az átlagos CO₂-kibocsátás nyomon követése és bejelentése úgy történik, hogy minden naptári évre vonatkozóan a tagállamok nyilvántartást vezetnek a területükön nyilvántartásba vett összes új személygépkocsi és összes új könnyű haszongépjármű darabszámára és fajlagos CO₂-kibocsátására vonatkozó adatairól. Ezeket az adatokat a gyártók, illetve az egyes tagállamokban a gyártók által kijelölt importőrök vagy képviselők bocsátják a kijelölt hatóság rendelkezésére. Hazánkban ez a hatóság az Innovációs és Technológiai Minisztérium Közúti Jármű Hatósági Főosztálya, amely a bejelentéssel és nyomon követéssel összefüggő feladatokat végzi a módosítás szerinti feladattelépítés alapján, a Bizottság és a járműgyártók/kijelölt importőrök közreműködésével.
 - A rendelet a 2016/1628 európai parlamenti és tanácsi rendelet 45. és 57. cikke átültetése révén meghatározza a műszaki szolgálatokkal kapcsolatos – a fentiekben már részletezett – közlekedési hatósági feladatokat.

A 2018/858 európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 2016/1628 európai parlamenti és tanácsi rendelet átültetése révén a piacfelügyeleti ellenőrzést a hatóság bejelentés alapján vagy szűrőpróbaszerűen a járműgyártó, -importőr, alkatrész-kereskedő, illetve a járműfenntartó telephelyén végzi, ahol pl. egy megfelelőségi jellel nem rendelkező vagy anyagában gyanús járműalkatrészt mintavételez. Ezt az alkatrészt az arra vonatkozó összes előírás figyelembevételével teljeskörűen megvizsgálja, illetve – rendelkezésre álló megfelelő vizsgálóeszközök hiányában – a Műszaki Szolgálattal (ahol az ehhez szükséges személyi és tárgyi feltételek rendelkezésre állnak) megvizsgáltatja és a vizsgálat eredményétől függően megteszi a szükséges intézkedéseket (pl. nem megfelelő járműalkatrész esetén szankcionálás, illetve megfelelő járműalkatrész esetén visszaszállítás és ellentételezés).

Műszaki Szolgálat:

a jóváhagyó hatóság (hazánkban: az Innovációs és Technológiai Minisztérium Közúti Jármű Hatósági Főosztálya) által vizsgálatok elvégzése céljából vizsgálati laboratóriumnak kijelölt szervezet vagy szerv, illetve a kezdeti értékelés és egyéb vizsgálatok vagy ellenőrzések elvégzése céljából megfelelőségértékelő szervezetnek kijelölt szervezet vagy szerv.

Emellett a rendelet a Magyar Honvédség és a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal számára tartalmaz olyan egyszerűsítést, mely szerint esetükben az engedélyezési és auditálási eljárást nem kell lefolytatni. Ezáltal az érintett szervek a feladattal járó, így felszabaduló erőforrásaikat egyéb fontos feladataikra tudják átirányítani.

A jogszabály tervezetéhez tartozó indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. §-a, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján kerül közzétételre az Indokolások Tárában.

Végső előterjesztői indokolás az egyes kormányrendeleteknek a piacfelügyelettel összefüggő módosításáról szóló 246/2020. (V. 28.) Korm. rendelethez

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A kormányrendelet törvénnyel való összhang megteremtésére irányul, elsősorban jogszabály-elnevezés változása miatti szövegcsere módosításokat vezet át. Ezen túlmenően a jogszabály-módosításokkal az élelmiszernek nem minősülő nem biztonságos termékek forgalmának korlátozása vagy azok kivonása válik könnyebbé, európai uniós szinten egységessé. A változások eredményeként a fogyasztói biztonság javul, a vállalkozásoknak

egyértelműbb szabályokat kell betartaniuk. Az illetékes hatóságok fokozott együttműködése hatékonyabb online piacfelügyeletet tesz lehetővé. Emellett a módosításban megjelenő, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH) piacfelügyeleti hatóságként való kijelölését az alábbiak indokolják. A NÉBIH piacfelügyeleti hatásköre az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 2. § (2) bekezdés c) pontja figyelembevételével az élelmiszerrel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyag, tárgy, eszköz és gép megfelelőségének ellenőrzésére és forgalomba hozatalára terjed ki. A vámhatóság ellenőrzési tevékenysége során azt tapasztalta, hogy olyan módon hozzák be a Távol-Keletről ezeket a termékeket, hogy elkerüljék ezen termékek esetében az állategészségügyi határállomással rendelkező belépési pontokat. A módosítás alapján tehát az élelmiszerrel érintkező termékek (pl. konyhai edény, pohár) esetében piacfelügyeleti hatóságként a NÉBIH kerül kijelölésre. Ezzel a mindennapokban használt termékek esetében is sor kerül piacfelügyeleti ellenőrzésekre.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 4.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarokzlony.hu> honlapon érhető el.